

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
BRIHANMUMBAI MAHANAGARPALIKA

अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'अ,' 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण
निधी संकेतांक/FUND CODE: (11,12,60,70) (21,22,23) (30) (40) (50)
BUDGET ESTIMATES - 'A', 'B', 'E', 'G' AND TREE AUTHORITY

2010-2011

महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे

(बृहन्मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम १२९ ला अनुसरून)

AS ADOPTED BY THE CORPORATION
(UNDER SECTION 129 OF THE MUMBAI MUNICIPAL CORPORATION ACT 1888)

CONTENTS

अनुक्रमणिका

BUDGET ESTIMATES - 'A', 'B', 'E', 'G' & 'TREE AUTHORITY' 2010-2011

अर्थसंकल्पीय अंदाज - 'अ', 'ब', 'ई', 'ग', आणि 'वृक्ष प्राधिकरण' २०१०-२०११

Sr. No. अनु क्र.	PARTICULARS	PAGE NO. पृष्ठ क्रमांक	तपशील
1	NOTE OF THE MUNICIPAL COMMISSIONER ON THE BUDGET ESTIMATES A, B, E & G FOR THE YEAR 2010-11	1 - 1.55	सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाज अ, ब, ई आणि ग च्या बाबतीतील महानगरपालिका आयुक्तांचे मनोगत
2	MAJOR INITIATIVES IN THE CONTEXT OF BUDGETARY OBJECTIVES	2 - 2.15	अंदाजपत्रकीय उद्दीष्टांच्या पाश्चिमात्य महत्वाचे उपक्रम
3	GRAPHICAL INFORMATION ON BUDGETARY ESTIMATES	3 - 3.16	अर्थसंकल्पीय अंदाजांची आलेखीय माहिती
4	HIGHLIGHTS OF THE PROPOSED BUDGETARY PROVISIONS AND EXPECTED OUTCOMES	4 - 4.187	प्रस्तावित अर्थसंकल्पातील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व अपेक्षित फलश्रुती
5	STATISTICAL INFORMATION REGARDING BUDGETARY ESTIMATES	5	अर्थसंकल्पीय अंदाजांची सांख्यिकी माहिती
	1. CONSOLIDATED BUDGET ESTIMATES SUMMARY	5.1	एकत्रित अर्थसंकल्पीय गोषवारा
	2. OVERALL CONSOLIDATED FUNCTIONWISE BUDGET ESTIMATES	5.2 - 5.12	एकदरीत एकत्रित कार्यनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज
	3. FUND - WISE FUNCTION-WISE BUDGET ESTIMATES	5.13 - 5.30	निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज
	4. DEPARTMENT-WISE BUDGET ESTIMATES SUMMARY	5.31 - 5.34	खातेनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज गोषवारा
	5. CONSOLIDATED GEOGRAPHIC AREA - WISE BUDGET ESTIMATES	5.35 - 5.36	भौगोलिक क्षेत्रनिहाय एकत्रित अर्थसंकल्पीय अंदाज
	6. CONSOLIDATED ACCOUNT HEAD-WISE BUDGET ESTIMATES	5.37 - 5.38	एकत्रित - लेखाशीर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज
	7. FUND - WISE ACCOUNT HEAD-WISE BUDGET ESTIMATES	5.39 - 5.58	निधीनिहाय - लेखाशीर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज
	8. EXTENSION OF SERVICES TO URBAN POOR	5.59	शहरातील गरीब जनतेला द्यावयाच्या सेवांमध्ये वाढ
	9. CONSOLIDATED WARD-WISE FUNCTION-WISE REVENUE INCOME BUDGET ESTIMATES	5.60 - 5.61	विभागनिहाय - कार्यनिहाय महसुली उत्पन्न अर्थसंकल्पीय अंदाज
	10. CONSOLIDATED WARD-WISE FUNCTION-WISE REVENUE EXPENDITURE BUDGET ESTIMATES	5.62 - 5.66	विभागनिहाय - कार्यनिहाय महसुली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	11. WOMAN AND CHILD WELFARE FUND	5.67 - 5.76	महिला व बाल कल्याण निधी
6	AUTHORISATION FOR REALLOCATION OF GRANT	6.1 - 6.2	निधीच्या पुनर्वाटपाकरिता प्राधिकार

सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ'(फंड कोड - ११, १२, ६०, ७०),
'ब'(फंड कोड- २१, २२, २३), 'ई'(फंड कोड ३०) आणि
'ग'(फंड कोड ४०)बाबतीतील महानगरपालिका आयुक्तांचे मनोगत

**NOTE OF THE MUNICIPAL COMMISSIONER ON THE BUDGET
ESTIMATES 'A'(FUND CODE-11,12,60,70),
'B'(FUND CODE-21,22,23), E (FUND CODE-30) &
'G'(FUND CODE-40) FOR THE YEAR 2010-11**

सन २०१०-२०११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ' (निधी संकेतांक -११,१२,६०,७०), 'ब' (निधी संकेतांक -२१,२२,२३),
'ई' (निधी संकेतांक -३०), आणि 'ग' (निधी संकेतांक-४०) या बाबतीतील महानगरपालिका आयुक्तांचे मनोगत.

मी, मुंबई म.न.पा. अधिनियम १८८८ कलम १२५, १२६ क आणि १२६ ई च्या तरतुदीनुसार सन २०१०-११ चे अर्थसंकल्प 'अ' (निधी संकेतांक -११, १२, ६०, ७०), अर्थसंकल्प 'ब' (निधी संकेतांक -२१, २२, २३), अर्थसंकल्प 'ई' (निधी संकेतांक- ३०) आणि अर्थसंकल्प 'ग' (निधी संकेतांक - ४०) ची प्राप्ती, उत्पन्न व खर्चाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज, सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांसह शिक्षण समिती / स्थायी समितीस सादर करित आहे. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचा आयुक्त म्हणून प्रथमच मुंबई महानगरपालिकेचे अर्थसंकल्पीय अंदाज सादर करताना मला अतिशय आनंद होत आहे.

२. अर्थसंकल्पीय सुधारणा

२.१ फलश्रुतीवर आधारित अर्थसंकल्पाबाबतच्या कामाची उल्लेखनीय प्रगती

सन २००९-१० च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांवरील निवेदनामध्ये बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या फलश्रुतीवर आधारित अर्थसंकल्पासंबंधीच्या प्रकल्पाच्या अनुषंगाने मला आपणास अवगत करण्यास आनंद होत आहे की, आपण या वर्षामध्ये फलश्रुतीवर आधारित अर्थसंकल्पासाठी प्रतिमान विकसित करण्यामध्ये यशस्वी झालो आहोत. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या सर्व १९ खात्यांमधील उपक्रमांची प्रगती आणि कामगिरीचे मोजमाप करण्याकरिता आऊटपूट बेस्ड परफॉर्मन्स इंडिकेटर्स आणि आऊटकम बेस्ड परफॉर्मन्स इंडिकेटर्स या प्रकल्पाचे सल्लागार 'सोसायटी फॉर डेव्हलपमेंट स्टडीज (एसडीएस)' यांनी संशोधन कामाच्या आधारावर तयार केलेले आहेत. सल्लागारांनी याबाबत तयार केलेल्या संपूर्ण अहवालाचा अभ्यास करण्यात येत असून या अहवालावर सखोल चर्चा झाल्यावर व महापालिका प्रशासनाने तो अंतिमतः स्वीकारल्यावर त्या अनुषंगाने पुढील कार्यवाही केली जाईल. या परफॉर्मन्स इंडिकेटर्सचे खाली नमूद केलेल्या ३ आटोपशीर आणि कामासाठी सुलभ अशा प्रवर्गांमध्ये वर्गीकरण केलेले आहे.

एक) किंग इंडिकेटर्स म्हणजे कामगिरीच्या अत्यंत महत्त्वाच्या पैलूवर लक्ष केंद्रित करणारा इंडिकेटर्सचा छोटा संच होय.

दोन) कोअर इंडिकेटर्स म्हणजे मोठ्या प्रमाणात आऊटपूटवर आधारित इंडिकेटर्सचा सुसंगत संच होय आणि उर्वरित इंडिकेटर्स म्हणजे

तीन) व्यापक किंवा मूलभूत इंडिकेटर्स, जे प्रचालनीय परिस्थितीविषयीचे तपशील पुरवितात.

२.२ कार्यान्वित केलेला आऊटकम रोडमॅप

सन २००९-१० च्या अर्थसंकल्पामध्ये फलश्रुतीवर आधारित अर्थसंकल्पाचा रोडमॅप तयार करण्यात आला होता. या रोडमॅपची संबंधित वर्षामध्ये अंमलबजावणी करण्यात आली. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या आऊटपूट आणि आऊटकम परफॉर्मन्स इंडिकेटर्समध्ये दर्शविल्याप्रमाणे कार्यक्रमांची उद्दीष्टे साध्य करण्याच्या प्रमाणात आपण चांगला सयुक्तिक डाटाबेस निर्माण केला. त्यामुळे आपल्याला व्यापक मूल्यमापनात्मक अभ्यासाच्याद्वारे, पार पाडलेल्या कामगिरीच्याबाबतीतील कारणात्मक घटक निर्धारित करणे शक्य झाले आहे.

तसेच आपल्या कार्यक्रमांच्याबाबतीत वर्षानुवर्षे प्रकषिने वारंवार परिवर्तित होणाऱ्या उपक्रमांची आपण छाननी केली आहे. अशा बाबी या बाबतीतील अडथळे आणि ते निवारण्याकरिता केलेल्या उपाययोजना नोंदल्या न गेल्यामुळे तसेच नंतरच्या वर्षामध्ये कार्यक्रम नियोजन आणि अर्थसंकल्पीय उपक्रम यांच्यामध्ये मूलभूत स्वरूपाचे परिणाम प्रतिबिंबित न झाल्यामुळे निर्माण होत असतात. आपल्या शहर नियोजन आणि कार्यक्रम चौकटीमधील प्रचालनाच्या बाबतीतील अडथळे निश्चित करण्यासाठी आपण सन २००९-१० मध्ये सद्यःस्थितीत मर्यादित स्वरूपात का होईना, पण अशी प्रक्रिया सुरू केली आहे.

२.३ सन २०१०-११ साठी आऊटकम वर्क प्लॅन

आपण फलश्रुतीच्या बाबतीतील पूर्वतयारीच्या कालावधीत सन २०१०-११ मध्ये उद्भवणारे प्रचालनामधील अडथळे आणि आव्हाने निश्चित केली आहेत. फलश्रुतीवर आधारित अर्थसंकल्पामधील अडथळांच्या निराकरणाकरिता आणि संपकरिता तांत्रिक आणि वित्तीय अशा दोन्ही अधिकारी वर्गाच्या क्षमता वाढीसाठी सन २०१०-११ मध्ये संनियंत्रण आणि मूल्यमापन पध्दती (Monitoring and Evaluation System) हाती घेण्यात येईल. यामुळे आपणाला सन २०१०-११ मध्ये प्रारंभीच्या 'फ्लॅगशिप प्रोग्राम' म्हणून घेतलेल्या चार खात्यांव्यतिरिक्त आणखी अतिरिक्त खात्यांच्याबाबतीत आऊटकम प्रक्रिया लागू करणे शक्य होईल.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये फलश्रुतीभिमुख एकात्मिक प्रकल्प नियोजन, अर्थसंकल्पन आणि व्यय संनियंत्रण प्रणाली यांची प्रस्थापना करण्यासाठी व त्यांच्या प्रगतीवर देखरेख करण्याकरिता आपण आऊटकम अॅडव्हायझरी बोर्ड स्थापन करणार आहोत व त्याकरिता निधीचीही तरतूद केली आहे. माझ्या अध्यक्षतेखालील सदर मंडळामध्ये महाराष्ट्र शासन, भारत सरकार यांचे प्रतिनिधी, महापालिकेतील सर्वपक्षीय नगरसेवक प्रतिनिधी व आऊटकम प्रक्रियेच्या क्षेत्रातील स्वतंत्र तज्ञ यांचादेखील समावेश करण्यात येईल. या मंडळाला सर्व खात्यांमधील

‘मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सेल’ सहाय्य करतील व त्यांच्या कामगिरीचे समन्वयन वित्त खात्यामधील **आऊटकम सेल** करेल. मी ही नवीन आऊटकम पध्दती सन २०१०-११ च्या पहिल्या तिमाहीमध्ये पूर्णपणे कार्यान्वित करण्याचे योजिले आहे.

मी सन २०१०-११ या आगामी वर्षात या शहरातील प्रत्येक विभागाकरिता परफॉर्मन्स डाटा आणि इंडिकेटर्स निश्चित करण्याचे ठरविले असून त्यामुळे महापालिका सेवांची व्याप्ती व त्यांचा प्रभागातील जनतेवर होणारा परिणाम निर्धारित करण्यासाठी माननीय नगरसेवकांना सहाय्य मिळेल. यामुळे शहर नियोजन आणि शासन यामध्ये खऱ्या अर्थाने सहयोग प्रक्रियेची वृद्धी होईल.

२.४ बृहन्मुंबईसाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे आऊटकम्स

शहर नियोजन, कार्यक्रमांचा विकास, अर्थसंकल्पन आणि कार्यक्रम व्यवस्थापन यांच्याबाबतीत उत्तमरित्या विकसित केलेल्या फलश्रुतीवर आधारित दृष्टीकोनामुळे बृहन्मुंबईतील जनतेला महापालिकेच्या सेवांच्या बाबतीतील अंतिम स्वरूपाच्या फलश्रुती प्राप्त व्हाव्यात अशी आपली अपेक्षा आहे, ज्याच्या परिणामस्वरूप उच्च दर्जाची उत्पादकता आणि उत्पन्न यात व आपल्या या शहरातील नागरिकांच्या जीवनमानाच्या दर्जात मोठ्या प्रमाणात सुधारणा होऊन मुंबई हे एक जागतिक दर्जाचे शहर बनेल अशी आपण अपेक्षा बाळगू शकतो. यामुळे मुंबई ही देशाची आर्थिक राजधानी म्हणून तिला असलेली राष्ट्रीय स्तरावरची मान्यता भावी काळात टिकवून ठेवेलच परंतु त्याचबरोबर ती जागतिक आर्थिक केंद्रदेखील बनेल आणि जागतिक दर्जाचे शहर म्हणून देखील तिला सार्वत्रिक मान्यताही मिळेल.

३. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांची ठळक वैशिष्ट्ये

सन २००१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांची ठळक वैशिष्ट्ये नमूद करण्यापूर्वी मुंबईतील नागरिकांना भेडसावत असलेल्या पिण्याच्या पाण्याच्या समस्येबाबत व त्याबरोबरच महापालिकेच्या विद्यमान व भविष्यातील संभाव्य आर्थिक स्थितीवर थोडक्यात भाष्य करणे गरजेचे वाटते.

३.१ पाणी पुरवठ्याची समस्या

पाणी हे जीवनदायी आहे परंतु त्याची उपलब्धता ही सर्वस्वी मोसमात पडणाऱ्या पावसाच्या प्रमाणावर अवलंबून आहे. मुंबई शहराला प्रतिदिन सरासरी ३४०० दशलक्ष लिटर पाणी पुरवठ्याची आवश्यकता आहे. मात्र, मागील वर्षाच्या ऑगस्ट महिन्यातील चार दिवस वगळता पावसाने संपूर्ण महाराष्ट्राकडे पाठ फिरविली. परिणामी, मुंबईला पाणी पुरवठा करणाऱ्या व ऑगस्ट मध्यापर्यंत भरून वाहणाऱ्या तानसा, वैतरणा, भातसा, अप्पर वैतरणा, विहार ह्या सर्व तलावांच्या पाणीसाठ्यात आवश्यक असणाऱ्या पातळीपर्यंत वाढ झाली नाही. त्यामुळे,

२३ ऑगस्ट ते २२ ऑक्टोबर या कालावधीत तलाव क्षेत्रात कृत्रिम पाऊस पाडून तलाव भरण्याचा प्रयत्न करण्यात आला. दरम्यानच्या काळात, काही प्रमाणात पुन्हा झालेला नैसर्गिक पाऊस व कृत्रिम पाऊस यामुळे तानसा व मोडक सागर या तलाव क्षेत्रात पाणी पातळीत काहीशी वाढ झाली. तथापि, मुंबई परिक्षेत्र वगळता ऑक्टोबर-नोव्हेंबर नंतर महाराष्ट्रात सर्वत्र अवकाळी पाऊस झाला, परिणामी मुंबई परिक्षेत्र मात्र कोरडेच राहिले. ऑक्टोबर नंतर पूर्णपणे पाऊस थांबल्यामुळे मुंबई शहराला पुढील वर्षाच्या जुलै अखेरपर्यंत आवश्यक तेवढा पाणी पुरवठा करण्याबाबत प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले.

पाणी प्रश्नाचे गांभीर्य लक्षात घेऊन, नागरिकांमध्ये याबाबत सजगता निर्माण व्हावी यासाठी लोकप्रतिनिधी, प्रशासनाचे अधिकारी व विभागातील नागरिक यांच्या विभागवार संयुक्त बैठका आयोजित करण्यात आल्या. दिवसेंदिवस वाढत जाणाऱ्या या प्रश्नाच्या तीव्रतेची प्रसारमाध्यमांनीही आवश्यक ती दखल घेऊन, बातम्या, लेख व अन्य प्रकारे या प्रश्नाचे गांभीर्य जनमानसात रुजविले व पाण्याच्या प्रश्नाबाबत जनजागृती करण्यात हातभार लावला.

दरम्यान, पाणी प्रश्न घेऊन झालेल्या आंदोलनाच्या अनुषंगाने घडलेल्या एक-दोन अप्रिय घटना वगळता, मुंबईकर जनतेची याबाबतची भूमिका ही अतिशय संयमाचीच राहिली आहे आणि या नैसर्गिक संकटाचा मुकाबला करण्यासाठी मुंबईकर जनतेची मानसिकता तयार झाली आहे याचा या ठिकाणी आवर्जून उल्लेख करणे आवश्यक आहे.

मुंबई शहराला पाणी पुरवठा करणाऱ्या तलावक्षेत्रात सध्या उपलब्ध असलेला पाणीसाठा हा पुढील पावसाळ्यापर्यंत पुरविण्याकरिता सावधगिरीचा उपाय म्हणून प्रशासनाने पाणीकपात करण्याचा निर्णय घेतला व सर्व लोकप्रतिनिधींनी त्यास पाठिंबा दिला.

मुंबईत निर्माण झालेल्या पाणी समस्येची महाराष्ट्र शासनाने दखल घेऊन, जानेवारी महिन्यात भातसा व अप्पर वैतरणा धरणाच्या निभावणी साठ्यातून १९९ टि.एम.सी. इतके पाणी मुंबई शहराला उपलब्ध करून दिले आहे. मुंबईतील पाणी समस्येबाबत मुंबईकर जनता, महाराष्ट्र शासन, मुंबई महानगरपालिकेचे सर्व नगरसेवक यांनी प्रशासनास आतापर्यंत जे सहकार्य केले आहे त्याबद्दल मी या सर्वांचे आभार मानतो.

३.२ महापालिकेची आर्थिक स्थिती

सन २००९-१० चे अर्थसंकल्पीय अंदाज स्थायी समितीला सादर करताना तत्कालीन महापालिका आयुक्तांनी आपल्या निवेदनात महापालिकेच्या विद्यमान व भविष्यातील आर्थिक स्थितीवर सविस्तर भाष्य केले होते. त्यावेळी जागतिक आर्थिक मंदीचा भारतीय अर्थव्यवस्थेवर होणाऱ्या परिणामांचा प्रत्यक्षाप्रत्यक्षपणे परिणाम मुंबई महानगरपालिकेच्या वित्त व्यवस्थेवर आणि अंतिमतः तिने हाती घेतलेल्या आणि हाती घेणार असलेल्या प्रकल्पांवर, कामांवर होऊ शकतो असे सूचित केले होते. तसेच महानगरपालिकेच्या महसुली उत्पन्नाचा एक

प्रमुख स्रोत असलेल्या जकात संकलनामध्ये अशा मंदीच्या काळात मोठ्या प्रमाणात घट होऊ शकते अशी शक्यताही वर्तविली होती. त्याचबरोबर एकीकडे अंदाजित उत्पन्न कमी होण्याची शक्यता आहे, तर दुसरीकडे खर्चाचा बोजा मात्र वाढलेला आहे हेही विशेषत्वाने नमूद केले होते. महानगरपालिकेतील कर्मचारीवृंदाला सुधारित वेतनश्रेण्या लागू केल्याने आस्थापना खर्चात मोठ्या प्रमाणावर वाढ झालेली आहे व आगामी वर्षात त्यात अतिरिक्त वाढ होण्याची शक्यताही वर्तविण्यात आली होती. त्यामुळे सीमित उत्पन्नाच्या मर्यादित प्रकल्प कामांसाठी मोठ्या प्रमाणात तरतूद करावयाची ठरविल्यास महानगरपालिकेच्या आर्थिक स्थितीवर त्याचा विपरीत परिणाम होऊ शकतो असेही नमूद केले होते.

गतवर्षी महापालिकेच्या आर्थिक स्थितीबाबत जी साधार भीती अधोरेखित केली होती ती थोड्याफार प्रमाणात खरी ठरल्याचे निदर्शनास येते. जागतिक मंदीच्या पार्श्वभूमीवर मुंबई महानगरपालिकेच्या महसुली उत्पन्नाचा एक प्रमुख स्रोत असलेल्या 'जकात' या स्रोतापासून मिळणाऱ्या महसुली उत्पन्नात या आर्थिक वर्षाच्या सुरुवातीच्या ६ महिन्यांच्या कालावधीत निदर्शनास आलेली लक्षणीय घट, सन २००९-१०चे अर्थसंकल्पीय अंदाज तयार करताना भांडवली खर्च भागविण्यासाठी महसुली लेख्यांतून कोणत्याही प्रकारचे न देता आलेले अंशदान, सन २००९-१०चा रु.५९७५.१८ कोटी एवढा भांडवली खर्च भागविण्यासाठी प्रामुख्याने अंतर्गत निधीमधून करावी लागलेली कर्जउभारणी आणि दीर्घकालीन धोरणाचा भाग म्हणून ठेवलेल्या विशेष निधीमधून रु.२४७०.५० कोटी एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर काढावी लागलेली जवळजवळ सर्वच रक्कम तर दुसऱ्या बाजूला दि.१.४.२००५ च्या पूर्वलक्षी प्रभावाने सहाव्या वित्त आयोगाच्या धर्तीवर महानगरपालिका कर्मचाऱ्यांना सुधारित वेतनश्रेणी लागू केल्याने आस्थापना खर्चात प्रतिमाह होणारी असाधारण वाढ, सन २००९-१० या वर्षात पार पडलेल्या लोकसभा व विधानसभा निवडणुकींच्या अनुषंगाने लागू करण्यात आलेल्या आचारसंहितेच्या कालावधीत नवीन प्रकल्प कामांच्या निविदा न मागविता आल्याने व इतर अन्य कारणांमुळे काही खात्यांच्या प्रकल्पकामांच्या विद्यमान कंत्राटातील मोठ्या प्रमाणावर झालेले फेरफार व त्यामुळे महानगरपालिकेवर आलेले मोठ्या प्रमाणावरील आर्थिक दायित्व अशा पार्श्वभूमीवर महापालिकेच्या सद्य व भविष्यातील आर्थिक स्थितीचा आढावा घेणे क्रमप्राप्त झाले होते.

या अनुषंगाने आर्थिक काटकसरीच्या उपाययोजनांसंबंधातील परिपत्रक प्रसूत करण्यात आले आहे. त्याचबरोबर महापालिकेची सद्य व भविष्यातील आर्थिक स्थिती स्थायी समितीला अवगत व्हावी या दृष्टीकोनातून आर्थिक स्थितीबाबतचा अहवाल स्थायी समितीच्या माहितीकरिता सादर करण्यात आला. सदर अहवाल अद्यापही स्थायी समितीच्या विचाराधीन आहे.

काटकसरीच्या उपाययोजनांसंबंधातील परिपत्रकात, किरकोळ कामे कंत्राटदारांकडून पार पाडावयाच्या कामांमध्ये २५% बचत सुचविली होती व अन्य महसुली खर्चांमध्ये १०% बचत सुचविली होती. या दोन्हीपासून अंदाजे रु.४०० ते ४५० कोटींची खर्चात बचत अपेक्षित होती. महापालिकेच्या सन २००९-१० मधील आर्थिक स्थितीबाबत स्थायी समितीसमोर ठेवण्यात आलेल्या अहवालावर सविस्तर चर्चा स्थायी समितीत झाली. या बैठकीच्यावेळी माननीय स्थायी समिती सदस्यांनी महसुली अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून प्रस्तावित

२५% बचतीस तीव्र आक्षेप घेतला व ही कपात पूर्णपणे रद्द करावी असा आग्रह धरला. सविस्तर चर्चेअंती मी सन्माननीय नगरसेवकांनी व्यक्त केलेल्या भावनांचा विचार करून सद्यःस्थितीत 'विभाग विकास निधी' व 'नगरसेवक निधी' या संदर्भात ही २५% बचतीची अट लागू होणार नाही असा निर्णय जाहीर केला आहे व या निर्णयाबाबत सर्व संबंधितांना अवगत करण्यासाठी परिपत्रक प्रसृतही करण्यात आले आहे.

महापालिकेची सध्याची आर्थिक स्थिती ही फार मोठ्या प्रमाणावरील अवाजवी दायित्व स्विकारण्याइतकी भक्कम नाही. त्यामुळे महसुली तसेच भांडवली खर्चावर काही कडक निर्बंध घालणे तसेच महसूल वाढीचे नवनवीन स्रोत शोधून त्याद्वारे महसुलात वृद्धी करण्याच्या व विद्यमान महसुली स्रोताद्वारे अधिकाधिक महसूल कशा प्रकारे मिळविता येईल यांसारख्या उपाययोजना तातडीने करणे अत्यंत गरजेचे आहे. अन्यथा महापालिकेच्या अर्थव्यवस्थेचा डोलारा सांभाळणे अतिशय कठीण होणार आहे.

कर्मचाऱ्यांच्या सहाय्या वित्त आयोगाच्या धर्तीवर करण्यात आलेल्या सुधारित वेतनश्रेण्यांमुळे आस्थापना खर्चात असाधारण वाढ झाली आहे. मात्र महापालिकेच्या उत्पन्नात तेवढ्या प्रमाणात वाढ झालेली नाही. त्याशिवाय मालमत्ता करात वृद्धी करून त्याद्वारे उत्पन्न वाढीचा सहज उपलब्ध होऊ शकेल असा भक्कम पर्यायही आपणांस उपलब्ध नाही. या परिस्थितीत थोड्या फार प्रमाणात जकात अनुसूचित सुधारणा करणे व जकातीच्या आकारात सुधारणा करणे हा पर्याय उपलब्ध आहे. मात्र हा पर्यायही जपून वापरावा लागेल.

महापालिकेचे उत्पन्न वाढविण्याचे व महानगरपालिकेचा एकूण खर्च उत्पन्नाच्या कक्षेत सीमित ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातून उपलब्ध दुसरे दोन भरवण्याचे पर्याय म्हणजे महसुलात वृद्धी करणे व अनावश्यक व टाळता येण्यासारख्या खर्चात कपात करणे हेच होत. महसुलात वृद्धी करण्याच्या दृष्टीकोनातून तत्कालीन आयुक्तांनी सर्व खाते प्रमुखांना त्यांच्या खात्यांमार्फत आकारण्यात येणाऱ्या विद्यमान शुल्कांतील दरवाढीचे प्रस्ताव योग्य तो आढावा घेऊन त्वरित सादर करण्याविषयी व करवाढीच्या रुपाने जनतेवर भार न लादता उत्पन्नाचे नवनवीन स्रोत उपलब्ध करण्याच्या दृष्टीने अभ्यास करण्याचे निदेश यापूर्वीच दिले आहेत. तसेच मी अतिरिक्त आयुक्तांच्या स्तरावर अतिरिक्त महसुली साधनस्रोतांची उपलब्धता (Additional Resource Mobilization) पडताळण्याच्या दृष्टीकोनातून बैठका घेतल्या असून असे प्रस्ताव तातडीने सादर करण्याविषयी निदेश दिले आहेत. त्याचबरोबर शासनाकडे थकीत असलेल्या थकबाकीच्या मोठ्या रकमा तातडीने वसूल करण्याबाबत संबंधित खाते प्रमुखांनी व अतिरिक्त आयुक्तांनी आपल्या पातळीवर शासनाकडे पाठपुरवा करावा असेही निदेश देण्यात आले आहेत. अशा उपाययोजनांमुळे महसूल वृद्धीचे नवनवीन स्रोत उपलब्ध होतील व महापालिकेच्या उत्पन्नात भर पडेल याबाबत मी आशावादी आहे.

महापालिकेच्या सध्याच्या आर्थिक स्थितीच्या पार्श्वभूमीवर स्वविवेकाधीन कर्तव्यांवर व प्रयोजनांवर करण्यात येणाऱ्या खर्चावर काही प्रमाणात मर्यादा घालणे अत्यावश्यक झाले आहे. अशा प्रयोजनांवर असाच खर्च चालू ठेवला तर भविष्यात महापालिकेच्या बंधनकारक असलेल्या कर्तव्यांची पूर्तता करण्यासाठी पुरेसा निधी शिल्लक असणार नाही. या

दृष्टीकोनातून आगामी वर्षात कोणतेही मोठ्या स्वरूपाचे नवीन प्रकल्प / कामे हाती घेण्यात आलेली नाहीत. जे प्रकल्प / कामे हाती घेण्यात आली आहेत तीच प्राथम्याने व तातडीने पूर्ण करणे हेच उद्दिष्ट समोर ठेवण्यात आले आहे. विद्यमान मंडयांचा / इमारतींचा पुनर्विकास करणे, नवीन रुग्णालयांच्या इमारती बांधणे तसेच महापालिका बाजार बांधणे यांसारखे नवनवीन संकल्पनांवर आधारित असे प्रकल्प हाती घ्यावयाचे असल्यास ही क्षेत्रे खाजगी क्षेत्रांसाठी खुली करून ते यापुढे खाजगी क्षेत्राच्या सहभागातून (Public Private Partnership) हाती घेणे जास्त संयुक्तिक होईल, जेणेकरून या प्रकल्पांचा संपूर्ण आर्थिक भार महापालिकेवर येणार नाही व जनतेला सोयीसुविधाही उपलब्ध होऊ शकतील. तसेच यापुढे असे कोणतेही प्रकल्प हाती घेताना ते स्वयंपूर्ण (Self supporting) असतील हे पाहणे अधिक योग्य होईल. या अनुषंगाने एक सर्वकष धोरण ठरविण्याचा माझा मानस आहे.

३.३ दीर्घकालीन आर्थिक धोरण

देशातील अग्रगण्य शहरांपैकी मुंबई हे एक शहर असून या शहरातील नागरिकांना उच्च दर्जाच्या मूलभूत सेवासुविधा पुरविण्याबाबत बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचा लौकिक आहे. हा लौकिक टिकविण्यासाठी पुरेसा निधी सातत्याने उपलब्ध असण्यासाठी दीर्घकालीन आर्थिक धोरण राबविणे अत्यंत गरजेचे आहे. त्या अनुषंगाने अंदाजित उत्पन्नाच्या कक्षेत खर्च सीमित ठेवणे अत्यावश्यक झाले आहे. त्यासाठी आस्थापनासारख्या उत्तरोत्तर वाढत जाणाऱ्या खर्चावर विशेषत्वाने नियंत्रण ठेवणे अत्यंत गरजेचे झाले आहे. त्यासाठी आस्थापनेवर साधारणतः ६० ते ६५ टक्क्यांपर्यंत होत असलेला खर्च कमी करून तो भविष्यात ५० टक्क्यांपर्यंत सीमित ठेवण्याचे माझे प्रयत्न आहेत. जवाहरलाल नेहरू राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियान (JNNURM) अंतर्गत आर्थिक सहाय्य मिळण्यासाठी असा आस्थापना खर्च हा टप्प्याटप्प्याने ४० टक्क्यांपर्यंत कमी करणे आवश्यक आहे. याच दृष्टीकोनातून महापालिका कर्मचाऱ्यांच्या वेतनसुधारणांचा कालावधी हा सध्याच्या ५ वर्षांवरून राज्य शासनाच्या / केंद्र शासनाच्या व सहाय्या वेतन आयोगाच्या धर्तीवर १० वर्षे इतका असावा असे माझे मत आहे, जेणेकरून वेतनश्रेण्या सुधारित केल्यानंतर लगेचच होणारी आस्थापना खर्चातील वाढ भरून निघण्यास पुरेसा अवधी मिळेल. त्याचबरोबर महापालिकेच्या विविध खात्यांचा दैनंदिन खर्च उत्पन्नाच्या २० टक्क्यांपर्यंत सीमित ठेवणे व ऋण आकारासह भांडवली खर्चासाठी महसुली उत्पन्नातून किमान ३० टक्के निधी वर्ग करण्याचे विचाराधीन आहे. त्या दृष्टीकोनातून महानगरपालिकेची आर्थिक स्थिती नाममात्र वर्ताळ्यात असल्याने अवाजवी खर्च वाढवून चालणार नाही. प्रथम आर्थिक स्थैर्य स्थापन करणे गरजेचे आहे म्हणजे भविष्यात विकास कामे निधी अभावी प्रलंबित राहणार नाहीत. त्यादृष्टीने आगामी काही वर्षात विविध अंशदानांच्या रकमेत वाढ करणे तसेच नवीन निधी उभारण्याचे दीर्घकालीन आर्थिक धोरण ठरविणे ही काळाची गरज बनली आहे. अशा तऱ्हेने निधींमध्ये पुरेसा संचय झाल्यावर येत्या काही वर्षांमध्ये विकासात्मक कामे टप्प्याटप्प्याने जलद गतीने पूर्ण करता येतील.

३.३.१ सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांची ठळक वैशिष्ट्ये :-

- सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाज अ (निधी संकेतांक -११, १२, ६०, ७०), ब(निधी संकेतांक -२१, २२, २३), ई (निधी संकेतांक- ३०), ग (निधी संकेतांक - ४०) आणि वृक्ष प्राधिकरण (निधी संकेतांक - ५०) यांच्या खर्चाचे एकूण आकारमान रु.२०४१७.३१ कोटी इतके आहे. त्यात सन २००९-१० च्या रु.१९७७३.६० कोटी एवढ्या आकारमानाच्या तुलनेत ३.२६% इतकी वाढ झाली असून ते मागील वर्षाच्या आकारमानापेक्षा रु.६४३.७१ कोटींनी जास्त आहे.
- सन २००९-१०चे सुधारित अंदाज अंतिम करताना शासनाकडून मंजूर करण्यात आलेल्या रु.१००० कोटी एवढ्या तात्पुरत्या कर्जाचा विचार करण्यात आलेला नाही.
- दीर्घकालीन आर्थिक धोरणाचा एक भाग म्हणून अर्थसंकल्प 'अ' आणि 'ई' अंतर्गत विविध विशेष निर्धींखाली जमा झालेल्या रकमेपैकी जवळ जवळ सर्वच म्हणजे रु. ७९१.८० कोटी एवढी रक्कम भांडवली खर्च भागविण्यासाठी काढण्याचे प्रस्ताविले आहे.
- शिवाय अर्थसंकल्प 'अ' आणि 'ई' करिता अंतर्गत निधीमधून जवळपास रु. ३००० कोटी रकमेचे कर्ज उभारण्याचे प्रस्ताविले आहे.
- या अर्थसंकल्पीय अंदाजांत मालमत्ता कर, जकात, जल आकार आणि इतर महत्त्वाचे कर यांच्यामध्ये कोणतीही वाढ प्रस्ताविलेली नाही. तसेच कोणतेही नवीन कर प्रस्ताविले नाहीत.
- फलश्रुतीवर आधारित अर्थसंकल्प आणि सॅप यांच्याबाबतीत तांत्रिक आणि वित्तीय अधिकाऱ्यांची क्षमता वृद्धी करण्यासाठी संनियंत्रण आणि मूल्यमापन पध्दती (Monitoring & Evaluation System) हाती घेणे.
- बृहन्मुंबई महानगरपालिकेमध्ये फलश्रुतीभिमुख एकात्मिक प्रकल्प नियोजन, अर्थसंकल्पन आणि व्यय संनियंत्रण प्रणाली यांची प्रस्थापना करण्यासाठी व त्यांच्या प्रगतीवर देखरेख करण्याकरिता आऊटकम अॅडव्हायझरी बोर्डची स्थापना व त्याकरिता निधीची तरतूद. या मंडळामध्ये महाराष्ट्र शासन, भारत सरकार यांचे प्रतिनिधी, सर्वपक्षीय नगरसेवक प्रतिनिधी व आऊटकम प्रक्रियेच्या क्षेत्रातील स्वतंत्र तज्ञांचा समावेश.

- मुंबई शहरात अस्तित्वात असलेल्या ५३६५ विहीरी व ६९८६ कूपनलिकांची साफसफाई करून त्यांचे पाणी पिण्याव्यतिरिक्त अन्य उपयोगांकरिता उपलब्ध करून दिले जाणार आहे. तसेच आवश्यक तिथे नवीन कूपनलिका खोदण्याचे प्रस्ताविले आहे. त्याकरिता रु.७२ कोटींची तरतूद प्रस्ताविली आहे.
- शहरातील पाण्याची टंचाई पहाता, समुद्राचे पाणी गोडे करण्याच्या पथदर्शी प्रकल्पासाठी तरतूद प्रस्तावित.
- पावसाच्या पाण्याचे संवर्धन करण्याचा प्रकल्प प्राधान्याने राबविण्याच्या दृष्टीने बृहन्मुंबईतील इमारतींमध्ये त्याची कार्यवाही सुरू. याकरिता रु.६६ कोटींची तरतूद प्रस्तावित.
- गारगाई नदीतून जलस्रोताच्या उपलब्धीच्या सल्लासेवेसाठी रु.५ कोटींची तरतूद.
- सांडपाण्यावर प्रक्रिया करून त्याचा पिण्याव्यतिरिक्त अन्य कारणांसाठी वापर करण्यासाठी 'बनवा, बांधा, मालकीसह त्याचे प्रचालन करा व हस्तांतरित करा' (डीबीओओटी) या तत्त्वावर प्रकल्प राबविण्याचे प्रस्ताविले असून त्यासाठी रु.५.२० कोटींची तरतूद प्रस्ताविण्यात आली आहे.
- नवीन कोणतेही मोठे प्रकल्प हाती न घेता, सध्या हाती घेण्यात आलेले व प्रगतीपथावर असलेले प्रकल्प या वर्षातच नियोजनपूर्वक पूर्ण करण्यावर भर.
- सर्व मुख्य जकात नाक्यांवर पाहणीच्या कामांमध्ये सुधारणा करण्यासाठी आणि कामकाजाला लागणाऱ्या वेळेमध्ये घट करण्याकरिता तिथे इन मोशन वे-ब्रिज, स्कॅनर्स, कॅमेरे आणि सी.सी.टी.व्ही. अशा प्रकारची आधुनिक साधनसामग्री बसविण्याचे प्रस्ताविले आहे.
- के.ई.एम. रुग्णालयाच्या हेरिटेज इमारतीचे नूतनीकरण करण्यासाठी रु.४० कोटींची तरतूद.
- नागरी प्रशिक्षण आणि संशोधन केंद्राची दर्जोन्नती करण्याचा प्रकल्प तूर्तास लांबणीवर.
- शताब्दी रुग्णालय, कांदिवलीचा पुनर्विकास करण्याचा प्रकल्प आगामी वर्षात पूर्ण करण्याचे प्रस्ताविले असून त्यासाठी रु.१० कोटींची तरतूद प्रस्ताविली आहे.

४. अंदाजपत्रकीय उद्दिष्टे

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मागील दोन वर्षांच्या अर्थसंकल्पांप्रमाणेच मुंबईचे जागतिक दर्जाच्या शहरामध्ये रुपांतर करण्याचे महत्वाचे उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी महानगरपालिकेच्या विविध कार्यक्षेत्रांमध्ये बहुविध उपाययोजना अधिक प्रभावीपणे राबविण्याची आवश्यकता आहे. ही बाब खालील अंदाजपत्रकीय उद्दिष्टांमध्ये समाविष्ट आहे.

तक्ता - १

(रुपये कोटीत)

अनु.क्र.	तपशील	२००८-०९	२००९-१०		२०१०-११
		★प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज
१	नागरी पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण	४८२५.९१	८०९३.९१	७४०३.८८	८०५६.५८
२	सामाजिक पायाभूत सुविधांची आणि सुखसोयींची दर्जोन्नती	१७६१.०६	३३२१.९७	२६५१.८०	३८५९.०२
३	स्वच्छता आणि शहर पर्यावरणामध्ये सुधारणा	८०८.०७	१४६२.५२	११२६.२६	१६४२.४८
४	शहराचे सुशोभिकरण आणि पर्यटन स्थळांची निर्मिती	१७७.५६	३३६.१६	२५३.०७	३११.७०
५	आपत्कालीन व्यवस्थापन आणि आपत्कालीन पूर्वतयारीमध्ये सुधारणा	१२७.३३	३८०.१२	२३७.९५	३३८.०७
६	नागरी सेवा आणि सुविधा केंद्राची सुधारणा	८५.४३	२७२.७१	२३४.५५	१८५.८२
७	संस्थांतर्गत सुधारणा व पुनर्रचना	३४.९२	२८१.९३	९२.१३	२८७.५४
८	समाज कल्याण (महिला व बाल कल्याणासह)	२२९.४४	४२७.८८	३५२.४९	३९८.९३
९	महापालिका मालमत्तांची सुधारणा, व्यवस्थापन आणि परिरक्षण	१६३.०३	३७०.७६	२२२.०१	२५७.८४
१०	सामाईक सेवा आणि संकीर्ण उपक्रम	३२१२.८८	४८२५.६४	५१८५.३६	५०७९.३३
	एकूण :	११४२५.६३	१९७७३.६०	१७७५९.५०	२०४१७.३१

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ'

निधी संकेतांक - ११, १२, ६०, ७०

५.१ महसुली अंदाज :

५.१.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१० आणि २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० चे सुधारित अंदाज यांचा सारांश खालील तक्त्यामध्ये नमूद केला आहे :-

तपशील	तक्ता - २			(रुपये लाखात)		
	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
	★प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
दि.१ एप्रिल रोजी आरंभीची शिल्लक	५५०९३.५४ (वर्ताळा)	२३.९२ (वर्ताळा)	९१९३८.६६ (वर्ताळा)	८२.४८ (वर्ताळा)	८२.४८ (वर्ताळा)	८२.४८ (वर्ताळा)
जमा रकमा व प्राप्ती						
निधी संकेतांक - ११	७४३५१६.८८	७८६८००.९३	८३११४७.०६	९२०६४२.८५	९२०६४२.८५	९२०६४२.८५
निधी संकेतांक - १२	९२९४.११	११७२३.४१	१०८०१.१८	१२६६५.०१	१२६६५.०१	१२६६५.०१
निधी संकेतांक - ६०	२९३.८०	६००.५३	२६००.५३	५८५५.७०	५८५५.७०	५८५५.७०
निधी संकेतांक - ७०	९८२५७.८६	१५१७४६.१४	१४१०३८.४५	२०३३४४.९६	२०३३४४.९६	२०३३४४.९६
एकूण :	८५१३६२.६५	९५०८७१.०१	९८५५८७.२२	११४२५०८.५२	११४२५०८.५२	११४२५०८.५२
वजा - अर्थसंकल्पांतर्गत भ.नि.नि./नि.वे. अंशदाने	९८५५१.२६	१४८७४६.६७	१४०४३८.९८	२०४७००.६६	२०४७००.६६	२०४७००.६६
एकूण निधी :	७५२८११.३९	८०२१२४.३४	८४५१४८.२४	९३७८०७.८६	९३७८०७.८६	९३७८०७.८६
खर्च						
निधी संकेतांक - ११	६४१७९७.०७	६७५६२२.४१	८२९३६९.४३	७८६११९.७१	७८६११९.७१	७८६११९.७१
निधी संकेतांक - १२	७४१६८.८०	१२२८४७.७८	१०४४३४.९९	१४७१४५.३२	१४७१४५.३२	१४७१४५.३२
निधी संकेतांक - ६०	२९३.८०	६००.५३	२६००.५३	५८५५.७०	५८५५.७०	५८५५.७०
निधी संकेतांक - ७०	९८२५७.८६	१५१७४६.१४	१४१०३८.४५	२०३३४४.९६	२०३३४४.९६	२०३३४४.९६
एकूण :	८१४५१७.५३	९५०८१६.८६	१०७७४४३.४०	११४२४६५.६९	११४२४६५.६९	११४२४६५.६९
वजा - अर्थसंकल्पांतर्गत भ.नि.नि./नि.वे. अंशदाने	९८५५१.२६	१४८७४६.६७	१४०४३८.९८	२०४७००.६६	२०४७००.६६	२०४७००.६६
एकूण :	७१५९६६.२७	८०२०७०.१९	९३७००४.४२	९३७७६५.०३	९३७७६५.०३	९३७७६५.०३
दिनांक ३१ मार्च रोजी अखेरची शिल्लक	९१९३८.६६ (वर्ताळा)	७८.०७ (वर्ताळा)	८२.४८ (वर्ताळा)	१२५.३१ (वर्ताळा)	१२५.३१ (वर्ताळा)	१२५.३१ (वर्ताळा)

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

५.१.२ सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमध्ये रु.९३७८०७.८६ लाख इतक्या प्राप्तीच्या तुलनेत रु.९३७७६५.०३ लाख इतका खर्च अंदाजिलेला आहे आणि त्यामुळे या वर्षामध्ये रु.४२.८३ लाख इतकी शिल्लक अंदाजिली आहे. आरंभीची रु.८२.४८ लाख इतकी शिल्लक आणि प्रस्तुत वर्षातील रु.४२.८३ लाख इतकी अंदाजित शिल्लक विचारात घेता दिनांक ३१ मार्च, २०११ रोजी अखेरची अंदाजित शिल्लक रु.१२५.३१ लाख इतकी राहिल.

५.१.३ उपरोक्त वित्तीय स्थितीमध्ये आरोग्य अर्थसंकल्प (निधी संकेतांक - १२) अंतर्भूत आहे. तथापि, दिनांक २२ जून, १९७६ च्या महानगरपालिका ठराव क्रमांक १४० अन्वये महानगरपालिकेने स्वतंत्र आरोग्य अर्थसंकल्प सुरु केला असून तो, अर्थसंकल्प 'अ' चा भाग-दोन (निधी संकेतांक - १२) म्हणून दर्शविलेला आहे, त्याची आर्थिक स्थिती खालीलप्रमाणे आहे :-

तक्ता - ३ (आरोग्य)

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे
जमा रकमा व प्राप्ती	९२९४.११	११७२३.४१	१०८०१.१८	१२६६५.०१	१२६६५.०१	१२६६५.०१
खर्च	७४१६८.८०	१२२८४७.७८	१०४४३४.९९	१४७१४५.३२	१४७१४५.३२	१४७१४५.३२
प्राप्तीपेक्षा अधिक खर्च	६४८७४.६९	११११२४.३७	९३६३३.८१	**१३४४८०.३१	**१३४४८०.३१	**१३४४८०.३१

★ ताळमेळ घालण्यासाठी

५.१.४ आरोग्य अर्थसंकल्पाचा एकूण अंदाजित खर्च हा त्यापासून मिळणाऱ्या प्राप्तीपेक्षा रु. ** १३४४८०.३१ लाख इतका जास्त असून ही तफावत अर्थसंकल्प अ (भाग-एक-निधी संकेतांक ११) च्या सर्वसाधारण महसुलातून भागविण्याचे प्रस्ताविले आहे.

५.२ भांडवली अंदाज :

५.२.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१० आणि २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांमधील भांडवली प्राप्ती आणि खर्च खालीलप्रमाणे आहे: -

तक्ता - ४

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
	★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
दिनांक १ एप्रिल रोजी आरंभीची शिल्लक	६५८६७.२० (वर्ताळा)	४३.६६ (वर्ताळा)	२१६१.५८ (वर्ताळा)	४९.४५ (वर्ताळा)	४९.४५ (वर्ताळा)	४९.४५ (वर्ताळा)
प्राप्ती :						
(एक) अंतर्गत निधीतून उभारावयाचे कर्ज	---	२४६४२६.००	---	२९९४४७.००	२९८५०४.५०	२९८१६९.५०
(दोन) बाह्य संस्थांकडून कर्ज						
(i) मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाकडून कर्ज	१३०.५०	---	---	---	---	---
(ii) मुंबई नागरी वाहतूक प्रकल्पाकरिता जागतिक बँकेकडून कर्ज / अनुदान	७५२.९९	२५२१.५१	४५००.००	३५००.००	३५००.००	३५००.००
(तीन) ब्रिमस्टोवाड प्रकल्पासाठी अनुदान/बीएसयुपी/मिठी नदी/जे.एन.एन. यु. आर.एम. (घ.क.व्य प्रकल्प)	---	४२५५०.००	४२२५०.००	७४५००.००	७४५००.००	७४५००.००
(चार) विकास निधीमधून अंशदान	६९३२.०६	५२२०.००	६९२०.४०	७११०.००	७११०.००	७११०.००
(पाच) विकास निधी - अतिरिक्त ०.३३ एफ.एस. आय. च्या बाबतीतील तरतूद	७१८१.११	१४७००.००	१०५५०.००	१०६१०.००	१०६१०.००	१०६१०.००
(सहा) विकास निधी - डी.सी.आर. ६४(बी) अन्वये प्राप्त झालेले शुल्क/नुकसान भरपाई	---	---	१८५७.४३	१३२६.९०	१३२६.९०	१३२६.९०
(सात) अर्थसंकल्प अ च्या महसुली लेख्यातून अंशदान	१७३०००.००	---	११७२००.००	---	---	---
(आठ) विशेष निधीतून काढावयाचे पैसे						
(i) मालमत्ता पुनर्स्थापना निधी	---	२०००००.००	१९६९००.००	३५०००.००	३५०००.००	३५०००.००
(ii) भूमी संपादन व विकास निधी	२०००.००	३००००.००	८०००.००	३००००.००	३००००.००	३००००.००
(नऊ) इतर बाबींपासून प्राप्ती	९५६.९०	४०.००	९०.००	४६.६७	४६.६७	४६.६७
एकूण:	१९०९५३.५६	५४१४५७.५१	३८८२६७.८३	४६१५४०.५७	४६०५९८.०७	४६०२६३.०७
एकूण उपलब्ध निधी:	२५६८२०.७६	५४१५०१.१७	३९०४२९.४१	४६१५९०.०२	४६०६४७.५२	४६०३१२.५२
भांडवली खर्च :	२५४६५९.१८	५४१४८६.४४	३९०३७९.९६	४६१५२०.११	४६०५११.६१	४६०१५१.६१
दिनांक ३१ मार्च रोजी अंदाजित अखेरची शिल्लक	२१६१.५८ (वर्ताळा)	१४.७३ (वर्ताळा)	४९.४५ (वर्ताळा)	६९.९१ (वर्ताळा)	१३५.९१ (वर्ताळा)	१६०.९१ (वर्ताळा)

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ब'

६. सुधार योजना

६.१ महसुली अंदाज

६.१.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांखाली प्राप्ती आणि खर्च दर्शविलेले आहेत :-

तपशील	२००८-०९	तक्ता - ५		(रुपये लाखात)		
		२००९-१०	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११	
	★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
एक - दिनांक १ एप्रिल रोजी आरंभीची शिल्लक	---	---	---	---	---	---
दोन - प्राप्ती						
(अ) मालमत्तांचे भाडे व इतर उत्पन्न आणि संकीर्ण जमा	१८८७.७२	१५९०.२२	१५८७.०२	१५३६.२५	१५३६.२५	१५३६.२५
(ब) अर्थसंकल्प अ मधून वैधानिक अंशदान	४४७६.१८	४३२३.२४	३८१५.२४	४६१६.०८	४६१६.०८	४६१६.०८
एकूण: एकूण	६३६३.९०	५९१३.४६	५४०२.२६	६१५२.३३	६१५२.३३	६१५२.३३
तीन - खर्च						
(अ) महसुली खर्च	८५३७.४२	१५६५४.२२	१३१६३.९१	१८३१९.९५	१८३१९.९५	१८३१९.९५
एकूण:	८५३७.४२	१५६५४.२२	१३१६३.९१	१८३१९.९५	१८३१९.९५	१८३१९.९५
चार - वर्षभरातील तूट	२१७३.५२	९७४०.७६	७७६१.६५	१२१६७.६२	१२१६७.६२	१२१६७.६२
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्याकरिता अर्थसंकल्प 'अ' कडून विशेष अंशदान	२१७३.५२	९७४०.७६	७७६१.६५	१२१६७.६२	१२१६७.६२	१२१६७.६२
सहा - दिनांक ३१ मार्च रोजी अंदाजित अखेरची शिल्लक	---	---	---	---	---	---

★ ताळमेळ घालण्यासाठी

६.२ भांडवली अंदाज

६.२.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१०चे सुधारित अंदाज खालीलप्रमाणे आहेत :-

तक्ता - ६

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
	★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
एक) दिनांक १ एप्रिल रोजी असलेली आरंभीची शिल्लक (वर्ताळा)	११५३५.४३	१०२७३.७१	१०१७७.६५	१२९४३.६३	१२९४३.६३	१२९४३.६३
दोन) - प्राप्ती						
भूमी, इमारती, इ. च्या विक्रीपासून जमा	६२२७.१०	४०१६५.४१	११३२३.५४	८२५५.४२	८२५५.४२	८२५५.४२
एकूण :	६२२७.१०	४०१६५.४१	११३२३.५४	८२५५.४२	८२५५.४२	८२५५.४२
तीन) - आरंभीच्या शिल्लकीसह एकूण बेरीज	१७७६२.५३	५०४३९.१२	२१५०१.१९	२११९९.०५	२११९९.०५	२११९९.०५
चार) - खर्च						
(अ) सुधार योजना	७५८४.८८	२०७७५.३८	८५५७.५६	६९०७.२०	६९७३.२०	६९९८.२०
एकूण :	७५८४.८८	२०७७५.३८	८५५७.५६	६९०७.२०	६९७३.२०	६९९८.२०
पाच) - दिनांक ३१ मार्च रोजी असलेली अखेरची शिल्लक (वर्ताळा)	१०१७७.६५	२९६६३.७४	१२९४३.६३	१४२९१.८५	१४२२५.८५	१४२००.८५

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

७. गलिच्छ वस्ती निर्मूलन लेखा

निधी संकेतांक - २२

७.१ महसुली अंदाज

७.१.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांची प्राप्ती आणि खर्च खालीलप्रमाणे आहेत :-

तक्ता - ७

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		★प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे
एक - आरंभीची शिल्लक	---	---	---	---	---	---
दोन - प्राप्ती						
मालमत्तांचे भाडे व इतर प्राप्ती	४०.२५	९९.५४	१०१.२३	१०१.२३	१०१.२३	१०१.२३
एकूण :	४०.२५	९९.५४	१०१.२३	१०१.२३	१०१.२३	१०१.२३
तीन - खर्च						
महसुली खर्च	१८०.९४	६४६.१६	४७९.६६	४६५.८८	४६५.८८	४६५.८८
एकूण :	१८०.९४	६४६.१६	४७९.६६	४६५.८८	४६५.८८	४६५.८८
चार - वर्षभरातील तूट	१४०.६९	५४६.६२	३७८.४३	३६४.६५	३६४.६५	३६४.६५
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्याकरिता अर्थसंकल्प 'अ' कडून विशेष अंशदान	१४०.६९	५४६.६२	३७८.४३	३६४.६५	३६४.६५	३६४.६५
सहा - अखेरची शिल्लक	---	---	---	---	---	---

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

७.२ भांडवली अंदाज

७.२.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांची प्राप्ती आणि खर्च खालीलप्रमाणे आहेत :-

तक्ता - ८

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		★प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे
एक - दिनांक १ एप्रिल रोजी असलेली आरंभीची शिल्लक	६९४.१९	६९७.६९	६९४.१९	६९४.१९	६९४.१९	६९४.१९
दोन - प्राप्ती						
(अ) भूमी, इमारती इत्यादींच्या विक्रीपासून	---	---	---	---	---	---
(ब) महसुली वर्ताळ्याचे सर्वसाधारण लेखेतून स्थानांतरण	---	---	---	---	---	---
एकूण :	---	---	---	---	---	---
तीन - आरंभीच्या शिल्लकीसह एकूण बेरीज	६९४.१९	६९७.६९	६९४.१९	६९४.१९	६९४.१९	६९४.१९
चार - खर्च	---	---	---	---	---	---
पाच - दिनांक ३१ मार्च रोजी असलेली अखेरची शिल्लक	६९४.१९	६९७.६९	६९४.१९	६९४.१९	६९४.१९	६९४.१९

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

८. गलिच्छ वस्ती सुधारणा

८.१ महसुली अंदाज

निधी संकेतांक - २३

८.१.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांची प्राप्ती आणि खर्चाचे अंदाज खालीलप्रमाणे आहेत :-

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे
एक - आरंभीची शिल्लक	---	---	---	---	---	---
दोन - प्राप्ती	१६९४.३०	१८२५.७२	२०५२.२९	१३९७.६५	१३९७.६५	१३९७.६५
तीन - खर्च						
(अ) आस्थापना, परिरक्षण इत्यादी	१३७३७.७६	१४५२०.७६	१४०७०.९१	१४९७९.७०	१४९७९.७०	१४९७९.७०
(ब) भांडवली लेखेला अंशदान	२३२५.००	३१००.००	१२८००.००	---	---	---
एकूण :	१६०६२.७६	१७६२०.७६	२६८७०.९१	१४९७९.७०	१४९७९.७०	१४९७९.७०
चार - वर्षभरातील तूट	१४३६८.४६	१५७९५.०४	२४८१८.६२	१३५८२.०५	१३५८२.०५	१३५८२.०५
पाच - उपरोक्त महसुली तूट भरून काढण्याकरिता अर्थसंकल्प 'अ' कडून अंशदान	१४३६८.४६	१५७९५.०४	२४८१८.६२	१३५८२.०५	१३५८२.०५	१३५८२.०५
सहा - अखेरची शिल्लक	---	---	---	---	---	---

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

८.२ भांडवली अंदाज

निधी संकेतांक - २३

८.२.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांची प्राप्ती आणि खर्चाचे अंदाज खालीलप्रमाणे आहेत :-

तक्ता - १०

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे
एक - दिनांक १ एप्रिल रोजी असलेली आरंभीची शिल्लक (वर्ताळा)	८.२९	६७.४४	०.९६	६६.६६	६६.६६	६६.६६
दोन - प्राप्ती						
(अ) अंतर्गत निधीतून उभारावयाची कर्ज	---	९६७४.००	---	५५३.००	१४९५.५०	१८३०.५०
(ब) विकास निधीमधून अंशदान	५७७.६७	४३५.००	५७६.७०	५९२.५०	५९२.५०	५९२.५०
(क) महसुली लेख्याकडून अंशदान	२३२५.००	३१००.००	१२८००.००	---	---	---
(ड) इतर	---	---	---	---	---	---
एकूण :	२९०२.६७	१३२०९.००	१३३७६.७०	११४५.५०	२०८८.००	२४२३.००
तीन - आरंभीच्या शिल्लकीसह एकूण बेरीज	२९१०.९६	१३२७६.४४	१३३७७.६६	१२१२.१६	२१५४.६६	२४८९.६६
चार - खर्च	२९१०.००	१३२६१.००	१३३११.००	१२१०.७५	२१५३.२५	२४८८.२५
पाच - दिनांक ३१ मार्च रोजी असलेली अखेरची शिल्लक (वर्ताळा)	०.९६	१५.४४	६६.६६	१.४१	१.४१	१.४१

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ई'

निधी संकेतांक - ३०

१.१ महसुली अंदाज

१.१.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांचा सारांश खालील तक्त्यात नमूद केला आहे.

तक्ता - ११

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे
आरंभीची शिल्लक	०.२१	०.२१	०.२१	०.२१	०.२१	०.२१
जमा रकमा व प्राप्ती (अर्थसंकल्प अ मधून मिळणाऱ्या विशेष अंशदानासह)	८८३८८.३८	१४३११४.२६	१२४०११.६८	१६२२७८.८१	१६२२७८.८१	१६२२७८.८१
एकूण जमा रकमा व प्राप्ती :	८८३८८.५९	१४३११४.४७	१२४०११.८९	१६२२७९.०२	१६२२७९.०२	१६२२७९.०२
खर्च	८८३८८.३८	१४३११४.२६	१२४०११.६८	१६२२७८.८१	१६२२७८.८१	१६२२७८.८१
दि. ३१ मार्च रोजी अखेरची शिल्लक	०.२१	०.२१	०.२१	०.२१	०.२१	०.२१

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

१.१.२ सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांनुसार रु.१६२२७९.०२ लाख प्राप्तीच्या तुलनेत रु.१६२२७८.८१ लाख इतका खर्च अंदाजिलेला आहे. त्यामुळे

दि. ३१ मार्च, २०११ अखेर रु.०.२१ लाख एवढी शिल्लक अपेक्षित आहे.

१.१.३ बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने प्राथमिक शिक्षणावर केलेल्या अनुज्ञेय खर्चापोटी शासनाकडून ५०% अनुदान प्राप्त होते.

९.२ भांडवली अंदाज

निधी संकेतांक - ३०

९.२.१ सन २००८-०९ चे प्रत्यक्ष आकडे, सन २००९-१०, २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज आणि सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांची प्रस्तावित भांडवली प्राप्ती व खर्चाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज खालील तक्त्यात नमूद केले आहेत.

तक्ता - १२

(रुपये लाखात)

तपशील	२००८-०९	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
	★ प्रत्यक्ष आकडे	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
दि. १ एप्रिल रोजी आरंभीची शिल्लक	४७.०८	४.८७	४८.६५	३१.६७	३१.६७	३१.६७
अंतर्गत कर्ज प्राप्ती	---	३६५०.००	---	---	---	---
विकास निधीतून अंशदान	११५५.३४	८७०.००	११५३.४०	११८५.००	११८५.००	११८५.००
महसुली लेख्यामधून अंशदान	---	---	---	---	---	---
प्राथमिक शालेय इमारत बांधकाम निधीतून अंशदान	---	५०.००	५०.००	२०.००	२०.००	२०.००
प्राथमिक शालेय इमारत परिरक्षण निधीतून अंशदान	५२००.००	१७०००.००	८३००.००	१४१६०.००	१४१६०.००	१४१६०.००
सर्व शिक्षा अभियानकडून प्राप्ती	---	४६३.००	४६३.००	३०१.००	३०१.००	३०१.००
इतर	---	---	---	१२२५.००	१२२५.००	१२२५.००
एकूण वर्षभरातील प्राप्ती :	६३५५.३४	२२०३३.००	९९६६.४०	१६८९१.००	१६८९१.००	१६८९१.००
एकूण उपलब्ध प्राप्ती :	६४०२.४२	२२०३७.८७	१००१५.०५	१६९२२.६७	१६९२२.६७	१६९२२.६७
भांडवली खर्च	६३५३.७७	२१९९४.९४	९९८३.३८	१६९२१.३४	१६९२१.३४	१६९२१.३४
दि. ३१ मार्च रोजी अखेरची शिल्लक	४८.६५	४२.९३	३१.६७	१.३३	१.३३	१.३३

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

९.२.२ सन २०१०-११ करिता भांडवली प्राप्ती रु.१६८९१.०० लाख इतकी होईल असे अपेक्षित आहे, तर भांडवली खर्च रु.१६९२१.३४ लाख इतका अंदाजिलेला आहे. त्यामुळे आरंभीची रु.३१.६७ लाखाची शिल्लक विचारात घेता दि.३१ मार्च, २०११ अखेर रु.१.३३ लाख इतकी शिल्लक अपेक्षित आहे.

अर्थसंकल्पीय अंदाज 'ग'

निधी संकेतांक - ४०

महसुली उत्पन्न व खर्चाचा आढावा :

१०.१ महसुली अंदाज

१०.१.१ सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांत खालील तक्त्यामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे एकूण महसुली उत्पन्न रु.२८९८६०.८९ लाख इतके अंदाजिलेले आहे.

तक्ता - १३

(रुपये लाखात)

अनु. क्र.	बाब	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
१.	जल आकार (जलमापक मोजणीद्वारे)	५००१३.१३	५०१५८.०२	५०१५८.०२	५०१५८.०२	५०१५८.०२
२.	जल कर (करपात्र मूल्यावर)	९७३४.००	९७३४.००	९७३४.००	९७३४.००	९७३४.००
३.	जल लाभकर (करपात्र मूल्यावर)	४७२६४.८०	४७२६५.००	५१९९२.००	५१९९२.००	५१९९२.००
४.	इतर जल महसूल	११५२५.००	११५२५.००	११५२५.००	११५२५.००	११५२५.००
५.	मलनिःसारण आकार (जलमापक मोजणीद्वारे)	२५४८६.७०	२६२३२.८७	२६२३२.८७	२६२३२.८७	२६२३२.८७
६.	मलनिःसारण कर (करपात्र मूल्यावर)	१६५८८.००	१६५८८.००	१६५८८.००	१६५८८.००	१६५८८.००
७.	मलनिःसारण लाभकर (करपात्र मूल्यावर)	२८१९८.००	२८१९७.००	३१०१८.००	३१०१८.००	३१०१८.००
८.	इतर मलनिःसारण महसूल	२५००.००	२५००.००	२५००.००	२५००.००	२५००.००
९.	सर्वसामान्य महसूल	७६७२४.००	७८१४६.००	९०११३.००	९०११३.००	९०११३.००
एकूण :		२६८०३३.६३	२७०३४५.८९	२८९८६०.८९	२८९८६०.८९	२८९८६०.८९

१०.१.२ सन २०१०-११ च्या महसुली अर्थसंकल्पीय उत्पन्नाच्या अंदाजात रु.१९५१५.०० लाखाची वाढ ही मुख्यत्वे करून जल लाभ कर व मलनिःसारण लाभ कर यामध्ये दरवर्षी करपात्र मूल्यात होणारी वाढ, ठेवीवरील व्याजात होणारी वाढ आणि वरकड खर्चाच्या वसुलीत होणाऱ्या संभाव्य वाढीमुळे आहे.

१०.१.३ महसुली (प्रचालन) खर्च :

निव्वळ प्रचालन खर्चाच्या सन २००९-१० च्या रु.१९५५६६.९४ लाख एवढ्या सुधारित अंदाजांच्या तुलनेत सन २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज रु.२०३७०९.९९ लाख इतके अंदाजिलेले आहेत. खालील तक्त्यामध्ये महसुली खर्चाच्या सन २००९-१० च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांचा व सुधारित अंदाजांचा आणि सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांचा तपशील व तुलना सारांश रुपाने दर्शविलेला आहे.

तक्ता - १४

(रुपये लाखामध्ये)

अनु. क्र.	बाब	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
१.	कर्मचारी परिव्यय	५४६७४.४८	५५३६५.००	६८०७४.९८	६८०७४.९८	६८०७४.९८
२.	प्रशासकीय खर्च	११०२७.९५	१४५९७.७१	१७५८८.०४	१७५८८.०४	१७५८८.०४
३.	प्रचालन आणि परिरक्षण	६२१८९.७३	६९४५४.४९	६०४३०.७९	६०४३०.७९	६०४३०.७९
४.	व्याज आणि ऋणार्थिक आकार	९४६२.७१	९४६५.७१	८७६५.९४	८७६५.९४	८७६५.९४
५.	कार्यक्रम खर्च	-	७५.००	-	-	-
६.	महसूल, अनुदान, अंशदान आणि अर्थसहाय्य	३०६४७.२३	३०८०२.२९	३२५७१.६१	३२५७१.६१	३२५७१.६१
७.	तरतूद आणि निर्लेखन	१५४३२.००	१५०९०.००	१५६७१.००	१५६७१.००	१५६७१.००
८.	पूर्व कालावधीतील बाबी	६०५०.७४	७१६.७४	६०७.६३	६०७.६३	६०७.६३
एकूण प्रचालन खर्च :		१८९४८४.८४	१९५५६६.९४	२०३७०९.९९	२०३७०९.९९	२०३७०९.९९

१०.१.४ प्रचालन खर्चाच्या सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजाच्या तुलनेत अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११ मध्ये अपेक्षित वाढ याबद्दलची कारणे संक्षिप्त स्वरूपात खालीलप्रमाणे आहेत :-

- कर्मचारी परिव्यय या शिर्षामध्ये रु.१२७१०.०० लाख एवढी वाढ ही मुख्यत्वे सुधारित वेतनश्रेणीमुळे द्याव्या लागणाऱ्या अतिरिक्त अधिदानासाठी आणि वेगवेगळ्या खात्यात करण्यात येणाऱ्या कर्मचाऱ्यांच्या संभाव्य भरतीनुसार त्यांना द्याव्या लागणाऱ्या वेतनापोटी आहे.
- प्रशासकीय खर्चात झालेली रु.२९९०.०० लाख एवढी वाढ ही मुख्यत्वे करून पश्चिम रेल्वेस “Way Leave Charges” चे अधिदान करण्यासाठी केलेल्या तरतूदीमुळे आहे.
- प्रचालन आणि परिरक्षण खर्चात सुधारित अंदाज २००९-१० मध्ये शासनाला घाऊक पाणी खरेदीसाठी द्याव्या लागणाऱ्या अधिदानापोटी रु.२५४००.०० लाख एवढी तरतूद प्रस्ताविली आहे. परंतु याच कारणासाठी सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पात फक्त रु.११५००.०० लाखाची तरतूद प्रस्ताविल्यामुळे रु.१०२३.७० लाखाची घट दिसत आहे.
- महसूल, अनुदान, अंशदान आणि अर्थसहाय्य या शीर्षात झालेली रु.१७६९.०० लाख एवढी वाढ ही मुख्यत्वेकरून सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या निवृत्ती वेतनापोटी द्यावयाच्या अंशदानासाठी केलेल्या तरतूदीमुळे आहे.

१०.१.५. महसुली शिल्लक :

१०.१.५.१ महसूल आणि प्रचालन खर्चाचे २००९-१० चे सुधारीत तसेच २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज लक्षात घेता खालील तक्त्यामध्ये दर्शविल्याप्रमाणे भांडवली

खर्चासाठी वर्ग करावयाची महसुली शिल्लक अनुक्रमे रु.५२२७८.९५ लाख आणि रु.७२६५०.९० लाख इतकी असेल.

तक्ता - १५

(रुपये लाखामध्ये)

अनु. क्र.	तपशील	२००९-१०	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		सुधारित अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
१.	उत्पन्न	२७०३४५.८९	२८९८६०.८९	२८९८६०.८९	२८९८६०.८९
२.	वजा :				
	अ) प्रचालन खर्च	१९५५६६.९४	२०३७०९.९९	२०३७०९.९९	२०३७०९.९९
	ब) तरतूदी	२२५००.००	१३५००.००	१३५००.००	१३५००.००
३.	भांडवली खर्चात वर्ग करण्यासाठी शिल्लक	५२२७८.९५	७२६५०.९०	७२६५०.९०	७२६५०.९०

१०.२.१ भांडवली खर्च आणि कर्जाची परतफेड :

निधी संकेतांक -४०

१०.२.२.१ सन २००९-१० साठी रु.३००६०४.२९ लाख इतका भांडवली खर्च अंदाजिलेला होता. तथापि भांडवली खर्चाचा सुधारीत अंदाज रु.२७१९९६.४५ लाख इतका करण्याचे प्रस्ताविले आहे. सन २०१०-११ चा भांडवली खर्चाचा अर्थसंकल्पीय अंदाज रु.३३७१५२.३३ लाख इतका प्रस्ताविलेला आहे. खालील तक्त्यामध्ये भांडवली खर्चाचे खातेनिहाय सन २००९-१० चे अर्थसंकल्पीय व सुधारीत अंदाज आणि सन २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज कर्जफेडीच्या रकमेसह दर्शविलेले आहेत.

तक्ता - १६

(रुपये लाखामध्ये)

अनु. क्र.	विभाग	खाते	२००९-१०		अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
			अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारीत अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
१.	सर्वसाधारण	सामाईक सेवा	५६८.००	१५८.८५	८७९.३५	८७९.३५	८७९.३५
२.	पाणी पुरवठा	१) जल प्रचालन	१०२९३१.९९	१११६८१.३८	१२८००९.६५	१२८००९.६५	१२८००९.६५
		२) जल प्रकल्प	१३२३०५.१२	१२३६६३.९७	१४४१३७.८१	१४४१३७.८१	१४४१३७.८१
३.	मलनिःसारण	१) मलनिःसारण प्रचालन	१९३१९.३७	१८६६२.५०	१८१९५.३०	१८१९५.३०	१८१९५.३०
		२) मलनिःसारण प्रकल्प	२४१७४.४१	१२३६८.१३	२०६८३.४३	२०६८३.४३	२०६८३.४३
		३) मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प	२१३०५.४०	५४६१.६२	२५२४६.७९	२५२४६.७९	२५२४६.७९
एकूण भांडवली खर्च :			३००६०४.२९	२७१९९६.४५	३३७१५२.३३	३३७१५२.३३	३३७१५२.३३
अधिक : कर्जाची परतफेड :			७३५२.०१	७३५१.४९	७५००.००	७५००.००	७५००.००
एकूण भांडवली लेखा :			३०७९५६.३०	२७९३४७.९४	३४४६५२.३३	३४४६५२.३३	३४४६५२.३३

१०.२.२ भांडवली खर्च व कर्ज परतफेड भागविण्याचे स्रोत :

निधी संकेतांक - ४०

सन २००९-१० चा सुधारीत आणि सन २०१०-११ चा अर्थसंकल्पीय भांडवली लेखा (खर्च) खालील तक्त्यामध्ये दर्शविण्यात आलेल्या निधीतून भागविण्यात येईल.
तक्ता - १७

(रुपये लाखामध्ये)

अनु. क्र.	तपशील	२००९-१०	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१०-११		
		सुधारीत अंदाज	महानगरपालिका आयुक्तांनी तयार केल्याप्रमाणे	स्थायी समितीने मंजूर केल्याप्रमाणे	महानगरपालिकेने स्वीकारल्याप्रमाणे
१.	महसुली शिल्लक (प्रचालन खर्च आणि तरतुदी यावरील खर्च भागवून) - एकूण १ :	५२२७८.९५	७२६५०.९०	७२६५०.९०	७२६५०.९०
२.	कर्जे :				
	(अ) ४ मध्यस्तर वैतरणा प्रकल्पासाठी - घसारा निधीतून कर्ज	१३०८३.००	२११३५.००	२११३५.००	२११३५.००
	(ब) ४ मध्यस्तर वैतरणा प्रकल्पासाठी घसारा निधीतून अतिरिक्त कर्ज	१०४७४.००	११४९६.००	११४९६.००	११४९६.००
	(क) मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प (टप्पा- २) साठी घसारा निधीतून कर्ज	७७५६.००	९७५०.००	९७५०.००	९७५०.००
	(ड) मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प (टप्पा- २) साठी घसारा निधीतून अतिरिक्त कर्ज	--	७४८१.००	७४८१.००	७४८१.००
	एकूण (अ + ब + क + ड) २ :	३१३१३.००	४९८६२.००	४९८६२.००	४९८६२.००
३.	अंशदान / अनुदान				
	(अ) ४ मध्यस्तर वैतरणा प्रकल्पासाठी (रा.ना.पु.अ.) अनुदान JNNURM	१३०८३.००	२११३५.००	२११३५.००	२११३५.००
	(ब) मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प (टप्पा- २) अनुदान JNNURM	७७५६.००	९७५०.००	९७५०.००	९७५०.००
	(क) बोगद्याची व तानसा मुख्यजलवाहिनीची कामे - अनुदान JNNURM	४८६१.००	४८६१.००	४८६१.००	४८६१.००
	(ड) मालमत्ता पुनर्निर्माण आणि पुनर्स्थापना निधीचे अंशदान (बोगदा)	४८६१.००	४८६१.००	४८६१.००	४८६१.००
	(इ) मालमत्ता पुनर्निर्माण आणि पुनर्स्थापना निधीचे अतिरिक्त अंशदान (बोगदा)	१००७८.००	१२२७८.००	१२२७८.००	१२२७८.००
	(प) मालमत्ता पुनर्निर्माण आणि पुनर्स्थापना निधीचे अंशदान (तानसा मुख्य जलवाहिनी)	--	२००००.००	२००००.००	२००००.००
	(फ) अर्थसंकल्प 'अ' कडून विकास निधीतील भाग	२२००.००	५०००.००	५०००.००	५०००.००
	(भ) मालमत्ता पुनर्निर्माण आणि पुनर्स्थापना निधीचे अनुदान (जल अभियंता)	१५४१०.००	१०७६२.००	१०७६२.००	१०७६२.००
	एकूण (अ + ब + क + ड + इ + प + फ + भ) ३ :	५८२४९.००	८८६४७.००	८८६४७.००	८८६४७.००
४.	संचित वर्ताळयातून वर्ग एकूण ४ :	१३७६००.००	१३३६००.००	१३३६००.००	१३३६००.००
	एकूण (१ + २ + ३ + ४) :	२७९४४०.९५	३४४७५९.९०	३४४७५९.९०	३४४७५९.९०
	वजा - कर्जपरतफेडीसह एकूण भांडवली लेखा :	२७९३४७.९४	३४४६५२.३३	३४४६५२.३३	३४४६५२.३३
	एकूण महसुली शिल्लक :	९३.०१	१०७.५७	१०७.५७	१०७.५७

११. ठोक तरतुदी :

प्रतिवर्षाप्रमाणे अर्थसंकल्प 'ग' मध्ये २०१०-११ साली संपदा पुनर्स्थापना व पुनर्वसन निधीसाठी रु.५०००.०० लाख व एकत्रित कर्जनिधी अंशदान रु.२५००.०० लाख अशा तरतुदी प्रस्ताविल्या आहेत. तथापि ग्राहकांकडून येणे असलेली रक्कम विचारात घेता ती संतुलित करण्यासाठी सन २०१०-११ साली समायोजनाकरिता रु.११०००.०० लाख अशी तरतूद प्रस्ताविलेली आहे.

१२. आर्थिक आवढावा आणि निधीची आवश्यकता :

अशा प्रकारच्या महत्वाकांक्षी भांडवली कार्यक्रमांमुळे अर्थसंकल्प तयार करतेवेळी, सन २००९-१० च्या सुधारित अंदाजांमध्ये उपलब्ध होणारी महसुली शिल्लक रु.५२२७८.९५ लाख, घसारा निधीतून रु.३१३१३.०० लाखाचे कर्ज, रु.२५७००.०० लाखाचे जवाहरलाल नेहरु नागरी पुनर्निर्माण अभियानांतर्गत शासनाकडून मिळणारे अनुदान, अर्थसंकल्प 'अ' कडून प्राप्त होणारा रु.२२००.०० लाख विकास निधी तसेच मालमत्ता पुनर्स्थापना व पुनर्वसन निधीतून उपलब्ध होणारे रु.३०३४९.०० लाखाचे अंशदान जमेस धरून सुद्धा रु.१३७५०६.९९ लाख एवढी तूट येत होती. सदर तूट संचित वर्ताळ्यातून रु.१३७६००.०० लाख भांडवली लेख्यामध्ये वर्ग करून रु.९३.०१ लाख एवढी नाममात्र शिल्लक दर्शवून सुधारित अर्थसंकल्प २००९-१० समतोल करण्याचे प्रस्ताविले आहे.

तसेच सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमध्ये महसुली शिल्लकीतून उपलब्ध होणारे रु.७२६५०.९० लाख, घसारा निधीतून रु.४९८६२.०० लाखाचे कर्ज, विकास निधी स्वरूपात अर्थसंकल्प 'अ' कडून मिळणारे रु.५०००.०० लाख, जवाहरलाल नेहरु राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियानांतर्गत शासनाकडून मिळणारे रु.३५७४६.०० लाखाचे अनुदान तसेच मालमत्ता पुनर्स्थापना व पुनर्वसन निधीतून उपलब्ध होणारे रु.४७९०१.०० लाखाचे अंशदान जमेस धरून सुद्धा रु.१३३४९२.४३ लाख एवढी तूट येत होती. सदर तूट संचित वर्ताळ्यातून रु.१३३६००.०० लाख भांडवली लेख्यामध्ये वर्ग करून रु.१०७.५७ लाख एवढी नाममात्र शिल्लक दर्शवून सन २०१०-११ चे अर्थसंकल्पीय अंदाज समतोल करण्याचे प्रस्ताविले आहे.

१३. मी माझ्या मनोगतात यापूर्वीच नमूद केल्याप्रमाणे, जागतिक मंदीच्या पार्श्वभूमीवर आगामी वर्षात आधीच कमी अपेक्षिलेले उत्पन्न प्रत्यक्षात त्याहूनही कमी होण्याची शक्यता आहे. त्याचवेळी कर्मचाऱ्यांच्या वेतनश्रेणीतील सुधारणांमुळे आगामी वर्षात आस्थापना खर्चात मोठ्या प्रमाणात वाढ होणार आहे व महानगरपालिकेने हाती घेतलेले प्रकल्प पूर्णत्वास नेण्यासाठी भांडवली खर्चाकरितादेखील मोठ्या प्रमाणावर निधी लागणार आहे. या बाबी विचारात घेऊन विविध विशेष निर्धोमधील संचयित रकमेचा मोठ्या प्रमाणात विनियोग करण्याचे व उर्वरित कमी पडणारा निधी अंतर्गत निधीतून कर्ज उभारणीद्वारा उभा करण्याचे प्रस्ताविले आहे. या परिस्थितीतही महानगरपालिका नियमितपणे पार पाडीत असलेल्या विविध प्रकारच्या नागरी जबाबदाऱ्या, नागरिकांवर/करदात्यांवर करांचा कोणताही अतिरिक्त बोजा न लादता आगामी वर्षातही तेवढ्याच प्रमाणात पार पाडेल, जेणेकरून नागरी सेवा व सुविधांच्या दर्जात सुधारणा होईल व मुंबईला जागतिक दर्जाचे शहर बनविण्याचे आपले मूळ उद्दिष्टही साध्य होऊ शकेल.

महानगरपालिका आयुक्तांचे
कार्यालय, मुंबई.

स्वा. शि. क्षत्रिय
महानगरपालिका आयुक्त,
बृहन्मुंबई महानगरपालिका.

**NOTE OF THE MUNICIPAL COMMISSIONER ON THE BUDGET ESTIMATES ‘A’ (FUND CODE-11,12,60,70),
BUDGET ESTIMATES ‘B’ (FUND CODE-21,22,23), BUDGET ESTIMATES ‘E’ (FUND CODE-30), AND
BUDGET ESTIMATES ‘G’ (FUND CODE-40) FOR THE YEAR 2010-2011**

I am presenting to the Education Committee / Standing Committee, the estimates of receipt and income and expenditure pertaining to Budget ‘A’ (Fund Code-11,12,60,70), Budget ‘B’ (Fund Code-21,22,23), Budget ‘E’ (Fund Code-30), and Budget ‘G’ (Fund Code-40) for the year 2010-2011 alongwith Revised Estimates for the year 2009-10, in pursuance of the provisions of Sections 125, 126C and 126 E of the M.M.C. Act, 1888. I am profoundly delighted to present the Budget Estimates of Brihanmumbai Mahanagarpalika as the Municipal Commissioner for the first time.

2. Budgetary Reforms

2.1 Significant Progress on Outcome Based Budget

In continuation of announcement in statement made before the Standing Committee while submitting the Budget Estimates for the year 2009-10 about the roadmap of the outcome-based budget of the M.C.G.M., I am happy to inform that we have succeeded in developing a model for outcome-based budget during the year. A package of output-based performance indicators and outcome-based performance indicators to measure a progress and performance of activities in all 19 departments of the M.C.G.M. has been prepared by the consultant ‘Society for Development Studies (SDS)’ on the basis of research work done by them. The complete report in this regard prepared by the consultant is being studied and discussed in detail. On final acceptance of this report by the Municipal Administration, further action will be taken accordingly. These performance indicators are categorized into 3 compact and workable categories as below :-

- i) **King Indicators** i.e. Small set of indicators that focused on the most important aspect of performance.
- ii) **Core Indicators** i.e. consistent set of indicators largely output based and remaining indicators are
- iii) **Extensive or basic indicators** that provides details on operational situations.

2.2 Outcome Roadmap made operational

A roadmap of outcome based budget was drawn in the Budget Estimates for 2009-10. This roadmap has been adopted during the year. We have generated a reasonably good database on the level of achievement of programme goals, as reflected in the M.C.G.M. output and outcome performance indicators. This has facilitated us to assess to a considerable extent, the causative factors of the attained level of performance through extensive evaluation studies.

We have examined the issues that result in frequent activities year after year in some of our programmes. This has happened as problems and initiatives taken to address them were not recorded and the feedback from the ground did not get reflected in programme planning and budgeting exercises in the subsequent years. During the year 2009-10 the process is launched, though modest at present, in capturing the operational roadblocks in our city planning and programme framework.

2.3 Outcome Work Plan for 2010-11

During the course of the outcome preparatory work, we have identified operational roadblocks and challenges which we will address during the next year. Capacity building of both technical and finance officials on the issues of outcome budget, SAP, and monitoring and evaluation system will be undertaken in 2010-11. This will enable us to extend the outcome process from the initial four departments under the flagship programme to additional departments during the year.

To institutionalize the outcome system of the M.C.G.M. , we have provided an outlay to establish the *Outcome Advisory Board* to oversee the development and installation of the full process of the outcome-integrated project planning, budgeting and expenditure monitoring system. The Board, under my Chairmanship, will include representatives of Govt. of Maharashtra, Govt. of India, the representatives of all Party Councillors of M.C.G.M. and the independent experts knowledgeable of the outcome process. The Board will be assisted by *Monitoring and Evaluation (M & E) Cells* in all the departments and their activities will be coordinated by the *outcome Cell* in the Finance Department. I propose to make this new outcome system fully operational in the first quarter of 2010-11.

I plan to bring out for each ward in the city, performance data and indicators during the year which our honourable councilors may find useful to assess the coverage of municipal services and their impact on the members of their constituency. This will promote a truly participatory process in city planning and governance.

2.4 M.C.G.M. Outcomes for Greater Mumbai

With a well developed outcome-based approach to city planning, programme development, budgeting and programme management, we expect final outcomes of M.C.G.M. services to the people of Greater Mumbai to be reflected in Mumbai becoming a world class city, with higher productivity and city incomes, and improved quality of life of the citizens in our great metropolis. Mumbai will not only retain its national recognition as the country's financial capital but will also emerge as a global financial centre and a universally recognized world class city.

3. HIGHLIGHTS OF THE BUDGETARY ESTIMATES 2010-11

Before stating the highlights of the budgetary estimates for the year 2010-11, it is felt necessary to comment on the two challenges faced by us i.e. the drinking water crisis faced by the citizens of Mumbai due to scant rainfall and secondly, the current and probable economic condition of the M.C.G.M. in future.

3.1 Water Supply Problem

Water is the lifeline of all living beings, but its availability is totally dependent on the quantum of seasonal rains. The daily average requirement of water of the city of Mumbai is 3400 million litres. However, barring 4 days in August 2009, the rains had turned their back on the entire Maharashtra. As a result, this year, the reservoirs like Tansa, Vaitarna, Bhatsa, Upper Vaitarna, Vihar etc. did not reach the desired levels which normally overflow in the mid of August every year. An attempt was made to induce artificial rain in the catchment area from August 23 to October 22, 2009. In the meantime, due to natural rainfall and the artificial rainfall, water levels in Tansa and Modak Sagar increased to a certain extent, but due to absence of rains thereafter, the water level in the Bhatsa, Upper Vaitarna and Vihar did not rise to the expected levels. Though there have been non seasonal rains in October / November in the state, the Mumbai region was devoid of any rains. Due to the rains having disappeared since October, a stiff challenge of supplying water to the entire city till the end of July-2010 has arisen.

Taking the gravity of the water problem into account, wardwise meetings were organized between the Councillors, Administrative Officers and the Citizens to create awareness. The media also has taken note of the intensity of this problem which is increasing day by day and has helped in creating awareness to the great deal, through news, articles, etc.

In the meantime, barring one or two unpleasant incidents in the agitations on the water supply problem, the average Mumbaikars have been extremely patient and understanding. It wouldn't be out of place to mention here, that the citizens of Mumbai have developed a psyche to stoically deal with this natural calamity.

Considering the current availability of water reserves and keeping in mind the dire need of preserving these reserves till the forthcoming rains, the administration has decided on reduction in water supply and all the representatives of public have supported it.

Taking the note of the water supply problem in Mumbai, the Govt. of Maharashtra has made available 119 TMC water to Mumbai City. I express my sincere gratitude to the citizens of Mumbai, Govt. of Maharashtra and all the Councillors of Brihanmumbai Mahanagarpalika for their support in handling the water crisis of Mumbai till the date.

3.2 Financial position of the M.C.G.M.

While presenting the Budget Estimates for the year 2009-10 to the Standing Committee, the then M.C. had elaborated on the present and the future financial position of the M.C.G.M. At that time, it was pointed out that the global recession might adversely affect the economy of M.C.G.M. and finally the projects / works which are undertaken or would be undertaken in future. It was also anticipated that the collection of Octroi, which is a main source of income of M.C.G.M., may also get reduced during this recession period. It was also categorically mentioned that at one hand there would be reduction in estimated income and at the other hand there would be increase in expenditure. It was also stated that the establishment cost has gone up due to implementation of revised payscales and it was envisaged that this cost would further increase in the next year due to payment of arrears on account of revision of payscales. Hence, it was also specifically pointed out that if we resort to provide more funds to the project works within the limited resources, it would have adverse effect on municipal finance.

The predictions made in respect of the financial position of the M.C.G.M. last year seem to have come true to some extent. On the background of the noticeable downfall in collection of Octroi, which is the main source of municipal income, during first six months of this

financial year in the wake of worldwide recession, inability to give contribution for meeting capital expenditure from revenue accounts while preparing the Budget Estimates for the year 2009-10, the raising of loans out of internal funds to meet the capital expenditure of Rs.5975.18 crores for the year 2009-10 and the withdrawal of almost all amount to the tune of Rs.2470.50 crores from the special funds created as a part of our long term fiscal policy on the one hand, while on the other hand, the abnormal rise in establishment cost every month due to revision of payscales of municipal employees on the lines of the 6th Pay Commission retrospectively from 1.4.2005, the huge financial liability due to the large scale variations in the ongoing contracts for the project works of some of the departments due to certain reasons and especially as it was not possible to invite tenders for new project works during the period of model code of conduct for Parliamentary and Assembly elections held during the year 2009-10, it has become imperative to review the present financial position and future financial position of the M.C.G.M. as well.

In this context, a circular for adopting economy measures has been issued. Accordingly, in order to apprise the Standing Committee of the present and future financial positions, a detailed report on the financial position of the M.C.G.M. has been placed before the Standing Committee and this report is still under consideration of the Standing Committee.

In this circular regarding the economy measures, a 25% saving was suggested in the works carried out by the Civil Works Contractors and a 10% saving was suggested in other revenue expenditure. A saving to the extent of Rs.400 to 450 crores was anticipated on account of these measures. There was a detailed deliberation on this report about M.C.G.M.'s financial position in the Standing Committee. During this meeting, the Hon'ble Standing Committee members strongly objected to the proposed 25% saving and insisted on withdrawal of the proposed reduction. After a comprehensive discussion, I honoured the sentiments of the Hon'ble Councillors and declared a decision that this 25% reduction would not be made applicable to "Ward Development Fund" and "Councillor's Fund". This decision was communicated to all the concerned.

The current financial position of M.C.G.M. is not robust enough to accept any irrational liability on large scale and this underlines the need to exercise stringent control over revenue as well as capital expenditure. It also underlines the need to explore new avenues / sources of revenue generation, and ways to increase revenues from existing sources; otherwise it would be extremely difficult to maintain the municipal economy.

There has been an abnormal growth in establishment costs due to the revision of payscales of M.C.G.M. employees based on 6th pay Commission. However, the income of M.C.G.M. has not increased proportionately. Besides, an alternative to boost the income by increasing

property tax is also not available to the M.C.G.M. In this scenario, revision of octroi tariff and octroi rates appears to be the only available option. However, this option also needs to be exercised with a lot of circumspection.

Hence, increasing the revenue and reduction / avoidance of expenditure which is not mandatory are the only alternatives left with M.C.G.M. in the current situation with a view to accommodating its expenditure within the available income. With a view to increasing M.C.G.M.'s revenue, the then MC has already directed all the HoDs to review the various charges / fees charged by their respective departments, as well as to study and explore the new sources of income / revenue without imposing any extra burden by way of taxes on the citizens. I have also held meetings at the level of AMCs to explore the feasibilities of additional resource mobilization (ARM) and have asked them to come forward with such proposals on priority basis. Also, I have instructed the AMCs and HoDs to rigorously follow up for recovering the dues pending with various Govt. bodies at their level. I am hopeful that these measures would contribute a great deal in finding new sources of revenue and thereby increase the income of M.C.G.M.

With the backdrop of the current delicate financial situation of M.C.G.M., it has become mandatory to exercise a stringent control over discretionary duties and functions. The unwarranted spending on discretionary functions would lead to paucity of funds required for performing obligatory functions of M.C.G.M. in the future. Keeping this in view no new big projects / works are proposed to be undertaken in the next financial year. It has, therefore, been decided to complete only the ongoing projects / works expeditiously and on priority basis. Also, redeveloping the existing markets / municipal buildings, constructing new hospital buildings, municipal malls and other such altogether new projects if at all to be carried out would be better executed with Public Private Partnership (PPP) by opening such fields to private sector. This would ease the financial burden of M.C.G.M. and the citizens would also not be deprived of such amenities. Moreover, it also needs to be ensured that all such projects are self supporting. I intend to draft a comprehensive policy in this regard.

3.3 Long term Fiscal Policy

Mumbai, being the leading metropolis in the country, is renowned for providing best services to the citizens. To maintain this reputation, continuous and substantial financial provision is a must for which a long term fiscal policy is necessary. Accordingly, it has become extremely essential to restrict the expenditure within the revenue resources. For this, it has become necessary to control the increasing expenditure especially on establishment. For this, it shall be our endeavor to reduce and restrict the present 60% to 65% establishment cost to 50% of the revenue expenditure in the years to come. As per JNNURM norms, to avail of the funds under this mission, the establishment cost needs to be brought down

to 40% step by step. From this point of view, I feel that the pay revision period for the M.C.G.M. employees should be 10 years instead of 5 years on the lines of State Govt. / Central Govt. and the 6th Pay Commission, so that M.C.G.M. gets enough time to overcome the establishment cost increase caused by pay revisions. Similarly restricting the day-to-day expenditure on various departments to the extent of 20% of the revenue income and transferring balance 30% amount for Capital expenditure and debt charges is under consideration. As the present surplus is nominal, we are not in a position to go on spending spree. Our first priority is to ensure financial stability so that shortage of resources does not mar the developmental works in future. Accordingly, as a part of long term policy, it is necessary to increase the contributions to the various funds as well as to create new funds. Developmental works will be taken in hand in stages during immediate next years to come and such work can be continued at a brisker pace once there is sufficient accretion to these funds.

3.3.1 The Highlights of the Budget Estimates 2010-11 are as under:-

- The total size of the Budget Estimates for 2010-11 under the Budget A(Fund Code-11,12,60,70), B(Fund Code-21,22,23), E (Fund Code-30) ,G (Fund Code-40) & Tree Authority (Fund Code-50) is Rs.20417.31 crores. As compared to the size of the budget of Rs.19,773.60 crores for the year 2009-10, there is an increase of 3.26% which is more by Rs.643.71 crores.
- While finalizing the Revised Estimates for 2009-10, temporary loan amounting to Rs.1,000 crores sanctioned by Government is not taken into account.
- It is proposed to withdraw almost all the total accumulated amount i.e. Rs.791.80 crores from the various special funds created under Budget A and E, as a part of long term fiscal policy, for meeting capital expenditure.
- Besides, it is proposed to raise the loan of Rs.3000.00 crores for budget 'A' and 'E' from internal funds of M.C.G.M.
- *No new taxes have been imposed. Nor is any hike, in the rates of the present taxes proposed in the Budget Estimates for 2010-11.*
- Undertaking Monitoring and Evaluation System for capacity building of both technical and finance officials on issues of outcome budget, SAP.

- Establishment of the Outcome Advisory Board to oversee development and installation of the full process of outcome-oriented integrated project planning, budgeting and expenditure monitoring system in M.C.G.M. and provision therefor. The Board, will include representatives of Government of Maharashtra, Government of India, representatives of all Party Councillors and independent experts knowledgeable of the outcome process.
- It is proposed to make available the well water for other purposes other than drinking purpose by cleaning the existing 5365 wells and 6986 borewells. A provision of Rs.72 crores has been proposed therefor.
- Looking to the scarcity of water, pilot project of 'Desalination' is being undertaken and provision is proposed therefor.
- Implementation of rain water harvesting project on priority basis in the properties owned by M.C.G.M. A provision of Rs.66 crores is proposed therefor.
- A provision of Rs.5 crores is proposed for the consultancy services for availability of water source from Gargai River.
- It is decided to recycle the waste water for use other than for drinking purposes on Design, Build, Own, Operate and Transfer basis for which a provision of Rs.5.20 crores is proposed.
- Emphasis on planned completion of projects which are in hand and in progress, instead of taking new big projects in hand.
- In order to improve surveillance and minimize transaction time at all major nakas, it is proposed to install modern devices like in-motion weigh bridges, scanners, Cameras and C.C.T.V.
- Provision of Rs.40 crores for renovation of KEM Hospital Heritage Building.
- For the present, the project of upgradation of C.T.I. & R.C. is postponed.
- It is proposed to complete the project of redevelopment of Centenary Hospital, Kandivali in the next year for which a provision of Rs.10 crores is proposed.

4. BUDGETARY OBJECTIVES :-

Like the last two municipal budgets, the central theme of transformation of Mumbai into a World Class City, is sought to be pursued through multipronged initiatives in various spheres of municipal functioning. This is reflected in the following Budgetary Objectives.

Table -1

(Rs. in crores)

Sr.No.	Particulars	2008-09	2009-10		2010-11
		*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates
1.	Strengthening of Civic Infrastructure	4825.91	8093.91	7403.88	8056.58
2.	Upgradation of Social Infrastructure and Amenities	1761.06	3321.97	2651.80	3859.02
3.	Cleanliness and Improvement of City Environment	808.07	1462.52	1126.26	1642.48
4.	City Beautification and creation of places of tourist interest	177.56	336.16	253.07	311.70
5.	Disaster Management and Improving Disaster Preparedness	127.33	380.12	237.95	338.07
6.	Improving Civic Services and Citizen Facilitation	85.43	272.71	234.55	185.82
7.	Institutional Improvement and Reforms	34.92	281.93	92.13	287.54
8.	Social Welfare (including women and child welfare)	229.44	427.88	352.49	398.93
9.	Improvement, Management and Maintenance of Municipal Assets	163.03	370.76	222.01	257.84
10.	Common Services and Miscellaneous Activities	3212.88	4825.64	5185.36	5079.33
	Total	11425.63	19773.60	17759.50	20417.31

* Subject to reconciliation

Budget Estimates 'A'

Fund Code : 11, 12, 60, 70

5.1 REVENUE ESTIMATES :

5.1.1 The Actuals for the year 2008-09, Budget Estimates for the year 2009-10 and 2010-11 and the Revised Estimates for the year 2009-10 are summarized in the following table :-

Table -2 (Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
Opening Balance as on the 1 st April	55093.54 (Surplus)	23.92 (Surplus)	91938.66 (Surplus)	82.48 (Surplus)	82.48 (Surplus)	82.48 (Surplus)
Receipts and Income						
Fund Code - 11	743516.88	786800.93	831147.06	920642.85	920642.85	920642.85
Fund Code - 12	9294.11	11723.41	10801.18	12665.01	12665.01	12665.01
Fund Code - 60	293.80	600.53	2600.53	5855.70	5855.70	5855.70
Fund Code - 70	98257.86	151746.14	141038.45	203344.96	203344.96	203344.96
Total :	851362.65	950871.01	985587.22	1142508.52	1142508.52	1142508.52
Less : Inter Budget Contributions for P.F. / Pension	98551.26	148746.67	140438.98	204700.66	204700.66	204700.66
Total :	752811.39	802124.34	845148.24	937807.86	937807.86	937807.86
Expenditure						
Fund Code - 11	641797.07	675622.41	829369.43	786119.71	786119.71	786119.71
Fund Code - 12	74168.80	122847.78	104434.99	147145.32	147145.32	147145.32
Fund Code - 60	293.80	600.53	2600.53	5855.70	5855.70	5855.70
Fund Code - 70	98257.86	151746.14	141038.45	203344.96	203344.96	203344.96
Total :	814517.53	950816.86	1077443.40	1142465.69	1142465.69	1142465.69
Less : Inter Budget Contributions for P.F. / Pension	98551.26	148746.67	140438.98	204700.66	204700.66	204700.66
Total :	715966.27	802070.19	937004.42	937765.03	937765.03	937765.03
Closing Balance as on the 31 st March	91938.66 (Surplus)	78.07 (Surplus)	82.48 (Surplus)	125.31 (Surplus)	125.31 (Surplus)	125.31 (Surplus)

* Subject to reconciliation

Fund Code : 11, 12, 60, 70

5.1.2 The expenditure in the Budget Estimates for 2010-11 is estimated at Rs.937765.03 lakh as against the receipts of Rs.937807.86 lakh, leaving an estimated surplus of Rs.42.83 lakh during the year. The closing balance as on the 31st March 2011 is estimated at Rs.125.31 lakhs, considering the opening balance of Rs.82.48 lakh and an estimated surplus of Rs.42.83 lakh during the year.

5.1.3 The aforesaid financial position includes the Health Budget Estimates (Fund Code –12). However the Corporation by their Resolution No.140 dated the 22nd June, 1976 have adopted a separate Health Budget, forming Part II (Fund Code –12) of the Budget ‘A’. Financial position thereof is shown as under:-

Table -3 (Health)

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
Receipts and Income	9294.11	11723.41	10801.18	12665.01	12665.01	12665.01
Expenditure	74168.80	122847.78	104434.99	147145.32	147145.32	147145.32
Excess of Expenditure over Income	64874.69	111124.37	93633.81	**134480.31	**134480.31	**134480.31

* Subject to reconciliation

5.1.4 The estimated expenditure of the Health Budget exceeds by **Rs.134480.31 lakh, the estimated receipts thereof, and the gap is proposed to be met from the general revenue of the Budget ‘A’ (Part- I, Fund Code -11).

5.2 CAPITAL ESTIMATES:

5.2.1 The Capital receipts and the estimated expenditure for the years 2009-10 and 2010-11 and the Revised Estimates for 2009-10 and actual for the year 2008-09 are summarised below :-

Table –4

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
Opening Balance as on the 1 st April	65867.20 (Surplus)	43.66 (Surplus)	2161.58 (Surplus)	49.45 (Surplus)	49.45 (Surplus)	49.45 (Surplus)
Receipts :						
I) Loans to be raised from internal funds	---	246426.00	---	299447.00	298504.50	298169.50
II) Loan from Outside Institutions	---	---	---	---	---	---
i) Loan from M.M.R.D.A.	130.50	---	---	---	---	---
ii) Loan from World Bank for M.U.T.P. / Grants	752.99	2521.51	4500.00	3500.00	3500.00	3500.00
III) Grants for BRIMSTOWAD Project / BSUP/ Mithi River JNNURM (SWM Project)	---	42550.00	42250.00	74500.00	74500.00	74500.00
IV) Contribution from Development Fund	6932.06	5220.00	6920.40	7110.00	7110.00	7110.00
V) Development Fund -provision towards additional 0.33 FSI	7181.11	14700.00	10550.00	10610.00	10610.00	10610.00
VI) Development funds- Fees / compensation received under DCR 64(b)	---	---	1857.43	1326.90	1326.90	1326.90
VII) Contribution from Revenue Account of Budget A	173000.00	---	117200.00	---	---	---
VIII)Withdrawal from Special Funds						
i) Asset Replacement Fund	---	200000.00	196900.00	35000.00	35000.00	35000.00
ii) Land Acquisition and Development Fund	2000.00	30000.00	8000.00	30000.00	30000.00	30000.00
IX) Receipts from other sources	956.90	40.00	90.00	46.67	46.67	46.67
Total :	190953.56	541457.51	388267.83	461540.57	460598.07	460263.07
Total Fund available :	256820.76	541501.17	390429.41	461590.02	460647.52	460312.52
Capital Expenditure:	254659.18	541486.44	390379.96	461520.11	460511.61	460151.61
Estimated Closing Balance as on the 31 st March	2161.58 (Surplus)	14.73 (Surplus)	49.45 (Surplus)	69.91 (Surplus)	135.91 (Surplus)	160.91 (Surplus)

* Subject to reconciliation

Budget Estimates 'B'

Fund Code : 21

6. IMPROVEMENT SCHEMES

6.1 REVENUE ESTIMATES:

6.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2009-10 and 2010-11 and the Revised Estimates for 2009-10 and actuals for 2008-09 are as shown below :-

Table -5

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
i) Opening balance as on the 1 st April	---	---	---	---	---	---
ii) Receipts						
(a) Rent and other Proceeds of municipal Properties and Miscellaneous Receipts	1887.72	1590.22	1587.02	1536.25	1536.25	1536.25
(b) Statutory Contribution from Budget A	4476.18	4323.24	3815.24	4616.08	4616.08	4616.08
Total :	6363.90	5913.46	5402.26	6152.33	6152.33	6152.33
iii) Expenditure						
(a) Revenue Expenditure	8537.42	15654.22	13163.91	18319.95	18319.95	18319.95
Total :	8537.42	15654.22	13163.91	18319.95	18319.95	18319.95
iv) Deficit during the year	2173.52	9740.76	7761.65	12167.62	12167.62	12167.62
v) Special Contribution from Budget A to meet the aforesaid Revenue Deficit	2173.52	9740.76	7761.65	12167.62	12167.62	12167.62
vi) Closing balance as on the 31 st March.	---	---	---	---	---	---

* Subject to reconciliation

6.2 CAPITAL ESTIMATES :

6.2.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2009-10 and 2010-2011 and the Revised Estimates for the year 2009-10 and actual for 2008-09 are as shown below :-

Table -6

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
i) Opening Balance as on the 1 st April (Surplus)	11535.43	10273.71	10177.65	12943.63	12943.63	12943.63
ii) Receipts						
Sale Proceeds of Land, Buildings, etc.	6227.10	40165.41	11323.54	8255.42	8255.42	8255.42
Total :	6227.10	40165.41	11323.54	8255.42	8255.42	8255.42
iii) Grand Total Including the Opening Balance	17762.53	50439.12	21501.19	21199.05	21199.05	21199.05
iv) Expenditure						
(a) Improvement Schemes	7584.88	20775.38	8557.56	6907.20	6973.20	6998.20
Total :	7584.88	20775.38	8557.56	6907.20	6973.20	6998.20
v) Closing Balance as on the 31 st March(Surplus)	10177.65	29663.74	12943.63	14291.85	14225.85	14200.85

* Subject to reconciliation

7. SLUM CLEARANCE ACCOUNT

Fund Code : 22

7.1 REVENUE ESTIMATES:

7.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2009-10 and 2010-11 and the Revised Estimates for the year 2009-10 and actuals for the year 2008-09 are as shown below :-

Table -7

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
i) Opening balance as on the 1 st April	---	---	---	---	---	---
ii) Receipts						
Rent and other Proceeds of Properties	40.25	99.54	101.23	101.23	101.23	101.23
Total :	40.25	99.54	101.23	101.23	101.23	101.23
iii) Expenditure						
Revenue Expenditure	180.94	646.16	479.66	465.88	465.88	465.88
Total :	180.94	646.16	479.66	465.88	465.88	465.88
iv) Deficit during the year	140.69	546.62	378.43	364.65	364.65	364.65
v) Special Contribution from Budget A to meet the aforesaid Revenue Deficit	140.69	546.62	378.43	364.65	364.65	364.65
vi) Closing balance as on the 31 st March	---	---	---	---	---	---

* Subject to reconciliation

7.2 CAPITAL ESTIMATES:

Fund Code : 22

7.2.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2009-10 and 2010-11 and the Revised Estimates for the year 2009-10 and actuals for 2008-09 are as shown below :-

Table -8

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
i) Opening Balance as on the 1 st April	694.19	697.69	694.19	694.19	694.19	694.19
ii) Receipts						
(a) Sale proceeds of land, building etc.	---	---	---	---	---	---
(b) Transfer of Revenue Surplus from the Revenue Account	---	---	---	---	---	---
Total :	---	---	---	---	---	---
iii) Grand Total including the Opening Balance	694.19	697.69	694.19	694.19	694.19	694.19
iv) Expenditure	---	---	---	---	---	---
v) Closing Balance as on the 31 st March	694.19	697.69	694.19	694.19	694.19	694.19

* Subject to reconciliation

8. SLUM IMPROVEMENT

8.1 REVENUE ESTIMATES:

8.1.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2009-2010 and 2010-11 and the Revised Estimates for the year 2009-10 and actual for 2008-09 are as shown below :-

Table -9

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
i) Opening balance as on the 1 st April	---	---	---	---	---	---
ii) Receipts	1694.30	1825.72	2052.29	1397.65	1397.65	1397.65
iii) Expenditure						
(a) Establishment, Maintenance etc.	13737.76	14520.76	14070.91	14979.70	14979.70	14979.70
(b) Contribution to Capital Account	2325.00	3100.00	12800.00	---	---	---
Total :	16062.76	17620.76	26870.91	14979.70	14979.70	14979.70
iv) Deficit during the year	14368.46	15795.04	24818.62	13582.05	13582.05	13582.05
v) Contribution from Budget A to meet above Revenue Deficit	14368.46	15795.04	24818.62	13582.05	13582.05	13582.05
vi) Closing balance as on the 31 st	--	--	--	--	--	--

* Subject to reconciliation

8.2 CAPITAL ESTIMATES:

8.2.1 The Budget Estimates of Receipts and Expenditure for the years 2009-2010 and 2010-11 and the Revised Estimates for the year 2009-10 and actual for 2008-09 are as shown below :-

Table –10

(Rs. in lakhs)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
i) Opening Balance as on the 1 st April (Surplus)	8.29	67.44	0.96	66.66	66.66	66.66
ii) Receipts						
(a) Loans to be raised out of Internal Funds	---	9674.00	---	553.00	1495.50	1830.50
(b) Contribution from Development Fund	577.67	435.00	576.70	592.50	592.50	592.50
(c) Contribution from Revenue Account	2325.00	3100.00	12800.00	---	---	---
(d) Others	---	---	---	---	---	---
Total :	2902.67	13209.00	13376.70	1145.50	2088.00	2423.00
iii) Grand Total Including the Opening Balance	2910.96	13276.44	13377.66	1212.16	2154.66	2489.66
iv) Expenditure	2910.00	13261.00	13311.00	1210.75	2153.25	2488.25
v) Closing Balance as on the 31 st March (Surplus)	0.96	15.44	66.66	1.41	1.41	1.41

* Subject to reconciliation

Budget Estimates 'E'**Fund Code : 30****9.1 REVENUE ESTIMATES :-**

9.1.1 The Budget Estimates for the years 2009-2010 and 2010-11 and the Revised Estimates for the year 2009-10 and actual for 2008-09 are as shown below :-

Table -11

(Rs in lakh)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	* Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
Opening Balance as on the 1 st April	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21
Receipts (Including Special Contribution from Budget 'A')	88388.38	143114.26	124011.68	162278.81	162278.81	162278.81
Total Receipts Available :	88388.59	143114.47	124011.89	162279.02	162279.02	162279.02
Expenditure	88388.38	143114.26	124011.68	162278.81	162278.81	162278.81
Closing Balance as on the 31 st March	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21	0.21

* Subject to reconciliation

9.1.2 During 2010-11, an expenditure of Rs.1,62,278.81 lakh is estimated against the budgeted income of Rs.1,62,279.02 lakh. Hence, a balance of Rs.0.21 lakh is expected at the end of the 31st March, 2011.

9.1.3 50% Grant-in-aid is received from the Government on the admissible expenditure incurred on Primary Education by the Brihanmumbai Mahanagarpalika.

9.2. CAPITAL ESTIMATES :**Fund Code : 30**

9.2.1 The Budget Estimates for the years 2009-10 and 2010-11 and the Revised Estimates for 2009-10 of the proposed capital receipts and expenditure and actual for 2008-09 are shown in the following table.

Table -12

(Rs. in lakh)

Particulars	2008-09	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
	*Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
Opening Balance as on the 1st April	47.08	4.87	48.65	31.67	31.67	31.67
Internal Loan Receipt	---	3650.00	---	---	---	---
Contribution from Development Fund	1155.34	870.00	1153.40	1185.00	1185.00	1185.00
Contribution from Revenue Account	---	---	---	---	---	---
Contribution from Primary School Building Construction Fund	---	50.00	50.00	20.00	20.00	20.00
Contribution from Primary School Building Maintenance Fund	5200.00	17000.00	8300.00	14160.00	14160.00	14160.00
Receipt from Sarva Shiksha Abhiyan	---	463.00	463.00	301.00	301.00	301.00
Others	---	---	---	1225.00	1225.00	1225.00
Total receipts during the year :	6355.34	22033.00	9966.40	16891.00	16891.00	16891.00
Total Receipts Available :	6402.42	22037.87	10015.05	16922.67	16922.67	16922.67
Capital Expenditure	6353.77	21994.94	9983.38	16921.34	16921.34	16921.34
Closing Balance as on the 31st March	48.65	42.93	31.67	1.33	1.33	1.33

* Subject to reconciliation

9.2.2 For the year 2010-11, the capital receipts are expected to reach Rs.16891.00 lakh, where as capital expenditure is estimated at Rs.16921.34 lakh. Hence, the balance at the end of the 31st March, 2011 is expected to be Rs.1.33 lakh, considering the opening balance of Rs.31.67 lakh.

BUDGET ESTIMATES 'G'**10.1 REVENUE [INCOME]**

10.1.1 The total revenue income for the year 2010-11 is estimated at Rs.289860.89 lakhs as shown in the following Table:-

Table No.13

(Rs.in Lakhs)

Sr. No.	Item	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
		Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
1.	Water Charges [by Meter Measurement]	50013.13	50158.02	50158.02	50158.02	50158.02
2.	Water Tax [On Rateable Value]	9734.00	9734.00	9734.00	9734.00	9734.00
3.	Water Benefit Tax [on Rateable Value]	47264.80	47265.00	51992.00	51992.00	51992.00
4.	Other Water Revenue	11525.00	11525.00	11525.00	11525.00	11525.00
5.	Sewerage Charges [by Meter Measurement]	25486.70	26232.87	26232.87	26232.87	26232.87
6.	Sewerage Tax [on Rateable Value]	16588.00	16588.00	16588.00	16588.00	16588.00
7.	Sewerage Benefit Tax [on Rateable Value]	28198.00	28197.00	31018.00	31018.00	31018.00
8.	Other Sewerage Revenue	2500.00	2500.00	2500.00	2500.00	2500.00
9.	General Revenue	76724.00	78146.00	90113.00	90113.00	90113.00
	Total :	268033.63	270345.89	289860.89	289860.89	289860.89

10.1.2 The increase in the estimated income for the year 2010-11 to the tune of Rs.19515.00 lakhs is mainly due to yearly increase in the ratable value, which resulted increase in Water Benefit Tax, Sewerage Benefit Tax, increase in Interest on Fixed Deposits and increase in recovery of Overheads.

10.1.3 REVENUE (OPERATIONAL) EXPENDITURE**Fund Code : 40**

The Revenue Expenditure for the year 2010-11 is estimated to Rs.203709.99 lakhs as against the Revised Estimates of Rs.195566.94 lakhs for the year 2009-10. The table below shows the Budget Estimates & Revised Estimates for the year 2009-10 and the Budget Estimates for 2010-11.

Table No.14

(Rs.in Lakhs)

Sr. No.	Item	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
		Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
1.	Establishment Expenses	54674.48	55365.00	68074.98	68074.98	68074.98
2.	Administrative Expenses	11027.95	14597.71	17588.04	17588.04	17588.04
3.	Operation & Maintenance	62189.73	69454.49	60430.79	60430.79	60430.79
4.	Interest and Financing Charges	9462.71	9465.71	8765.94	8765.94	8765.94
5.	Programmed Expenses	---	75.00	---	---	---
6.	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	30647.23	30802.29	32571.61	32571.61	32571.61
7.	Provisions & Write Off	15432.00	15090.00	15671.00	15671.00	15671.00
8.	Prior Period Items	6050.74	716.74	607.63	607.63	607.63
	Total Expenses :	189484.84	195566.94	203709.99	203709.99	203709.99

10.1.4 The reasons for increase/decrease in the operational expenditure for Budget Estimates 2010-11 as compared to the Revised Estimate 2009-10 are summarized below:

- Increase in the Employee cost to the extent of Rs. 12710.00 lakh is due to additional payment on account of revision of grades & additional salary payment due to new recruitment in various departments.
- Increase in the Administrative Expenses to the tune of Rs.2990.00 lakh is mainly due to the provision made for the “Way Leave Charges” to be paid to Western Railway.
- In Revised Estimates 2009-10, a provision of Rs.25400.00 lakh has been made in the Operation & Maintenance Expenses for the payment to be made to the Government on account of Bulk purchase of water. However, a provision of Rs.11500.00 lakh has been made in B E 2010-11 resulting the decrease of Rs.9023.70 lakh.
- Increase in the Revenue Grants, Contributions & Subsidies to the extent of Rs.1769.00 lakhs is due to increase in pension contributions to be paid to retired municipal employees.

10.1.5 **REVENUE SURPLUS**

10.1.5.1 Considering the estimated Income and Expenditure of Revised Estimates 2009-10 & Budget Estimates 2010-11, the estimates of Revenue Surplus for transferring to Capital expenditure would be Rs.52278.95 lakhs & Rs.72650.90 lakhs respectively as shown in the following Table:-

Table No.15

(Rs.in Lakhs)

Sr. No.	Particulars	2009-10	Budget Estimates 2010-11		
		Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
1.	Income	270345.89	289860.89	289860.89	289860.89
2.	Less : [a] Operational Expenditure	195566.94	203709.99	203709.99	203709.99
	[b] Provisions/Contributions	22500.00	13500.00	13500.00	13500.00
3.	Surplus to be transferred to meet Capital Expenditure	52278.95	72650.90	72650.90	72650.90

10.2.1 CAPITAL EXPENDITURE AND REPAYMENT OF LOANS**Fund Code : 40**

10.2.2.1 Capital Expenditure for the year 2009-10 was estimated at Rs.300604.29 lakhs, however the Revised Estimates of the capital expenditure has been proposed to Rs. 271996.45 lakhs. The Budget Estimates of the capital expenditure for the year 2010-11 is proposed to Rs.337152.33 lakhs. The following table Summaries the Division-wise Budget Estimate & Revised Estimate 2009-10 & Budget Estimate for the year 2010-11 along with Repayment of Loan :-

Table No.16**(Rs.in Lakhs)**

Sr. No.	Group	Department	2009-10		Budget Estimates 2010-11		
			Budget Estimates	Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
1.	General	Common Services	568.00	158.85	879.35	879.35	879.35
2.	Water Supply	1] Water Operation	102931.99	111681.38	128009.65	128009.65	128009.65
		2] Water Supply Project	132305.12	123663.97	144137.81	144137.81	144137.81
3.	Sewerage	1] Sewerage Operation	19319.37	18662.50	18195.30	18195.30	18195.30
		2] Sewerage Project	24174.41	12368.13	20683.43	20683.43	20683.43
		3] M.S.D.P.	21305.40	5461.62	25246.79	25246.79	25246.79
	Total Capital Expenditure :		300604.29	271996.45	337152.33	337152.33	337152.33
	Add : Repayment of Loan		7352.01	7351.49	7500.00	7500.00	7500.00
	Total Capital Expenditure :		307956.30	279347.94	344652.33	344652.33	344652.33

10.2.2 SOURCES FOR MEETING CAPITAL EXPENDITURE & REPAYMENT OF LOAN

The sources from which the capital expenditure & repayment of loan of the Revised Estimates 2009-10 & Budget Estimates 2010-11 are to be met as indicated in the following Table :

Table No.17**(Rs.in Lakhs)**

Sr. No	Particulars	2009-10	Budget Estimates 2010-11		
		Revised Estimates	As prepared by the Municipal Commissioner	As approved by the Standing Committee	As adopted by the Corporation
1.	Revenue Surplus after meeting Operational Expenditure and Provisions Total :	52278.95	72650.90	72650.90	72650.90
2.	Loans :				
	a] IV Middle Vaitarna Project – Depreciation Fund	13083.00	21135.00	21135.00	21135.00
	b] IV Middle Vaitarna Project Additional Loan – Depreciation Fund	10474.00	11496.00	11496.00	11496.00
	c] MSDP Stage II Project – Depreciation Fund	7756.00	9750.00	9750.00	9750.00
	d] MSDP Stage II Project - Additional Loan – Depreciation Fund	-	7481.00	7481.00	7481.00
	Total :	31313.00	49862.00	49862.00	49862.00
3.	Contribution/Grant				
	a] IV Middle Vaitarna Project contribution (JN NURM)	13083.00	21135.00	21135.00	21135.00
	b] MSDP Stage II contribution (JN NURM)	7756.00	9750.00	9750.00	9750.00
	c] Tunnels & Tanasa Main (JN NURM)	4861.00	4861.00	4861.00	4861.00
	d] Contribution from Asset Repla.& Rehabi.Fund(Tunnel)	4861.00	4861.00	4861.00	4861.00
	e] Contribution from Asset Repla.& Rehabi.Fund Additional (Tunnel)	10078.00	12278.00	12278.00	12278.00
	f] Contribution from Asset Repla.& Rehabi.Fund Additional (Tansa main)	-	20000.00	20000.00	20000.00
	g] Contribution from Budget 'A' [Development Charges]	2200.00	5000.00	5000.00	5000.00
	h] Contribution from Asset Replacement & Rehabilitation Fund	15410.00	10762.00	10762.00	10762.00
	Total :	58249.00	88647.00	88647.00	88647.00
4	Transfer from Accumulated Surplus Total :	137600.00	133600.00	133600.00	133600.00
	Total (1+2+3+4) :	279440.95	344759.90	344759.90	344759.90
	Less:- Capital Expenditure inclusive of Repayment of Loan	279347.94	344652.33	344652.33	344652.33
	Total Surplus	93.01	107.57	107.57	107.57

11. Lumpsum Provision :-

A provision of Rs.5000.00 lakhs towards Asset Replacement & Rehabilitation of Fund & contribution of Rs.2500.00 lakhs towards Consolidated Loan Fund Account are proposed in the year 2010-11 under Budget “G” as was done every year. However, considering the amount of consumer’s receivable a substantial provision of Rs.11000.00 lakhs has been proposed for the year 2010-11 so as to counter balance the same.

12. Financial Review and Requirement of Fund :-

At the time of framing the ambitious Capital Programme Budget, there was a deficit of Rs.137506.99 lakhs in the Revised Estimate 2009-10, even though considering the revenue surplus of Rs.52278.95 lakhs, loan of Rs.31313.00 from Depreciation Fund, Grant of Rs.25700.00 lakhs under JNNURM, Rs.2200.00 lakhs as Development charges from Budget “A” and Contribution of Rs.30349.00 lakhs from Asset Replacement and Rehabilitation Fund. This deficit is therefore proposed to meet by transferring an amount of Rs.137600.00 lakhs from Accumulated Surplus and the Revised Estimates for the year 2009-10 are proposed to be balanced by showing nominal surplus of Rs.93.01 lakhs.

Similarly, in the Budget Estimates for the year 2010-11, there was a deficit of Rs.133492.43 lakhs, even though considering the amount of Rs.72650.90 lakhs from Revenue Surplus, Loan of Rs.49862.00 lakhs from Depreciation Fund, Grant of Rs.35746.00 lakhs under JNNURM, Rs.5000.00 lakhs as Development Charges from Budget “A” and Contribution of Rs.47901.00 lakhs from Asset Replacement and Rehabilitation Fund. This deficit is therefore proposed to meet by transferring an amount of Rs.133600.00 lakhs from Accumulated Surplus and Budget Estimates for the year 2010-11 are proposed to be balanced by showing nominal surplus of Rs.107.57 lakhs .

13. As stated hereinabove in my note, on the backdrop of the worldwide recession, the estimated income for the next year which is in fact on lower side may not realize as expected. At the same time, there would be considerable increase in the establishment cost due to revision of grades of the municipal employees and funds on large scale would be required to meet the capital expenditure required for the ongoing projects. Considering this, it has been proposed to utilize the funds on large scale from the accumulated funds under various special funds and the additional required fund is proposed to be raised by way of loan through internal funds. Even in such a situation, the Corporation will continue to discharge its various civic responsibilities equally during the next financial year without imposing any additional burden on the citizens/tax payers, neither by way of hike in the present taxes nor by imposing the new taxes.

**Municipal Commissioner's Office,
Mumbai.**

**S.S. Kshatriya
Municipal Commissioner,
Brihanmumbai Mahanagarpalika.**

अंदाजपत्रकीय उद्दीष्टांच्या पार्श्वभूमीवर महत्वाचे उपक्रम

**MAJOR INITIATIVES IN THE CONTEXT OF
BUDGETARY OBJECTIVES**

FUND CODE / निधी संकेतांक : 11, 12, 21, 22, 23, 30,40, 50, 60 &70

BUDGETARY OBJECTIVES / अंदाजपत्रकीय उद्दिष्टे

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
A	STRENGTHENING OF CIVIC INFRASTRUCTURE												नागरी पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण
● Storm Water Drains	2352474	6737160	9089634	2480973	12836806	15317779	2264935	10688194	12953129	2689551	10598160	13287711	● पर्जन्य जलवाहिन्या
– Mithi River Development													– मिठी नदीचा विकास
– Brimstowad Project													– ब्रिमस्टोवॉड प्रकल्प
● Roads, Traffic Operations	3964258	9304988	13269246	4851138	10559091	15410229	4205572	10828369	15033941	5732749	8832969	14565718	● रस्ते, वाहतूक प्रचालन
– C.C.Roads													– सिमेंट काँक्रीट रस्ते
– Asphalt Roads													– डांबरी रस्ते
● Bridges	36245	340928	377173	46930	2302739	2349669	31337	838917	870254	84405	2023118	2107523	● पूल
– Development Programme of Sky Walks													– स्कायवॉकसंबंधी विकास कार्यक्रम
– Contribution to M.S.R.D.C. for Construction of Flyovers													– उड्डाण पुलांकरिता म.रा.र.वि. महामंडळास द्यावयाचे अंशदान

(Rs in thousands / रुपये हजारात)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Water Supply	8310976	9379184	17690160	10490427	23188704	33679131	10775283	23339425	34114708	10482367	27111246	37593613	● पाणी पुरवठा
- Middle Vaitarna Project													- मध्य वैतरणा प्रकल्प
- Construction of Tunnels to replace old water mains													- जुन्या जलवाहिन्या बदलण्याकरिता बोगद्यांचे बांधकाम
- Replacement & Rehabilitation of old water pipelines													- जुन्या जलवाहिन्या बदलणे आणि पुनर्वसन करणे
- Universal Meterization													- एकाच प्रकारची मीटर पध्दती
- Water Distribution improvement programme													- जल वितरण सुधारणा कार्यक्रम
- P/L 2750 mm dai line by the side of Tansa (E) main													- तानसा पूर्व येथील अस्तित्वात असलेल्या मुख्य जलवाहिनी लागत २७५० मि.मि. व्यासाची जलवाहिनी टाकणे / पुरवणे
- Supply, installation, commissioning, maintenance & management of water meters in City, E & W Subs.													- शहर, पूर्व व पश्चिम उपनगरांमध्ये जलमापकांचा पुरवठा ,उभारणी कार्यान्वित करून त्यांचे परिरक्षण व व्यवस्थापन करणे
● Sewage Disposal	4539757	1314504	5854261	4698271	6274868	10973139	4728244	3199721	7927965	5139007	5803795	10942802	● मलनिःसारण
- MSDP (Stage - II)													- मुंबई मलनिःसारण (टप्पा - २)

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Upgradation of under-developed/undeveloped areas	1417535	561089	1978624	1472374	1736800	3209174	1427389	1711400	3138789	1510843	557625	2068468	● विकसित होत असलेल्या / अविकसित विभागांची दर्जोन्नती
– Integrated Koliwada Development Programme													– एकात्मिक कोळीवाडा विकास कार्यक्रम
– Integrated Adiwasi Pada Development Programme													– एकात्मिक आदिवासी पाडे विकास कार्यक्रम
– Integrated Development of Gaothans													– एकात्मिक गावठाणांचा विकास
– Improvement of Slums													– गलिच्छ वस्ती सुधारणा
	20621245	27637853	48259098	24040113	56899008	80939121	23432760	50606026	74038786	25638922	54926913	80565835	
B <u>UPGRADATION OF SOCIAL INFRASTRUCTURE AND AMENITIES</u>													<u>सामाजिक पायाभूत सुविधांची आणि सुखसोयींची दर्जोन्नती</u>
● Education													● शिक्षण
– Primary Education	7774893	635266	8410159	12089214	2199494	14288708	10370913	998338	11369251	14346092	1692134	16038226	– प्राथमिक शिक्षण
– Secondary Education	699667	982	700649	1384410	107600	1492010	1166057	19100	1185157	1535332	36000	1571332	– माध्यमिक शिक्षण

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Health	5815496	1162278	6977774	9587968	3593503	13181471	8259853	2614166	10874019	11442932	3624268	15067200	● आरोग्य
- Modernisation & Upgradation of KEM Hospital													- रा.ए.स्मा रुग्णालयाचे आधुनिकीकरण आणि दर्जोन्नती
- Providing Multislid C.T. Scan in K.E.M., L.T.M.G. & Nair Hospital													- रा.ए.स्मा., लो.टि.म.स. आणि नायर रुग्णालयामध्ये मल्टीस्लीड सिटी स्कॅन पुरविणे
- Construction of New OPD and Mortuary Building in LTMG Hospital													- लोकमान्य टिळक रुग्णालय येथे नवीन बाह्य रुग्ण विभाग व शव विच्छेदन इमारतीचे बांधकाम
- Providing M.R.I. Machine in L.T.M.G. Hospital													- लोकमान्य टिळक रुग्णालयामध्ये एम.आर. आय. मशीन पुरविणे.
- Improvement and Upgradation of Emergency Medical Service Centre in Nair Hospital													- बा.य.ल.नायर रुग्णालयातील तात्काळ वैद्यकीय सेवा केंद्राची दर्जोन्नती व सुधारणा
- Renovation of Dr. Bhajekar Hospital													- डॉ. भाजेकर रुग्णालयाचे नुतनीकरण
- Upgradation & Modernisation of Kasturba Hospital													- कस्तुरबा रुग्णालयाची दर्जोन्नती आणि आधुनिकीकरण
- Arogya Bhavan at Kasturba Hospital													- कस्तुरबा रुग्णालय येथे आरोग्य भवन बांधणे

(Rs in thousands / रुपये हजारात)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
- Reconstruction of Dr. R.N. Cooper Hospital													- डॉ. आर. एन. कूपर रुग्णालयाचे पुनर्बांधकाम
- Redevelopment of Centenary Hospital at Kandivali													- कांदिवली येथील शताब्दी रुग्णालयाचा पुनर्विकास करणे
- Redevelopment of Bhagwati Hospital Complex at Borivali													- बोरिवली येथील भगवती रुग्णालयाच्या संकुलाचा पुनर्विकास
- Purchase of modern diagnostic equipments													- आधुनिक रोगनिदान साधनसामग्रीची खरेदी
- Medical equipment for Emergency Medical Service Ward													- अत्यावश्यक वैद्यकीय सेवाविभागासाठी वैद्यकीय साधनसामग्रीची खरेदी
- Construction of 266 bedded TRAUMA Hospital at Ajaonkar plot, Jogeshwari (E).													- अजगांवकर प्लॉट, जोगेश्वरी(पूर्व) येथे २६६ बेडचे ट्रॉमा रुग्णालयाचे बांधकाम
- Upgradation of Public Health Institutions, Dispensaries & Construction of Regional Health Centre													- सार्वजनिक आरोग्य संस्था, दवाखाने यांची दर्जोन्नती व प्रादेशिक आरोग्य केंद्राचे बांधकाम
- Upgradation of G.T.B. Hospital													- क्षयरोग समूह रुग्णालयाची दर्जोन्नती

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Upgradation of Medical Colleges	638939	162986	801925	1185011	508773	1693784	1020149	318744	1338893	1706797	289531	1996328	● वैद्यकीय महाविद्यालयांची दर्जोन्नती
- Construction of new building for Students' Hostel at GSM College													- गो.सु.वैद्यकीय महाविद्यालय येथे विद्यार्थी वसतीगृहासाठी नविन इमारतीचे बांधकाम
- Comprehensive repairs of GSM College													- गो.सु.वैद्यकीय महाविद्यालयाच्या व्यापक दुरुस्त्या
- Extention of L shaped Nair Dental College building													- एल आकारतील नायर दंत महाविद्यालय इमारतीचा विस्तार
● Public Parking	550000	550000		500000	500000	...	1467000	1467000	● सार्वजनिक पार्कींग
- Construction of underground Car Parking facility from Regal Cinema to Hutatma Chowk (Five location)													- रिगल सिनेमा ते हुतात्मा चौक येथे (एकूण ५ ठिकाणी) भुयारी वाहनतळ बांधणे.
● Swimming Pools	24346	1628	25974	44001	101990	145991	44001	77880	121881	52303	314260	366563	● तरण तलाव
- Development of MGMO Swimming Pool, Dadar													- दादर येथील म.गांधी स्मारक जलतरण तलावाचा विकास
● Auditoria / Theatres	21561	36509	58070	35137	133062	168199	35137	56158	91295	40729	115023	155752	● प्रेक्षागृह / नाटयगृहे
- Reconstruction of Birla Kreed Kendra													- बिरला क्रिडा केंद्राचे पुनर्बांधकाम

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
- Modernisation & Upgradation of Prabodhankar Thakare Natyamandir													- प्रबोधनकार ठाकरे नाट्यमंदिराचे आधुनिकीकरण आणि दर्जोन्नती
- Structural repairs to Dinanath Mangeshkar Natyagriha													- दिनानाथ मंगेशकर नाट्यगृहाच्या संरचनात्मक दुरुस्त्या
- Renovation of Kundanlal Saigal Open Air Theatre													- कुंदनलाल सैगल खुले नाट्यगृहाचे नुतनीकरण
● Museum	12507	50000	62507	8778	100000	108778	6268	50500	56768	1772	100000	101772	● संग्रहालय
- WAX Museum													- वॅक्स म्युझियम
- Textile Museum													- टेक्स्टाईल म्युझियम
● Municipal Markets	332103	5523	337626	589066	486521	1075587	547530	89860	637390	525819	902174	1427993	● पालिका बाजार
- Palika Bazar													- पालिका बाजार
- Conservation of M.J.P.Market													- म.ज्योतिबा फुले मंडईचे जतन
- Comprehensive repairs of Municipal Markets in Mumbai													- बृहन्मुंबईतील महापालिका बाजारांच्या व्यापक दुरुस्त्या
- Reconstruction of Poonam Nagar Market													- पूनम नगर मार्केटचे पुनर्बांधकाम करणे
● Abattoir	215979	19908	235887	350612	150503	501115	326142	15100	341242	284319	100500	384819	● पशुवधगृह
- Modernisation & Upgradation of Deonar Abattoir													- देवनार पशुवधगृहाचे आधुनिकीकरण आणि दर्जोन्नती

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Gymkhana	50	...	50	63	14000	14063	63	2000	2063	168	13000	13168	● जिमखाना
– Reconstruction of Krida Bhavan at Shivaji Park, Dadar													– दादर येथील शिवाजी पार्क क्रिडा भवनचे पुनर्बांधकाम
– Reconstruction of Krida Bhavan at C.S.T.													– क्रिडा भवन, सी.एस.टी. चे पुनर्बांधकाम
	15535541	2075080	17610621	25274260	7945446	33219706	21776113	4741846	26517959	29936263	8653890	38590153	
C CLEANLINESS AND IMPROVEMENT OF CITY ENVIRONMENT													स्वच्छता आणि शहर पर्यावरणामध्ये सुधारणा
● Cleanliness/S.W.M.	6845138	1042764	7887902	10158643	3672098	13830741	9125097	1441803	10566900	12451096	3090200	15541296	● स्वच्छता / घन कचरा व्यवस्थापन
– Door to Door Garbage Collection													– घोघरी जाऊन कचरा गोळा करणे
– Dattak Vasti Yojana													– दत्तक वस्ती योजना
– "Clean Area Scheme"													– "स्वच्छ परिसर योजना"
– Mechanical Sweeping													– यांत्रिकी साफसफाई
– Scientific disposal of garbage at Dumping sites													– शास्त्रीय पद्धतीने क्षेपणभूमीवर कचऱ्याची विल्हेवाट
– Scientific Closure of Dumping Grounds													– शास्त्रीय पद्धतीने क्षेपणभूमी बंद करणे
● Eco Housing	15	...	15	54000	...	54000	9000	...	9000	54500	...	54500	● इको हाऊसिंग
– Implementation of Eco Housing Programme in Mumbai													– सल्लागारांमार्फत इको हाऊसिंगची अंमलबजावणी

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
- Refund of Property Tax under the incentives Scheme of Eco Housing													- इको हाऊसिंगसाठी प्रोत्साहने देण्याच्या योजनेअंतर्गत मालमत्ता कराचा परतावा
- Refund of Development Charges under the incentives Scheme of Eco Housing													- इको हाऊसिंगसाठी प्रोत्साहने देण्याच्या योजनेअंतर्गत विकास आकाराचा परतावा
● Tree Authority	151181	5028	156209	562341	47500	609841	576332	47500	623832	646959	19000	665959	● वृक्ष प्राधिकरण
● Measures to Control Air Pollution	33690	2876	36566	65603	65050	130653	62203	686	62889	96820	66260	163080	● वायु प्रदुषण नियंत्रणासाठी उपाययोजना
	7030024	1050668	8080692	10840587	3784648	14625235	9772632	1489989	11262621	13249375	3175460	16424835	
D <u>CITY BEAUTIFICATION AND CREATION OF PLACES OF TOURIST INTEREST</u>													शहराचे सुशोभिकरण आणि पर्यटन स्थळांची निर्मिती
● Gardens/Playgrounds	399337	1220468	1619805	732853	1873337	2606190	557779	1587546	2145325	742165	1241309	1983474	● उद्याने / मैदाने
- Development of Botanical Garden													- बोटानिकल उद्यानांचा विकास करणे.
- Development of Theme-Gardens													- थीम गार्डनचा विकास
- Beautification of Shivaji Park, Dadar													- शिवाजी पार्क, दादर याचे सुशोभिकरण

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
-Development of Mural Garden at Bhandarwada Reservoir													- भंडारवाडा जलाशय येथे मूरल उद्यानाचा विकास
-Development of Garden at Versova Pumping Station													वर्सोवा उदंचन केंद्र येथे उद्यानाचा विकास
- Development of Garden at Veravali Reservoir													- वेरावली जलाशय येथे उद्यानाचा विकास
● Zoo Improvement	15903	3379	19282	24267	500150	524417	24267	180150	204417	39290	750150	789440	● प्राणी संग्रहालयाची सुधारणा
- Modernisation & Upgradation of V.J.B. Zoo.													- वी.जि.भो.प्राणी संग्रहालयाचे आधुनिकीकरण आणि दर्जोन्नती करणे
● Conservation of Historical Fountains/Statues	...	106	106	...	27500	27500	...	8000	8000		102000	102000	● ऐतिहासिक फाऊंटन आणि पुतळे यांचे जतन
● Conservation of Forts & Beautification of Beaches	77500	77500	...	12000	12000		89500	89500	● किल्ल्यांचे जतन तसेच समुद्र किनाऱ्यांचे सुशोभीकरण
● Beautification of Promenade at Haji Ali Sea Face	...	99	99	...	65000	65000	...	8000	8000		100000	100000	● हाजी अली समुद्रकिनाऱ्यालगतच्या प्रोमिनेडचे सुशोभीकरण
● Powai lake front Beautification	...	119260	119260	...	60000	60000	...	150000	150000	...	30000	30000	● पवई लेक समोरील भागाचे सुशोभीकरण
● Gateway Plaza Beautification	...	17050	17050	...	1013	1013	...	3000	3000	...	22605	22605	● गेटवे प्लाझाचे सुशोभीकरण
	415240	1360362	1775602	757120	2604500	3361620	582046	1948696	2530742	781455	2335564	3117019	

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
E	DISASTER MANAGEMENT AND IMPROVING DISASTER PREPAREDNESS												आपत्कालिन व्यवस्थापन आणि आपत्कालिन पूर्वतयारीमध्ये सुधारणा
● Modernisation of Fire Brigade	1045077	175709	1220786	1081954	1713622	2795576	905729	1090901	1996630	1407842	1547517	2955359	● अग्निशमन दलाचे आधुनिकीकरण
– Construction & Development of Regional Command Centres													– प्रादेशिक नियंत्रण केंद्राचे बांधकाम आणि विकास
– Purchase of Rescue Vehicles													– विमोचक वाहनांची खरेदी
– Wireless Centralised monitoring system for control Room & Fire stations													– नियंत्रण कक्ष व अग्निशमन केंद्र यांसाठी वायरलेस सेंट्रलायज्ड मॉनिटरिंग सिस्टीम
– Replacement of Simon Snorkel													– सायमन स्नॉरकेल बदलणे
– Replacement of Hydraulic Platform													– हायड्रॉलिक प्लॅटफॉर्म बदलणे
– Purchase of protective Equipments													– प्रोटेक्टिव्ह उपकरणांची खरेदी
– Purchase of Fully Equipped Emergency Medical Service Van.													– सुसज्ज तात्काळ वैद्यकीय सेवा व्हॅन खरेदी
● Disaster Management	43777	8767	52544	101638	903924	1005562	87638	295200	382838	155162	270200	425362	● आपत्कालिन व्यवस्थापन
– State of the Art Digital Wireless Radio Communication system													– उत्तम दर्जाची डिजिटल वायरलेस रेडिओ संदेशवहन यंत्रणा
– Establish Scaled down version of fully equipped Emergency control centre in all Wards.													– सर्व विभाग कार्यालयांमध्ये अद्ययावत तात्काळ कृती केंद्र प्रस्थापित करणे

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
- Seismic Microzonation work for Mumbai city & Suburbs													- मुंबई शहर व उपनगरांसाठी तपशीलवार सेस्मिक मायक्रोजोनेशनचे काम
- Wireless Addressable fire detection system & wireless Centralised monitoring system													- वायरलेस अॅड्रेसेबल फायर डिटेक्शन सिस्टीम आणि वायरलेस सेंट्रलायज्ड मॉनिटरिंग सिस्टीम
- Procurement of Video walls for Emergency Control Room at various wards													- विविध विभाग कार्यालयातील आपत्कालीन नियंत्रण केंद्रासाठी व्हिडिओ वॉलची खरेदी
	1088854	184476	1273330	1183592	2617546	3801138	993367	1386101	2379468	1563004	1817717	3380721	
F IMPROVING CIVIC SERVICES AND CITIZEN FACILITATION													नागरी सेवा आणि सुविधा केंद्रांची सुधारणा
● e - governance	62841	777542	840383	627729	2033286	2661015	559729	1719665	2279394	792295	1015902	1808197	● ई - गव्हर्नन्स
- Implementation of E.R.P./ SAP, GPS, GIS etc.													- इ.आर.पी., सॉप ची अंमलबजावणी , जी.पी.एस., जी.आय.एस.
- Setting up multi-services centres													- बहुविध सेवा केंद्रांची स्थापना

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Adhar Kendras	...	13855	13855	...	66100	66100	...	66100	66100	...	50000	50000	● आधार केंद्रे
- Creating CBO run centres for providing market linkages for the products / services of the Urban Poor													- शहरातील गरीब जनतेने उत्पादित केलेल्या वस्तुंना आणि त्यांच्या कुशल सेवांना बाजारपेठ उपलब्ध करून देण्यासाठी सुयोग्य समाजविकास संस्थांनी चालविलेल्या केंद्रांची निर्मिती.
	62841	791397	854238	627729	2099386	2727115	559729	1785765	2345494	792295	1065902	1858197	
G INSTITUTIONAL IMPROVEMENT AND REFORMS	19940	...	19940	33028	140100	173128	33028	20100	53128	36681	6000	42681	संस्थांतर्गत सुधारणा आणि पुनर्रचना
● Welfare Scheme for SWM labour staff	23700	...	23700	32900	...	32900	32900	...	32900	36500	...	36500	● घनकचरा व्यवस्थापन कामगारांसाठी कल्याण योजना
● Dr. Babasaheb Ambedkar Shramsaphalya Awas Yojana	250000	250000	...	50000	50000	...	70000	70000	● डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर श्रमसाफल्य आवास योजना.
● Employees' Welfare Programmes	27271	...	27271	55908	...	55908	18192	...	18192	60570	...	60570	● कर्मचारी कल्याणकारी कार्यक्रम
● Conservation & Modernisation of Municipal Head Office Building / Ward Offices	...	230057	230057	...	985936	985936	...	447304	447304	...	924879	924879	● मुख्य कार्यालय इमारत/विभाग कार्यालये जतन आणि आधुनिकीकरण
● Renovation and new construction of Composite chowkies	...	343	343	...	10000	10000	...	1000	1000	...	10000	10000	● संयुक्त चौक्यांचे नुतनीकरण व नवीन बांधकाम

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Upgradation of Octroi Nakas	...	36995	36995	...	1111407	1111407	...	198801	198801	...	1689809	1689809	● जकात नाक्यांची सुधारणा
– Upgradation & Modernisation of Major Octroi Nakas													– मुख्य जकात नाक्यांची दर्जोन्नती आणि
– Installation of Modern equipments & devices at Major Octroi Nakas													– मुख्य जकात नाक्यांवर आधुनिक साधनसामग्री व उपकरणे यांची उभारणी
● Upgradation of Printing Press	...	10878	10878	...	200000	200000	...	120000	120000	...	41000	41000	● मुद्रणालयाची दर्जोन्नती
– Modernisation & Upgradation of Municipal Printing Press													– मुद्रणालयाचा पुनर्विकास आणि दर्जोन्नती
	70911	278273	349184	121836	2697443	2819279	84120	837205	921325	133751	2741688	2875439	
H SOCIAL WELFARE													समाज कल्याण
● Woman and Child Welfare	1993932	140423	2134355	3751605	351226	4102831	3215746	157147	3372893	3453969	269313	3723282	● महिला आणि बाल कल्याण
● Property Tax - payers' Welfare Scheme	160000	...	160000	10000	...	10000	10000	...	10000	100000	...	100000	● मालमत्ता करदात्यांसाठी कल्याण योजना
● Providing facilities like Ramp etc. for disable persons in all Municipal offices, Hospitals,	100000	100000	...	100000	100000	...	100000	100000	● महानगरपालिकेची सर्व कार्यालये, रुग्णालये, दवाखाने, बाजार, शाळा, पीएससी ब्लॉक आणि

(Rs in thousands / रुपये हजारत)

SECTOR	2008-2009			2009 - 2010						2010 - 2011			सेक्टर
	★ ACTUALS / प्रत्यक्ष आंकडे			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			REVISED ESTIMATES / सुधारित अंदाज			BUDGET ESTIMATES / अर्थसंकल्पीय अंदाज			
	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	Revenue Expenditure	Capital Expenditure	Total	
	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	महसुली खर्च	भांडवली खर्च	एकूण	
● Artificial limbs to Physically handicapped Backward Class persons	80	...	80	30000	...	30000	24000	...	24000	30000	...	30000	● शारीरिक दृष्ट्या अपंग मागासवर्गीय व्यक्तींना कृत्रिम अवयव पुरविणे
● Scholarship to Backward Class Students' passing S.S.C. Exam for higher Education	12000	...	12000	6000	...	6000	12000	...	12000	● माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परिक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती
● Scholarship to Backward Class Students' passing H.S.C. Exam for Professional & Technical Courses	24000	...	24000	12000	...	12000	24000	...	24000	● उच्च माध्यमिक शालांत प्रमाणपत्र परिक्षा उत्तीर्ण होणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना व्यावसायिक आणि तांत्रिक पाठ्यक्रमासाठी शिष्यवृत्ती
	2154012	140423	2294435	3827605	451226	4278831	3267746	257147	3524893	3619969	369313	3989282	
I IMPROVEMENT, MANAGEMENT AND MAINTENANCE OF MUNICIPAL ASSETS	871836	758488	1630324	1630038	2077538	3707576	1364357	855756	2220113	1878583	699820	2578403	महानगरपालिका मालमत्तांची सुधारणा, व्यवस्थापन आणि परिरक्षण
J COMMON SERVICES & MISCELLANEOUS ACTIVITIES	28276475	3852279	32128754	39573426	8682964	48256390	46291841	5561804	51853645	44189333	6603906	50793239	सामाईक सेवा आणि संकीर्ण उपक्रम
TOTAL :	76126979	38129299	114256278	107876306	89859705	197736011	108124711	69470335	177595046	121782950	82390173	204173123	एकूण
Add : Contribution to Capital Account	25756835			4179678			17492746			6515090			अधिक : भांडवली लेखेला अंशदान
Grand Total :	101883814			112055984			125617457			128298040			एकूण बेरीज

- Subject to Reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

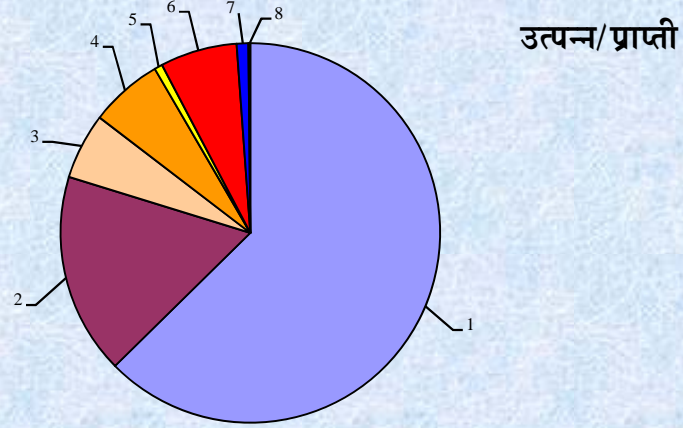
अर्थसंकल्पीय अंदाजांची आलेखीय माहिती

**GRAPHICAL INFORMATION ON BUDGETARY
ESTIMATES**

SIZE OF BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND TREE AUTHORITY/

अर्थसंकल्पीय अंदाजाचे आकारमान 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

OVERALL INCOME / RECEIPTS

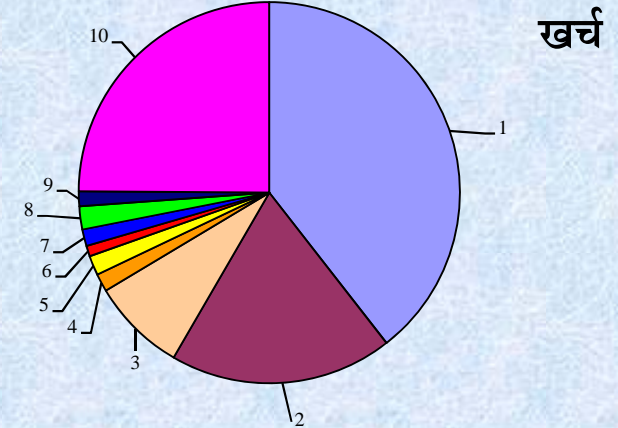

Sr.No.	Sources of Income/Receipts	Budget Estimates 2010-2011 (Rs.in crores)	Share in Rupee	उत्पन्न / प्राप्तीचे स्रोत
1	Revenue Income	12786.61	63	महसुली उत्पन्न
2	Loan	3498.62	17	कर्जे
3	Grants	1149.71	6	अनुदाने
4	Withdrawal from special fund	1270.81	6	विशेष निधीतून काढलेले पैसे
5	Contribution from Development Fund	138.87	1	विकास निधीतून अंशदान
6	Contribution from Accumulated Surplus	1336.00	6	संचित वर्ताळ्यातून अंशदान
7	Other Receipts	205.40	1	इतर प्राप्ती
8	Excess of Expenditure over income (will be met from opening Surplus)	31.29	...	उत्पन्नापेक्षा जादा खर्च (आरंभीच्या शिल्लकीतून भागविला जाईल)
Total		20417.31	100	एकूण

SIZE OF BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND TREE AUTHORITY/

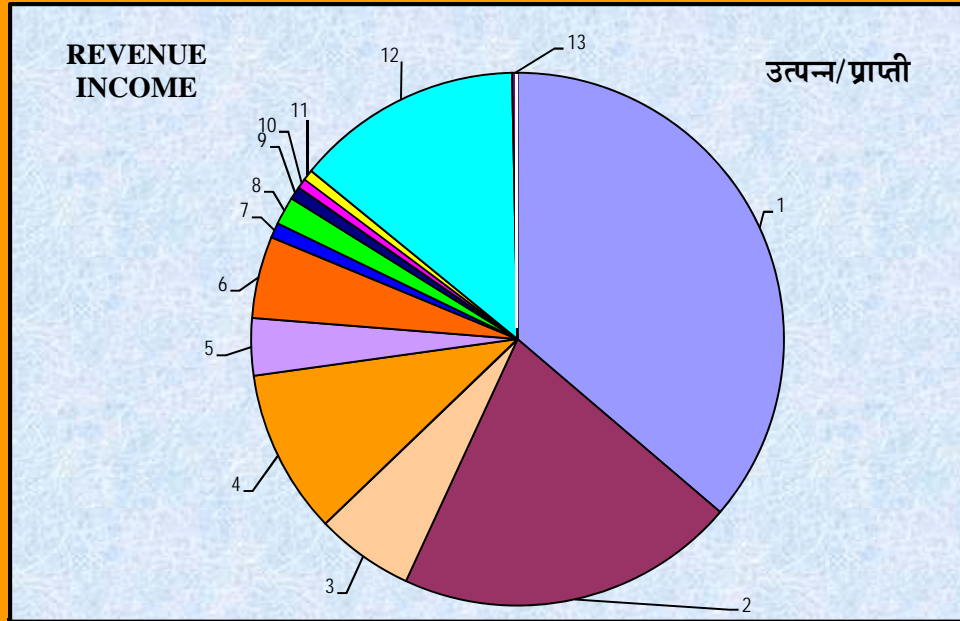
अर्थसंकल्पीय अंदाजाचे आकारमान 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

OVERALL EXPENDITURE

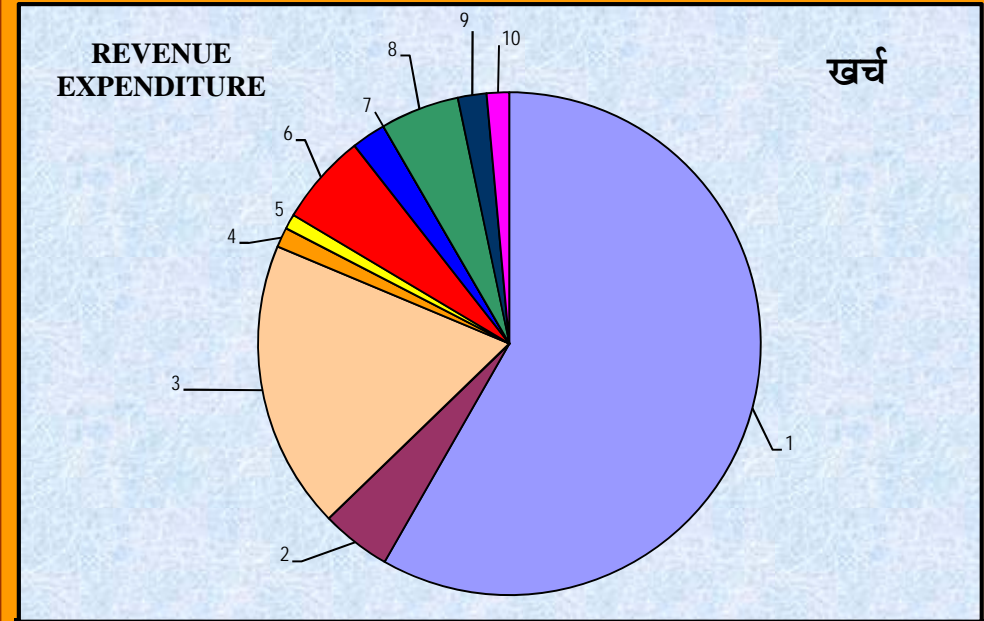
Sr. No.	Areas of Expenditure	Budget Estimates 2010-2011 (Rs.in crores)	Share in Rupee	खर्चाचे क्षेत्र
1	Strengthening of Civic Infrastructure	8056.58	39	नागरी पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण
2	Upgradation of Social Infrastructure and Amenities	3859.02	19	सामाजिक पायाभूत सुविधांची आणि सुखसोयींची दर्जोन्नती
3	Cleanliness and Improvement of City Environment	1642.48	8	स्वच्छता आणि शहर पर्यावरणामध्ये सुधारणा
4	City Beautification and creation of places of tourist interest	311.70	2	शहराचे सुशोभिकरण आणि पर्यटन स्थळांची निर्मिती
5	Disaster Management and Improving Disaster Preparedness	338.07	2	आपत्कालिन व्यवस्थापन आणि आपत्कालिन पूर्वतयारीमध्ये सुधारणा
6	Improving Civic Services and Citizen Facilitation	185.82	1	नागरी सेवा आणि सुविधा केंद्राची सुधारणा
7	Institutional Improvements and Reforms	287.54	1	संस्थांतर्गत सुधारणा व पुनर्रचना
8	Social Welfare	398.93	2	समाज कल्याण
9	Improvement, Management and Maintenance of Municipal Assets	257.84	1	महापालिका मालमत्तांची सुधारणा, व्यवस्थापन आणि परिरक्षण
10	Common Services & Miscellaneous Activities	5079.33	25	सामाईक सेवा आणि संकीर्ण उपक्रम
Total		20417.31	100	एकूण

REVENUE ACCOUNT -BUDGET ESTIMATES 'A','B','E','G' AND TREE AUTHORITY
महसुली लेखा-अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

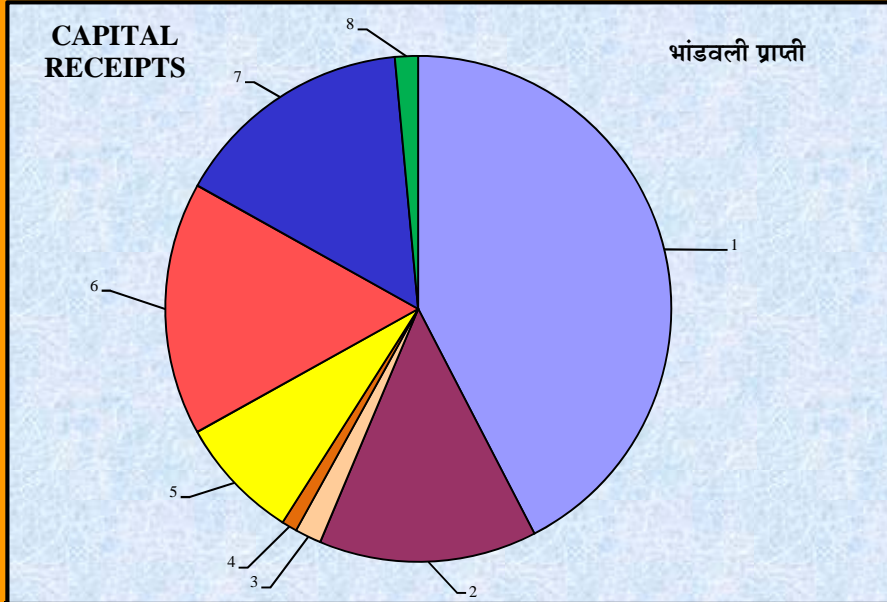
Sr.No.	Sources of Revenue Income	Budget Estimates 2010-2011 (Rs.in crores)	Share in Rupee	महसुली उत्पन्नाची साधने
1	Octroi (Net)	4650.21	36	जकात (नक्त)
2	Property Tax	2647.49	21	मालमत्ता कर
3	Water & Sewerage Charges	763.91	6	जल व मलनिःसारण आकार
4	Receipts from Development Plan Department	1278.00	10	विकास नियोजन खात्याकडून प्राप्ती
5	Grant-in-Aid from Government	446.57	3	शासनाकडून अनुदाने
6	Supervision Charges	637.15	5	पर्यवेक्षण आकार
7	Solid Waste Management	117.00	1	घनकचरा व्यवस्थापन
8	Receipts from Roads & Bridges	219.23	2	रस्ते आणि पूल यापासून प्राप्ती
9	Receipts from License Department	100.00	1	अनुज्ञापन खात्याकडून प्राप्ती
10	Receipts from Hospitals & Medical Colleges	76.76	1	रुग्णालये व वैद्यकीय महाविद्यालये यापासून प्राप्ती
11	Receipts from Markets & Deonar Abattoir	83.26	1	बाजार व देवनार पशुवधगृहापासून प्राप्ती
12	Other Receipts	1767.03	13	इतर प्राप्ती
13	Excess of Expenditure over Income (To be met from opening surplus)	43.19	...	उत्पन्नापेक्षा जादा खर्च (आरंभीच्या शिल्लकेतून भागविला जाईल)
	Total	12829.80	100	एकूण

REVENUE ACCOUNT -BUDGET ESTIMATES 'A','B','E','G' AND TREE AUTHORITY
महसुली लेखा-अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

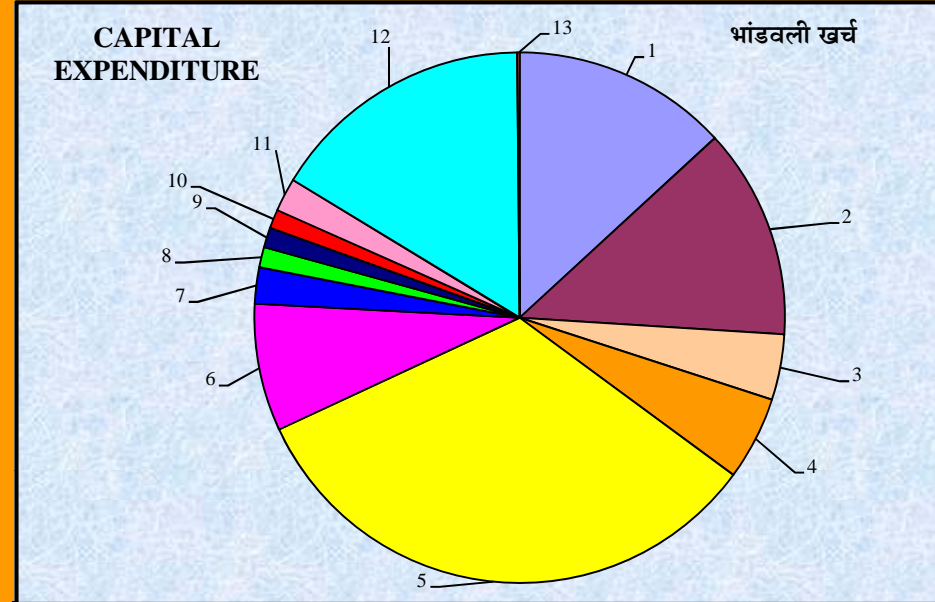
Sr. No.	Items of Revenue Expenditure	Budget Estimates 2010-2011 (Rs.in crores)	Share in Rupee	महसुली खर्चाच्या बाबी
1	Establishment Expenses	7476.45	58	आस्थापना खर्च
2	Administrative Expenses	576.32	5	प्रशासकीय खर्च
3	Operation & Maintenance	2378.99	19	प्रचालन आणि परिरक्षण
4	Interest and Finance Charges	163.64	1	व्याज आणि विलत आकार
5	Programme Expenses	125.16	1	कार्यक्रम खर्च
6	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	754.34	6	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
7	Provisions and Write-off	280.94	2	तरतुदी आणि निर्लेखन
8	Transfer to Reserve Fund	651.51	5	राखीव निधीला स्थानांतरण
9	Transferred to Capital A/c	651.51	5	भांडवली लेख्याला स्थानांतरण
9	Other Expenses	236.07	2	इतर खर्च
10	Refund of Taxes	186.38	1	करांचा परतावा
	Total	12829.80	100	एकूण

CAPITAL ACCOUNT -BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND TREE AUTHORITY
भांडवली लेखा-अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

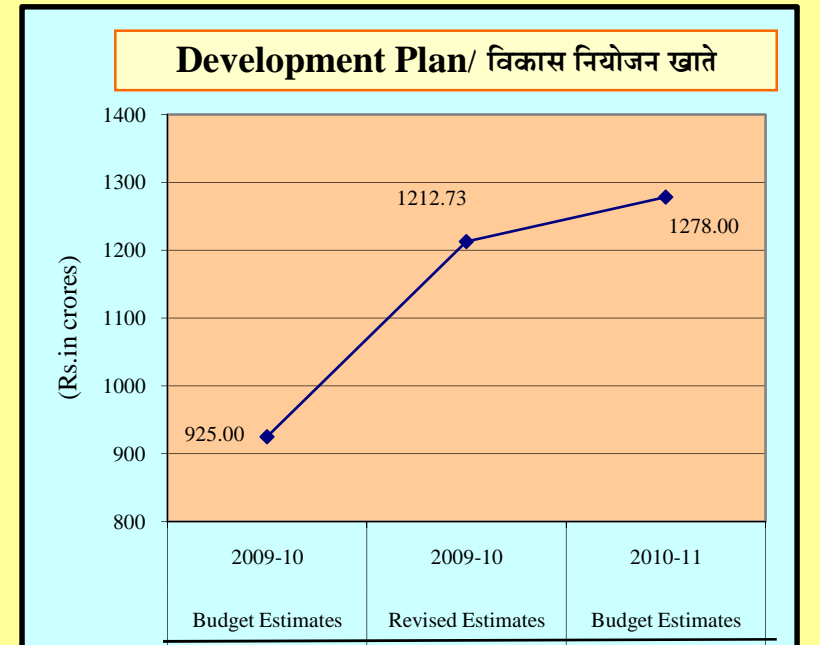
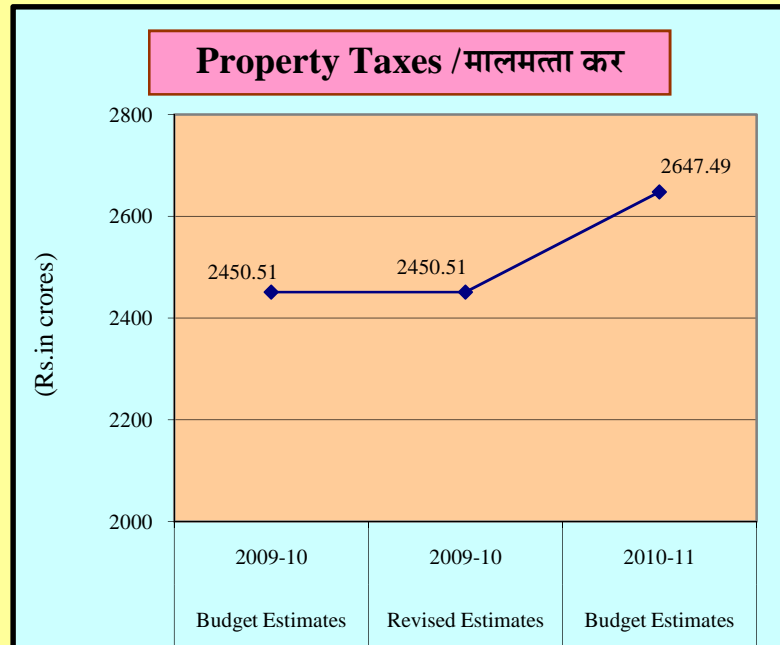
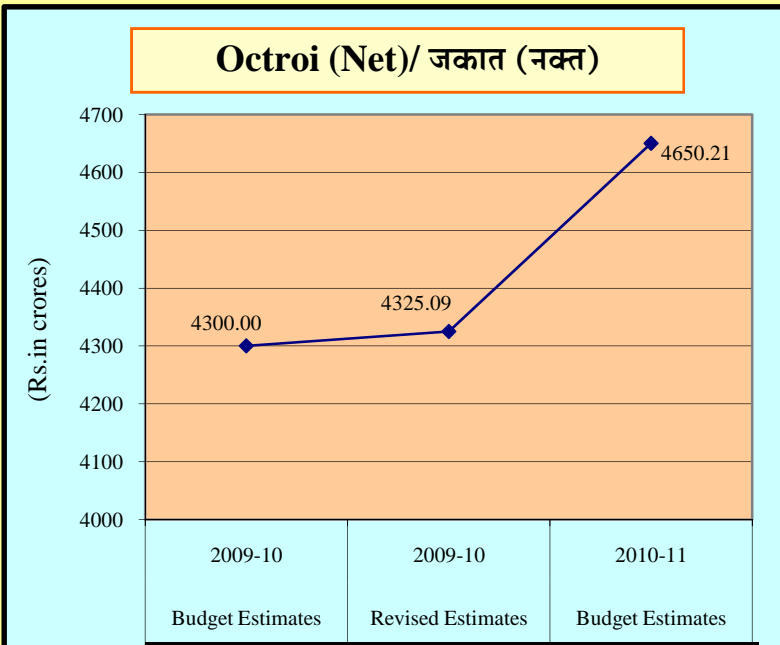
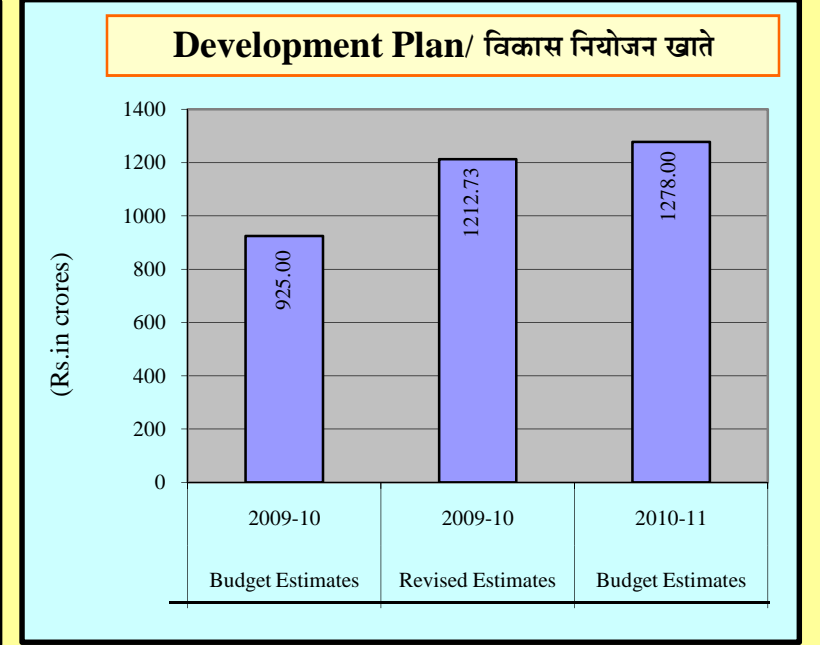
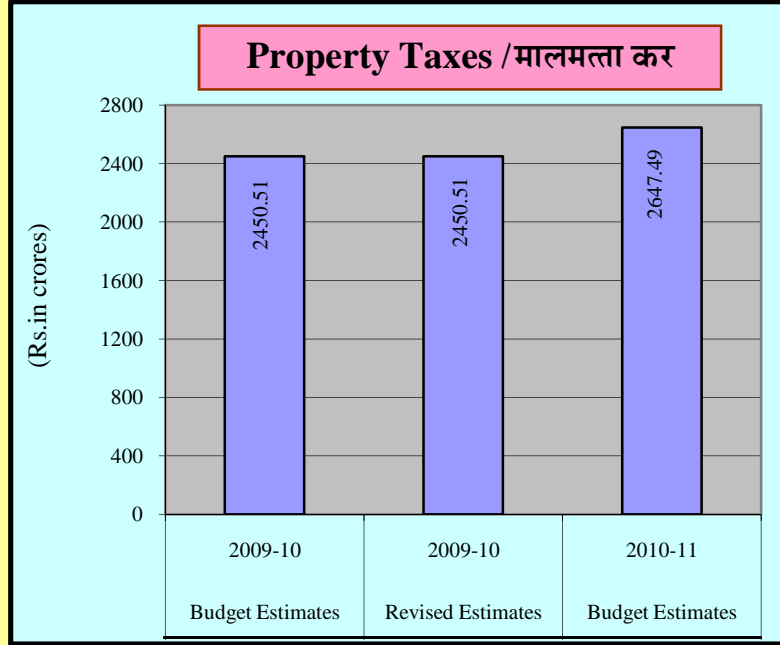
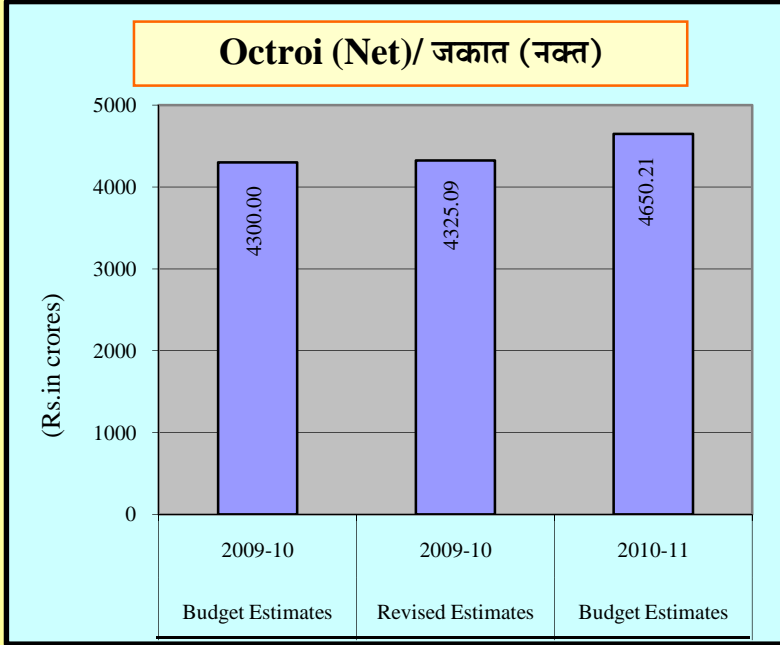
Sr.No.	Sources of Capital Receipts	Budget Estimates 2010-2011 (Rs.in crores)	Share in Rupee	भांडवली प्राप्तीची साधने
1	Loan	3498.62	42	कर्जे
2	Grants	1149.71	14	अनुदाने
3	Contribution from development Fund	138.87	2	विकास निधीतून अंशदान
4	Receipts from premium of land and buildings	82.55	1	जमिनी व इमारती इ.च्या अधिमूल्यापासूनचे उत्पन्न
5	Contribution from Revenue A/c	651.51	8	महसुली लेख्यातून अंशदान
6	Accumulated Surplus	1336.00	16	संचित वर्ताळा
7	Withdrawal from special fund	1270.81	15	विशेष निधीतून काढलेले पैसे
8	Other receipts	122.85	2	इतर प्राप्ती
	Total	8250.92	100	एकूण

CAPITAL ACCOUNT -BUDGET ESTIMATES 'A','B', 'E', 'G' AND TREE AUTHORITY
भांडवली लेखा-अर्थसंकल्पीय अंदाज 'अ', 'ब', 'ई', 'ग' आणि वृक्षप्राधिकरण

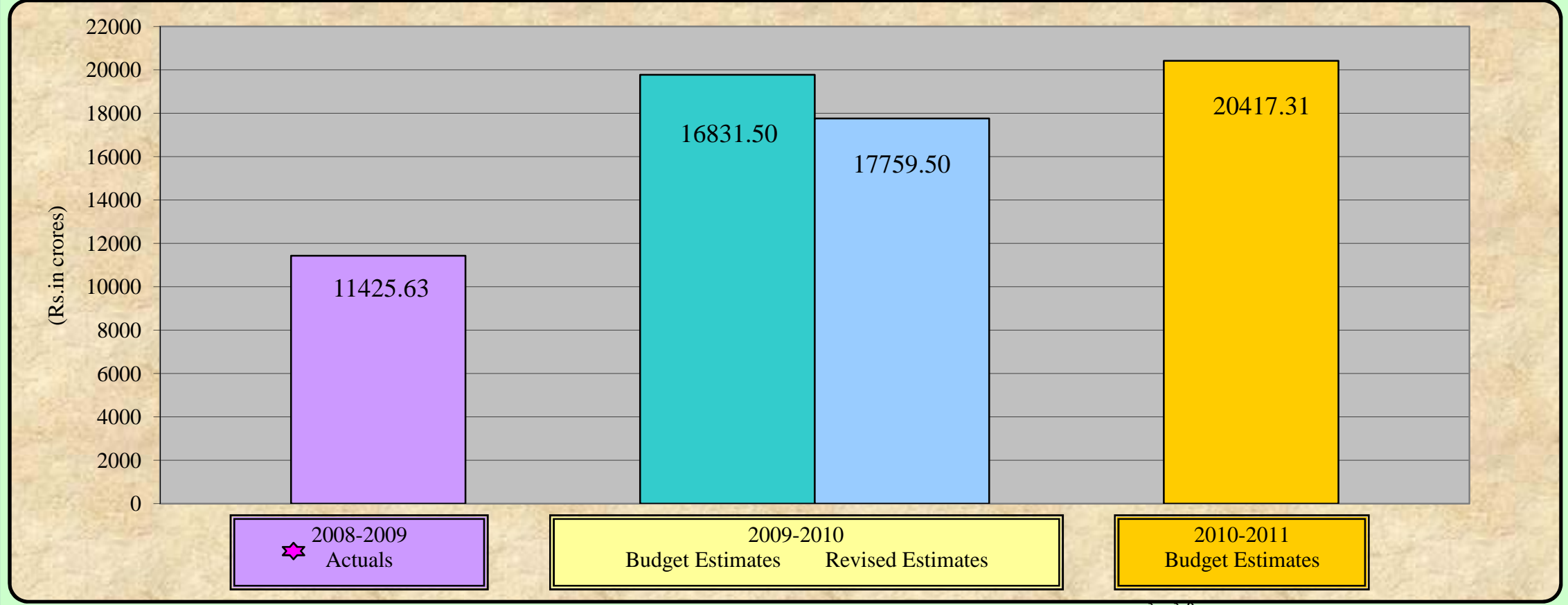

Sr. No.	Items of Capital Expenditure	Budget Estimates 2010-2011 (Rs.in crores)	Share in Rupee	भांडवली खर्चाच्या बाबी
1	Traffic Operations, Roads & Bridges	1085.61	13	रस्ते, पूल व वाहतूक प्रचालन
2	Storm Water Drains	1059.82	13	पर्जन्य जलवाहिन्या
3	Solid Waste Management & Transport	330.11	4	घन कचरा व्यवस्थापन व परिवहन
4	Health Department	419.93	5	आरोग्य खाते
5	Water Supply	2721.47	33	पाणी पुरवठा
6	Sewage Disposal	641.26	8	मलनिःसारण
7	Fire Brigade & Disaster Management	181.77	2	अग्निशमन दल आणि आपत्कालिन व्यवस्थापन
8	Information Technology	101.59	1	माहिती व तंत्रज्ञान खाते
9	Market & Deonar Abattoir	100.27	1	बाजार व देवनार पशुवधगृह
10	Repairs to Mun.Properties & Slum Improvement (Budgets-B)	94.86	1	महापालिका मालमत्तांच्या दुरुस्त्या व गलिच्छ वस्ती सुधारणा (अर्थसंकल्प ब)
11	Repairs to Primary School Buildings (Budget E)	169.21	2	प्राथमिक शाळांच्या इमारतींच्या दुरुस्त्या (अर्थसंकल्प ई)
12	Others	1333.12	17	इतर
13	Excess of Receipts over Expenditure	11.90	0	खर्चपेक्षा जादा प्राप्ती
	Total	8250.92	100	एकूण

MAJOR COMPONENTS OF REVENUES INCOME (BUDGET ESTIMATES A,B,E,G & TREE AUTHORITY) / महसुली उत्पन्नाच्या प्रमुख बाबी (अर्थसंकल्पीय अंदाज अ,ब,ई,ग आणि वृक्षप्राधिकरण)

**SIZE OF BUDGET ESTIMATES - A, B, E,G & TREE AUTHORITY /
अर्थसंकल्पीय अंदाजाचे आकारमान अ,ब,ई,ग आणि वृक्ष प्राधिकरण**

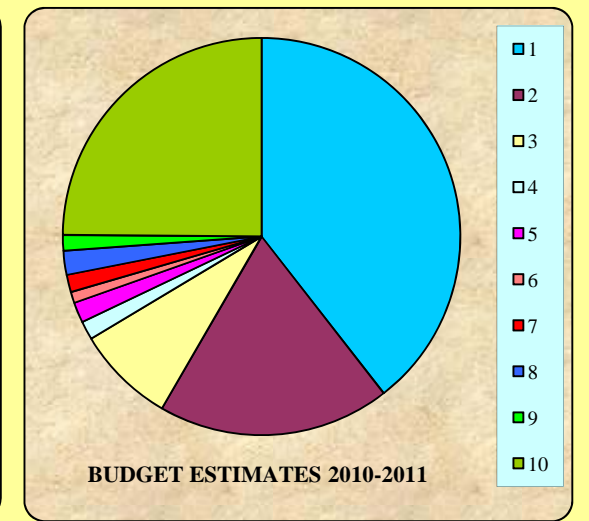
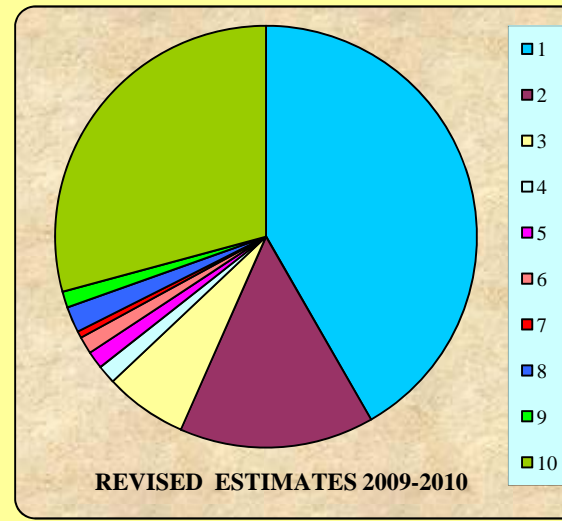
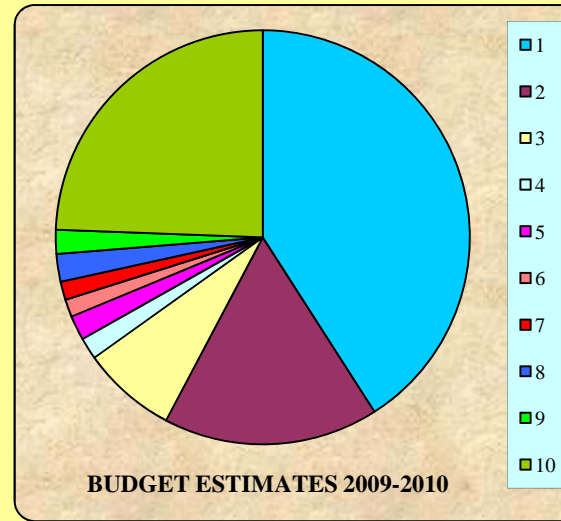
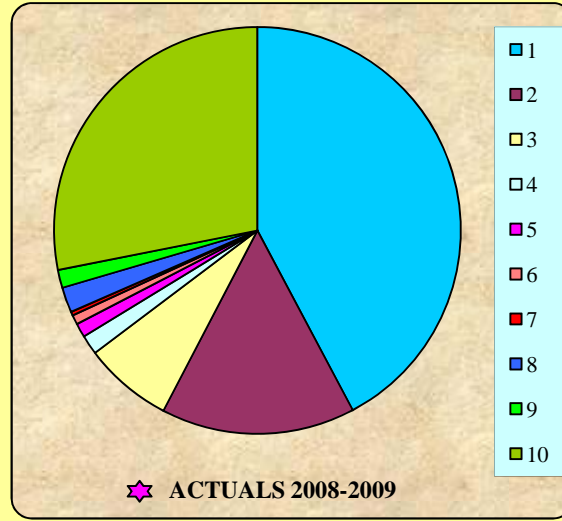

(Rs.in crores /रुपये कोटीत)

Particulars	2008-2009	2009-2010		2010-2011	तपशील
	★ Actuals	Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates	
Revenue Expenditure	7,612.70	10787.63	10812.47	12178.29	महसुली खर्च
Project Works	3812.93	8985.97	6947.03	8239.02	प्रकल्प कामे
Total	11425.63	19773.60	17759.50	20417.31	एकूण

★ Subject to reconciliation
ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

PROPOSED PROVISIONS FOR VARIOUS BUDGETARY OBJECTIVES / विविध अंदाजपत्रकीय उद्दीष्टांसाठी प्रस्तावित तरतुदी

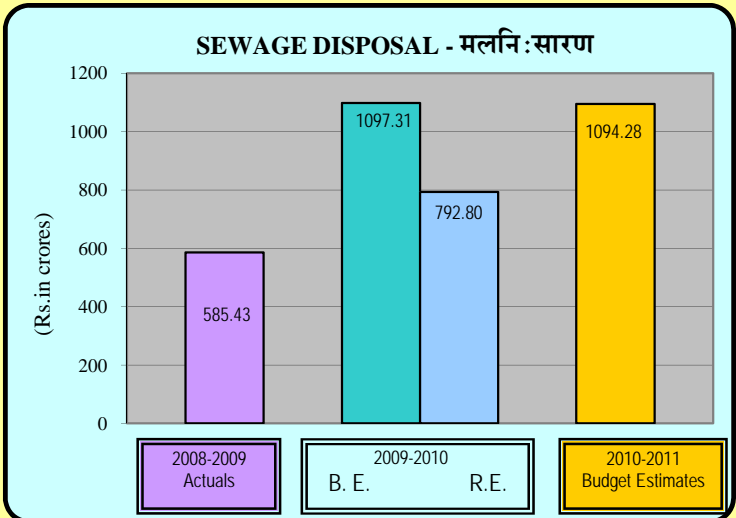
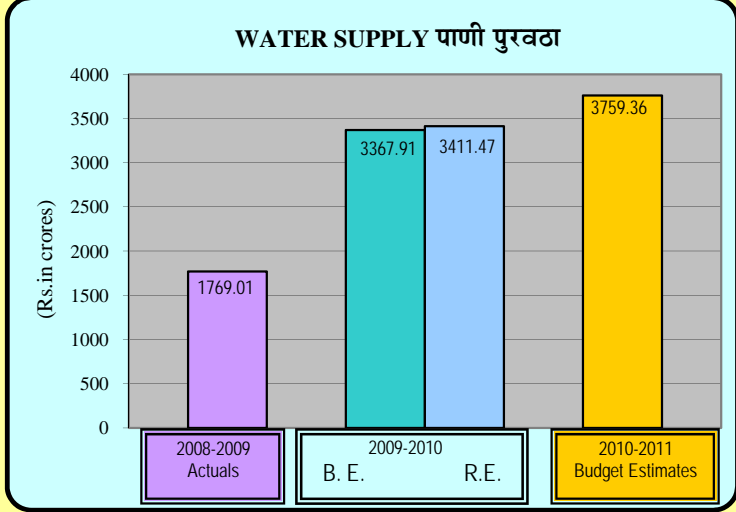
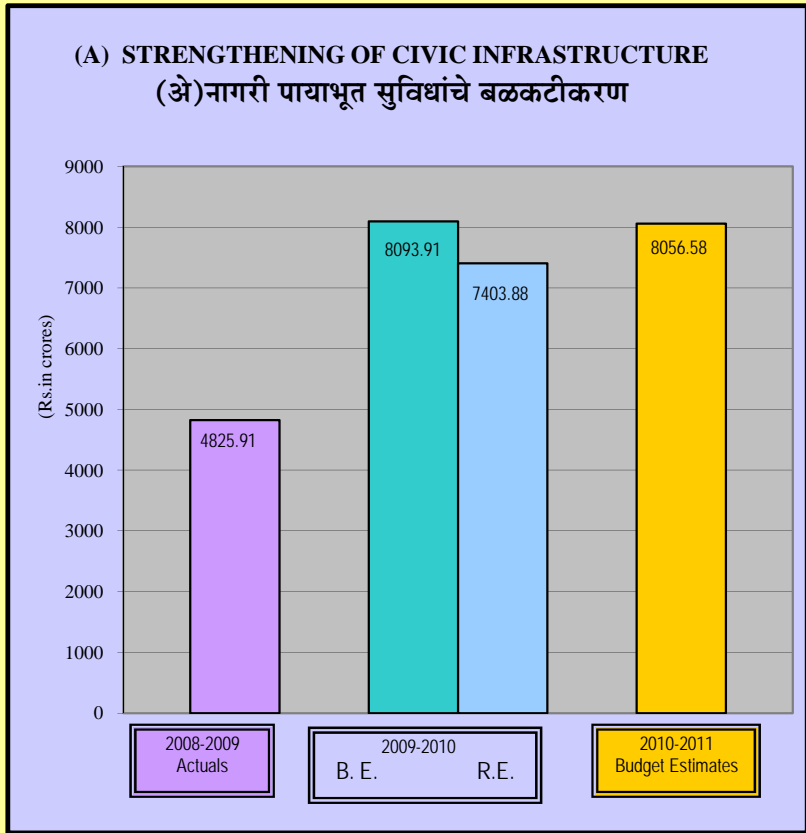
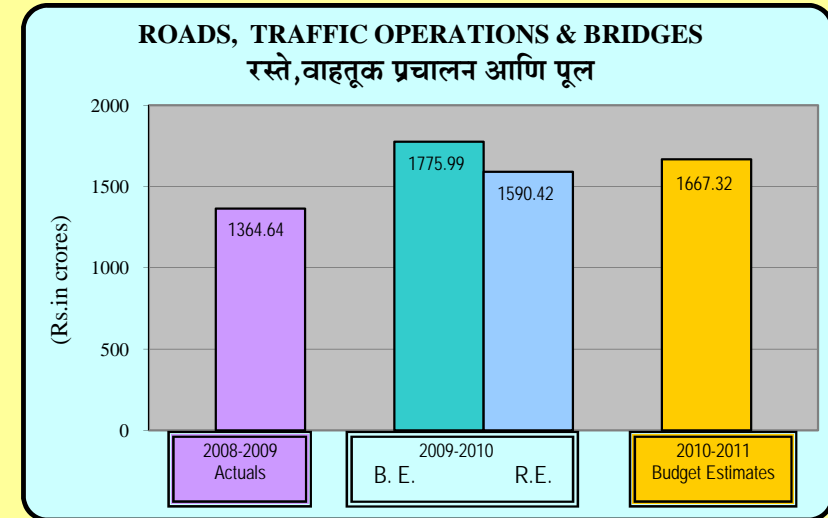
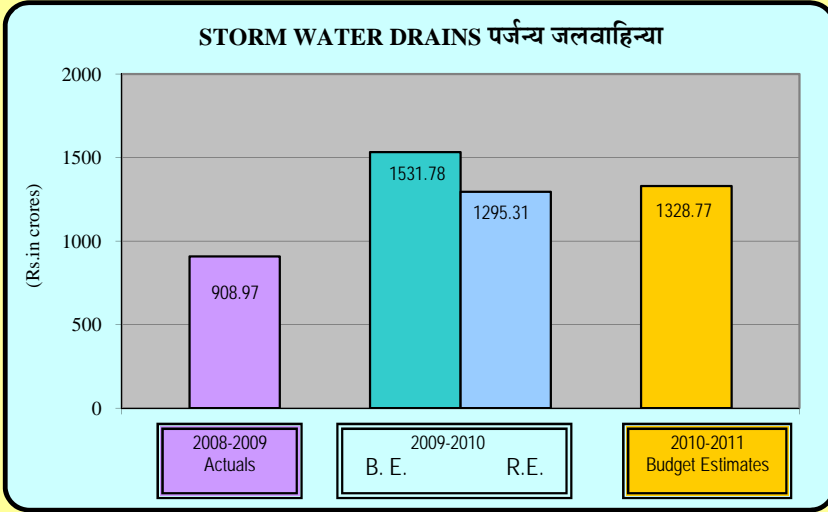
Sr. No. अनु क्र.	PARTICULARS	ACTUALS	Share in	BUDGET ESTIMATES	Share in	REVISED ESTIMATES	Share in	BUDGET ESTIMATES	Share in	तपशिल
		प्रत्यक्ष आकडे	Rupee	अर्थसंकल्पीय अंदाज	Rupee	सुधारीत अंदाज	Rupee	अर्थसंकल्पीय अंदाज	Rupee	
		2008-09	रुपयातील हिस्सा	2009-10	रुपयातील हिस्सा	2009-10	रुपयातील हिस्सा	2010-11	रुपयातील हिस्सा	
		(Rs.in crores/ रु.कोटीत)		(Rs.in crores/ रु.कोटीत)		(Rs.in crores/ रु.कोटीत)		(Rs.in crores/ रु.कोटीत)		
1	Strengthening of Civic Infrastructure	4825.91	43	8093.91	41	7403.88	42	8056.58	39	नागरी पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण
2	Upgradation of Social Infrastructure and Amenities	1761.06	15	3321.97	17	2651.80	15	3859.02	19	सामाजिक पायाभूत सुविधांची आणि सुखसोयींची दर्जोन्नती
3	Cleanliness and Improvement of City Environment	808.07	7	1462.52	7	1126.26	6	1642.48	8	स्वच्छता आणि शहर पर्यावरणामध्ये सुधारणा
4	City Beautification and creation of places of tourist interest	177.56	2	336.16	2	253.07	2	311.70	2	शहरांचे सुशोषिकरण आणि पर्यटन स्थळांची निर्मिती
5	Disaster Management and Improving Disaster Preparedness	127.33	1	380.12	2	237.95	1	338.07	2	आपत्कालिन व्यवस्थापन आणि आपत्कालिन पूर्वतयारीमध्ये सुधारणा
6	Improving Civic Services and Citizen Facilitation	85.43	1	272.71	1	234.55	1	185.82	1	नागरी सेवा आणि सुविधा केंद्राची सुधारणा
7	Institutional Improvements and Reforms	34.92	0	281.93	1	92.13	1	287.54	1	संस्थात्मक सुधारणा व पुनर्रचना
8	Social Welfare	229.44	2	427.88	2	352.49	2	398.93	2	समाज कल्याण
9	Improvement, Management and Maintenance of Municipal Assets	163.03	1	370.76	2	222.01	1	257.84	1	महापालिका मालमत्तांची सुधारणा, व्यवस्थापन आणि परिरक्षण
10	Common Services & Miscellaneous Activities	3212.88	28	4825.64	25	5185.36	29	5079.33	25	सामाईक सेवा आणि संकीर्ण उपक्रम
	Total	11425.63	100	19773.60	100	17759.50	100	20417.31	100	एकूण

★ Subject to reconciliation

★ ताळमेळ घालण्यासापेक्ष

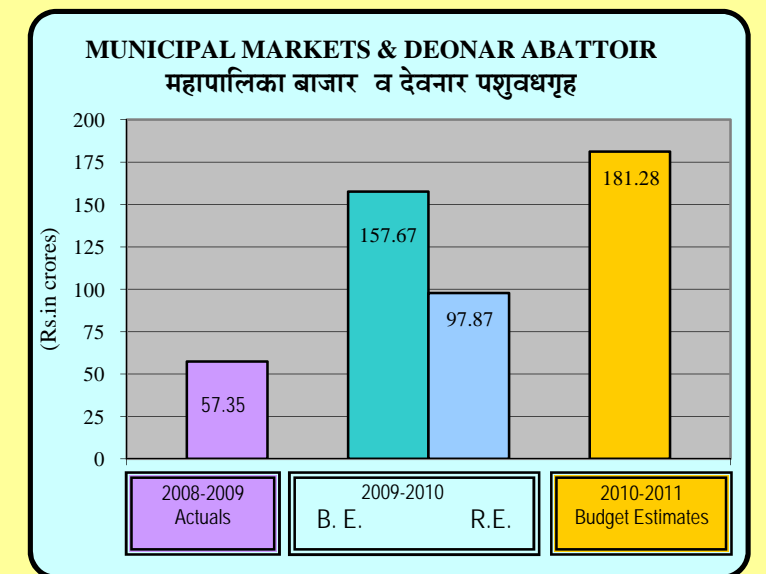
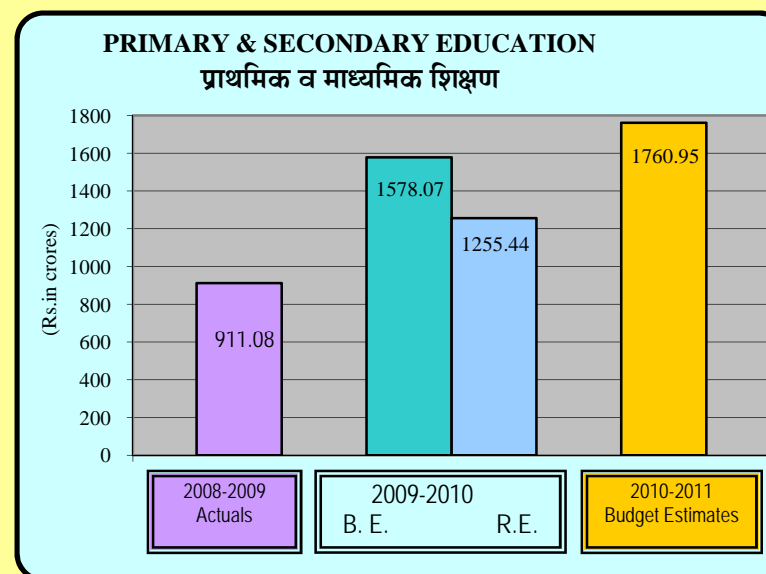
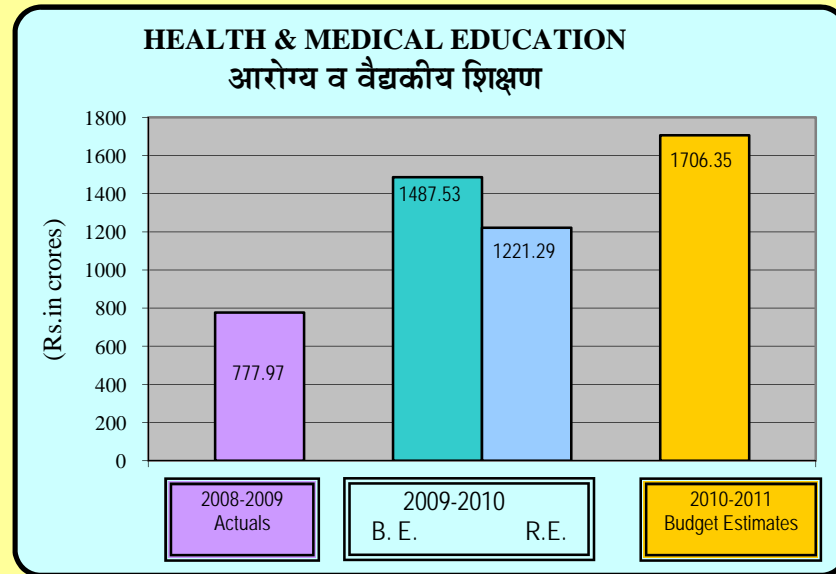
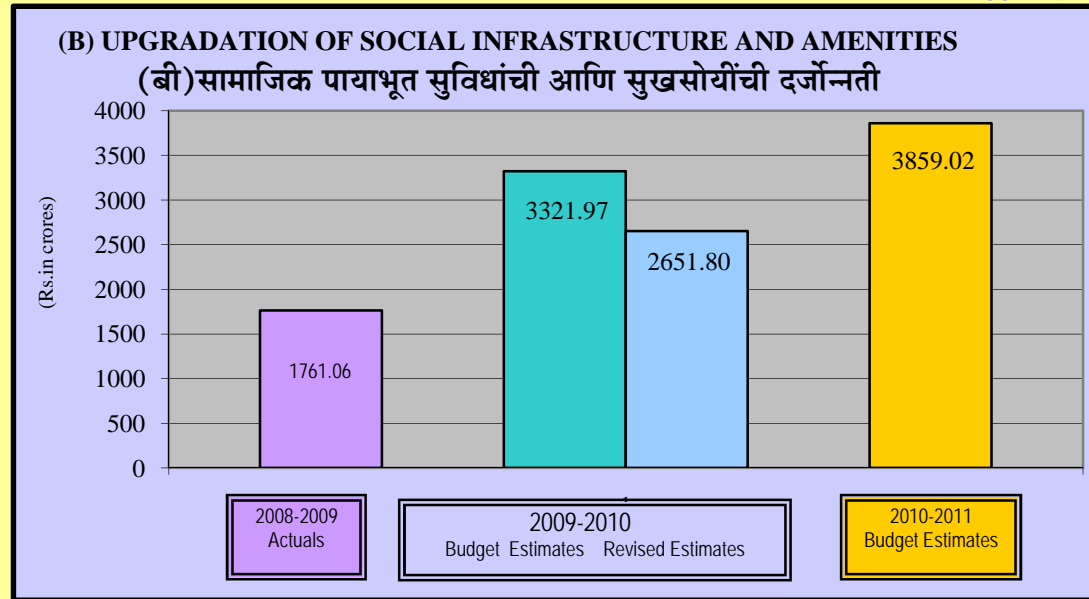
(A) STRENGTHENING OF CIVIC INFRASTRUCTURE

(अ) नागरी पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण

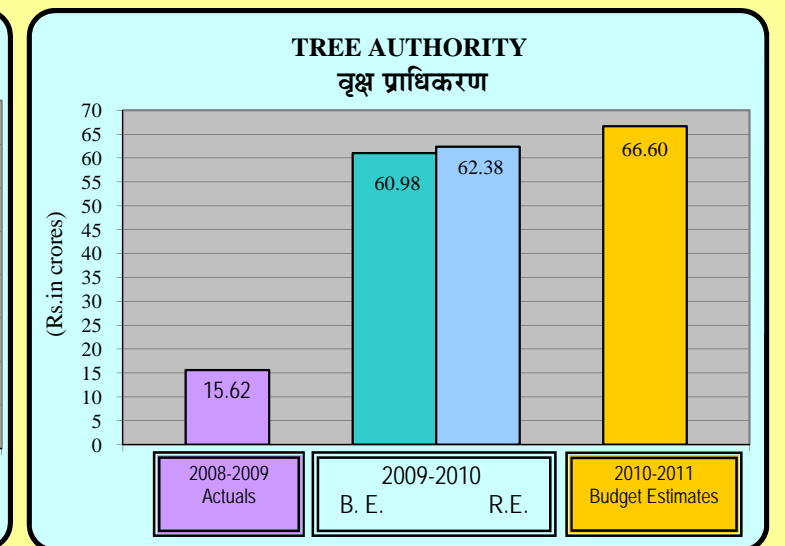
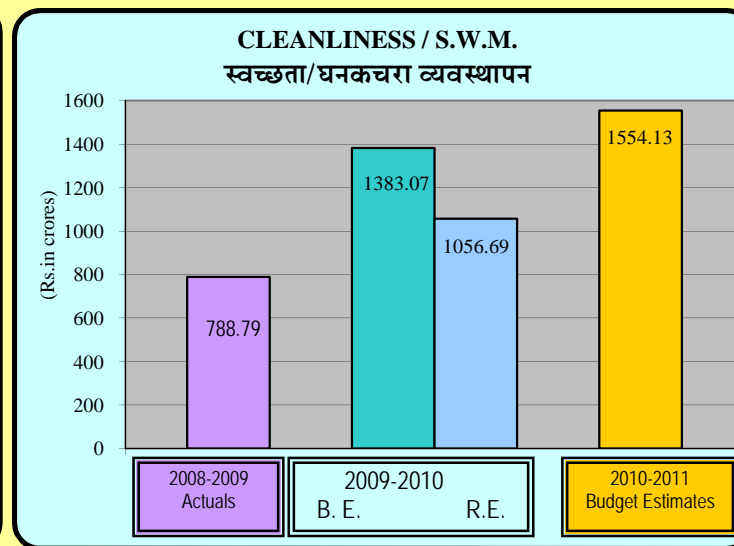
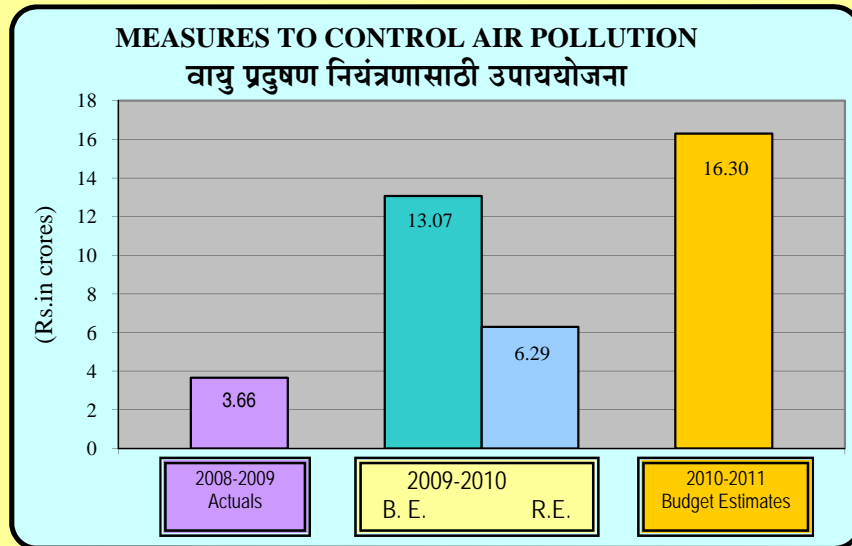
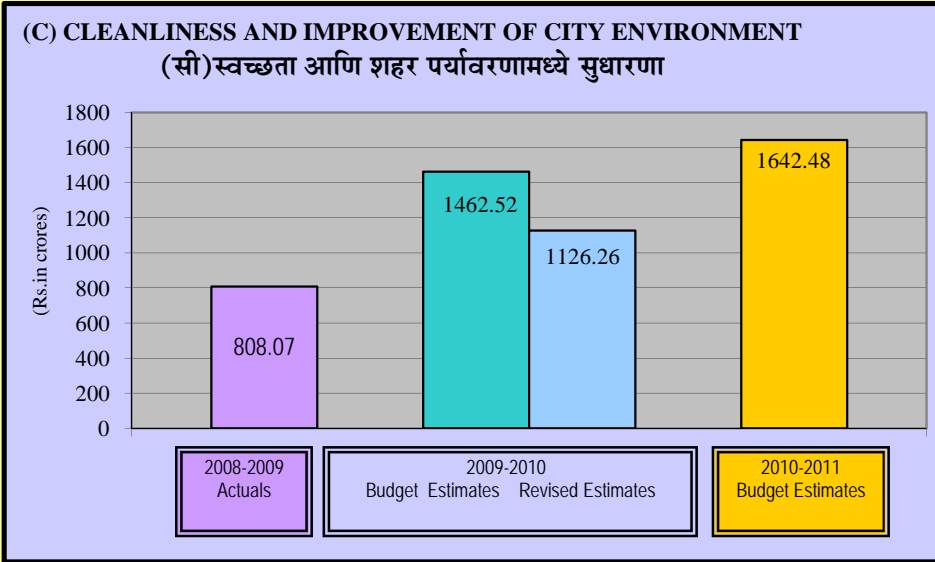
(B) UPGRADATION OF SOCIAL INFRASTRUCTURE AND AMENITIES

(बी) सामाजिक पायाभूत सुविधांची आणि सुखसोयींची दर्जोन्नती

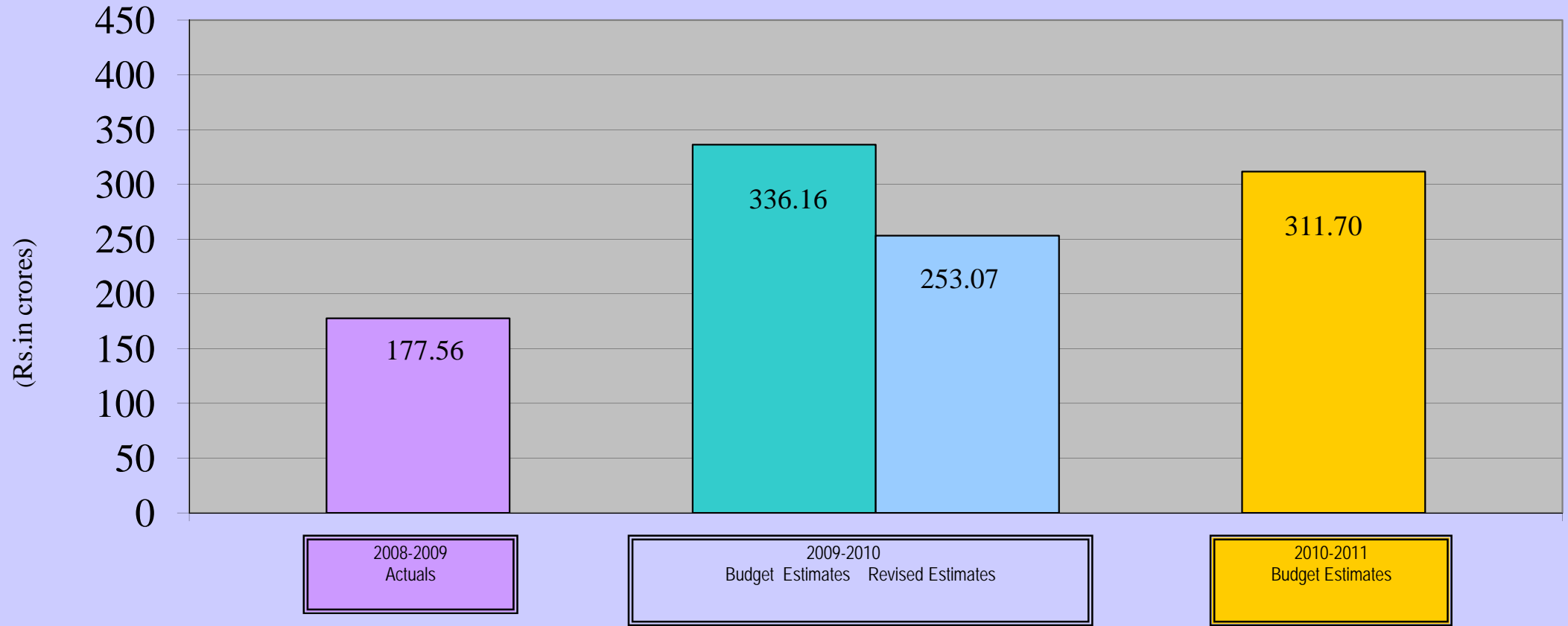
(C) CLEANLINESS AND IMPROVEMENT OF CITY ENVIRONMENT

(सी) स्वच्छता आणि शहर पर्यावरणामध्ये सुधारणा

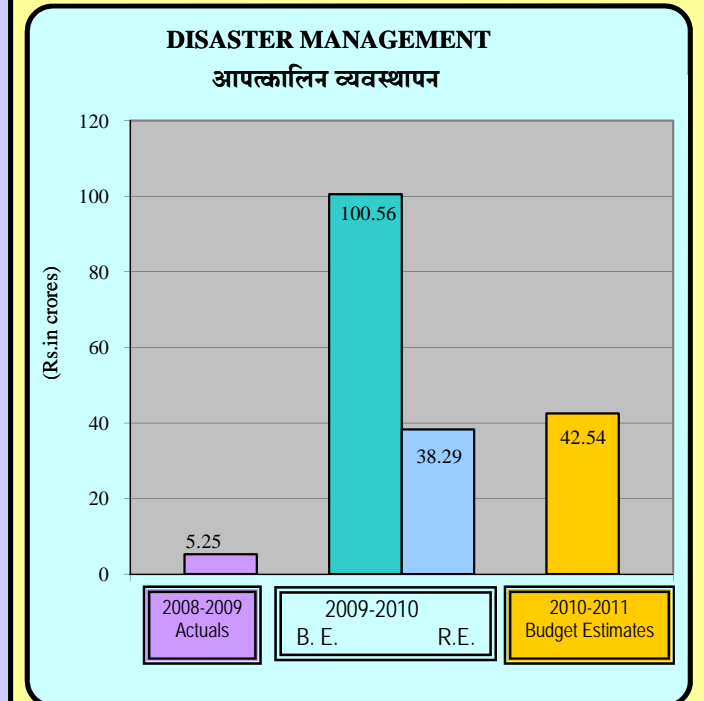
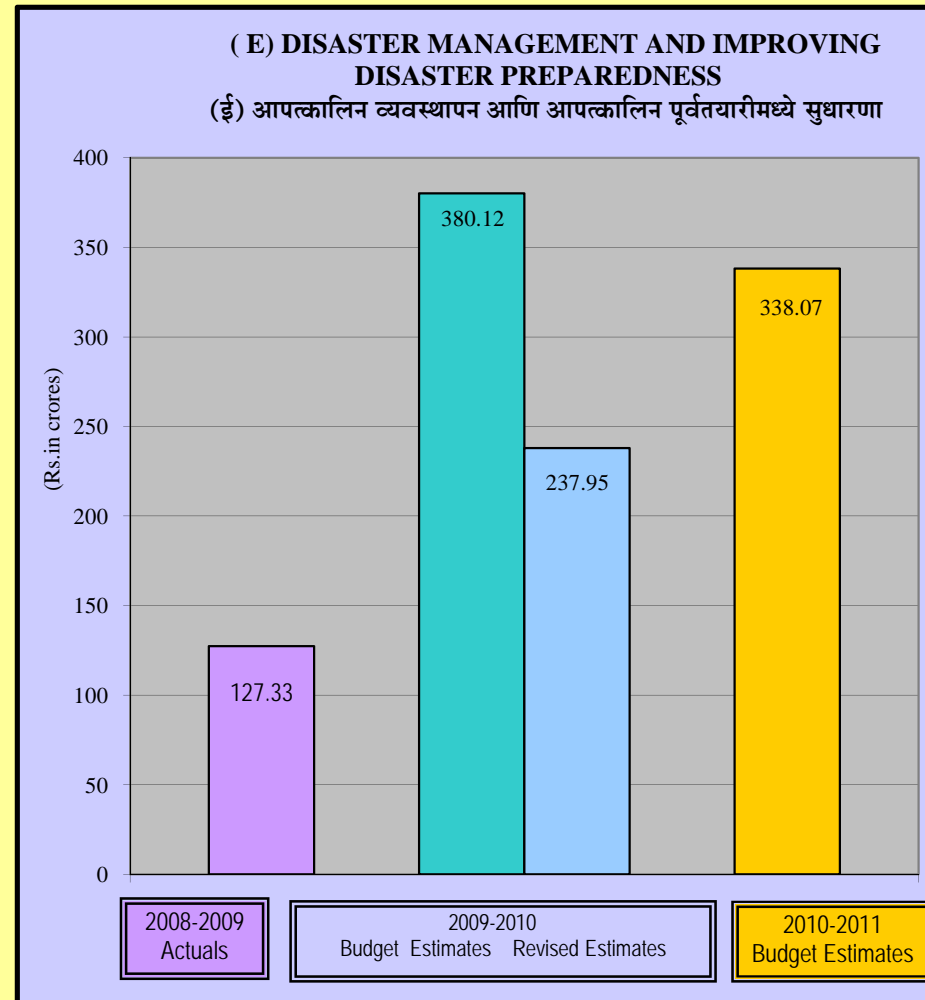
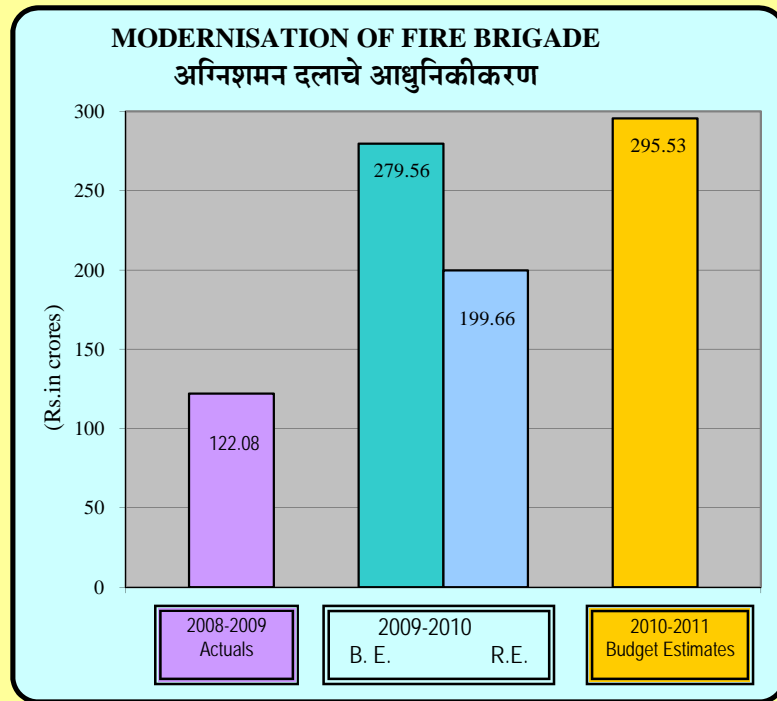
(D) CITY BEAUTIFICATION AND CREATION OF PLACES OF TOURIST INTEREST (डी)शहराचे सुशोभिकरण आणि पर्यटन स्थळांची निर्मिती

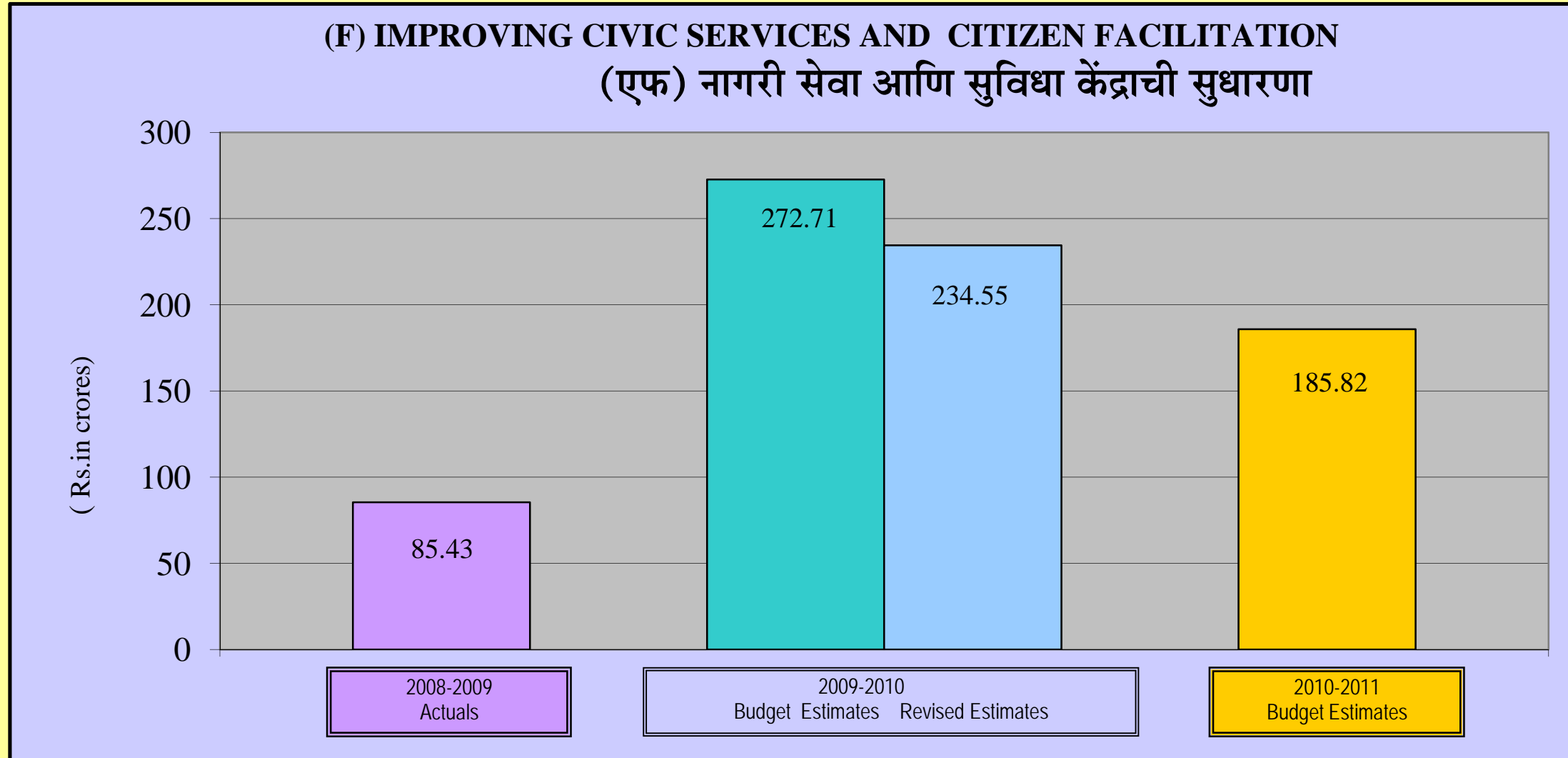
(D) CITY BEAUTIFICATION AND CREATION OF PLACES OF TOURIST INTEREST
(डी)शहराचे सुशोभिकरण आणि पर्यटन स्थळांची निर्मिती

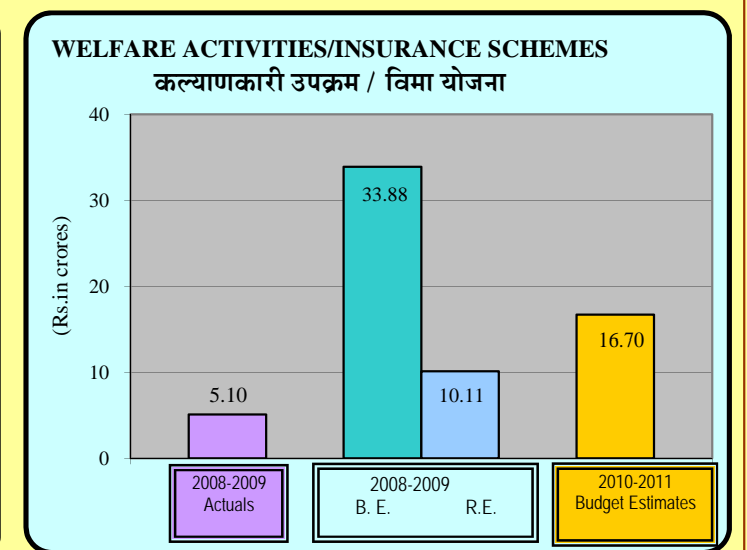
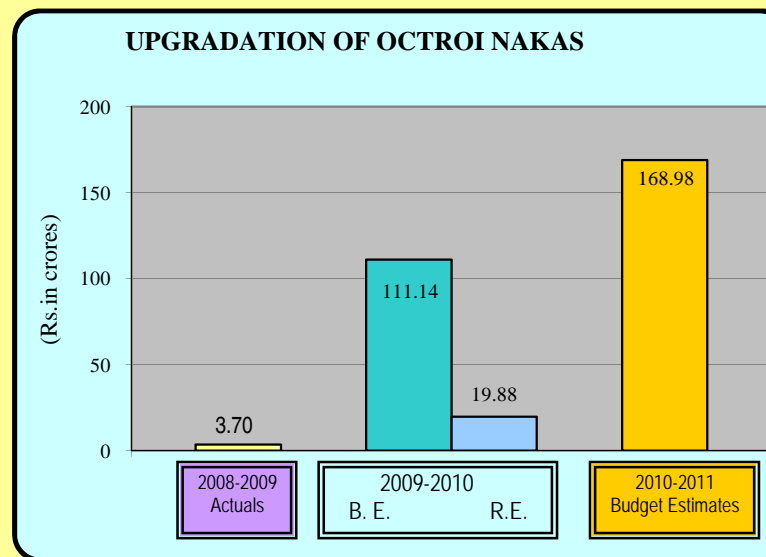
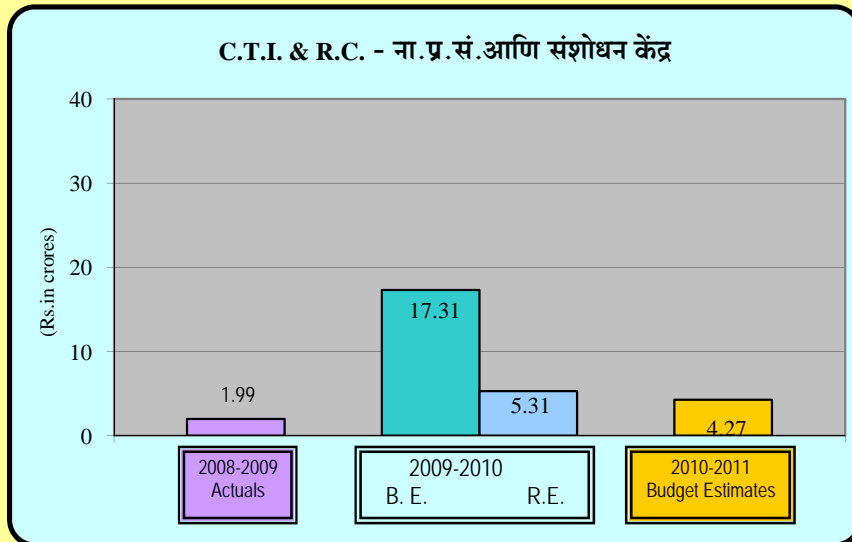
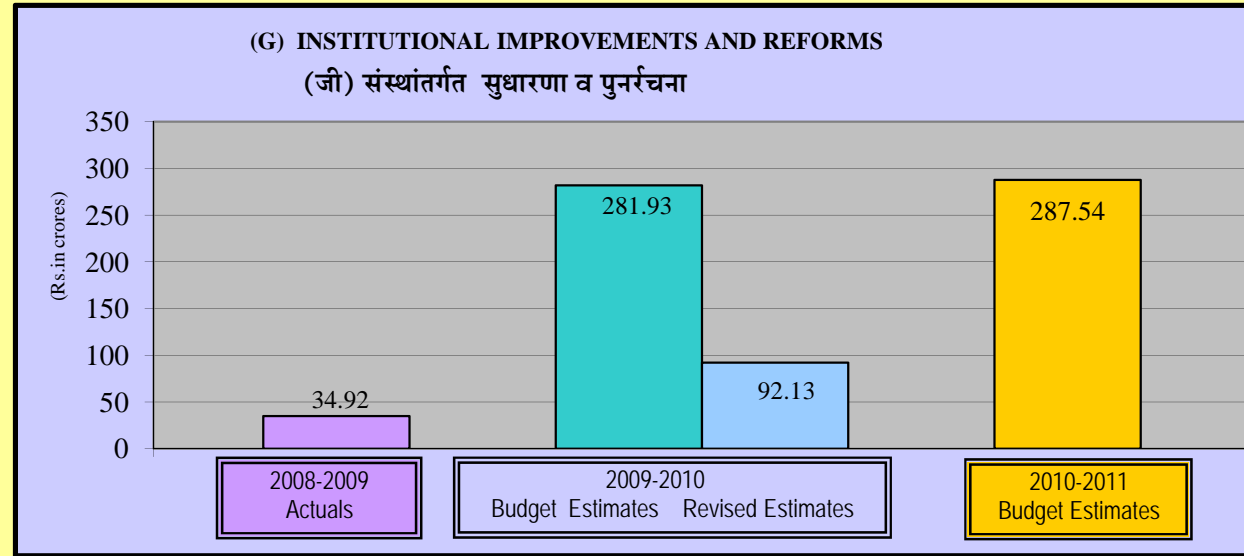
(E) DISASTER MANAGEMENT AND IMPROVING DISASTER PREPAREDNESS

(ई) आपत्कालिन व्यवस्थापन आणि आपत्कालिन पूर्वतयारीमध्ये सुधारणा

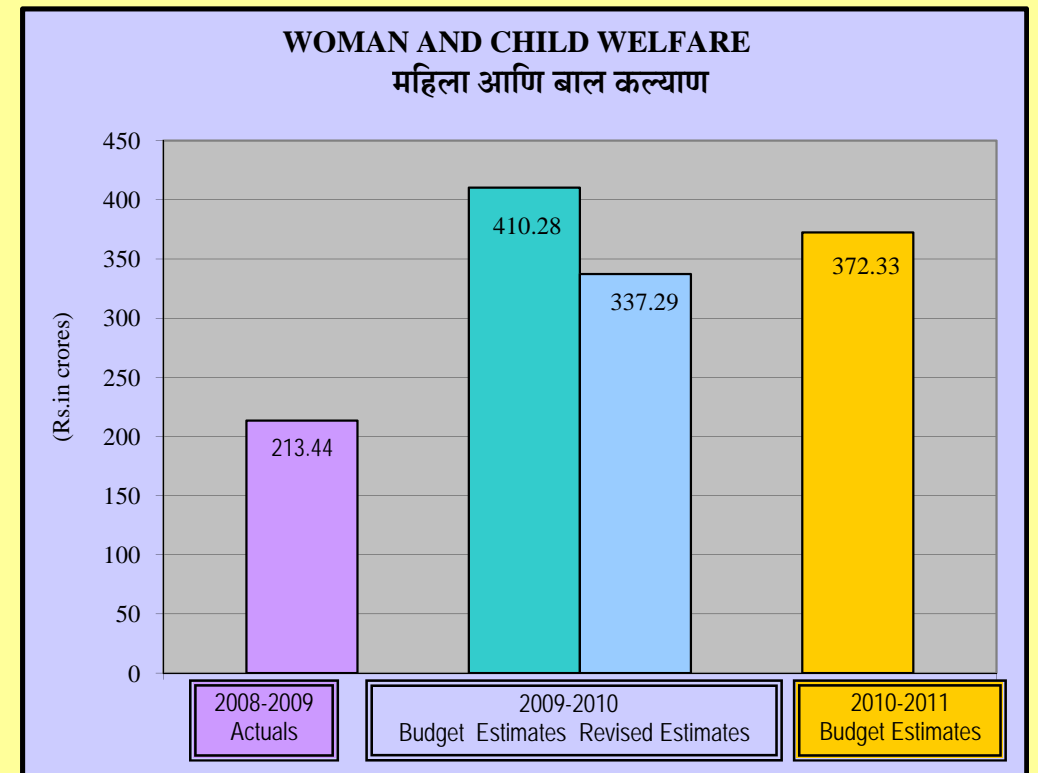
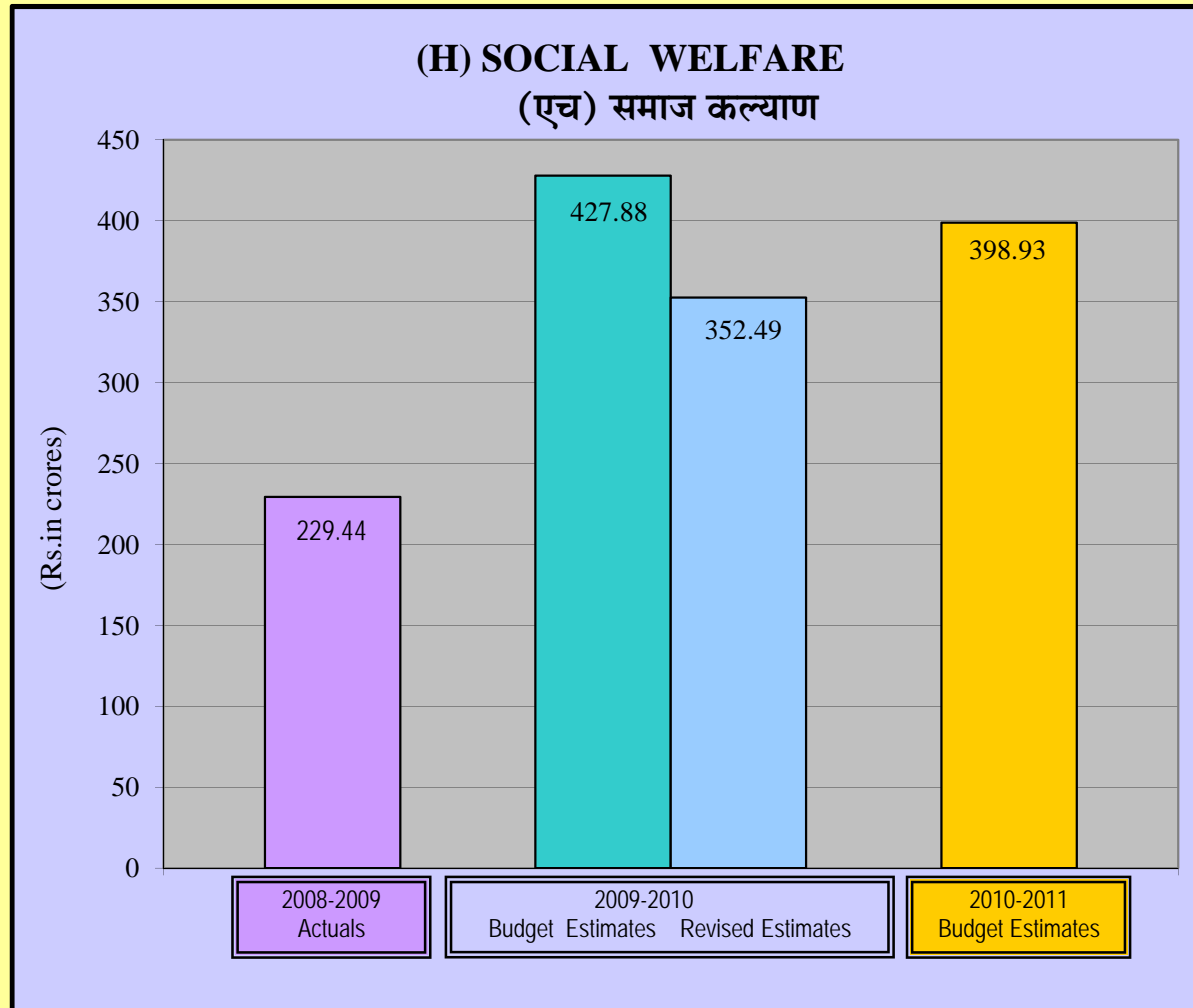

(G) INSTITUTIONAL IMPROVEMENTS AND REFORMS (जी) संस्थांतर्गत सुधारणा व पुनर्रचना

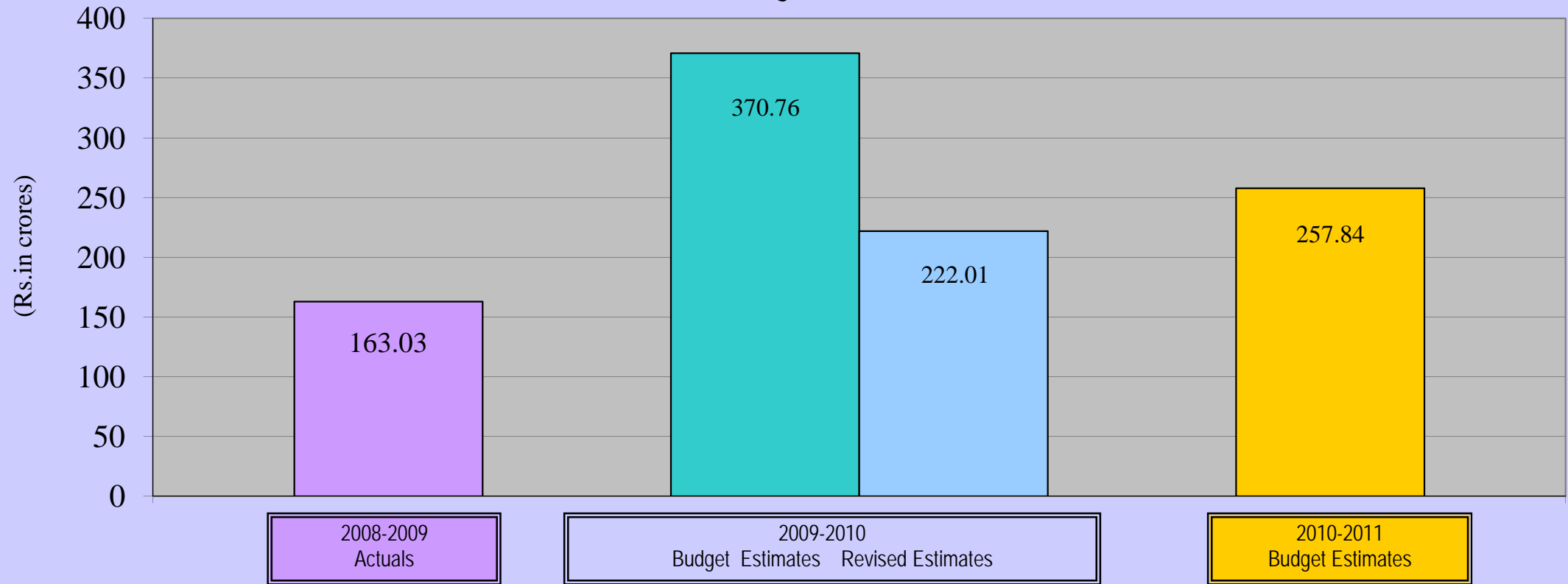
(H) SOCIAL WELFARE

(एच) समाज कल्याण

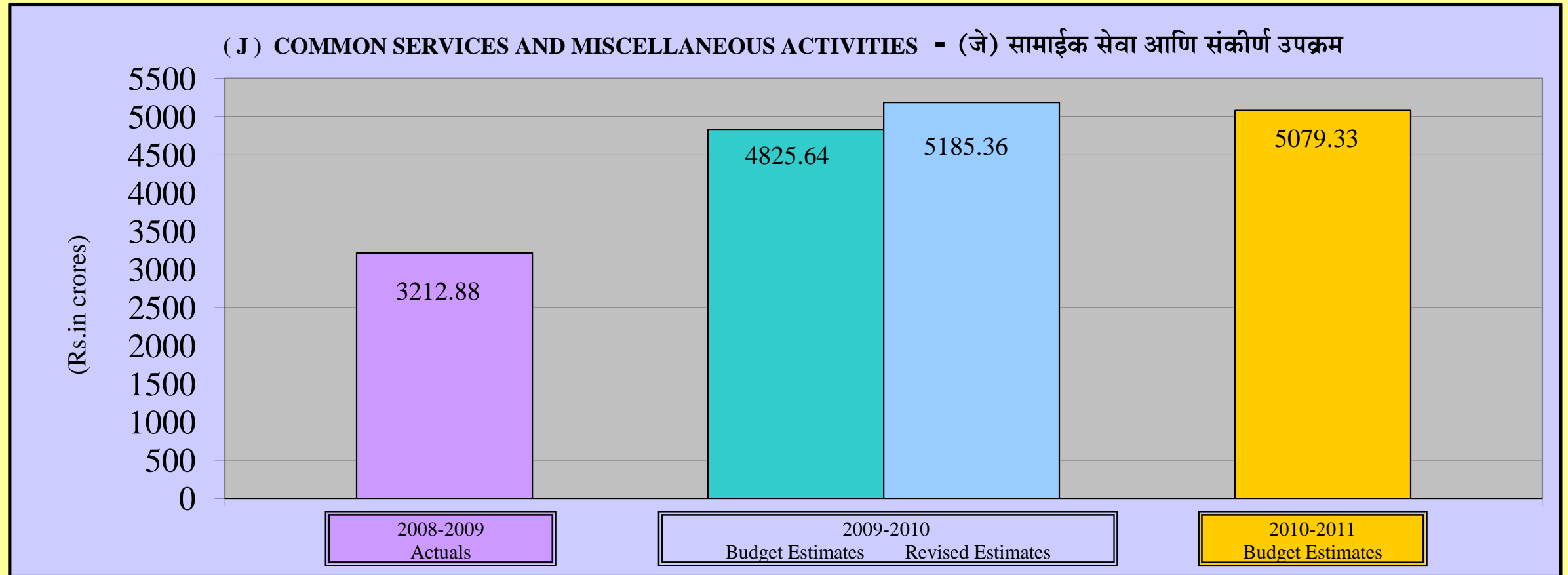
(I) IMPROVEMENT, MANAGEMENT AND MAINTENANCE OF MUNICIPAL ASSETS
(आय) महानगरपालिका मालमत्तांची सुधारणा, व्यवस्थापन आणि परिरक्षण

(I) IMPROVEMENT, MANAGEMENT AND MAINTENANCE OF MUNICIPAL ASSETS
(आय) महानगरपालिका मालमत्तांची सुधारणा, व्यवस्थापन आणि परिरक्षण

(J) COMMON SERVICES AND MISCELLANEOUS ACTIVITIES

(जे) सामाईक सेवा आणि संकीर्ण उपक्रम

प्रस्तावित अर्थसंकल्पातील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व अपेक्षित
फलश्रुती

पर्जन्य जलनिःसारण

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ६१ (अ) अन्वये नाल्यांचे परिरक्षण व सफाई करणे आणि जलनिःसारणाची कामे करणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे.

२. पावसाचे पाणी तुंबणे आणि परिणामी नागरिकांची गैरसोय होणे हे टाळण्यासाठी पावसाच्या पाण्याचा जलद आणि कार्यक्षमतेने निचरा होणे, ही पर्जन्य जल व्यवस्थापनाच्या क्षेत्रामधील महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. स्वच्छ शहरी पर्यावरण, अस्वच्छ पर्यावरण व पुरापासून उद्भवणाऱ्या रोगांमध्ये घट, शहराची अर्थप्राप्ती व उत्पादकता यामध्ये सुधारणा या निर्धारित फलश्रुती आहेत. तदनुषंगाने मुंबई शहराला जागतिक दर्जाच्या शहरांचे स्वरूप देण्यासाठी प.ज.वा.च्या पायाभूत सुविधा बळकट करण्यासाठी अनेक उपयायोजना हाती घेणे. त्या दृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- प्रतिताशी ५० मि.मी. पाऊस पडला तरी पाण्याचा योग्यप्रकारे निचरा व्हावा याकरिता विद्यमान पर्जन्य जलवाहिन्या प्रणालींची दर्जोन्नती करणे.
- अतिरिक्त पर्जन्य जलाचा उपसा करण्यासाठी उदंचन क्षमता निर्माण करणे.
- लहान/मोठे नाले / गटारे यांचे रुंदीकरण करणे / गाळ काढणे व त्यामधील अडथळे दूर करणे.
- महापालिकेच्या इतर खात्यांशी खात्यांतर्गत भागिदारी प्रस्थापित करणे (डीडीपी).

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. नियमितपणे स्वच्छता केलेल्या पर्जन्य जलवाहिन्यांची एकूण लांबी (%) - कोअर इंडिकेटर
२. यांत्रिकी प्रचालन (टक्केवारी) – कोअर इंडिकेटर
३. पर्जन्य जलवाहिन्यांचा वाहण्याचा किमान कालावधी (मीटर्स/सेकंद) -बेसिक इंडिकेटर
४. पूरसदृश्य परिस्थिती उद्भवणारी ठिकाणे (संख्या आणि % बदल) - बेसिक इंडिकेटर
५. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. पाणी तुंबून राहिलेला कालावधी (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. पावसाळ्यात शून्य पूरसदृश्य परिस्थिती / पूरविरहित शहर (होय/नाही) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. तुंबलेले पाणी वाहून जाण्यासाठी लागलेला कालावधी (तास / प्रति चौ.मी. क्षेत्र) - बेसिक इंडिकेटर
४. कामातील अनुपस्थिती आणि उत्पन्नातील घट (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. स्वच्छ परिसरातील आंतरराष्ट्रीय मानके (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ प्रतिताशी ५० मि.मी. पाऊस पडला तरी पाण्याचा योग्यप्रकारे निचरा व्हावा याकरिता विद्यमान पर्जन्य जलवाहिन्या प्रणालींची दर्जोन्नती करणे.	(एक) पर्जन्य जलवाहिन्यांचे बांधकाम / पुनर्बांधकाम / सुधारणा / पुनर्रचना / ट्रेनिंग / रूंदीकरण करणे. - 'ब्रिमस्टोवाड' प्रकल्पांतर्गत कामे. - 'ब्रिमस्टोवाड' प्रकल्प कामांव्यतिरिक्तची कामे.	४५२.९० ५०७.४०
	(दोन) नाल्यांच्या पडलेल्या भिंतींची आणि मोऱ्यांच्या कोसळलेल्या भागांची दुरुस्ती करणे.	२.२३
	(तीन) नलिका मोऱ्यांचे पेटिका मोऱ्यांत रुपांतर करणे व विद्यमान मोऱ्यांची पुनर्रचना करणे.	५.१३
➤ अतिरिक्त पर्जन्य जलसाठ्याचा उपसा करण्यासाठी उदंचन क्षमता निर्माण करणे.	पर्जन्य जल उदंचन केंद्रे उभारणे ('ब्रिमस्टोवाड' प्रकल्पांतर्गत कामे)	९९.५२
➤ लहान/मोठे नाले/गटारे यांचे रूंदीकरण करणे / गाळ काढणे व त्यामधील अडथळे दूर करणे.	(एक) सर्वसाधारण स्थापत्य दुरुस्त्या. पर्जन्य जलवाहिन्या.	४८.००
	(दोन) मुंबई शहर व उपनगरात कमानीखालून जाणारी गटारे, बंद गटारे, ढापा गटारे, नाले गाळविरहीत करणे. रेल्वे व अशासकीय संस्था यांना अधिदानासह	६१.००
	(तीन) ब्रिमस्टोवाड अहवाल आणि राज्य शासनाने नियुक्त केलेली सत्यशोधन समिती, तसेच सी.डब्ल्यू.पी. आणि आर.एस. या सल्लागारांच्या शिफारशीनुसार मुंबई महानगरपालिकेच्या अधिपत्याखाली येणाऱ्या मिठी नदीच्या भागाचे आणि बृहन्मुंबईतील इतर नद्या, नाले यांचे रूंदीकरण आणि ट्रेनिंग करणे.	५१.००
	(चार) नाले व पर्जन्यजलवाहिन्यांच्या संरचनांचे पुनर्वसन करणे.	३४.९६

४. अपेक्षित परिणाम :

- पर्जन्य जल उदंचन केंद्रांच्या उभारणीमुळे ग्रँट रोड, मुंबई सेंट्रल, ताडदेव, लालबाग, कुर्ला, कालिना, वांद्रे-कुर्ला संकुल, साकीनाका, एअर इंडिया कॉलनी, एल.बी.एस. मार्ग, मरोळ सैनिक वसाहत, वर्सोवा, गोरेगाव, कांदिवली, बोरिवली आणि दहिसर इत्यादी विभागात होणाऱ्या पूराचा धोका कमी होईल.
- मिठी नदी आणि दहिसर नदी / पोईसर नदी यासारख्या इतर नद्या यांचे रुंदीकरण आणि ट्रेनिंगद्वारे विकास केल्यामुळे तसेच खोलवर गाळ काढल्यामुळे या विभागात पूर परिस्थिती निर्माण होण्याचा संभव कमी होईल.
- अंदाजे २९२.७६ कि.मी. चे नाले गाळविरहीत केल्यामुळे त्यांची पावसाळी पाणी वाहून नेण्याची क्षमता वाढेल.
- प्रति ताशी ५० मि.मी. पाऊस पडल्यास ते पाणी वाहून नेण्याच्या निकषानुसार सुमारे ४० कि.मी. पर्जन्य जलवाहिन्यांची दर्जोन्नती केल्यामुळे पावसाळ्यात पाणी तुंबण्याचे प्रमाण कमी होईल.

५. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

	(रुपये कोटीत)
अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१०५९.८२
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	२६८.९६
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	१३२८.७८

रस्ते, वाहतूक व पूल

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८च्या कलम ६१(म) अन्वये सार्वजनिक रस्ते, पूल, कॉजवेज् व तत्सम गोष्टी बांधणे, ते सुस्थितीत ठेवणे, त्यात फेरफार व सुधारणा करणे आणि रस्त्यांवरील वाहने आणि पादचारी यांचा प्रवास सुरक्षित व सुसह्य व्हावा यादृष्टीने इतर उपाययोजना करणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे.

२. मुंबई शहराला जागतिक दर्जाचे शहर बनविण्याची आकांक्षा असल्याने *वाहनांची वाहतूक* आणि *पादचाऱ्यांचा प्रवास सुरळीतपणे होण्यासाठी रस्तेविषयक पायाभूत सुविधा आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या करणे* ही महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्यादृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- सुयोग्य आखणी करून आणि आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून वाहतुकीचा दर्जा सुधारण्याकरिता आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे रस्ते तयार करणे.
- पादचाऱ्यांच्या सोयीसाठी नवीन पदपथ बांधणे.
- शहरातील रस्त्यांचे सुशोभिकरण करून ते आकर्षक बनविणे.
- वाहतूक व्यवस्थेची दर्जोन्नती आणि वाहतूक बेटांचा विकास करणे.
- 'बांधा, वापरा व हस्तांतरित करा' या तत्त्वावरील सशुल्क वाहनतळासाठी यांत्रिकी बहुमजली इमारत बांधणे.
- महापालिकेच्या इतर खात्यांशी खात्यांतर्गत भागिदारी प्रस्थापित करणे (डीडीपी).

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. वाहतूक सिग्नल्सची संपूर्णता: कार्यरत वाहतूक व्यवस्थापन पध्दती (%) - कोअर इंडिकेटर
२. सार्वजनिक वाहनतळ जागा प्रमाण - कोअर इंडिकेटर
३. बांधलेले पदपथ (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. रस्त्यांच्या पायाभूत सुविधांचे सुशोभिकरण (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. वाहन परिरक्षणासाठीचा उपयोगकर्त्यांचा खर्च (रु.प्रती कि.मी. / प्रती वर्षी) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. रस्ते परिरक्षणावरील होणारा प्रती किलोमीटर अर्थसंकल्पीय खर्च - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. प्रवासाच्या वेळेत बदल (मिनीटे / किलोमीटर) - बेसिक इंडिकेटर
४. रस्ते वाहतुकीमधील आंतरराष्ट्रीय मानके- वेग, अपघात दर, प्रचालन आणि परिरक्षण (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
<p>➤ सुयोग्य आखणी करून आणि आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून वाहतुकीचा दर्जा सुधारण्याकरिता आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे रस्ते तयार करणे.</p>	(एक) सिमेंट काँक्रीटचे रस्ते बांधणे.	४७८.४२
	(दोन) स्टॅण्डिंग टेक्निकल अँडव्हायझरी कमिटीच्या अहवालानुसार उच्च दर्जाचे नवीन डांबरी रस्ते बांधणे, विद्यमान रस्त्यांच्या दुरुस्त्या करणे.	} ३४२.२९
	(तीन) विविध रस्त्यांचे रुंदीकरण व सुधारणा.	
	(चार) शहरातील रस्त्यांमध्ये सेटबॅक लॅण्ड समाविष्ट करून रस्त्यांचे रुंदीकरण करणे.	
	(पाच) रस्त्यांवरील प्रवासाचा दर्जा सुधारण्यासाठी चेंबर्स / मॅनहोल्स रस्त्यांच्या पातळीशी समतल करणे.	१.००
<p>➤ पादचाऱ्यांच्या सोयीसाठी नवीन पदपथ बांधणे.</p>	(एक) बृहन्मुंबईतील पदपथांचे बांधकाम / पुनर्बांधकाम व सुधारणा.	१०.००
	(दोन) बृहन्मुंबईतील समुद्र भिंती दुरुस्त करणे.	१५.००
<p>➤ शहरातील रस्त्यांचे सुशोभिकरण करून ते आकर्षक बनविणे.</p>	(एक) शहर आणि उपनगरातील प्रमुख रस्ते आणि वाहतूक बेटे यांना सुशोभित व रमणीय करणे.	०.२७
	(दोन) वारसा वास्तु परिसरात विविध सायनेज, पदपथ, स्ट्रीट फर्निचर आणि रस्त्यांवर प्रकाश व्यवस्था यांची व्यवस्था करून अशा परिसराचा विकास करणे.	०.१०

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ वाहतूक व्यवस्थेची दर्जोन्नती आणि वाहतूक बेटांचा विकास करणे.	(एक) वाहतुकीची कोंडी टाळण्यासाठी विविध रस्त्यांच्या संगमस्थानावर वाहतूक नियंत्रक बसविणे व ते सुस्थितीत ठेवणे तसेच सुयोग्य रस्ता दुभाजक बसविणे.	} ०.३७
	(दोन) रस्त्यांवरील विद्युत प्रकाश व्यवस्थेचे परिरक्षण करणे व मार्गदर्शक फलक लावणे.	
	(तीन) स्ट्रीट फर्निचर पुरविणे.	०.१५
	(चार) रस्ते पार करण्यासाठी पूल व भुयारी मार्ग बांधणे तसेच त्यांच्या दुरुस्त्या व सुधारणा.	२०२.३१
	(पाच) एम.यू.टी.पी. अंतर्गत परिसर वाहतूक नियंत्रणासंबंधीची कामे.	२०.००
	(सहा) व्हेरिएबल मेसेजिंग सिस्टीम उभारणे.	०.१०
	(सात) नवीन वाहतूक बेटे व केंद्रीय मध्यरेषेचे समपातळीकरणासह बांधकाम व सौंदर्यीकरण करणे.	१.४०

४. अपेक्षित परिणाम :

- सुधारित संकल्पचित्रांवर आधारित बांधण्यात आलेले १२० कि.मी.लांबीचे डांबरी रस्ते दीर्घकाळ टिकतील. परिणामी भविष्यात रस्त्यांच्या देखभाल खर्चामध्ये लक्षणीय बचत होईल.
- विशेषतः पाणी तुंबणाऱ्या भागांमध्ये दीर्घकाळ टिकणारे ३० कि.मी.लांबीचे सिमेंट काँक्रीटचे रस्ते बांधण्याचे काम हाती घेतले असून ते या कालावधीत पूर्ण होईल.
- पदपथांची निर्मिती, बांधकाम व सुधारणा केल्यामुळे पादचारी वाहतूक व्यवस्थेत लक्षणीय सुधारणा होईल.
- नवीन पूल व पादचारी पूल बांधण्यात येणार असल्यामुळे अपघातांच्या प्रमाणात घट होईल आणि वाहन चालकांसाठी येणारे अडथळे कमी होतील.
- रस्त्यांवरील दुभाजक, दिशा दर्शक/मार्गदर्शक फलक इत्यादींमुळे वाहतूक नियंत्रित तसेच सुरळीत होण्यास मदत होईल.
- व्हेरिएबल मेसेजिंग सिस्टीम व परिसर वाहतूक नियंत्रण (एटीएस) या आधुनिक वाहतूक सिग्नल पध्दतींच्या वापरामुळे वाहतूक नियंत्रित तसेच सुरळीत होण्यास मदत होईल.
- हेरीटेज वॉकमुळे पुरातन वारसा वास्तूंच्या विषयी मोठ्या प्रमाणावर जागृती निर्माण होईल आणि पुरातन वारसा वास्तू व परिसराकडे अधिकाधिक पर्यटक आकर्षित होतील.

५. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	
१) डांबरी रस्ते	३६३.४५
२) पदपथ	१०.००
३) सिमेंट काँक्रीट रस्ते	४७८.४२
४) वाहतूक प्रचालन	२८.७७
५) पूल	२०२.३१
६) इतर	२.६६
एकूण (अ)	१०८५.६१
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	
१) रस्ते व वाहतूक प्रचालन	५७३.२७
२) पूल	८.४४
एकूण (ब)	५८१.७१
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	१६६७.३२

पाणी पुरवठा

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजातील तरतूदींची ठळक वैशिष्ट्ये व प्रमुख अपेक्षित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ६१(ब) अन्वये मुंबईतील नागरीकांना शुद्ध आणि स्वच्छ पाणी पुरविण्यासाठी, पाणी पुरवठा प्रणालीची संपूर्णतः उभारणी, कार्यान्वयन आणि तिचे परिरक्षण करणे हे बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या कार्यापैकी एक मुख्य कार्य आहे. मुंबई शहराची पाण्याची वाढती मागणी भागविण्यासाठी मुंबईला पाणी पुरवठा करण्याची जबाबदारी पाणी पुरवठा प्रकल्प खात्याची आहे. त्याप्रमाणे राज्य शासनाने मा.श्री.एम.अ.चितळे यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या समितीने केलेल्या शिफारशीप्रमाणे, पाणी पुरवठा प्रकल्प खात्याने तीन-अ मुंबई पाणी पुरवठा प्रकल्प पूर्ण केला असून चार-मुंबई मध्य वैतरणा पाणी पुरवठा प्रकल्प हाती घेतला आहे. त्याचप्रमाणे, जल अभियंता खात्याकडे जल आकार निश्चिती आणि वसूली यासह पाणी पुरवठा प्रणालीचे प्रचालन, परिरक्षण आणि व्यवस्थापन करण्याची जबाबदारी आहे.

२. जल अभियंता व पाणी पुरवठा क्षेत्राची महत्वाची उद्दीष्ट्ये अशी आहेत की सध्या अस्तित्वात असलेल्या पाणी प्रक्रिया आणि वितरण व्यवस्थेच्या जाळ्यात वाढ व विस्तारीकरण करणे आणि कार्यक्षम वितरण व्यवस्थेसाठी त्यांच्यात नियमित सुधारणा करून दर्जोन्नती करणे. मुंबईच्या नागरीकांना सर्व विभागांत सारख्याच प्रमाणात स्वच्छ व पुरेसा पाणी पुरवठा केल्यामुळे आरोग्यसंपन्न राहणीमान व पाण्यापासून होणाऱ्या रोगांचे शुन्य प्रमाण हे अंतिम साध्य आहे. दुसरे साध्य म्हणजे सर्व देयकांची आकारणी आणि सेवांपासून येणे असलेल्या रकमेची वसूली होय. यासाठी खालीलप्रमाणे भर देण्यात येणाऱ्या क्षेत्रांची निवड केली आहे. :

भर देण्यात

आलेली क्षेत्रे

- मुंबईतील पाणी पुरवठ्यामध्ये वाढ.
- वितरण व्यवस्थेचा विस्तार व बळकटीकरण.
- महसूल न मिळणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण कमी करणे.
- परिणामात्मक मागणी व्यवस्थापन उपाययोजना.
- पाण्याचे दूषितीकरण कमी करून पाण्याचा दर्जा सुधारणे.
- ग्लोबल वार्मिंगच्या धोक्याची दखल आणि प्रचालन खर्च कमी करण्यासाठी ऊर्जेचा कार्यक्षम वापर.
- विविध पाणी पुरवठा केंद्रांच्या ठिकाणी आणि परिसरातील पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा.
- पावसाच्या पाण्याचे संवर्धन
- पाणी वाचवा मोहिम

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. जल प्रक्रिया आणि उदंचन क्षमता (दशलक्ष लिटर्स) – कोअर इंडिकेटर
२. महापालिकेतर्फे पिण्यायोग्य पाण्याची उपलब्धता (%) - कोअर इंडिकेटर
३. जल मापके (%) - कोअर इंडिकेटर
४. दूषित पाण्याचे प्रमाण (%) – कोअर इंडिकेटर
५. प्रचालन खर्चाचे महसुलाशी प्रमाण (%) - किंग इंडिकेटर
६. वसुलीबाबतची कामगिरी – मागणीचे वसुलीशी प्रमाण - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
७. जुन्या जलवाहिन्यांचे पुनर्वसन व पुनर्स्थापना (%) - बेसिक इंडिकेटर
८. विद्युत क्लोरिनेशन (%) - बेसिक इंडिकेटर
९. वसुलीबाबतची कामगिरी - थकबाकीचे मागणीशी प्रमाण (%) - बेसिक इंडिकेटर
१०. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही)- बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. पाणी गळती (%) - कोअर इंडिकेटर
२. ठराविक दाबापेक्षा कमी दाबाने पाणी पुरवठ्याच्या घटना (% किंवा प्रमाण १-५) - कोअर इंडिकेटर
३. पाण्यामुळे उदभवणाऱ्या रोगांपासून होणाऱ्या मृत्यूचे प्रमाण शून्य (संख्या) - किंग इंडिकेटर
४. जल वितरणाच्या वेळेत खंड (तास/दिवस) - कोअर इंडिकेटर
५. महसूल न मिळणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण शून्य (होय / नाही)– बेसिक इंडिकेटर
६. जलवितरणाबाबतची आंतरराष्ट्रीय मानके - व्याप्ती १००% प्रती दिनी प्रती माणसी उच्चतमता, १००% जलमापके, महसूल न मिळणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण शून्य, गळतीचे प्रमाण शून्य टक्के, शून्य पातळीवर पाणी प्रदूषणाचे प्रमाण. (प्रमाण १ - ५)
बेसिक इंडिकेटर

३. वरील उद्दिष्टे साध्य करण्याच्या दृष्टीने आगामी वर्षामध्ये खालील कामे हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :

(रुपये कोटीत)			
उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ मुंबईतील पाणी पुरवठ्यामध्ये वाढ	मुंबई-तीन-अ पाणी पुरवठा प्रकल्प	पा.पु.प्रकल्प	
	(i) पांजरापूर येथील प्रतिदिनी ४५५ द.ल. लिटर्स क्षमतेचे जलशुद्धीकरण केंद्र कार्यान्वित होऊन त्यामधून ३५५ द.ल.लि. पाणी पुरवठा सुरु झाला आहे.		३.००
	(ii) मुलुंड-गोरेगांव जोडरस्ता/पूर्व द्रुतगती मार्ग जंक्शन पासून टागोरनगर, विक्रोळी (पूर्व) टप्पा-१ येथे ३००० मि.मी. अंतर्गत व्यासाची ६ कि.मी. लांबीची पोलादी जलवाहिनी टाकण्याचे काम प्रगतीपथावर असून आतापर्यंत ३.८० कि.मी. लांबीची जलवाहिनी टाकण्याचे काम पूर्ण झाले आहे.		३५.००
	(iii) टागोर नगर, विक्रोळी ते अमर महल ७.६ कि.मी. लांबीची ३००० मि.मी. व्यासाची जलवाहिनी पुरविणे व टाकण्याचे काम प्रगतीपथावर असून आतापर्यंत ५.८७ कि.मी. लांबीची जलवाहिनी टाकण्याचे काम पूर्ण झाले आहे.		६.००
	(iv) पांजरापूर येथे नवीन हरिणीकरण संयंत्र बसविणे - स्थापत्य, यांत्रिकी व विद्युतीय कामे.		४.२५
	केंद्र शासनाने जवाहरलाल नेहरु राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियानांतर्गत (JNNURM) मान्यता दिल्याप्रमाणे मुंबई-चार मध्य वैतरणा पाणी पुरवठा प्रकल्पांतर्गत खालील कामे हाती घेण्यात आली आहेत :	पा.पु.प्रकल्प	
	मुंबई-चार मध्य वैतरणा पाणी पुरवठा प्रकल्प		
	(i) मध्य वैतरणा धरणाचे बांधकाम		२३०.००

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
	(ii) धरणाकडे जाणाऱ्या मार्गातील रस्ते व पुलांचे बांधकाम करणे (सार्वजनिक बांधकाम खात्यामार्फत).		३.१५
	(iii) धरणाजवळील प्रशासकीय कार्यालये, वसाहती बांधणे व इतर अनुषंगिक पायाभूत कामे.		०.५०
	(iv) वन खात्याला अधिदान.		०.५०
	(v) प्रकल्प बाधितांचे पुनर्वसन.		६.९०
	(vi) धरणासंबंधी संकल्पचित्रे, अंदाजपत्रक, मसुदा निविदा बनविणे व इतर अनुषंगिक अभियांत्रिकी अभ्यास करण्यासाठी पाटबंधारे विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या अखत्यारितील मध्यवर्ती संकल्पचित्रे संघटना, नाशिक या संस्थेस सल्ल्यापोटी द्यावे लागणारे शुल्क.		१.५०
	(vii) मध्य वैतरणा प्रकल्पाकरिता वहन पध्दत - ३००० मि.मि. व्यासाची ३६.५ कि.मी. लांबीची सिमेंटचा अंतर्गत गिलावा देऊन मृदू पोलादी जलवाहिनी पुरविणे, टाकणे व अनुषंगिक कामे हे काम प्रगतीपथावर आहे.		८०.००
	(viii) मोडक सागर येथे अंतर्गामी मनोरा उभा करणे आणि बेल नाला येथे शाफ्ट बांधणे आणि त्या दरम्यान भूमिगत बोगदयाचे बांधकाम प्रगतीपथावर आहे.		६०.००
	(ix) भांडूप येथे ९०० द.ल.लि. प्रतिदिन क्षमतेचे नवीन जल प्रक्रिया केंद्र, क्लोरीन संपर्क टाकीसह बांधण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.		१२०.००
	(x) भांडूप येथे ९०० द.ल.लि.प्रतिदिन क्षमतेचे, उर्ध्वगामी जलवाहिनीसह उदंचन केंद्र बांधण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.		२२.००
	(xi) भांडूप येथे महासंतुलित साठवण जलाशयाचे काम प्रगतीपथावर आहे.		२२.००
	(xii) मध्य वैतरणा प्रकल्पाकरिता दूरसंचार व्यवस्था तसेच म.रा.वि. महावितरण कंपनीकडून विद्युत पुरवठ्याची सोय करणे.		३.००

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
	भूमिगत बोगदे	पा.पु.प्रकल्प	
	(i) मलबार उच्चस्तरीय जलाशयापासून ते क्रॉस मैदानापर्यंत भूमिगत बोगदा बांधणे (खर्च रु.१५६.६८ कोटी). काम प्रगतीपथावर आहे.		६०.००
	(ii) रुपारेल कॉलेजपासून मरोशी पर्यंत भूमिगत बोगदा बांधणे (खर्च रु.४१५.१० कोटी). काम प्रगतीपथावर आहे.		१६०.००
	(iii) वेरावली ते यारी रस्त्यापर्यंत भूमिगत बोगदा बांधणे (खर्च रु.१८७.१४ कोटी). काम प्रगतीपथावर आहे.		५५.००
	(iv) गुंदवली ते भांडूप संकुल पर्यंत भूमिगत बोगदा बांधणे प्रस्ताविले आहे.(अंदाजित खर्च रु.२८८७.२६ कोटी).		१०५.००
	(v) पवई ते वेरावली व पवई ते घाटकोपर दरम्यानच्या तानसा मुख्य जलवाहिन्या खूप जुन्या झाल्यामुळे वारंवार फुटतात तसेच आसपास सुरु असलेल्या मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणाच्या विकासात्मक कामांमुळे परिरक्षणात अडचणी येतात म्हणून या दरम्यान दोन भूमिगत बोगदे बांधण्याचे प्रस्ताविले आहे. या कामाकरीता मे.टी.सी.ई.याना सल्लागार म्हणून नेमले आहे.		३५.००
➤ वितरण व्यवस्थेचा विस्तार व बळकटीकरण	जलवाहिन्यांच्या जाळ्याचा विस्तार	जल प्रचालन	
	सन २००९-१० या वर्षात शहर विभागात १६ कि.मी., पश्चिम उपनगरात ३० कि.मी. आणि पूर्व उपनगरात ४९ कि.मी. अशा एकूण ९५ कि.मी. लांबीच्या मुख्य जलवाहिन्या टाकण्यात आल्या. सन २०१०-११ मध्ये शहर विभागात ७२ कि.मी., पश्चिम उपनगरात ३० कि.मी. आणि पूर्व उपनगरात ४७ कि.मी. अशा एकूण १४९ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्या टाकण्याचे प्रस्ताविले आहे.		१३०.००

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
	जलाशयाची पुनर्बांधणी	पा.पु.प्रकल्प	
	वरळी टेकडी जलाशयाच्या पुनर्बांधणीचे कामासाठी केंद्र शासनाच्या पर्यावरण मंत्रालयाचे ना हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त झाले आहे. सल्लासेवा व पुनर्बांधणीसाठी तरतूद.		५.००
	मालाड टेकडी जलाशय येथे अस्तित्वात असलेल्या दोन जलाशयांव्यतिरिक्त तिसरा जलाशय बांधणे प्रस्ताविले आहे.		७.००
	भांडूप टेकडी जलाशय पूर्णपणे पाडून त्याची पुनर्बांधणी करण्याच्या कामास सुरुवात झाली असून त्याची कंत्राट किंमत रु. २४.९७ कोटी असून या कामासाठी १८ महिन्यांचा कालावधी अपेक्षित आहे.		१८.००
	तानसा येथील मुख्य जलवाहिनी बदलणे	पा.पु.प्रकल्प	
	तानसा (पूर्व व पश्चिम) या १८०० मि.मी. व्यासाच्या सध्या अस्तित्वात असलेल्या मुख्य जलवाहिन्यांच्या जागी २७५० मि.मी. व्यासाची मृदू पोलादी वाहिनी तानसा ते तराळी पर्यंत टाकण्याचे काम प्रस्तावित आहे (अंदाजित खर्च रु. १४३१.८८ कोटी).		३८०.००
	जुन्या जलवाहिन्यांचे पुनर्वसन व पुनर्स्थापना	जल प्रचालन	१०७.६२
	मुंबईच्या नागरीकांना पुरविण्यात येणाऱ्या पाण्याच्या दुषितीकरणास आळा घालण्यासाठी जल अभियंता खात्याने महत्त्वाकांक्षी प्रकल्प हाती घेतला असून याअंतर्गत लहान व्यासाच्या जलवाहिन्या बदलणे आणि काही जलवाहिन्यांच्याबरोबरच प्रेषण जलवाहिन्यांच्या पुनर्वसनाचे काम हाती घेतले आहे. त्याचप्रमाणे काही ठिकाणची जलद्वारे बदलण्याचे प्रस्ताविले आहे. सदर कार्यक्रम दोन टप्प्यात राबविला जाईल.		

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
	(i) जुन्या जलवाहिन्यांची पुनर्स्थापना		
	अ) सन २००८-०९ मध्ये ३५ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्या बदलण्यात आल्या.		
	ब) सन २००९-१० मध्ये ६४ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्या बदलण्यात आल्या.		
	क) सन २०१०-११ मध्ये ४४ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्या बदलणे अपेक्षित आहे.		
	(ii) जुन्या जलवाहिन्यांची पुनर्वसन		
	अ) सन २००८-०९ मध्ये ९६ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्यांचे पुनर्वसन करण्यात आले.		
	ब) सन २००९-१० मध्ये २८ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्यांचे पुनर्वसन करण्यात आले.		
	क) सन २०१०-११ मध्ये ३३ कि.मी. लांबीच्या जलवाहिन्यांचे पुनर्वसन करण्याचे प्रस्ताविले आहे.		
➤ महसूल न मिळणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण कमी करणे	<p>‘सुजल मुंबई अभियान’ या बॅनरखाली महसूल न मिळणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण कमी करण्याच्या व २४×७ पाणी पुरवठ्याच्या उद्देशाने तज्ञांच्या मार्गदर्शनाखाली जल वितरण सुधारणा प्रकल्पांतर्गत विविधांगी कार्यक्रम हाती घेण्यात आला आहे व सदर प्रकल्प ५ वर्षांत राबवावयाचा आहे.</p> <p>या कार्यक्रमांतर्गत, तृतीय स्तरातील पाण्याची गळती कमी करण्यासाठी आणि महसूल न मिळणाऱ्या पाण्याचे प्रमाण कमी करण्यासाठी प्रभाग समिती-निहाय १६ कंत्राटदारांची नियुक्ती टप्पा-१ व २ अंतर्गत करण्यात आली आहे. सदर कंत्राटदार प्राथमिकतः तृतीय स्तरातील पाण्याची गळती कमी करण्याचे काम करतील.</p>	जल प्रचालन	१३२.२१

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ मागणी व्यवस्थापन परिणामकारक होण्याच्या दृष्टीकोनातून उपाययोजना	<p>जलमापके व फ्लो मिटर्स बसविणे</p> <p>बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने ०१.०३.२००८ पासून अधिकृत इमारतीमधील घरगुती ग्राहकांकरिता पाण्याच्या नियमित दरडोई वापरासाठी आणि पाण्याच्या वाजवी वापराला उत्तेजन देण्याकरिता, दुरेक्ष दर पद्धती लागू केली आहे. याकरिता, सर्व जलजोडण्यांवर नवीन जलमापके बसविण्यासह, त्यांचा वापर, देखभाल आणि जलमापकांचे वाचन (रिडींग) या कामांची जबाबदारी नामांकित संस्थांकडे सोपविण्यात आली आहे. सदर प्रकल्प दोन टप्प्यांत राबविण्याचे प्रस्ताविले आहे. पहिल्या टप्प्यामध्ये पथदर्शी प्रकल्प म्हणून शहर विभाग, पश्चिम उपनगरे व पूर्व उपनगरात विविध व्यासाची सुमारे ६००० जलमापके बसविण्यात आली आहेत आणि प्रत्येक संस्थेने पथदर्शी प्रकल्पात पुरवठा केलेल्या जलमापकांचे तांत्रिक तज्ञ समितीने मुल्यमापन केले. तांत्रिक मुल्यमापन समितीच्या शिफारशीनुसार, टप्पा-दोन हाती घेण्यात आला आहे. त्याचप्रमाणे, ज्या विभागांना मुख्य जलवाहिन्यांमधून थेट पाणी पुरवठा केला जातो अशा विभागांतील मुख्य जलवाहिन्यांवर फ्लो मिटर्स बसविण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.</p>	जल प्रचालन	४३०.००
➤ पावसाच्या पाण्याचे संवर्धन	<p>ग्राहकांना दर माणसी प्रतिदिनी अंदाजे १५० लिटर्स पाण्याची गरज भासते. यापैकी शुध्द पाण्याची गरज ४० लिटर्स असून उर्वरित पाणी कपडे धुण्याकरीता, बगीचा आणि गाड्या धुणे इत्यादीकरीता वापरले जाते. आंतरराष्ट्रीय दर्जाची प्रक्रिया करून शुध्द केलेले पाणी बगीचा अथवा गाड्या धुणे इत्यादीकरीता वापरले जाणे संयुक्तिक नाही. या वापरासाठी अन्य पाणी उपलब्ध झाल्यास शुध्द पाण्याची मोठया प्रमाणात बचत होऊ शकेल. याबाबत जल मागणी व्यवस्थापना अंतर्गत १००० चौ.मि. पेक्षा जास्त क्षेत्रफळाच्या भूभागावर नवीन इमारतीचे बांधकाम करावयाचे असल्यास अशा ठिकाणी पावसाळ्यात वाहून जाणारे पाणी साठवून ठेवण्याची यंत्रणा बांधण्याची सक्ती करण्यात आली असून सदर पाण्याचा पिण्याव्यतिरिक्त अन्य कामांसाठी उपयोग करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. मुंबई महानगरपालिकेने सुध्दा पावसाच्या पाण्याचे संवर्धन करण्याचा प्रकल्प प्राधान्याने राबविण्याच्या दृष्टीने बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या मालकीच्या इमारतींमध्ये त्याची कार्यवाही सुरू केली आहे.</p>	जल प्रचालन	६६.००

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ गळती शोध व नियंत्रण विभागाचे सक्षमीकरण	पाण्याची मागणी व पुरवठा यामध्ये वाढत जाणारी तफावत, असमान वाटप आणि पाण्याचा नवीन स्रोत उपलब्ध होण्यास लागणारा विलंब या पार्श्वभूमीवर जास्तीत जास्त पाण्याची बचत करण्याच्या दृष्टीने व्यापक प्रमाणावर गळती शोध व नियंत्रण कार्यक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे. सदर कार्यक्रम दोन टप्प्यांत राबविण्याचे ठरविले असून टप्पा-१ अंतर्गत उपलब्ध कर्मचारी व साधनसामग्रीचा जास्तीत जास्त वापर करून त्वरीत उपाययोजना करणे व टप्पा-२ अंतर्गत पुढील तीन वर्षांपर्यंत गळती नियंत्रण विभागाचे सक्षमीकरण करण्याच्या दृष्टीने आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या आधारे कामांचे नियोजन करणे. टप्पा-१ अंतर्गत एन, एस व टी विभागात गळती शोध कार्यक्रम हाती घेतला आहे. टप्पा-२ चे सुनियोजन करण्याच्या दृष्टीने पी, आर व डी विभागात आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर करून पथदर्शी प्रकल्प राबविण्याच्या दृष्टीने या क्षेत्रातील संस्थांकडून स्वारस्य अभिरुची प्रस्ताव मागविण्यात आले असून, तांत्रिक व आर्थिक देकार मागविण्याची प्रक्रिया सुरु आहे. त्यानंतर इतर विभागात वरीलप्रमाणे आधुनिक तंत्रज्ञान वापरून कामे हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे.	जल प्रचालन	१०.५०
➤ मुंबईतील अस्तित्वात असलेल्या विहिरींची साफसफाई करणे व कूपनलिका खोदणे	पिण्याव्यतिरिक्त इतर कारणांकरिता पाणी उपलब्ध करण्यासाठी मुंबईत सध्या अस्तित्वात असलेल्या परंतु वापरात नसलेल्या सार्वजनिक तसेच खाजगी विहिरींची साफसफाई करण्याचे त्याचप्रमाणे नवीन कूपनलिका खोदण्याचे प्रस्ताविले आहे.	जल प्रचालन	७२.००
➤ सुरक्षिततेसंबंधी उपाययोजना	नोव्हेंबर २००८ मध्ये मुंबईवर झालेल्या दहशतवादी हल्ल्याच्या पार्श्वभूमीवर, महानगरपालिकेच्या पाणी पुरवठा केंद्रांची सुरक्षा वाढविण्यासाठी भांडुप संकुल, पिसे-पांजरापूर संकुल, महानगरपालिकेची धरणे व मुख्य जलवाहिन्यांच्या मार्गावर मोक्याच्या ठिकाणी रिमोट सी.सी.टी.व्ही. बसविण्याचे प्रस्ताविले आहे.	जल प्रचालन	१५.००

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ सूक्ष्म बोगदा पध्दती तंत्र अवलंबिणे	मुंबई शहरातील वाढत्या लोकसंख्येमुळे रस्त्याच्या कडेला पदपथांवर असलेली लोकवस्ती व जमिनीखाली असलेले विविध उपयोगितांचे जाळे यामुळे खुल्या चर पद्धतीने जलवाहिन्या टाकण्याचे काम करताना अनेक अडचणी येतात. तसेच, काही वेळा रहदारीच्या रस्त्यांच्या नाक्यावर आणि रेल्वेमार्गावरील क्रॉसिंग यामुळे सुद्धा कामावर विपरीत परिणाम होतो. यावर उपाय म्हणून जल अभियंता खात्याने सूक्ष्म बोगदा पद्धती तंत्राचा अवलंब करून जलवाहिन्या टाकण्याचे काम करण्याचे ठरविले आहे.	जल प्रचालन	२९.००
➤ ग्लोबल वार्मिंगच्या धोक्याची दखल आणि प्रचालन खर्च कमी करण्यासाठी ऊर्जेचा कार्यक्षम वापर	<u>ऊर्जेचे लेखा परीक्षण</u>	जल प्रचालन	३.००
	(i) पाणी पुरवठा करण्यासाठी लागणाऱ्या विद्युतीय खर्चात बचत करण्यासाठी पाणी पुरवठा केंद्रांच्या ऊर्जा लेखा परिक्षणाचे काम हाती घेण्यात आले आहे, जेणेकरून प्रचालन खर्चात घट होईल. ऊर्जा लेखा परिक्षण सल्लागारांकडून अंतरिम अहवाल प्राप्त झाला असून सल्लागारांच्या शिफारशीनुसार कामे प्रगतीपथावर आहेत.		
	<u>जल विद्युत निर्मिती</u>	पा.पु.प्रकल्प	
	(i) मध्य वैतरणा धरण प्रकल्पातून विद्युत निर्मितीसाठी सविस्तर अभियांत्रिकी आणि पर्यवेक्षणसाठी सल्लागारांची नेमणूक केली असून त्यांचे काम प्रगतीपथावर आहे.		
➤ विविध पाणी पुरवठा केंद्रांच्या ठिकाणी आणि परिसरातील पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा	(i) पिसे संकुलाकडे सुकर प्रवेशासाठी पिसे ते पांजरापूर दरम्यानच्या रस्त्याच्या क्राँकीटीकरणाचे काम प्रगतीपथावर आहे.	पा.पु.प्रकल्प	०.२०
	(ii) तीन-अ मुंबई-पाणी पुरवठा प्रकल्पांतर्गत उभारण्यात आलेल्या पिसे उदंचन केंद्र व पांजरापूर प्रक्रिया केंद्रांचा परिसर सुशोभित करणे.	पा.पु.प्रकल्प	१.००

(रुपये कोटीत)

उद्दिष्टे	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ मुंबई शहराच्या सौंदर्यीकरणामध्ये वाढ होण्याच्या दृष्टीने सहभागाचे आवाहन	(i) बगीचे सुशोभित व प्रेक्षणीय करण्यासाठी नियुक्त केलेल्या निष्णात सल्लागार मंडळाच्या मार्गदर्शनाखाली भंडारवाडा टेकडी जलाशय येथील जॉन बाप्टीस्टा उद्यानाचे वैशिष्ट्यपूर्ण संकल्पनेवर आधारीत निर्मिती करण्याचे पहिल्या टप्प्याचे काम पूर्ण झाले असून दुसऱ्या टप्प्याचे काम प्रस्ताविले आहे.	जल प्रचालन	०.५०
	(ii) विहार तलावाचे सुशोभिकरण आणि सौंदर्यीकरणाचे काम पूर्ण झाले आहे.		०.५०
	पवई तलावाचे सुशोभिकरण	जल प्रचालन	
	पवई तलावाच्या सुशोभिकरणाचे काम प्रगतीपथावर असून यात तलावाची हद्द व आदि शंकराचार्य मार्ग यामध्ये विहार पथ, सुशोभित रस्ता, फर्निचर व संगीत कारंजे ही कामे सुमारे ९० टक्के पूर्ण झाली आहेत. उर्वरीत कामे लवकरच पूर्ण होतील.		३.००
➤ आपत्कालीन परिस्थितीत नागरीकांना पाणी पुरवठा करण्यासाठी टँकरची खरेदी	लहान गल्ल्यांतून मोठे टँकर्स जाऊ शकत नसल्याने आपत्कालीन परिस्थितीत तेथील नागरिकांना पाणी पुरवठा करता यावा याकरीता ८ मिनी टँकर्सची खरेदी प्रस्ताविली असून, जुनी वाहने बदलण्याचे प्रस्ताविले आहे.	परिवहन	२.९०

सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामधील प्रस्तावित तरतूदी

(रुपये कोटीत)

खाते	भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	महसूली अर्थसंकल्पीय अंदाज	एकूण
अ) जल अभियंता	१२८०.१०	१०२७.८३	२३०७.९३
ब) पाणी पुरवठा प्रकल्प	१४४१.३८	२०.४०	१४६१.७८
एकूण – तरतूद (अ+ब)	२७२१.४८	१०४८.२३	३७६९.७१

मलनि : सारण

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजातील तरतूदींची ठळक वैशिष्ट्ये व प्रमुख अपेक्षित फलश्रुती

बृहन्मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८, च्या कलम ६१(अ) अन्वये मुंबई महानगरपालिकेकडे विस्तृत प्रमाणातील मलनि:सारण प्रणालीच्या जाळ्याचे; ज्यामध्ये ४९ मलनि:सारण उदंचन केंद्रे, ७ सांडपाणी प्रक्रिया केंद्रे आणि १४०० कि.मी. लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्यांची उभारणी, प्रचालन व परिरक्षण या कामांची जबाबदारी सोपविलेली आहे. मलनि:सारण संबंधीच्या कामांची जबाबदारी खालील खात्यांवर सोपविली आहे.

- (१) मलनि:सारण प्रचालन खाते.
- (२) मलनि:सारण प्रकल्प खाते.
- (३) मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प खाते.

मलनि:सारण प्रचालन खाते मलनि:सारणाच्या पायाभूत सुविधांचे प्रचालन, परिरक्षण आणि व्यवस्थापनाचे काम पाहते. त्याचप्रमाणे नवीन मलनि:सारण वाहिन्या टाकणे, त्याची क्षमता वाढविणे/जुन्या मलनि:सारण वाहिन्या बदलण्याची जबाबदारी मलनि:सारण प्रकल्प खात्याची आहे.

२. शहराचे सौंदर्य वाढविण्यासाठी मलनि:सारण प्रणालीत विस्तारीत कार्यक्षम मलनि:सारण जाळे तयार करणे हे प्रमुख उद्दीष्ट असून, त्यामध्ये नवीन मलनि:सारण वाहिन्या टाकणे त्याचप्रमाणे अस्तित्वात असणाऱ्या मलनि:सारण वाहिन्यांची क्षमता वाढविणे, जुन्या मलवाहिन्यांचे पुनर्वसन व पुनर्स्थापना करणे व उदंचन केंद्र बांधणे, टाकाऊ मलाचा नवीन स्रोत म्हणून वापर करणे त्याचप्रमाणे शहराचे आरोग्यसंपन्न वातावरण, प्रदुषणाचे प्रमाण कमी करणे व आरोग्यदायी राहणीमान राखणे हे सुद्धा महत्वाचे उद्दीष्ट आहे. याकरीता खालील भर देण्यात येणाऱ्या क्षेत्रांची निवड करण्यात आली आहे :

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- मलनिःसारण जाळ्यांचा विस्तार.
- जुन्या मलनिःसारण वाहिन्या व उदंचन केंद्रे यांचे पुनर्वसन व पुनर्स्थापना.
- मलनिःसारण उदंचन केंद्रांची गुणात्मक व संख्यात्मक सुधारणा करून दर्जोन्नती करणे.
- ग्लोबल वार्मिंगच्या धोक्याची दखल आणि प्रचालन खर्च कमी करण्यासाठी ऊर्जेचा कार्यक्षम वापर.
- विविध सांडपाणी प्रक्रिया केंद्राच्या परिसरात पायाभूत सुविधांमध्ये सुधारणा.
- झोपडपट्टी विभागांत स्वच्छता प्रणाली आणि सार्वजनिक शौचालयांची बांधणी/दुरुस्ती आणि पुनर्वसन.
- मुंबई शहराच्या सौंदर्यीकरणामध्ये वाढ होण्याच्या दृष्टीने सहभागाचे आवाहन.
- सांडपाण्यावर प्रक्रिया आणि पुनर्वापर.
- मलनिःसारण प्रचालनाचे काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसाठी कामगार कल्याण उपाययोजना.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. सेवेमध्ये खंड (संख्या/आठवडा) - कोअर इंडिकेटर
२. तक्रार निवारणाचा कालावधी (तास / दिवस) - कोअर इंडिकेटर
३. शहरातील व्यापलेले चौ. कि.मी. क्षेत्र (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. मलनिःसारण प्रक्रिया (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. मलनिःसारण वाहिन्यांचे प्रचालन व परिरक्षणाचे प्रमाण (रुपये / कि.मी.) - बेसिक इंडिकेटर
६. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी -
(होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. टाकाऊ कचऱ्यामुळे होणारे आजार (होय/नाही) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. मलप्रवाह भरून वाहण्याचे प्रमाण (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
३. उघड्यावर प्रातःविधी (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
४. उघड्यावर लघवीचे प्रमाण (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
५. प्रचालन खर्च (रु. प्रति १०,००० टन) - बेसिक इंडिकेटर
६. आरोग्यदायी वातावरण (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर
७. मलनिःसारणासंदर्भातील आंतरराष्ट्रीय मानके - १००% व्याप्ती,
प्रदूषण मुक्त, राहण्याची व कामाची जागा सुखकारक (प्रमाण १ - ५) - बेसिक इंडिकेटर

३. वरील उद्दीष्टये साध्य करण्याच्या दृष्टीने आगामी वर्षामध्ये खालील कामे करावयाचे प्रस्ताविले आहे :

(रुपये कोटीत)

उद्दीष्टये	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ मलनि:सारण जाळयांचा विस्तार	केंद्र शासनाने जवाहरलाल नेहरु राष्ट्रीय नागरी पुनर्निर्माण अभियानांतर्गत (JNNURM) मान्यता दिल्याप्रमाणे मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प (टप्पा-२ प्राधान्य कामे- घटक-१) नुसार खालील कामे हाती घेण्यात आली आहेत.	मलनि:सारण प्रकल्प	
	(i) मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प टप्पा-२ अंतर्गत २९ ठिकाणी चरविरहीत तंत्रज्ञानाने ५.९५ कि.मी.लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्या टाकणे :- यापैकी आतापर्यंत १.३९५ कि.मी. लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्या टाकण्यात आल्या आहेत.		१६.००
	(ii) मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प टप्पा-२ अंतर्गत पूर्व आणि पश्चिम उपनगरातील ३८ ठिकाणी पाईप बस्टिंग पध्दतीने मलनि:सारण वाहिन्या टाकणे व आवर्धन करणे :- यापैकी आतापर्यंत २.६५७ कि.मी. लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्या टाकण्यात आल्या असून सदर काम पारंपारिक पध्दतीने करण्यासाठी फेरनिविदा मागविण्यात आल्या आहेत.		१६.००
	(iii) मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प टप्पा-२ अंतर्गत चरविरहीत पध्दतीने पूर्व उपनगरात विविध ठिकाणी व पश्चिम उपनगरात एका ठिकाणी मलनि:सारण वाहिन्या टाकण्याची कामे हाती घेण्यात आलेली आहेत. तसेच पूर्व उपनगरात एका ठिकाणी मलनि:सारण वाहिन्या टाकण्यासाठी निविदा मागविण्यात येणार आहे.		५०.००
	(iv) मुंबईत पाईप बस्टिंग पध्दतीने सुमारे १७ कि.मी. लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्या टाकणे व आवर्धन करणे		६.००

(रुपये कोटीत)

उद्दीष्टये	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
	मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प टप्पा-२ कामाकरिता सल्लागार सेवा	मुंबई	
	मुंबई मलनि:सारण प्रकल्पांतर्गत सल्लासेवेसाठी	मलनि:सारण	६५.००
	मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प (टप्पा-२) करिता सल्लागारांनी अहवाल सादर केल्यानंतर त्यांच्या शिफारशीनुसार करावयाची कामे	प्रकल्प	३०.००
	मलनि:सारण वाहिन्यांची पुनर्स्थापना व पुनर्वसन	मलनि:सारण	
➤ जुन्या मलनि:सारण वाहिन्या व उदंचन केंद्रे यांचे पुनर्वसन व पुनर्स्थापना	(i) दुसऱ्या टप्प्यामध्ये चरविरहीत तंत्रज्ञान वापरून ५.८ कि.मी. लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्या टाकण्याचे काम पूर्ण झाले आहे आणि पाईप बस्टिंग पध्दतीने ६.३३ कि.मी. व चरविरहीत तंत्रज्ञान वापरून ८ कि.मी. लांबीच्या मलनि:सारण वाहिन्यांचे पुनर्वसन करण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.	प्रचालन	
	(ii) चरविरहीत तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने मनुष्य प्रवेश शक्य असलेल्या मलवाहिन्यांचे पुनर्वसन.		२५.००
	(iii) चरविरहीत तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने मनुष्य प्रवेश शक्य नसलेल्या मलवाहिन्यांचे पुनर्वसन.		१४.००
	(iv) परिमंडळ-१ मधील अे ते ई विभागातील जुन्या मलनि:सारण वाहिन्यांची सी.सी.टी.व्ही. द्वारे परिस्थिती विषयक पाहणी.		६.००
	(v) परिमंडळ-२ मधील एफ व जी विभागातील जुन्या मलनि:सारण वाहिन्यांची सी.सी.टी.व्ही. द्वारे परिस्थिती विषयक पाहणी.		६.००
➤ मलनि:सारण उदंचन केंद्रांची गुणात्मक व संख्यात्मक सुधारणा करून दर्जोन्नती करणे.	मलनि:सारण उदंचन केंद्रातील यांत्रिकी आणि विद्युत कामे	उप प्रमुख अभियंता (यां./ वि)	
	(i) मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प टप्पा-२ अंतर्गत वांद्रे आयपीएस व नवीन घाटकोपर उदंचन केंद्राकडे येणाऱ्या खोल संकलक बोगदयामध्ये मलजल घेण्यापूर्वी ५ ठिकाणी ट्रॅश रॅक्सचा (कचरा अडकण्याकरिता मोठ्या जाळ्या) पुरवठा करावयाच्या कामापैकी ४ ठिकाणची कामे पूर्ण झाली असून एका ठिकाणचे काम प्रगतीपथावर आहे.		०.५१
	(ii) ग्लोब मिल पॅसेज येथील यांत्रिकी व विद्युतीय कामांसाठी फेरनिविदा मागविण्याची प्रक्रिया सुरु आहे.		०.४५

(रुपये कोटीत)

उद्दीष्टये	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ ग्लोबल वार्मिंगच्या धोक्याची दखल आणि प्रचालन खर्च कमी करण्यासाठी ऊर्जेचा कार्यक्षम वापर	<u>ऊर्जा लेखा परीक्षण</u>	मलनि : सारण प्रचालन	
	(i) सांडपाणी उदंचन केंद्रामध्ये विजेच्या वापरापोटी होत असलेल्या प्रचालन खर्चात बचत करण्याच्या दृष्टीकोनातून ऊर्जा लेखापरिक्षणाचे काम हाती घेतले आहे. ऊर्जा लेखा परीक्षक सल्लागार यांचा अहवाल प्राप्त झाला असून त्यांच्या शिफारशीनुसार कामे प्रगतीपथावर आहेत.		०.४९
	(ii) संत गाडगे महाराज चौक मलनि:सारण उदंचन केंद्रामध्ये सौर उर्जेवर आधारित प्रकाश व्यवस्था करणे.		०.२०
➤ झोपडपट्टी विभागांत स्वच्छता प्रणालींच्या आणि सार्वजनिक शौचालयांची बांधणी/ दुरुस्ती आणि पुनर्वसन.	<u>झोपडपट्टी स्वच्छता कार्यक्रम</u>	मुंबई मलनि : सारण प्रकल्प	
	सन २०११ पर्यंत झोपडपट्टीतील रहिवाशांसाठी ३५००० शौचकूपे उपलब्ध करणे हे झोपडपट्टी स्वच्छता कार्यक्रमांतर्गत टप्पा-२ चे उद्दिष्ट असून यापैकी सध्या रु.३७.५० कोटी खर्चाच्या २३५ शौचालये (४७०० शौचकूपे) बांधण्यासाठी निविदा मागविण्यात आल्या असून १८३ ठिकाणी शौचालये बांधण्यासाठी कार्यादेश देण्यात आले आहेत. त्यापैकी ९५ ठिकाणची कामे प्रगतीपथावर असून ५७ ठिकाणची कामे (१११८ शौचकूपे) पूर्ण झाली आहेत. उर्वरित ३१ ठिकाणची कामे अद्याप सुरु झाली नाहीत.		२०.००
	<u>विद्यमान शौचालयांची दुरुस्ती व पुनर्बांधणी</u>	मुंबई मलनि : सारण प्रकल्प	
	म्हाडा, मुंबई महानगरपालिका व इतर संस्थांनी बांधलेली अनेक शौचालये आवश्यक त्या देखभाली अभावी व वापरात नसल्यामुळे सुस्थितीत राहिलेली नाहीत. यास्तव, अस्तित्वात असलेल्या शौचालयांची पुनर्बांधणी व दुरुस्तीची कामे हाती घेऊन स्वारस्य अभिव्यक्तीद्वारे त्यांच्या दैनंदिन प्रचालन व परिरक्षणाकरिता स्थानिक वस्ती पातळीवरील संस्थांना हस्तांतरित करण्याचे प्रायोजिले आहे.		५.००

(रुपये कोटीत)

उद्दीष्टये	कामे	खाते	तरतूद २०१०-११
➤ मुंबई शहराच्या सौंदर्यीकरणामध्ये वाढ होण्याच्या दृष्टीने सहभागाचे आवाहन	(i) दादर उदंचन केंद्र येथील उद्यानाचे सुशोभिकरण, सौंदर्यीकरण व विकासाचे काम तसेच प्रशासकीय इमारतीच्या उभारणीचे काम प्रगतीपथावर आहे.	मलनि:सारण प्रचालन	१९.००
	(ii) नागरिक आणि पर्यटकांना महाराष्ट्राच्या कला आणि संस्कृतीची माहिती होण्यासाठी लव्हग्रेव्ह उदंचन केंद्र येथे कला व वस्तुसंग्रहालय उभारण्याचे काम प्रगतीपथावर आहे.	मलनि:सारण प्रचालन	१०.००
➤ मलनि:सारण प्रचालनाचे काम करणाऱ्या कर्मचाऱ्यांसाठी कामगार कल्याण उपाययोजना	मलनि:सारण जाळ्याची सफाई करताना कर्मचाऱ्यांना, आरोग्यास अपायकारक परिस्थितीला सामोरे जावे लागते. असा कोणताही कर्मचारी सेवेत असताना दुर्दैवाने मृत्यु पावल्यास त्याच्या कुटुंबाला आर्थिक सहाय्य करण्याकरिता कल्याण निधी स्थापन करण्याचे प्रस्ताविले आहे.	मलनि:सारण प्रचालन	०.५०
➤ मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सेल	- कर्मचारीवृंदाकरिता प्रशिक्षण खर्च	मलनि:सारण प्रचालन	०.०३

सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजामधील प्रस्तावित तरतूदी

(रुपये कोटीत)

खाते	भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	महसूली अर्थसंकल्पीय अंदाज	एकूण
अ) मलनि:सारण प्रचालन	१८१.९५	४८३.९९	६६५.९४
ब) मलनि:सारण प्रकल्प	२०६.८३	१८.३८	२२५.२१
क) मुंबई मलनि:सारण प्रकल्प	२५२.४७	११.५३	२६४.००
एकूण - प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ+ब+क)	६४१.२५	५१३.९०	११५५.१५

आरोग्य व वैद्यकीय सेवा

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८च्या कलम ६१ (ग) आणि (गग) अन्वये घातक रोगांचा प्रतिबंध व फैलाव टाळण्यासाठी उपाययोजना करणे, सार्वजनिक रुग्णालये, दवाखाने आणि प्रसुतीगृहे यांची स्थापना व परिरक्षण करणे, ती सुस्थितीत ठेवणे आणि सार्वजनिक आरोग्य सहाय्यासाठी आवश्यक त्या इतर उपाययोजना करणे हे मुंबई महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे. महानगरपालिकेने तिची ३ प्रमुख रुग्णालये, ५ विशेष रुग्णालये, १६ उपनगरीय रुग्णालये, २६ प्रसुतीगृहे, १६२ दवाखाने आणि १६८ आरोग्य केंद्रे यांच्यामार्फत नागरिकांना उच्च दर्जाच्या वैद्यकीय आणि आरोग्य सेवा पुरविण्याचे ठरविले आहे.

२. आरोग्य आणि वैद्यकीय सेवांच्या महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती खालीलप्रमाणे आहेत.

(अ) कार्यक्षम प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्चतम दर्जाच्या स्तरावरील आरोग्यविषयक पायाभूत सुविधांमार्फत रोगप्रतिबंधक आणि रोगनिवारक सेवा पुरवून सर्वांसाठी आरोग्य.

(ब) कार्यक्षम वैद्यकीय शिक्षणद्वारे प्रशिक्षित व तज्ञ डॉक्टरांची उपलब्धता करणे. .

या दृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे :-

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- प्राथमिक आरोग्य केंद्रामार्फत नागरिकांसाठी परिणामकारक, प्रतिबंधात्मक आणि प्रवर्तनात्मक वैद्यकिय सेवांचा विस्तार करणे.
- संसर्गजन्य व साथ रोगांचा फैलाव टाळणे व ते नियंत्रणाखाली आणण्यासाठी विविध उपाययोजना करणे.
- राष्ट्रीय कार्यक्रमांतर्गत पोलिओ आणि मलेरिया, क्षयरोग, कुष्ठरोग इत्यादीसारख्या रोगांचे निर्मूलन करणे.
- गर्भधारणापूर्व व प्रसवपूर्व निदान तंत्र (लिंग निवडीस प्रतिबंध) अधिनियमाची अंमलबजावणी आणि जननी सुरक्षा योजना हा भारत सरकारचा गर्भवती मातांसाठीचा प्रकल्प राबविणे.
- केंद्र शासनाचा राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान कार्यक्रम महाराष्ट्र शासनामार्फत राबविणे.
- मा. महापौरांच्या अध्यक्षतेखाली 'मुंबई जिल्हा एकात्मिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण संस्था' स्थापन करणे.
- प्रमुख रुग्णालये, उपनगरीय रुग्णालये आणि विशेष रुग्णालयांमार्फत उच्च दर्जाच्या वैद्यकिय सेवा पुरवणे.
- महानगरपालिका चालवित असलेल्या वैद्यकिय संस्थांची दर्जोन्नती करणे.
- मागाठाणे बोरीवली (पूर्व) येथे 'माता व बाल रुग्णालय' हा पथदर्शी प्रकल्प कार्यान्वीत करणे.
- अशासकिय संस्थांच्या मदतीने भटक्या श्वानांची नसबंदी व लसीकरण मोहिम राबविणे.
- महत्त्वाच्या पाच समुद्रकिनाऱ्यांवर बाह्य संस्थांच्या सहकार्याने जीवसुरक्षा यंत्रणा कार्यान्वित करणे.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. साथीच्या काळात रोगाच्या घटना (प्रती १०,००० लोकसंख्या) - कोअर इंडिकेटर
२. रोग प्रतिबंधक उपाययोजनांमधील नियमितता (संख्या/वर्ष) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. वैद्यकीय पायाभूत सुविधांची उपलब्धता (रुग्णशय्या, डॉक्टर्स, परिचारिका, निमवैद्यकीय कर्मचारी, विकृती चिकित्सा प्रयोगशाळा सुविधा - (प्रती १००० लोकसंख्या आणि %) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
४. रुग्ण प्रतीक्षा कालावधी (मिनीटे/तास) - कोअर इंडिकेटर
५. धुम्र फवारणी झालेले शहर क्षेत्र (%) - बेसिक इंडिकेटर
६. मूषक पिंजऱ्यांच्या सुविधेसह संरक्षित शहर क्षेत्र (%) - बेसिक इंडिकेटर
७. गंभीर रोगांच्या परिणामी मृत्युदर (%) - बेसिक इंडिकेटर
८. डॉक्टर्स / निम वैद्यकीय कर्मचाऱ्यांच्या अनुपस्थितीचे प्रमाण (%) - बेसिक इंडिकेटर
९. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. रोग मुक्ततेचे प्रमाण (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. आयुर्मान कालावधी सुधारणा (%) - किंग इंडिकेटर
३. सेवा पुरविण्याबाबतची आंतरराष्ट्रीय मानके :(प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ साथरोग आणि इतर संसर्गजन्य रोगांवर नियंत्रण व त्यांच्या फैलावास प्रतिबंध.	(एक) किटक नियंत्रणासाठी किटक नाशके आणि साधनसामग्रीची खरेदी. (दोन) डासांचा प्रादुर्भाव कमी करण्यासाठी प्रभावी धुम्रफवारणी कार्यक्रम. (तीन) संसर्गजन्य रोगांचा प्रतिबंध, उपचार व नियंत्रण करण्याकरिता औषधे आणि उपकरणे यांची खरेदी.	१०२.८२
➤ महानगरपालिकेच्या आरोग्यविषयक पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण .		
(अ) प्राथमिक आरोग्य सेवा	(एक) भारतीय लोकसंख्या प्रकल्प-५ अंतर्गत अस्तित्वात असलेल्या आरोग्य केंद्रांच्या दुरुस्त्या/वाढ/बदल करणे तसेच नवीन आरोग्य केंद्रांच्या इमारतींचे बांधकाम आणि फर्निचर, उपकरणे इत्यादींची खरेदी.	०.५०
	(दोन) सार्वजनिक आरोग्य संस्था, दवाखाने यांची दर्जोन्नती आणि प्रादेशिक आरोग्य केंद्रांचे बांधकाम.	४.००
	(तीन) महानगरपालिकेचे विविध दवाखाने, आरोग्य केंद्रे आणि प्रसुतिगृहे यांच्या प्रवेशद्वारांची सुधारणा, आवार भिंत, अंतर्गत रस्ते आणि पदपथ, वीजेच्या दिव्यांचे खांब इत्यादींची सुधारणा तसेच अंतर्गत / बाह्य भागांचे रंगकाम करणे आणि सायनेज (दिशा / स्थल दर्शक) बसविणे.	०.१०
	(चार) सार्वजनिक आरोग्य खात्याच्या वैद्यकीय संस्थांच्या दर्जोन्नतीकरिता फर्निचर, उपकरणे / सामग्री यांची खरेदी करणे	०.५०
(ब) माध्यमिक आरोग्य सेवा.	(एक) कस्तुरबा रुग्णालयाच्या आवारात “आरोग्य भवन” बांधणे.	१.४९
	(दोन) महापालिका प्रसुतिगृहांची दर्जोन्नती.	५.००
	(तीन) उपनगरीय रुग्णालयांची दर्जोन्नती.	
	- राजावाडी रुग्णालय, भाभा रुग्णालय (वांद्रे), व्हि.एन.देसाई रुग्णालय (सांताक्रुझ) या प्रमुख उपनगरीय रुग्णालयांच्या बाह्यरुग्ण विभागांच्या दर्शनी भागांचे नूतनीकरण व सौंदर्यीकरण.	०.२९

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
	— कांदिवली येथील शताब्दी रुग्णालयाचा पुनर्विकास.	१०.००
	— भगवती रुग्णालय संकुलाचा पुनर्विकास.	५.००
	— आर.एन. कूपर रुग्णालयाचे पुनर्बांधकाम .	५०.००
	— भाभा रुग्णालय कुर्ला, व्ही.एन. देसाई रुग्णालय सांताक्रुझ आणि शताब्दी रुग्णालय गोवंडी येथे ट्रॉमा वॉर्ड कार्यान्वित करण्यासाठी फर्निचर, फिक्स्चर व उपकरणे खरेदी करणे.	३.००
	— क्रांतिवीर महात्मा ज्योतिबा फुले रुग्णालय येथे अतिदक्षता विभाग कार्यान्वित करण्यासाठी फर्निचर व उपकरणांची खरेदी	१.००
	(चार) २६६ खाटांची क्षमता असणारे ट्रॉमा रुग्णालय बांधण्याकरिता जोगेश्वरी (पूर्व) येथील आजगावकर प्लॉटचा विकास करणे	४०.००
	(पाच) विशेष रुग्णालयांची दर्जोन्नती.	
	— कान-नाक-घसा रुग्णालयाच्या व्यापक दुरुस्त्या / पुनर्स्थापनेची कामे (वारसा वास्तू)	१.००
	— क्षयरोग रुग्णालय समूह यांच्या महत्वाच्या दुरुस्त्या / दर्जोन्नती.	१.०८
	— अँक्वर्थ कुष्ठरोग रुग्णालयाच्या महत्वाच्या दुरुस्त्या / दर्जोन्नती.	०.५०
	— कस्तुरबा रुग्णालयातील ऑडीटोरीयम(लेक्चर हॉल)चे बांधकाम करणे आणि कस्तुरबा रुग्णालयातील परिसर सुशोभित करणे.	१.००
	— कस्तुरबा रुग्णालय येथे अतिदक्षता विभाग व भाजलेल्या रुग्णांसाठी उपचार विभाग स्थापन करणे.	३.५०

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
(क) उच्चतम दर्जाच्या स्तरावरील आरोग्य सेवा	रा. ए. स्मा. रुग्णालय :	
	- रुग्णालयाच्या मुख्य इमारतीच्या व्यापक दुरुस्त्या व वास्तू पूर्ववत करण्याची (रिस्टोरेशन) कामे (वारसा वास्तू)	४०.००
	- यंत्रे व संयंत्रांची खरेदी.	२५.००
	- सी.टी. स्कॅन मशीनची खरेदी.	५.००
	लो. टि. म. स. रुग्णालय :	
	- लो.टि.म.स. रुग्णालयाच्या दर्शनी भागाचे नूतनीकरण.	०.२०
	- नवीन इमारतीत बाह्यरुग्ण विभाग, एमओटी आणि शवागार सुरु करणे.	२.००
	- एम.आर.आय. मशिनची खरेदी (रु. १७ कोटीपैकी उर्वरित रक्कम)	३.००
	- विशेष अतिदक्षता विभाग आणि ट्रॉमा केअर विभाग याकरिता उपकरणांची खरेदी करणे.	०.४०
	- सी.टी. स्कॅन मशीनची खरेदी.	५.००
	- सेंट्रल मॉनिटरिंग सिस्टीममध्ये आयसीसीयु बेडसाईड मल्टी पॅरा मॉनिटर	१.००
	- यंत्रे व संयंत्रांची खरेदी.	१०.००
	नायर रुग्णालय :	
	- रुग्णालयातील बाह्यरुग्ण कक्षाच्या दर्शनी भागाचे नूतनीकरण .	१५.००
	- यंत्रे व संयंत्रांची खरेदी .	९.००
	- एच.डी.आर.ट्रीटमेंट प्लॅनिंग सिस्टीम.	२.५०
	- सी.टी.स्कॅन मशिनची खरेदी.	५.००
- डिजीटल रेडिओग्राफी उपकरण.	२.५०	
- नायर रुग्णालयाच्या प्रवेशद्वारांची सुधारणा, आवार भिंत, अंतर्गत रस्ते आणि पदपथ, वीजेच्या दिव्यांचे खांब इत्यादींची सुधारणा तसेच अंतर्गत / बाह्य भागांचे रंगकाम करणे आणि सायनेज (दिशा / स्थल दर्शक) बसविणे.	०.५०	
- भाजेकर रुग्णालयाची दुरुस्ती कामे व नूतनीकरण.	०.१०	

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ राष्ट्रीय आरोग्य कार्यक्रमांची अंमलबजावणी.	(एक) पल्स पोलिओ लसीकरण कार्यक्रम.	१२.४५
	(दोन) राष्ट्रीय हिवाताप निर्मूलन कार्यक्रम.	३६.३७
	(तीन) कुटुंब कल्याण कार्यक्रम.	
	(चार) सुधारित राष्ट्रीय क्षयरोग नियंत्रण कार्यक्रम.	
	(पाच) नॅशनल व्हेक्टर बोर्न डिसिज कंट्रोल प्रोग्राम.	
	(सहा) अंधत्व नियंत्रण कार्यक्रम.	
	(सात) अॅनिमल बर्थ कंट्रोल प्रोग्राम (एनजीओ मार्फत श्वान निर्बिजीकरण).	
	(आठ) पी.एन.डी.टी. कार्यक्रम.	
	(नऊ) जनगणना कार्यक्रम - २०११	२.५५
➤ स्मशानभूमींचा विकास आणि दर्जोन्नती.	— स्मशानभूमींचा विकास/ सुधारणा.	८.७७
	— महानगरपालिकेच्या विविध स्मशानभूमींच्या प्रवेशद्वारांची सुधारणा, आवार भिंत, अंतर्गत रस्ते आणि पदपथ, वीजेच्या दिव्यांचे खांब इत्यादींची सुधारणा तसेच अंतर्गत / बाह्य भागांचे रंगकाम करणे आणि सायनेज (दिशा / स्थल दर्शक) बसविणे.	१.००
➤ महानगरपालिकेच्या वैद्यकीय शिक्षण संस्थांचा विस्तार आणि दर्जोन्नती.	— गो. सु. वैद्यकीय महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांचे वसतिगृह, कार्डीयाक व न्युरोसायन्स केंद्र आणि इतर उपक्रमांसाठी नवीन इमारतींचे बांधकाम.	१०.००
	— गो. सु. वैद्यकीय महाविद्यालय इमारतीच्या व्यापक दुरुस्त्या / पुनर्स्थापनेची कामे (वारसा वास्तू).	१०.००
	— नायर दंत महाविद्यालयाचे प्रस्तावित विस्तारीकरण.	०.५०
	— नायर दंत रुग्णालयाकरिता दंतचिकित्सा आसनाची खरेदी करणे.	१.७५
	— नायर दंत महाविद्यालयाच्या ओरल पॅथॉलॉजी लॅब, सेमिनार हॉल, लायब्ररी, ३ लेक्चर हॉल्स यांची दर्जोन्नती करणे.	१.५०

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ समाज कल्याणविषयक वैद्यकीय सहाय्य उपाययोजना	– शारीरिकदृष्ट्या अपंग स्त्रिया आणि १४ वर्षाखालील मुले यांना कृत्रिम अवयव पुरविणे	१.२५
	– शारीरिकदृष्ट्या अपंग असलेल्या मागासवर्गीय व्यक्तींना कृत्रिम अवयव पुरविणे.	३.००
	– मागाठाणे बोरिवली येथे माता व बाल आरोग्य केंद्र – एक पथदर्शी प्रकल्प	३.००
➤ मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सेल	– कर्मचारीवृंदाकरिता प्रशिक्षण खर्च – डाटा निर्मिती	१.००

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	४१९.९४
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१४७१.४५
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	१८९१.३९

शिक्षण

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ६१ (क्यू) अन्वये प्राथमिक शिक्षण देणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे. सदरची जबाबदारी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे शिक्षण खाते पार पाडीत असते. महापालिका शाळांचा शैक्षणिक दर्जा, पायाभूत सुविधा व शालेय विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक प्रगती याचा स्तर उंचावण्यासाठी पर्यायाने विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण कमी करण्यासाठी व विद्यार्थ्यांची पटनोंदणी वाढविण्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिका सातत्याने प्रयत्नशील असते. प्राथमिक शिक्षण हे महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी विहित केलेली आणि मान्यता दिलेली पाठ्यपुस्तके, अभ्यासक्रम, कार्यक्रम, वेळापत्रक आणि मार्गदर्शक तत्त्वे यावर आधारित आहे.

२. शिक्षण क्षेत्रामध्ये महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती म्हणजे कार्यक्षम महापालिका शिक्षण पध्दतीच्याद्वारे सार्वत्रिक प्राथमिक शिक्षण देणे होय . या दृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- महापालिकेच्या विद्यार्थ्यांचा स्पर्धात्मक स्तर उंचावण्यासाठी महापालिकेच्या शाळांमधील शैक्षणिक गुणवत्ता / दर्जा सुधारणे.
- महानगरपालिका शाळांमधील विद्यार्थ्यांसाठी कल्याणकारी योजना राबविणे.
- शालेय पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण आणि दर्जोन्नती करणे.
- प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणाचे उद्दिष्ट साध्य करण्याकरिता खाजगी प्राथमिक शिक्षण संस्थांना सहाय्य करणे.
- आधुनिक अध्यापन पध्दत व उपकरणे यांचा अवलंब करून शैक्षणिक बळकटीकरण करणे.
- आरोग्य आणि इतर सुविधा उपलब्ध होण्यासाठी खात्यांतर्गत भागीदारीत सुधारणा करणे.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. पट नोंदणीचे प्रमाण (%) - कोअर इंडिकेटर
२. विद्यार्थी आणि विद्यार्थिनींचे प्रमाण - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. उपस्थितीचे प्रमाण (%) - कोअर इंडिकेटर
४. शिक्षक आणि विद्यार्थी यांचे प्रमाण - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
५. शिक्षकांच्या अनुपस्थितीचे प्रमाण (%) - कोअर इंडिकेटर
६. संगणक आणि आधुनिक शैक्षणिक साहित्य (प्रती युनिट / विद्यार्थ्यांची संख्या) - कोअर इंडिकेटर
७. अभ्यासक्रमाच्या सुधारणेची वारंवारता (%) - बेसिक इंडिकेटर
८. शिक्षकांचे प्रशिक्षण (%) - बेसिक इंडिकेटर
९. प्रती विद्यार्थी चटई क्षेत्र आणि वर्ग घनता (चौ.फूट) - बेसिक इंडिकेटर
१०. पाठयेत्तर उपक्रमांसाठी संधी आणि सुविधा (%) - बेसिक इंडिकेटर
११. कल्याणकारी उपाययोजना (रुपये प्रती विद्यार्थी) - बेसिक इंडिकेटर
१२. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. उत्तीर्णतेचे प्रमाण (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. परीक्षा मंडळाच्या परीक्षांमध्ये उच्च गुण (९०% व जास्त) प्राप्त करणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे प्रमाण (प्रती १००० विद्यार्थी) - किंग इंडिकेटर
३. विद्यार्थी व शिक्षकांसाठी शहर, राज्य व देशांतर्गत पुरस्कार (संख्या) - किंग इंडिकेटर
४. गळतीचे प्रमाण (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. उच्च शिक्षणाकरिता जाणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे प्रमाण (%) - बेसिक इंडिकेटर
६. उत्तीर्ण झाल्यानंतर नोकरी मिळालेले किंवा पुढे ४ वर्षे शिक्षण चालू ठेवणाऱ्यांचे प्रमाण (%) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रूपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
<p>➤ महापालिकेच्या शाळांमधील शैक्षणिक गुणवत्ता / दर्जा सुधारणे.</p>	<p>महानगरपालिका शाळांचा शैक्षणिक दर्जा उंचावण्याच्या दृष्टीने खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे.</p> <p>(एक) ८४ “मुंबई पब्लिक स्कूल” पैकी इंग्रजी माध्यमाच्या ६० “मुंबई पब्लिक स्कूल” सुरू झाल्या असून उर्वरित २४ सुरू करण्याचे प्रस्ताविले आहे.</p> <p>(दोन) महानगरपालिका शाळांमधील व्यापक स्वरूपातील देखभाल व सुरक्षितता सेवांचे बळकटीकरण करणे.</p> <p>(तीन) महानगरपालिका शाळांमध्ये संगणक प्रयोग शाळा, भाषा विकास वर्ग, क्रीडा, आरोग्य इत्यादीसारख्या सुविधांचे बळकटीकरण करणे.</p> <p>(चार) बालकोत्सव, मेळावे, शिबीरे, प्रदर्शन, स्पर्धा, शैक्षणिक सहली व क्रीडा कार्यक्रम यांचे आयोजन.</p> <p>(पाच) महानगरपालिका शिक्षकांना प्रशिक्षण.</p> <p>(सहा) पालक-शिक्षक सभांचे आयोजन.</p> <p>(सात) महानगरपालिका शाळांकरिता आय.एस.ओ. प्रमाणपत्र प्राप्त करणे.</p> <p>(आठ) आयआयटीयन्स, पेस आणि युक्ती अॅकॅडमी यांच्या संयुक्त सहभागाने महापालिका विद्यार्थ्यांच्या उच्च शिक्षणासाठी ३ कनिष्ठ विज्ञान महाविद्यालये सुरू.</p> <p>(नऊ) महापालिका शाळांमध्ये विद्यार्थी हक्क कक्ष स्थापन करणे.</p>	<p>५६.५५</p>

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ महानगरपालिका शाळांमधील विद्यार्थ्यांसाठी कल्याणकारी योजना राबविणे.	(एक) महानगरपालिका शाळांमधील सर्व विद्यार्थ्यांना गणवेश, शिष्यवृत्ती पुस्तके, पाठ्यपुस्तके, वह्या, दप्तर, वॉटरबॅग, टिफीन बॉक्स, क्रीडा गणवेश, शुज् आणि मोजे इत्यादी मोफत पुरविणे. (दोन) सर्व महानगरपालिका शाळांमधील इयत्ता १ ली ते १० वी पर्यंतच्या विद्यार्थी व विद्यार्थिनींना सुगंधीत दूध देणे. (तीन) शालेय पोषण आहार योजना (राष्ट्रीय मध्यान्ह भोजन कार्यक्रम). (चार) शालेय आरोग्य कार्यक्रमांतर्गत शालेय विद्यार्थ्यांची नियमित आरोग्य तपासणी व गंभीर आजार असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी विशेष तरतूद. (पाच) शालेय विद्यार्थ्यांसाठी शारिरीक शिक्षण, क्रीडा सुविधा आणि सहली. (सहा) महानगरपालिका शाळांमध्ये उपस्थित राहण्यासाठी विद्यार्थिनींना प्रोत्साहनपर रक्कम. (सात) शालांत परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर पुढील शिक्षणासाठी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती. (आठ) उच्च माध्यमिक परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर व्यावसायिक / तांत्रिक शैक्षणिक अभ्यासक्रमासाठी मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना दरमहा शिष्यवृत्ती. (नऊ) शाळेपासून दूर अंतरावर राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना बस भाडे देणे.	१८०.१७
➤ शालेय पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण आणि दर्जोन्नती करणे.	मा.मुंबई उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार स्थापन करण्यात आलेल्या “धनुका समितीच्या” शिफारशीनुसार सन २०१०-११ या आर्थिक वर्षात मुंबईतील शाळांच्या मूलभूत सेवांची दर्जोन्नती करण्यासाठी खालील कामे हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे. (एक) नवीन शालेय इमारतीचे बांधकाम. (दोन) जादा वर्गखोल्यांचे बांधकाम, यांत्रिकी आणि विद्युतीकरणाची कामे, जलाभेदीकरण, पिण्याच्या पाण्याच्या अतिरिक्त सोयी, आवार भिंतीचे बांधकाम व स्वच्छता गृहे इत्यादींच्या दुरुस्त्या/पुनर्बांधकाम करणे. (तीन) अनियमित विद्युतपुरवठा असणाऱ्या पूर्व उपनगरातील शाळांना इन्व्हर्टर पुरविणे. (चार) शिक्षक कनिष्ठ महाविद्यालयांमध्ये संगणक प्रयोगशाळा आणि मनोविश्लेषण प्रयोगशाळा स्थापन करणे. (पाच) परिमंडळीय कंत्राटदारामार्फत शहर, पश्चिम उपनगरे आणि पूर्व उपनगरांमधील महानगरपालिका शालेय इमारतींमधील दुरुस्त्यांची कामे करणे.	१६९.०१

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ प्राथमिक शिक्षणाच्या सार्वत्रिकीकरणाचे उद्दिष्ट साध्य करण्याकरिता खाजगी प्राथमिक शिक्षण संस्थांना सहाय्य करणे.	<ul style="list-style-type: none"> खाजगी प्राथमिक अनुदानित शाळांना महानगरपालिकेतर्फे सहाय्यक अनुदाने. मुंबई शहरातील ५०४ बालवाड्यांना महानगरपालिकेतर्फे सहाय्यक अनुदाने. मुंबई मराठी ग्रंथ संग्रहालय आणि एशियाटीक लायब्ररी यांना सहाय्यक अनुदाने. 	१६९.०७ २.०० ०.१०
➤ मॉनिटरिंग अँड इव्हल्युएशन सेल	<ul style="list-style-type: none"> कर्मचारीवृंदाकरिता प्रशिक्षण खर्च डाटा निर्मिती 	१.००

४ सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१६९.२१
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१६२२.७९
एकूण – प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ+ब)	१७९२.००

घन कचरा व्यवस्थापन आणि परिवहन सेवा

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम, १८८८, च्या कलम ६१ (क) अन्वये मुंबई शहरातील केरकचरा साफ करणे, हलविणे व त्याची विल्हेवाट लावणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे. ही जबाबदारी महानगरपालिकेचे घनकचरा व्यवस्थापन खाते पार पाडते. मुंबईचे जागतिक दर्जाच्या शहरामध्ये रुपांतर करण्याचे अंतिम उद्दिष्ट साध्य करण्यासाठी या शहराच्या स्वच्छतेची पातळी आंतरराष्ट्रीय दर्जाची करणे अत्यावश्यक आहे.

२. घन कचऱ्याचे शास्त्रोक्त पध्दतीने व्यवस्थापन करून आणि कचऱ्याचा साधनस्रोत म्हणून वापर करून शहरामध्ये जागतिक दर्जाची स्वच्छता राखणे ही या क्षेत्राच्या बाबतीतील महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्यासाठी खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- कचऱ्याचे घरगुती पातळीवर वर्गीकरण आणि 'घरोघरी जाऊन कचरा गोळा करणे' या योजनेचा विस्तार.
- स्वच्छता सेवा पुरविली न जाणारे परिसर स्वच्छता सेवेखाली आणणे.
- स्वच्छता व साफसफाई प्रक्रियेच्या कार्यक्षमतेत सुधारणा करणे.
- कचराकुंड्या बसविणे व स्वच्छतेसंबंधी जनतेमध्ये जागृती निर्माण करणे याद्वारे शहर कचरामुक्त राखणे.
- वाहन ताफ्यात सुधारणा व बंदिस्त वाहनांमधून कचऱ्याची अधिक कार्यक्षमतेने वाहतूक करणे.
- क्षेपणभूमीवर शास्त्रोक्त पध्दतीने कचऱ्याची विल्हेवाट लावणे.
- बायोगॅस संयंत्राची आणि कचऱ्याचे गांडूळ खतामध्ये रुपांतर करण्याच्या यंत्रणेची उभारणी करणे.
- सार्वजनिक सेवासुविधा पुरविणे.
- साफसफाई खात्यातील कर्मचाऱ्यांसाठी कल्याणकारी उपाययोजना.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. वर्गीकृत घन कचरा - कोअर इंडिकेटर
२. घन कचरा पुनर्प्रक्रिया (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. घन कचरा संकलन क्षेत्र (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. घन कचरा संकलन/घन कचरा वाहतुकीचे प्रमाण - बेसिक इंडिकेटर
५. घन कचऱ्याची यांत्रिकी हाताळणी (%) - बेसिक इंडिकेटर
६. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. घन कचरा व्यवस्थापन प्रचालनासाठी स्वयं वित्त प्रबंध (%) - किंग इंडिकेटर
२. दृश्य घन कचरा (होय / नाही) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. स्वच्छतेच्या पातळीत वाढ (प्रमाण १ - ५) - बेसिक इंडिकेटर
४. रस्त्यावर भटके प्राणी (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
५. सेवा पुरविण्याबाबतची आंतरराष्ट्रीय मानके (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रांतील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ कचऱ्याचे घरगुती पातळीवर वर्गीकरण आणि 'घरोघरी जाऊन कचरा गोळा करणे' या योजनेचा विस्तार.	(एक) घरोघरी जाऊन कचरा संकलित करण्याच्या पध्दतीत सध्याच्या ४५ टक्क्यांवरून किमान ९० टक्क्यांपर्यंत वाढ करण्याचे प्रस्तावित.	} २०३.१६
	(दोन) कचरा गोळा करणे आणि त्याची वाहतूक करणे यासाठी सर्वसमावेशक परिमंडळनिहाय कंत्राटे आणि एच/पूर्व, के/पूर्व आणि के/पश्चिम विभागासाठी 'एरिया बेस्ड' कंत्राटे.	
	(तीन) कचऱ्याचे ओला व सुका कचरा असे वर्गीकरण करण्याच्या योजनेची ठोस अंमलबजावणी.	
➤ स्वच्छता सेवा पुरविली न जाणारे परिसर स्वच्छता सेवेखाली आणणे.	सर्व गलिच्छ वस्त्यांमध्ये "दत्तक वस्ती योजना" सुरु करणे.	६१.०४
➤ स्वच्छता व साफसफाई प्रक्रियेच्या कार्यक्षमतेत सुधारणा करणे.	(एक) "स्वच्छ परिसर योजनेची" अंमलबजावणी.	२५.००
	(दोन) प्रमुख रस्ते मेकॅनिकल स्विपींग मशिन्सने साफ करणे.	५.०४
	(तीन) समुद्र किनाऱ्यांची यांत्रिक झाडूने साफसफाई करणे.	६.५६
➤ कचराकुंड्या बसविणे व स्वच्छतेसंबंधी जनतेमध्ये जागृती निर्माण करणे याद्वारे शहर कचरामुक्त राखणे.	(एक) कचराकुंड्या आणि कचरापेट्या उभारणे.	} १.०३
	(दोन) महसुलामधील हिश्यांच्या तत्वावर खाजगी संस्थांच्या सेवा उपयोगात आणण्याच्या नवीन योजनेद्वारे बृहन्मुंबई स्वच्छता आणि आरोग्य उपविधी - २००६, च्या तरतुदींची अंमलबजावणी करणे.	
	(तीन) सर्व विभागांत २४ तास कार्यरत असणाऱ्या घनकचरा तक्रार निवारण केंद्राची स्थापना करणे.	

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ वाहन ताफ्यात सुधारणा व बंदिस्त वाहनांमधून कचऱ्याची अधिक कार्यक्षमतेने वाहतूक करणे.	(एक) कचऱ्याची वाहतूक बंदिस्त वाहनातून, म्हणजेच मोठे कॉम्पॅक्टर्स व छोटे कॉम्पॅक्टर्स आणि लहान वाहनांतून करणे.	१०.०५
	(दोन) आवश्यक असलेले बंदिस्त कॉम्पॅक्टर्स, स्टेशनरी कॉम्पॅक्टर्स यांची खरेदी.	
	(तीन) कॉम्पॅक्टर्ससह आयुर्मान संपलेली कचरा वाहने बदलणे.	
	(चार) परिवहन विभागातील जुनी वाहने बदलून नवीन वाहनांची खरेदी करणे.	
	(पाच) जी.पी.एस. यंत्रणेद्वारे कचरा वाहतुकीच्या वाहनांवर देखरेख/नियंत्रण.	८.४२
➤ क्षेपणभूमीवर शास्त्रोक्त पध्दतीने कचऱ्याची विल्हेवाट लावणे.	(एक) शास्त्रोक्त पध्दतीने क्षेपणभूमीतील कचऱ्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी (कचऱ्याचे रिसायकलींग आणि तत्सम कामे) विद्यमान आणि नवीन क्षेपणभूमी, भरावभूमीचे बांधकाम व पायाभूत सुविधेसह विकास करणे तसेच क्षेपणभूमी शास्त्रोक्त पध्दतीने बंद करणे.	२०२.४५
	(दोन) नवीन कचरा स्थानांतरण केंद्राचे बांधकाम / विकास.	९.००
➤ बायोगॅस संयंत्राची आणि कचऱ्याचे गांडूळ खतामध्ये रूपांतर करण्याच्या यंत्रणेची उभारणी करणे.	(एक) सुक्या कचऱ्याचे रिसायक्लिंग.	
	(दोन) ओल्या कचऱ्याचे गांडूळ खतात रूपांतर.	
	(तीन) बायोगॅस प्रकल्पाची अंमलबजावणी	
➤ सार्वजनिक सेवासुविधा पुरविणे.	पूर्व आणि पश्चिम द्रुतगती महामार्गावर आणि २२७ महापालिका निवडणूक प्रभागांत शौचालयांचे बांधकाम.	१६.००
➤ साफसफाई खात्यातील कर्मचाऱ्यांसाठी कल्याणकारी उपाययोजना.	घनकचरा व्यवस्थापन खात्यामधील कामगारवर्गासाठी कल्याणकारी योजना.	३.००
➤ मॉनिटरिंग अॅन्ड इव्हॅल्युएशन सेल	- कर्मचारीवृंदाकरिता प्रशिक्षण खर्च - डाटा निर्मिती	१.००

४. अपेक्षित परिणाम :

- घरोघरी जाऊन कचरा संकलित करण्याची योजना किमान ७० टक्क्यांपर्यंत राबविली जाईल.
- १०० टक्के गलिच्छ वस्त्या 'दत्तक वस्ती योजने' अंतर्गत आणण्यात येतील.
- शहरातील कचऱ्याची वाहतूक बंदीस्त कंटनेर्समधून केल्यामुळे रस्त्यावर दुर्गंधी पसरणार नाही.
- कचरा कुंड्या हटविणे आणि "गलिच्छ वस्त्या नसलेल्या" विभागांमध्ये "सार्वजनिक कचराकुंड्याविरहित मुंबई" चे उद्दिष्ट साध्य करण्यात येईल.
- कचरा वाहतूक वाहनांसाठी जी.पी.एस. यंत्रणेची अंमलबजावणी केल्यामुळे कचरा संकलनाच्या कामावर प्रभावीपणे देखरेख ठेवणे शक्य होईल.
- ओला व सुका कचरा असे वर्गीकरण केल्यामुळे क्षेपणभूमींची क्षमता व आयुर्मान वाढेल.
- क्षेपण भूमीचा विकास व व्यवस्थापन केल्याने पर्यावरणाच्या हानीला प्रतिबंध होईल.
- कचरा गोळा करणे व त्याची वाहतूक करणे याच्या सुव्यवस्थापनामुळे मुंबई शहर अधिकाधिक स्वच्छ व आकर्षक होईल.
- रस्ते व परिसर स्वच्छ राखल्याने मुंबई रोगमुक्त होऊन नागरिकांकरिता आरोग्यदायी वातावरण निर्माण होईल.
- 'क्लिन-अप-मार्शल'च्या सेवा उपयोगात आणून संपूर्ण मुंबईमध्ये बृहन्मुंबई स्वच्छता आणि आरोग्य उपविधी, २००६ ची अंमलबजावणी करण्यात येईल.

५. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	
१) घन कचरा व्यवस्थापन	३०९.०२
२) परिवहन खाते	१२.९४
एकूण (अ)	३२१.९६
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	
१) घन कचरा व्यवस्थापन	१२४८.७६
२) परिवहन खाते	२७६.८४
एकूण (ब)	१५२५.६०
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	१८४७.५६

उद्याने आणि शहराचे सुशोभिकरण

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ कलम ६३(ड) अन्वये सार्वजनिक उपवने व उद्याने आणि मनोरंजनासाठी जागा उभारणे व त्या सुस्थितीत ठेवणे हे महानगरपालिकेचे स्वविवेकाधीन कर्तव्य आहे. मुंबई हे आंतरराष्ट्रीय दर्जाचे शहर बनण्याच्या दिशेने वाटचाल करित असताना तिचे सौंदर्यात्मक आकर्षण वाढविण्याची गरज आहे. त्यामुळे मुंबई शहराच्या सौंदर्यातच केवळ भर पडणार नाही तर देश विदेशातील पर्यटक मुंबई शहराकडे आकर्षित होतील, अशी अनेक कामे महानगरपालिकेने हाती घेणे आवश्यक आहे.

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या भायखळा येथील वीरमाता जिजाबाई भोसले उद्यान प्राणीसंग्रहालयाचे आधुनिकीकरण करून ते आंतरराष्ट्रीय पातळीवरील एक अग्रगण्य प्राणीसंग्रहालय बनविण्यासाठीचा प्रकल्प बृहन्मुंबई महानगरपालिका प्रशासनाने हाती घेतला आहे. त्यासाठी थायलंड स्थित एच.के.एस. डिझायनर्स अँड कन्सल्टंटस् इंटरनॅशनल कं. लि. या संस्थेमार्फत, जी अमेरिकास्थित पोर्टीको ग्रुप या संस्थेशी संलग्न आहे. सदर उद्यान प्राणीसंग्रहालयाचा नवीन बृहत् आराखडा तयार करवून घेण्यात आला आहे. सदर आराखडा केंद्रीय प्राणीसंग्रहालय प्राधिकरण, नवी दिल्ली यांच्याकडे मंजुरीसाठी पाठविण्यात आला होता. सदर प्राधिकरणाने घातलेल्या अटींची पूर्तता करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक ते फेरफार आराखड्यामध्ये करण्यात येत आहेत. त्यानंतर सदर बाबतचा अहवाल केंद्रीय प्राणीसंग्रहालय प्राधिकरण, नवी दिल्ली यांच्या सूचनेनुसार त्यांच्या कार्यालयाकडे पाठविण्यात येईल.

२. मुंबईच्या नागरिकांसाठी सुंदर शहर आणि हरित/खुल्या जागा उपलब्ध करणे ही या क्षेत्रामधील महत्त्वाचे आऊटपूट असून प्रदूषणाची तीव्रता कमी होणे व नागरिकांच्या आयुर्मान वाढणे या निर्धारित फलश्रुती आहेत. त्यासाठी खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात
आलेली क्षेत्रे

- मुंबईमधील हरित पट्ट्यांचा विस्तार.
- क्रिडांगणांची दर्जोन्नती.
- आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे रोपवाटीकांचा विकास.
- मनोरंजन सुविधांसह लहान मुलांसाठीच्या उद्यानांचा विकास.
- विद्यमान उद्यानांचा विकास आणि सुंदर नियोजनबद्ध उद्याने आणि हरित जागांचा विकास.
- शहरातील प्राणी संग्रहालयाचे आधुनिकीकरण.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. हरित क्षेत्र (चौ. मी. किंवा %) - कोअर इंडिकेटर
२. नवीन हरित क्षेत्र (चौ.मी., %) - कोअर इंडिकेटर
३. सुंदर भूभाग (% किंवा प्रमाण १ -५) - बेसिक इंडिकेटर
४. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स :

१. नागरिकांना उद्यान / मनोरंजन सुविधा १५/३० मिनीटांच्या अंतरावर उपलब्ध (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. दीर्घ आयुर्मानाचे आरोग्यदायी नागरिक (प्रमाण १ -५) - बेसिक इंडिकेटर
३. प्रदूषण / हवा -संबंधी आजार (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
४. दरडोई हरित क्षेत्र, हवामान दर्जा आणि आकर्षक सौंदर्यीकरण यांच्या अनुषंगाने आंतरराष्ट्रीय मानकांनुसार स्वच्छ आणि आरोग्यदायी पर्यावरण (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ मुंबईमधील हरित पट्ट्यांचा विस्तार.	शहर व उपनगरातील विद्यमान वृक्षांचे जतन आणि नवीन वृक्षांची लागवड आणि त्यांची निगा.	६४.७०
➤ क्रिडांगणांची दर्जोन्नती.	खुल्या जागा व्यवस्थापन योजनेअंतर्गत खेळाच्या मैदानांची दर्जोन्नती.	४.५०
➤ आधुनिक तंत्रज्ञानाद्वारे रोपवाटीकांचा विकास.	ग्रीन हाऊसेस, टिश्यू कल्चर लॅब आणि आधुनिक वंशवृद्धी यंत्रणा या सारख्या अद्ययावत तंत्रज्ञानाद्वारे रोपवाटीकांचा विकास.	१.५०
➤ मनोरंजन सुविधांसह लहान मुलांसाठीच्या उद्यानांचा विकास.	आधुनिक साधन सामग्री व मनोरंजन विषयक सुविधांसह मुलांच्या उद्यानांचा विकास.	३.००
➤ विद्यमान उद्यानांचा विकास आणि नियोजनबध्द उद्याने आणि हरित जागांचा विकास.	(एक) शहर आणि उपनगरांमध्ये थीम गार्डन्सचा विकास.	३६.४८
	(दोन) बोटॅनिकल गार्डनचा विकास.	०.०१
	(तीन) दादर येथील शिवाजी पार्कचा विकास आणि सुशोभिकरण.	४.००
	(चार) विद्यमान उद्यानांची दर्जोन्नती.	६.५०
	(पाच) नवीन उद्याने / मनोरंजन उद्यानांचा विकास.	२०.८५
➤ शहरातील प्राणी संग्रहालयाचे आधुनिकीकरण.	वीरमाता जिजाबाई भोसले प्राणीसंग्रहालयाचे (Zoo) आधुनिकीकरण.	७५.००

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१८४.५९
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	७८.१५
क) वृक्ष प्राधिकरण	६६.६०
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब + क)	३२९.३४

महापालिका बाजार

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महापालिका अधिनियम १८८८ कलम ६१ (ह) नुसार सार्वजनिक बाजार बांधणे आणि त्यांचे परिरक्षण करणे तसेच इतर सर्व बाजारांचे नियमन करणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे.

२. जनतेला त्यांच्या दैनंदिन गरजा भागविणे सोयीचे व्हावे म्हणून सुधारित आणि सुनियोजित सार्वजनिक बाजार उपलब्ध करून देणे ही या क्षेत्रासाठी महत्त्वाचे आऊटपूट असून आरोग्यदायी जीवनशैली ही निर्धारित फलश्रुती आहे. यादृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- विद्यमान महानगरपालिका मंड्यांचे योग्यप्रकारे परिरक्षण आणि दुरुस्त्या करणे.
- खाजगी मंड्यांच्या धर्तीवर विद्यमान महानगरपालिकेच्या मंड्यांचा पुनर्विकास आणि आधुनिकीकरण करणे.
- नागरिकांना दैनंदिन गरजेच्या वस्तू त्यांच्या सोयीनुसार एकाच छताखाली खरेदी करणे शक्य व्हावे म्हणून बाजाराची सुविधा उपलब्ध करून देणे.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. महापालिका बाजारापर्यंतचे सरासरी अंतर (कि.मी.) - कोअर इंडिकेटर
२. स्थानिक महापालिका बाजाराचा वापर करणाऱ्या लोकसंख्येचे प्रमाण (%) - कोअर इंडिकेटर
३. पाण्याची गळती (होय/नाही) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
४. एकाच छताखाली गृहोपयोगी वस्तूंची उपलब्धता (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. स्वच्छता, प्रसाधनगृहे, पिण्याचे पाणी यासारख्या सुविधांची उपलब्धता (% व प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर
६. मुंबईमधील प्रकल्पबाधित व्यक्तित्तेचे आर्थिकदृष्ट्या पुनर्वसन (%) - बेसिक इंडिकेटर
७. बाजारांच्या वारसावास्तू इमारतींचे जतन (%) - बेसिक इंडिकेटर
८. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. मूलभूत गृहोपयोगी वस्तूंच्या किंमतीमध्ये घट (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. खरेदीच्या वेळेत घट (%) - बेसिक इंडिकेटर
३. उच्च दर्जाच्या उत्पादनांची उपलब्धता (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
४. अन्नाशी संबंधित रोगांच्या प्रमाणात घट ((% अथवा होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
५. आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या बाजार सुविधा आणि पर्यावरण – मूलभूत आवश्यक वस्तूंचा १००% साठा, दर्जाची हमी, स्पर्धात्मक किंमती, स्वच्छ पर्यावरण, दुकानांची उपलब्धता, गर्दीविरहीत बाजार, सुरक्षिततेची खात्री, मानकानुसार आगीपासूनच्या सुरक्षितता, प्रसाधनगृहे, पिण्याचे पाणी, प्रकाश व्यवस्था, वायू प्रदूषण नियंत्रण, दुर्गंधीविरहीत बाजार, मुलांसाठी परिसर (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

		(रुपये कोटीत)
भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ विद्यमान महानगरपालिका मंड्यांचे योग्यप्रकारे परिरक्षण आणि दुरुस्त्या करणे.	(एक) महात्मा ज्योतिबा फुले मंडईचे जतन.	५.००
	(दोन) महानगरपालिका मंड्यांच्या विशेष स्वरूपाच्या दुरुस्त्या करणे.	} ८४.१०
➤ खाजगी मंड्यांच्या धर्तीवर विद्यमान महानगरपालिकेच्या मंड्यांचा पुनर्विकास आणि आधुनिकीकरण करणे.	मान्यताप्राप्त मार्गदर्शक तत्वांनुसार महापालिका मंड्यांचा पुनर्विकास करणे.	
➤ नागरिकांना दैनंदिन गरजेच्या वस्तू त्यांच्या सोयीनुसार एकाच छताखाली खरेदी करणे शक्य व्हावे म्हणून बाजाराची सुविधा उपलब्ध करून देणे.	विविध ठिकाणी 'पालिका बाजार'चे बांधकाम करणे.	०.५०

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

		(रुपये कोटीत)
अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज		९०.२२
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज		५२.५८
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतुद (अ + ब)		१४२.८०

देवनार पशुवधगृह

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महापालिका अधिनियम १८८८ कलम ६१ (ह) नुसार कत्तलखाने बांधणे आणि सुस्थितीत ठेवणे आणि महानगरपालिकेच्या हद्दीतील सर्व कत्तलखान्यांचे विनियमन करणे हे महानगरपालिकेचे अनिवार्य कर्तव्य आहे. सदर तरतुदीनुसार महानगरपालिका देवनार येथे मोठे पशुवधगृह चालवित आहे.

२. *आरोग्यकारक आणि कार्यक्षमतेच्याबाबतीत आंतरराष्ट्रीय दर्जाशी सुसंगत अशी आधुनिक पध्दत वापरून प्राण्यांचा वध करणे आणि संस्करण करणे* ही देवनार पशुवधगृहासाठी महत्त्वाचे आऊटपूट असून मांसाहारामुळे होणाऱ्या रोगांचे प्रमाण कमी करून नागरिकांचे जीवनमान सुधारणे ही महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्यादृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात
आलेली क्षेत्रे

- पशुवधाचे विनियमन.
- प्राण्यांची आरोग्यपूर्ण वाहतूक आणि वध यासाठी आधुनिक सुविधेची तरतूद.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. वधासाठी लागणारा कालावधी (प्राणी / प्रती तास) - कोअर इंडिकेटर
२. यंत्राद्वारे वध (टक्के) - कोअर इंडिकेटर
३. वध करण्यापूर्वी आणि नंतर स्वच्छतेसाठी पाणी – नियमितता, प्राण्यांच्या अवयवांचे संकलन आणि त्यांची विल्हेवाट, वापरलेले पाणी इतस्ततः न पसरणे, तयार झालेल्या कचऱ्यावर प्रक्रिया इत्यादी (% किंवा प्रमाण १-५) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
४. शहरामध्ये वध केले जाणारे एकूण प्राणी (संख्या आणि %) - बेसिक इंडिकेटर
५. वधासाठी आणल्यापासून वध करण्यापर्यंतचा प्रतीक्षा कालावधी (तास) - बेसिक इंडिकेटर
६. धारण क्षमता - जागा, वैरण, पाणी (%) - बेसिक इंडिकेटर
७. वैद्यकीय तपासणी कालावधी (मिनिटे/प्राणी) - बेसिक इंडिकेटर
८. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. प्राण्यांना अन्नाद्वारे होणारे रोग / विषबाधा यामध्ये घट (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. पशुवधगृहाच्या आत आणि सभोवती स्वच्छ पर्यावरण (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर
३. पशुवधगृहामध्ये प्राण्यांच्या अन्नावर प्रक्रिया (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
४. प्रचालनाचा स्वयं वित्तप्रबंध (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या सुविधा – विनावेदना प्राणी वधाची पध्दत, किमान प्रतीक्षा आणि वध कालावधी, दुर्गंधी विरहितता, स्वच्छता आणि प्रसाधनगृहाची योग्य सुविधा (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ प्राण्यांची आरोग्यपूर्ण वाहतूक आणि वध यासाठी आधुनिक सुविधेची तरतूद.	(एक) देवनार पशुवधगृह आणि कत्तलखाना विभाग यांचे आधुनिकीकरण करणे.	१०.००
	(दोन) देवनार पशुवधगृहासाठी यंत्रसामग्रीची खरेदी करणे.	०.०५

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१०.०५
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	२८.४३
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	३८.४८

मुंबई अग्निशमन दल

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महानगरपालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ६१(के) अन्वये आगीपासून मुंबईच्या नागरिकांच्या जीविताचे व मालमत्तेचे रक्षण करण्याचे अनिवार्य कर्तव्य अग्निशमन दल पार पाडीत असते.

अलिकडील काळात, मुंबई शहरात व उपनगरांत उत्तुंग इमारती, शॉपिंग मॉल, मल्टीप्लेक्स चित्रपटगृहे इत्यादींच्या बांधकामात मोठ्या प्रमाणात झालेली वाढ लक्षात घेता आग आणि इतर विविध प्रकारच्या धोक्यांची शक्यता वाढली आहे. अशा धोक्याच्या परिस्थितीला सामोरे जाण्यासाठी अग्निशमन दलाला लागणाऱ्या आवश्यक साधनसामग्रीमध्ये मोठ्या प्रमाणावर वाढ करावी लागणार आहे. त्याचप्रमाणे मान्सून कालावधीत आपत्कालीन परिस्थिती उदभवल्यास त्यावर मात करण्यासाठी वॉटर रेस्क्यू बोट, जेट स्कीज व इतर विमोचन साधने अग्निशमन दलाकडे उपलब्ध असणे आवश्यक आहे; म्हणून अग्निशमन दलाचे आधुनिकीकरण तसेच विकास करणे ही काळाची गरज आहे.

२. आग आणि अन्य धोकादायक तसेच आपत्कालीन परिस्थितीमध्ये जीव व मालमत्ता यांची कमीत कमी हानी व्हावी यादृष्टीने अशा परिस्थितीशी जलद आणि प्रभावीपणे मुकाबला करणे ही मुंबई अग्निशमन दलाच्या कार्याची महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्या दृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- आधुनिक आग विमोचक वाहने आणि साधनसामग्री खरेदी करणे आणि कालबाहय यंत्रसामग्री पुढील काही वर्षांमध्ये टप्प्याटप्प्याने बदलून अग्निशमन दलाचे बळकटीकरण करणे.
- रिजनल कमांड सेंटर्सची स्थापना करून आणि नवीन अग्निशमन केंद्रे कार्यान्वित करून आपत्कालीन प्रसंगी अग्निशमन दल दुर्घटनास्थळी दाखल होण्याचा कालावधी कमी करणे.
- मुंबई अग्निशमन दलाची शोध आणि विमोचन यंत्रणाविषयक कार्यक्षमता व सामर्थ्य वाढविणे.
- कोणत्याही आपत्कालीन प्रसंगी मुंबई अग्निशमन दल आणि आपत्कालीन व्यवस्थापन केंद्र व मध्यवर्ती नियंत्रण कक्ष यांच्यात उत्तम समन्वय साधणे व एकत्रित योजनाबद्ध कार्यवाही करणे.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. घटनास्थळी दाखल होण्याचा कालावधी (मिनिटे/तास) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. अती उंच इमारतींमध्ये प्रवेश (%) - कोअर इंडिकेटर
३. विभागनिहाय प्रती ५०,००० लोकसंख्येसाठी वाहन - बेसिक इंडिकेटर
४. प्रशिक्षित कर्मचारी (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. नुकसान / हानी प्रती घटना (रुपये) - बेसिक इंडिकेटर
६. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. आग नियंत्रणात आणण्यासाठीचा सरासरी कालावधी (मिनिटे) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. आग / इतर धोक्यांपासून हानी (% बदल) - बेसिक इंडिकेटर
३. कामगिरीबद्दल नागरिकांची प्रतिक्रिया (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर
४. घटनास्थळी उपस्थित होण्यासाठीचा कालावधी, हानी, साधनसामग्री, प्रशिक्षित कर्मचारी आणि पुरेशा पाण्याची उपलब्धता या विषयीची आंतरराष्ट्रीय मानके (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ अग्निशमन दलाचे बळकटीकरण करणे.	(एक) रेस्क्यू व्हॅन्सची खरेदी करणे.	६.००
	(दोन) स्नॉर्केल बदलणे.	७.५०
	(तीन) एरियल लॅडर प्लॅटफॉर्मची खरेदी करणे.	५.००
	(चार) फायर फायटींग आणि रेस्क्यू व्हेइकल्सची खरेदी करणे.	७.३०
	(पाच) प्रशिक्षणाकरिता सिम्युलेटर्सची खरेदी करणे.	३७.५९
	(अ) व्हर्टिकल रेस्क्यू सिम्युलेटर्स	
	(ब) इन्ट्रॅपेंट सिम्युलेटर्स	
	(क) हॉट फायर सोयीसह बी.ए. गॅलरी	
	(सहा) वाहनांची खरेदी करणे.	
	(सात) जुनी यंत्रे व संयंत्रे बदलून नवीन यंत्रे व संयंत्रे खरेदी करणे.	
➤ अग्निशमन दल दुर्घटनास्थळी दाखल होण्याचा कालावधी कमी करणे.	- सहा रिजनल कमांड सेंटर्स बांधणे	२९.८०
	- मरोळ अग्निशमन केंद्र पाडून मरोळ अग्निशमन नियंत्रण केंद्राचे बांधकाम करणे.	१०.००
➤ मुंबई अग्निशमन दलाची शोध आणि विमोचन यंत्रणाविषयक कार्यक्षमता व सामर्थ्य वाढविणे.	(एक) फायर फायटींग आणि रेस्क्यू साधनसामग्री खरेदी करणे.	१३.३९
	(दोन) दोन शोध आणि विमोचन पथके स्थापन करणे.	
	(तीन) पूरपरिस्थितीवर मात करण्यासाठी विमोचन साधनसामग्रीची खरेदी करणे.	
	(चार) क्रेनची खरेदी करणे.	६.९०
	(पाच) टर्न टेबल लॅडर खरेदी करणे.	६.००
	(सहा) नियंत्रण विभाग आणि अग्निशमन स्थानके यांच्याकरिता वायरलेस सेन्ट्रलाईज्ड मॉनिटरिंग सिस्टीम	१०.००

४. अपेक्षित परिणाम :

- मुंबई अग्निशमन दलाच्या सेवा क्षमतेचे बळकटीकरण केल्यामुळे नागरिकांना या सेवा अधिक प्रभावीपणे पुरविता येतील.
- भविष्यात आपत्कालीन परिस्थिती उद्भवल्यास योग्य विमोचन साधनसामग्रीच्या उपलब्धतेमुळे नागरिकांना अत्यंत प्रभावी विमोचन सेवा उपलब्ध होतील.
- सात नवीन अग्निशमन केंद्रे आणि सहा रिजनल कमांड सेंटर्स पूर्णतः कार्यान्वित झाल्यानंतर आपत्कालीन परिस्थितीच्या कोणत्याही ठिकाणी पोहचण्याच्या वेळेत सुधारणा होईल आणि ती वेळ पूर्वीच्या साधारणतः १५ मिनिटांच्या ऐवजी ८ ते १० मिनिटे इतकी कमी होईल.

५. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१५४.७५
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१४०.७८
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	२९५.५३

आपत्कालीन व्यवस्थापन व मध्यवर्ती नियंत्रण कक्ष

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महापालिका अधिनियम १८८८ च्या कलम ६३ (के) आणि ६४ (२अ) मध्ये असे स्पष्टपणे नमूद केले आहे की, बृहन्मुंबई महानगरपालिका कार्यक्षेत्रात उद्भवणाऱ्या नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित आपत्तींचे निवारण करण्यासाठी आणि तिच्या व्यवस्थापनाकरिता बृहन्मुंबई महापालिकादेखील जबाबदार असून महानगरपालिकेने अशा आपत्कालीन परिस्थितीच्या काळात सार्वजनिक सुरक्षिततेचा दर्जा उंचावून त्यांच्यात जन जागृती करून जीवित व मालमत्ता यांना पोहचणाऱ्या धोका किंवा हानीचे प्रमाण कमी करण्यासाठी आवश्यक त्या सर्व उपाययोजना करणे आवश्यक आहे.

२. विविध नैसर्गिक आणि मानवनिर्मित आपत्तीच्यावेळी जीवित व मालमत्ता यांची कमीत कमी हानी व्हावी या दृष्टीकोनातून जलद आणि प्रभावी प्रतिसाद देणे ही आपत्कालीन व्यवस्थापन क्षेत्रामधील महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्यासाठी बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने सुसज्ज आपत्कालीन व्यवस्थापन केंद्र आणि मध्यवर्ती नियंत्रण कक्ष स्थापन केलेले असून खालील क्षेत्रांवर विशेष भर दिला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- नैसर्गिक आपत्तीच्या काळात जेथे जेथे शक्य आहे तेथे सर्व संबंधितांना पूर्व सूचना देणे.
- अत्याधुनिक स्वयंपूर्ण व निर्दोष संपर्क यंत्रणा विकसित करणे.
- नैसर्गिक किंवा मानवनिर्मित आपत्कालीन परिस्थितीमध्ये जलद व प्रभावी प्रतिसाद मिळून जीव आणि मालमत्ता यांची कमीत कमी हानी व्हावी या दृष्टीकोनातून सर्व संबंधित एजन्सीजमध्ये समन्वय साधणे.
- विमोचन / सहाय्य कार्यवाहीचे नियंत्रण करणे.
- मुंबई शहरासाठी मायक्रोझोनेशन पध्दतीचा अवलंब करून भूकंप जोखीमेचे निर्धारण करणे.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. सूचना यंत्रणेची व्याप्ती(%) - कोअर इंडिकेटर
२. वॉर्निंग सिग्नल कार्यक्षमता (वेळ व प्रमाण १-५) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. सर्व विभाग आणि रुग्णालये येथे २४/७ यानुसार नियंत्रण कक्षाचा विस्तार (%) - कोअर इंडिकेटर
४. प्रशिक्षित कर्मचारी (%)— बेसिक इंडिकेटर
५. नागरिकांना प्रशिक्षण (प्रमाण १-५) – बेसिक इंडिकेटर
६. माहिती, शिक्षण व संदेशवहन (आयईसी) प्रचालने (प्रमाण १-५) – बेसिक इंडिकेटर
७. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) – बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. सूचनेनुसार प्रतिसाद देण्याचा कालावधी (मिनिटे) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. प्रतिसाद देण्याचा कालावधी, हानी, साधन सामग्री, प्रशिक्षित कर्मचारी आणि पुरेशा पाण्याची उपलब्धता या विषयीची आंतरराष्ट्रीय मानके (प्रमाण १-५) – बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
<ul style="list-style-type: none"> ➤ अत्याधुनिक स्वयंपूर्ण व निर्दोष संपर्क यंत्रणा विकसित करणे. ➤ नैसर्गिक आपत्तीच्या काळात जेथे जेथे शक्य आहे तेथे सर्व संबंधितांना पूर्व सूचना देणे. 	भक्कम आणि विश्वासार्ह संदेशवहन यंत्रणेच्या उभारणीमध्ये खालील बाबी असतील. (एक) मुंबई शहराकरिता आधुनिक स्वयंपूर्ण व निर्दोष संपर्क यंत्रणा विकसित करणे. (दोन) व्हिडीओ कॉन्फरन्सींगची सुविधा. (तीन) तीस अतिरिक्त वेदर स्टेशन्सची उभारणी.	३.००
<ul style="list-style-type: none"> ➤ नैसर्गिक किंवा मानवनिर्मित आपत्कालीन परिस्थितीमध्ये जलद व प्रभावी प्रतिसाद मिळून जीव आणि मालमत्ता यांची कमीत कमी हानी व्हावी या दृष्टीकोनातून सर्व संबंधित एजन्सीजमध्ये समन्वय साधणे. ➤ विमोचन / सहाय्य कार्यवाहीचे नियंत्रण करणे. 	(एक) अत्याधुनिक उपकरणांनी सुसज्ज ईमजन्सी ऑपरेशन सेन्टर विविध विभागात स्थापन करणे. (दोन) पूर परिस्थिती उद्भवणाऱ्या ठिकाणी हाय एन्ड कॅमेरा बसविणे व अत्यावश्यक प्रतिसाद वाहन खरेदी करणे. (तीन) जीवरक्षक तराफांची खरेदी करणे (चार) वादळी परिस्थितीत रक्षणाकरिता महापालिका शाळांसह ४ आधारगृहे बांधणे.	१७.८१
<ul style="list-style-type: none"> ➤ आपत्कालीन परिस्थिती निवारण आणि व्यवस्थापन यामध्ये सहभागी होणाऱ्या प्रशासकीय यंत्रणेची क्षमता वृद्धी करणे. 	(एक) कल्पतरु कॉम्प्लेक्स परेल येथील ईमजन्सी ऑपरेशन सेन्टरचा विकास करणे. (दोन) प्रशिक्षणार्थीच्या वाहतुकीकरिता बस खरेदी करणे.	१.१५
<ul style="list-style-type: none"> ➤ मुंबई शहरासाठी मायक्रोझोनेशन पध्दतीचा अवलंब करून भूकंपासंबंधीच्या जोखीमेचे निर्धारण करणे. 	भूकंपाच्या अतिसंवेदनशीलतेचा अभ्यास - (एक) बृहमुंबईकरिता सेस्मिक मायक्रोझोनेशन (दोन) भूकंप पूर्वसूचना व त्सुनामी प्रतिकृतींचा अभ्यास करण्याकरिता तरतूद	४.३०

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	२७.०२
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१५.५२
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	४२.५४

माहिती तंत्रज्ञान आणि ई-गव्हर्नन्स

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबई महापालिकेमध्ये संगणकाचा वापर वाढविणे आणि ई-गव्हर्नन्स सोल्युशनची अंमलबजावणी करणे ही महापालिकेतील माहिती तंत्रज्ञान कक्षाची प्राथमिक जबाबदारी आहे. महानगरपालिका प्रशासन गतिमान, पारदर्शक आणि लोकाभिमुख होण्यासाठी दैनंदिन कारभारात माहिती व तंत्रज्ञानाचा वापर आवश्यक आहे. यासाठी महापालिकेच्या कारभारात गतिमानता आणण्यासाठी महापालिकेने संगणकीकरणाचा महत्त्वाकांक्षी कार्यक्रम हाती घेतला आहे.

२. नागरिकांच्या गरजांना प्रतिसाद देणे आणि त्यांना आवश्यक ती माहिती उपलब्ध करून देणे या दृष्टीने महापालिकेचा कारभार पारदर्शी, कार्यक्षम आणि जबाबदार करणे ही जबाबदारीतील महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्यादृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- विद्यमान नागरी सुविधा केंद्रांची दर्जोन्नती करून आणि सिटिजन्स पोर्टल सुरु करून त्याद्वारे नागरिकांना अधिक चांगल्या प्रकारच्या सेवा पुरविणे
- महानगरपालिकेच्या विविध खात्यांच्या सर्व महत्त्वाच्या कार्यक्रमांचे / बाबींचे संगणकीकरण करण्यासाठी सॉफ्टवेअर सोल्युशनचा विकास / अंमलबजावणी करणे.
- महानगरपालिकेची सर्व कार्यालये आणि आस्थापना यांना जोडणारे भक्कम वाईड एरीया नेटवर्क स्थापन करणे.
- व्यापक माहिती तंत्रज्ञानाच्याद्वारे रियल टाईम एमआयएसमार्फत परफॉर्मन्स इंडिकेटर्सचे संनियंत्रण आणि प्रमुख कार्यक्रमांचे मूल्यमापन करणे.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. संगणक निष्णात कर्मचारी (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. संगणकाची उपलब्धता (प्रती १०० कर्मचारी) - कोअर इंडिकेटर
३. संपूर्णतः कार्यान्वित संगणक (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. अँटीव्हायरस सॉफ्टवेअर अद्ययावत करणे (दिवस) - बेसिक इंडिकेटर
५. कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण (%) - बेसिक इंडिकेटर
६. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. इलेक्ट्रॉनिक यंत्रणेद्वारे प्राप्त झालेल्या तक्रारींची दखल (दिवस) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. माहितीच्या देवाणघेवाणीचा कालावधी (दिवस आणि आठवडे) - बेसिक इंडिकेटर
३. इंटरनेटची उपलब्धता (कर्मचारी %) - बेसिक इंडिकेटर
४. परवानगीसाठीचा मान्यता कालावधी (दिवस/आठवडे) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
<p>➤ महानगरपालिकेच्या विविध खात्यांच्या सर्व महत्त्वाच्या कार्यक्रमांचे / बाबींचे संगणकीकरण करण्यासाठी सॉफ्टवेअर सोल्युशनचा विकास / अंमलबजावणी करणे.</p>	(एक) महापालिका खात्यांचे संगणकीकरण करण्यासाठी ई.आर.पी. सोल्युशन खालील क्षेत्रामध्ये कार्यान्वित करणे	<p>४३.०३</p>
	(अ) फायनान्स अँड अकाऊंट्स्	
	(ब) मटेरियल मॅनेजमेंट	
	(क) ह्युमन रिसोर्सेस	
	(ड) प्रोजेक्ट सिस्टीम्स	
	(इ) फ्लीट अँड वर्कशॉप मॅनेजमेंट	
	(फ) सिटिजन्स पोर्टल आणि वॉर्ड मेनेजमेन्ट	
	(दोन) बायोमेट्रिक अॅक्सेस कार्यप्रणाली कार्यान्वित करणे व परिरक्षण करणे.	
	(तीन) जी.पी.एस. सिस्टीमवर आधारित व्हेहिकल्स ट्रॅकिंग सिस्टिमचा वापर करून घन कचरा वाहतूक करणाऱ्या वाहनांवर चांगल्या प्रकारे नियंत्रण व देखरेख ठेवणे.	
	(चार) जिऑग्राफिकल इन्फरमेशन सिस्टीमची अंमलबजावणी.	
(पाच) पी.टॅक्स, अॅक्वा,बॉस या प्रणालींचा अवलंब करून महसूल संकलन यंत्रणेची दर्जोन्नती करणे.		
(सहा) टेलको ग्रीड होरा सीआरएम सोल्युशन सेट.		

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ महानगरपालिकेची सर्व कार्यालये आणि आस्थापना यांना जोडणारे भक्कम वाईड एरीया नेटवर्क स्थापन करणे.	(एक) माहिती तंत्रज्ञान कक्षासाठी स्थापत्य, विद्युत कामे, फर्निचर, वातानुकूलन यंत्रणा यांसारख्या पायाभूत सुविधा पुरविणे आणि वरळी भांडार इमारतीमध्ये अभियांत्रिकी खात्यांना आणि डाटा सेंटरला सामावून घेणे.	८.००
	(दोन) वरळी भांडार इमारतीमध्ये सर्व अभियांत्रिकी खाती व आधार सामग्री केंद्र यांना सामावून घेण्यासंबंधीची कामे.	२९.०१
	(तीन) संगणक नेटवर्क मार्फत महानगरपालिकेची सर्व विभाग कार्यालये मुख्यालयाला जोडणे.	

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१०१.५९
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	७९.२३
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	१८०.८२

सुधार योजना

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

महानगरपालिकेने १९३३ साली ताब्यात घेतलेल्या पूर्वीच्या मुंबई सुधार विश्वस्त मंडळाच्या मालमत्ता आणि इतर संपादित केलेल्या मालमत्ता यांचे परिरक्षण करणे ही बाब प्रामुख्याने सुधार योजनेमध्ये अंतर्भूत आहे. सदर योजनेबाबतची कार्यवाही मालमत्ता खात्यामार्फत पार पाडण्यात येते.

२. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने ताब्यात घेतलेल्या / संपादित केलेल्या मालमत्तांचे योग्यप्रकारे परिरक्षण करणे आणि नियोजनबद्ध पुनर्विकास करणे ही सुधार योजनेची महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. या दृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात
आलेली क्षेत्रे

- महापालिकेच्या मालमत्तांचा व इतर संपादित मालमत्तांचा पुनर्विकास करणे.
- बी.आय.टी. चाळी, अर्धपक्क्या छपऱ्या आणि महापालिका सदनिका यांच्या दुरुस्त्या आणि परिरक्षण करणे.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. भाडेपट्ट्याने दिलेल्या मालमत्ता (%) - कोअर इंडिकेटर
२. रिक्त मालमत्ता (%) - किंग इंडिकेटर
३. लिजहोल्ड मालमत्ता (%) - कोअर इंडिकेटर
४. पुनर्विकसित मालमत्ता (%) - बेसिक इंडिकेटर
५. मालमत्ता विकास खर्च (रु./चौ.मी.) - बेसिक इंडिकेटर
६. संक्रमण शिबीरांमधील ताबा प्रमाण (प्रती युनीट व्यक्ती / रात्र) (%) - बेसिक इंडिकेटर
७. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. जुन्या इमारतींच्या कोसळण्याच्या प्रमाणात घट (%) - कोअर इंडिकेटर
२. प्रॉपर्टी अॅसेट मॅनेजमेंटमधील पारदर्शकता (होय/नाही) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. प्रॉपर्टी अॅसेट मॅनेजमेंटची आंतरराष्ट्रीय मानके (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

		(रुपये कोटीत)
भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ महापालिकेच्या मालमत्तांचा व इतर संपादित मालमत्तांचा पुनर्विकास करणे.	महापालिका कर्मचाऱ्यांच्या विविध निवासस्थानांचे बांधकाम आणि पुनर्बांधकाम करणे.	२.५७
	<ul style="list-style-type: none"> अर्थसंकल्प 'ब' अंतर्गत येणाऱ्या बी.आय.टी. चाळी, संपादित मालमत्ता, कर्मचारी निवासस्थाने इ. मालमत्तांचे बांधकाम / पुनर्बांधकाम 	२५.५३
➤ बी.आय.टी. चाळी, अर्धपक्क्या छपऱ्या आणि महापालिका सदनिका यांच्या दुरुस्त्या आणि परिरक्षण करणे.	<p>(एक) बी.आय.टी. चाळी, अर्धपक्क्या छपऱ्या, संपादित मालमत्ता आणि महापालिका वसाहती यांच्या विशेष दुरुस्त्या व पुनर्विकास करणे.</p> <p>(दोन) चाळी, अर्धपक्क्या छपऱ्या यांच्या दुरुस्त्या, पाण्याचे पंप बदलणे, रिवायरिंगची कामे करणे इत्यादींसह गरीब वर्गातील लोकांच्या मोडकळीस आलेल्या घरांच्या व्यापक दुरुस्त्या करणे.</p>	<div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> } १७.११ </div>

४. अपेक्षित परिणाम :

- महापालिकेच्या मोडकळीस आलेल्या मालमत्तांचा विकास नियंत्रण नियमावलीच्या नियम क्र. ३३(७), ३३(८), ३३(९) मधील तरतुदीनुसार पुनर्विकास केल्यामुळे समाजामधील गरीब वर्गाला चांगल्या प्रकारची निवासस्थाने पुरविली जातीलच परंतु महापालिकेला मोठ्या संख्येने प्रकल्पबाधित व्यक्तींसाठी निवासस्थानेही उपलब्ध होतील. परिणामी रस्ता रुंदीकरणाच्या प्रकल्पांसह अनेक प्रकल्प त्वरेने निकालात काढण्यासाठी प्रशासनाला मदत होईल.
- महापालिकेच्या धोकादायक इमारतींचे संरक्षण होईल.

५. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	६९.९८
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१८३.२०
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	२५३.१८

गलिच्छ वस्ती सुधारणा

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

महानगरपालिका/ शासन आणि खाजगी जमिनींवरील अधिसूचित गलिच्छ वस्त्यांमधील नागरी सुविधांमध्ये सुधारणा करण्याच्या अनेक उपाययोजना गलिच्छ वस्ती सुधार योजनेअंतर्गत पार पाडल्या जातात.

२. शहरातील गरीब जनतेला आरोग्यकारक पर्यावरण आणि उच्च दर्जाच्या नागरी सुविधा उपलब्ध करून देणे, ही गलिच्छ वस्ती सुधार योजनेची महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. या दृष्टीने खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात
आलेली क्षेत्रे

- अधिसूचित गलिच्छ वस्त्यांमधील मूलभूत नागरी सुविधांमध्ये सुधारणा.

कार्यानुरूपता दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. पिण्यायोग्य पाण्याचा नियमित पुरवठा (लिटर्स प्रति माणशी प्रति दिन) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. घन कचऱ्याचे वर्गीकरण (%) - कोअर इंडिकेटर
३. कार्यरत जलमापके (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. गलिच्छ वस्ती परिसरातील स्वच्छता (प्रमाण १-५) - कोअर इंडिकेटर
२. जल आकाराची संपूर्ण वसुली (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
३. उघडयावर प्रातर्विधी (होय/नाही) - बेसिक इंडिकेटर
४. उघडयावर मुत्रविसर्जन (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर
५. गलिच्छ वस्ती पर्यावरणासंबंधीची आंतरराष्ट्रीय मानके - पिण्यायोग्य पाणी, उघडयाजागी प्रातर्विधीस प्रतिबंध, पाणी भरून वाहणे, गटारे आणि पाणी झिरपणे याला प्रतिबंध, नियमित कचरा संकलन, २४/७ वीज आणि पाणी पुरवठा, मोकळ्या जागा, गुन्हेगारीचे प्रमाण शून्य (प्रमाण १ -५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

		(रुपये कोटीत)
भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ अधिसूचित गलिच्छ वस्त्यांमधील मूलभूत नागरी सुविधांमध्ये सुधारणा.	(एक) विविध गलिच्छ वस्त्यांमधील धुण्याच्या जागा, पाणी पुरवठ्याची व्यवस्था तसेच शौचकूपांच्या मुख्य दुरुस्त्या यासह सिमेंट काँक्रीटच्या मार्गिका, रस्ते, बंदिस्त गटारे, प्रकाश व्यवस्था, स्वच्छतेच्या सोयी यासारखी संकीर्ण कामे करणे.	१०६.४१
	(दोन) विविध गलिच्छ वसाहतींमधील ए.पी. ब्लॉक्स / पी.एस.सी. ब्लॉक्स यांच्या सेप्टिक टँकच्या दुरुस्त्या आणि त्यामधील मल काढणे तसेच संलग्न कामे करणे.	२२.७५

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

		(रुपये कोटीत)
अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज		२४.८८
ब) महसुली अर्थसंकल्प अंदाज		१४९.८०
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)		१७४.६८

करनिर्धारण व संकलन

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मालमत्ता कर आणि जकात हे मुंबई महानगरपालिकेच्या उत्पन्नाचे प्रमुख स्रोत आहेत. करनिर्धारण व संकलन खात्यामार्फत बृहन्मुंबईतील मालमत्तांवरील मालमत्ता कराचे व मुंबईत येणाऱ्या मालावरील जकातीचे संकलन केले जाते. ह्या स्रोतांपासून मिळणाऱ्या उत्पन्नामध्ये वाढ करण्यासाठी शक्य ते सर्व प्रयत्न करित असताना या व्यवहारातील पारदर्शकता आणि जनतेच्या सोयी याकडे दुर्लक्ष करून चालणार नाही.

२. महानगरपालिकेची मालमत्ता करांचे निर्धारण आणि संकलनाची प्रक्रिया सुसंगत आणि पारदर्शक करणे जेणेकरून करदात्यांना कर भरणा करण्यासाठी उत्साहित केले जाईल व प्रोत्साहन मिळेल आणि कर चुकवेगिरीलाही आळा बसेल ही या क्षेत्रातील महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. यासाठी खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आलेला आहे.

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे

- नियमित व वेळेवर कर भरण्यासाठी करदात्यांना उत्तेजन देणे.
- वादग्रस्त प्रकरणांमध्ये अडकलेली रक्कम मिळविण्यासाठी अशी प्रकरणे लवकर निकालात काढणे.
- प्रशासकीय कार्यक्षमता आणि नागरिकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी यामध्ये वाढ करण्यासाठी जकात नाक्यांवरील सुविधांची दर्जोन्नती करणे.
- करनिर्धारण व संकलन प्रक्रिया संयुक्तिक व पारदर्शक करणे.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. संभवनीय करदाते (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. संगणकीकरणाचा दर (%) - कोअर इंडिकेटर
३. महसूलात वाढ (%) – कोअर इंडिकेटर
४. वादविवाद निकाल कालावधी (दिवस/महिने)- बेसिक इंडिकेटर
५. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही)- बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. महसूल संकलनाचे खर्चाशी प्रमाण - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. महसूल संकलनाचे महसूल निर्धारणाशी प्रमाण - बेसिक इंडिकेटर
३. आंतरराष्ट्रीय मानकांप्रमाणे करनिर्धारण व संकलन आणि लोकसंख्या व्याप्ती, संकलनाचा पूर्णत्व दर, वाद निकाल कालावधी, महसूलाचे खर्चाशी प्रमाण, महसूलाचा वाढता वार्षिक दर आणि सार्वजनिक खर्चामधील क्षमता वृद्धी (प्रमाण १ - ५) -बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी (रुपये कोटीत)
➤ नियमित व वेळेवर कर भरण्यासाठी करदात्यांना उत्तेजन देणे.	(एक) सर्व मूल्यनिर्धारित मालमत्तांच्या मालकांसाठी/ कायदेशीर रहिवाशांसाठी करदाता कल्याण योजना.	१०.००
	(दोन) "अर्ली बर्ड" इन्सेंटीव्ह स्कीम.	२.००
➤ वादग्रस्त प्रकरणांमध्ये अडकलेली रक्कम मिळविण्यासाठी अशी प्रकरणे लवकर निकालात काढणे.	(एक) मालमत्ता करनिर्धारणाची वादग्रस्त प्रकरणे सेटलमेंट अँडव्हायझरी बोर्डामार्फत न्यायालयीन बाह्य समझोत्याद्वारे लवकर निकालात काढणे.	१.००
	(दोन) पूर्व आणि पश्चिम उपनगरांमध्ये मालमत्ता करांच्या संदर्भातील अपिल प्रकरणांची सुनावणी लवकर करून ती निकालात काढण्यासाठी अतिरिक्त लघुवाद न्यायालयांची स्थापना.	१.५०
➤ प्रशासकीय कार्यक्षमता आणि नागरिकांना पुरविण्यात येणाऱ्या सोयी यामध्ये वाढ करण्यासाठी जकात नाक्यांवरील सुविधांची दर्जोन्नती करणे.	(एक) जकात नाक्यांवरील व्यवहाराचा कालावधी कमी करणे आणि जकात चुकवेगिरीला आळा घालण्याच्या दृष्टीकोनातून सुनियोजित आरेखने, येणाऱ्या वाहनांचे चलचित्रण व स्कॅनर्स, 'इन-मोशन' वजन काटे इत्यादींसारख्या आधुनिक उपकरणांचा वापर करून जकात नाक्यांची दर्जोन्नती/आधुनिकीकरण करणे.	१६०.००
	(दोन) मुंबई-पनवेल महामार्गावरील मानखुर्द जकात नाक्याजवळ प्रवेशद्वार बांधणे.	०.९०
	(तीन) पश्चिम द्रुतगती महामार्गावरील दहिसर जकात नाक्याजवळ प्रवेशद्वार बांधणे.	३.००
	(चार) मानखुर्द-पनवेल द्रुतगती महामार्गावरील जकात नाक्यालगतच्या जकात आणि निर्यात कार्यालयाला पाणी पुरवठा करणे.	३.००
	(पाच) मुलुंड-ऐरोली लिंक रोड जकात नाक्यावरील बाहेरील मोकळ्या जागेचे काँक्रीटकरण करणे.	१.००

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ करनिर्धारण व संकलनाची प्रक्रिया तर्कसंगत आणि पारदर्शक करणे.	(एक) मालमत्तांचा जीआयएस सर्व्हे आणि मालमत्तांचे मॅपिंग करणे.	१५.००
	(दोन) करनिर्धारण व संकलन खात्याच्या संगणकीकरणाकरिता व क्युबिकल सिस्टीमप्रमाणे बैठक व्यवस्था करण्याकरिता विविध उपकरणे पुरविणे.	३.५०
	(तीन) करनिर्धारण व संकलन खात्याकरिता केंद्रीय अभिलेख कार्यालय म्हणून कांदिवली येथे प्रॉपर्टी टॅक्स भवन स्थापन करणे.	३.२३

४. अपेक्षित परिणाम :

- नियमित व वेळेवर कर भरण्यासाठी करदात्यांना प्रोत्साहन दिल्यामुळे आणि अपिल प्रकरणांची त्वरित सुनावणी करून ती लवकर निकालात काढण्यासाठी पूर्व व पश्चिम उपनगरांमध्ये अतिरिक्त लघुवाद न्यायालयांची स्थापना केल्यामुळे मालमत्ता करांची थकबाकी कमी होऊन कर महसुलात वाढ होईल.
- प्रशासकीय कार्यक्षमता वाढल्यामुळे जकातीपासूनच्या महसुलात वाढ होईल आणि जकात चुकवेगिरीला आळा बसेल.
- जकात नाक्यावर वाहतूकदारांना जकात भरण्यासाठी लागणाऱ्या वेळेत घट होईल.

५. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१७६.३१
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	४२४.६२
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	६००.९३

विकास आराखडयाची अंमलबजावणी

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

मुंबईच्या विकासासाठी नियोजन आराखडयात रस्ता बांधणे व रुंदीकरण, उद्याने, मंडया, खुली नाटयगृहे इत्यादींसारख्या विविध हेतूसाठी भूखंड राखून ठेवलेले / आरक्षित केलेले असतात. महानगरपालिकेचे विकास नियोजन खाते विविध सार्वजनिक उद्दिष्टांसाठी आरक्षित भूखंड संपादन करण्याचे काम पार पाडते व त्याद्वारे नियोजन आराखडयाची उद्दिष्टे साध्य करण्याचा प्रयत्न करते.

२. मंजूर झालेल्या विकास आराखडयानुसार मुंबईचा नियोजनबद्ध विकास करणे ही या क्षेत्रातील महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती असून त्यासाठी खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आला आहे.

भर देण्यात
आलेली क्षेत्रे

- विकासाच्या अग्रक्रमांनुसार करावयाच्या विविध सार्वजनिक प्रयोजनार्थ मुंबईतील राखीव भूखंडांचे संपादन.
- चांगल्या इमारत बांधकाम पध्दतींना उत्तेजन.
- विकास नियोजन खात्याच्या संपूर्ण कामकाजामध्ये अधिक गतिमानता व पारदर्शकता आणणे.
- विकास नियंत्रण नियमावली आणि इतर संबंधित सर्व वैधानिक तरतुदींच्या काटेकोर अंमलबजावणीची खातरजमा.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. नियंत्रणात्मक तरतुदींचा पूर्णत्व दर (%) - कोअर इंडिकेटर
२. राखीव भूखंडाच्या संपादन खर्चाचे किंमतीशी प्रमाण - कोअर इंडिकेटर
३. राखीव भूखंडाचा संपादन दर (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. विकास आराखड्याच्या अंमलबजावणीचा खर्च (रु/प्रती चौ.मी.) - कोअर इंडिकेटर
२. नियंत्रणात्मक नियमावलीच्या पूर्ततेची आंतरराष्ट्रीय दर्जाची मानके (प्रमाण १-५) - बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ विकासाच्या अग्रक्रमांनुसार करावयाच्या विविध सार्वजनिक प्रयोजनार्थ मुंबईतील राखीव भूखंडांचे संपादन.	(एक) रस्त्यांवरील चिंचोळेपण (बॉटल नेक) काढण्यासाठी भूमी संपादन.	} २२०.७१
	(दोन) क्रीडांगणे, मैदाने, खुले नाट्यगृह इत्यादीकरिता भूखंड संपादन.	
	(तीन) महानगरपालिका मंडयांच्या बांधकामाठी भूखंड संपादन.	
	(चार) शाळा, रुग्णालये याकरिता भूखंड संपादन.	
➤ चांगल्या इमारत बांधकाम पध्दतींना उत्तेजन.	(एक) इको-हाऊसिंग कार्यक्रमाची अंमलबजावणी.	०.३५
	(दोन) इको-हाऊसिंग कार्यक्रमांतर्गत मालमत्ता कराच्या हिश्याची परतफेड.	५.००
	(तीन) इको-हाऊसिंग कार्यक्रमांतर्गत विकास आकारांच्या हिश्याची परतफेड.	०.१०
➤ विकास नियोजन खात्याच्या संपूर्ण कामकाजामध्ये अधिक गतिमानता व पारदर्शकता आणणे.	(एक) इमारत प्रस्ताव परवानग्या व विकास आराखडा यांच्या अभिलेखांचे डीजीटायझेशन.	७.००
	(दोन) इमारत प्रस्तावांची ऑटो डीसीआर आणि बीपीएएमएस सॉफ्टवेअरच्या अंमलबजावणीमार्फत ऑटो स्क्रुटीनी.	२.२६
	(तीन) विकास आराखड्याची सुधारणा.	१०.००

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	२३३.५४
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	३४.८६
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ व ब)	२६८.४०

सुरक्षा सेवा

प्रस्तावित अर्थसंकल्पीय अंदाजांतील तरतुदींची ठळक वैशिष्ट्ये व महत्त्वाच्या निर्धारित फलश्रुती

बृहन्मुंबई महानगरपालिकेचे स्वतःचे सुरक्षा खाते असून हे खाते महानगरपालिकेच्या विविध महत्त्वाच्या आस्थापना आणि कार्यालये यांची सुरक्षा करते.

२. महापालिका इमारती, कार्यालये, रुग्णालये, उद्याने, तलाव, धरणे इत्यादीसारख्या महापालिकेच्या मालमत्तांची संपूर्णतः सुरक्षा करणे, ही महापालिका सुरक्षा सेवांसाठीची महत्त्वाची निर्धारित फलश्रुती आहे. त्यानुसार खालील क्षेत्रांवर भर देण्यात आला आहे.

भर देण्यात
आलेली क्षेत्रे

- महानगरपालिका मालमत्तांची सुरक्षितता वाढविणे.
- सुरक्षा दलाच्या कर्मचारीवर्गाच्या क्षमतेमध्ये वाढ करणे.

कार्यानुरूपता
दर्शके

आऊटपूट इंडिकेटर्स

१. सुरक्षा पुरविणारी साधने (सी.सी. टि.व्ही, डीव्हीआर, संनिरीक्षण उपकरणे) संपूर्णतः कार्यान्वित (%) - कोअर इंडिकेटर
२. प्रशिक्षित कर्मचारी(%) - बेसिक इंडिकेटर
३. गुन्हे शोधण्याचा दर (%) - बेसिक इंडिकेटर
४. ऑपरेशनल आऊटकम मॉनिटरिंग अँड इव्हॅल्युएशन सिस्टीमची उभारणी (होय / नाही) - बेसिक इंडिकेटर

आऊटकम इंडिकेटर्स

१. गुन्हांच्या प्रमाणात घट (%) - कोअर इंडिकेटर आणि किंग इंडिकेटर
२. गुन्हे शोधण्याच्या दर, अपराध सिध्दीचा दर, सुरक्षित परिसर याद्वारे व्यक्त होणारी सुरक्षा सेवांची आंतरराष्ट्रीय मानके (प्रमाण १-५)
- बेसिक इंडिकेटर

३. उपरोक्त क्षेत्रातील साध्यांसाठी आगामी वर्षात खालील उपक्रम हाती घेण्याचे प्रस्ताविले आहे :-

(रुपये कोटीत)

भर देण्यात आलेली क्षेत्रे	उपक्रम	तरतुदी
➤ महानगरपालिका मालमत्तांची सुरक्षितता वाढविणे.	(एक) सुधारित संनिरीक्षणासाठी महापालिकेची महत्वाची कार्यालये आणि रुग्णालयांमध्ये सीसीटीव्ही / डीव्हीआर सिस्टीम बसविणे.	०.५०
	(दोन) मुख्यालय तसेच विभाग कार्यालये इत्यादींमध्ये डोअर फ्रेम मेटल डिटेक्टर मशिन्स बसविणे.	०.०६
	(तीन) नैमित्तिक अभ्यागतांकरिता पास यंत्रणा उभारणे.	०.९६
	(चार) वायरलेस सिस्टीमची उभारणी	०.५८
	(पाच) हॅन्ड मेटल डिटेक्टर्सची खरेदी करणे.	०.०५
	(सहा) महापालिका मुख्यालय, विभाग कार्यालये आणि रुग्णालये येथे प्रभावी सुरक्षा यंत्रणा पुरविणे.	७.००
➤ सुरक्षा दलाच्या कर्मचारीवर्गाच्या क्षमतेमध्ये वाढ करणे.	(एक) फायरिंग कौशल्याची दर्जोन्नती करण्यासाठी भांडुप संकुल प्रशिक्षण केंद्र येथे फायरिंग रेंज सेंटरचे बांधकाम.	०.२५
	(दोन) फायरिंग सरावासाठी शूटर ट्रेनिंग सिस्टिमची खरेदी.	०.१०
	(तीन) बँड पथकाकरिता आधुनिक वाद्यसामग्रीची खरेदी.	०.१०

४. सन २०१०-११ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजांमधील खर्चाच्या प्रस्तावित तरतुदी :

(रुपये कोटीत)

अ) भांडवली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१०.६६
ब) महसुली अर्थसंकल्पीय अंदाज	१२४.४८
एकूण प्रस्ताविलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (अ + ब)	१३५.१४

**HIGHLIGHTS OF THE PROPOSED BUDGETARY
PROVISIONS AND EXPECTED OUTCOMES**

Storm Water Drainage

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

It is an obligatory duty of the Corporation to maintain and clean drains and drainage works as per Section 61(a) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888.

2. **The targetted key output** in the area of Storm Water Management is *quick and efficient drainage of storm water so as to avoid water logging and consequent inconvenience to the citizens*, especially during the monsoons. **The target key outcomes** are a **clean city environment, fall in diseases arising from unclean environment and flooding, and improvement in city productivity and incomes**. Accordingly taking a number of measures to transform Mumbai into a World Class City, by strengthening the storm water drain infrastructure. The focus of outcome-oriented activities is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Upgrading the existing SWD network to cater to a rainfall intensity of 50mm/hour.
- Creating pumping capacity to pump out excess storm water.
- Widening/Desilting and removal of obstructions from major/minor nallas/drains.
- Building Department-Department Partnership (DDP) with other MCGM departments.

**Performance
Indicators**

Output Indicators

1. Total Drain Length Cleaned Regularly (%) - *Core Indicator*
2. Mechanized Operations (%) - *Core Indicator*
3. Minimum Storm Water Draining Time (Metres/Second) – *Basic Indicator*
4. Flooding Spots (Number & % change) – *Basic Indicator*
5. Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators :

1. Water Logged Days (%) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Flooding During Monsoon/Flood-Free City (Yes/No) - *Core Indicator and King Indicator*
3. Response Time To Clean Water Logging (Hours Per Sqm Area) – *Basic Indicator*
4. Absenteeism in Work & Loss In Incomes Reduction (%) – *Basic Indicator*
5. International Standards In Clean Environment (Scale 1-5) – *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Upgrading the SWD in Mumbai with a view to minimize water logging and ensure quick dispersal of storm water in the city and suburbs	(i) Construction / reconstruction / improvement / remodeling / training / widening of Storm Water Drains. - BRIMSTOWAD Project Works - Works other than BRIMSTOWAD Project Works.	452.90 507.40
	(ii) Repairs of collapsed walls on nallas and collapsed portions of culverts.	2.23
	(iii) Converting pipe culverts into box culverts, remodelling of existing culverts.	5.13
➤ Creating pumping capacity to pump out excess storm water.	Setting up of storm water pumping stations (BRIMSTOWAD Project Works).	99.52
➤ Widening/Desilting and removal of obstructions from major/minor nallas/drains	(i) General civil repairs - S.W.D.	48.00
	(ii) Desilting of arch drains, box drains, dhapa drains, nallas in the City and the Suburbs including payment to Railways and NGOs.	61.00
	(iii) Widening, training and desilting of Mithi river within the jurisdiction of the M.C.G.M. and other rivers/nalla systems in Brihanmumbai as per the recommendations of the Brimstowad Report, the Fact Finding Committee, appointed by the State Govt. and the C.W.P. & R.S.	51.00
	(iv) Rehabilitation of structures along Nalla/S.W.Drains.	34.96

4. Expected Results :

- Minimizing risk of floods in Grant Road, Mumbai Central, Tardeo, Lal Baug, Kurla, Kalina, Bandra-Kurla Complex, Saki Naka, Air India Colony, L.B.S. Road, Marol Military Colony, Versova, Goregaon, Kandivali, Borivali, Dahisar etc. areas, following installation of storm water pumping stations.
- Development of Mithi river and other rivers like Dahisar river / Poisar river, along with widening and training and thorough desilting so as to minimise the chances of flooding in these areas.
- Desiltation of about 292.76 kms of drains will improve their carrying capacity.
- Upgradation of approximately 40 kms of storm water drains in accordance with 50 mm / per hour rainfall criteria so as to reduce water logging.

5. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs.in crores)

a)	Capital Budget Estimates	1059.82
b)	Revenue Budget Estimates	268.96
	Total Budget Provision proposed (a + b)	1328.78

Roads, Traffic and Bridges

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per Section 61 (m) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, it is an obligatory duty of the Corporation to construct, maintain, alter and improve public streets, bridges, causeways and the like and to also take other measures for ensuring safe and orderly passage of vehicular and pedestrian traffic on roads.

2. An efficient road infrastructure network and traffic management system are prerequisites to enable Mumbai to receive global recognition as a world class city. The targetted key output is high quality, fully operational and aesthetic road infrastructure of international standards, and target key outcomes are smooth, speedy and safe movement of vehicular and pedestrian traffic. Accordingly, the focus of outcome-oriented activities is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Preparing roads of International standards with improved riding quality, using appropriate design standards and modern technology.
- Construction of new footpaths for the convenience of pedestrian traffic.
- Improving the aesthetic appeal of the city roads.
- Upgradation of traffic system and development of traffic islands.
- To construct mechanized multi storied building for pay and park on BOT basis.
- Building Department-Department Partnership (DDP) with other MCGM departments.

**Performance
Indicators**

Output Indicators

1. **Traffic Signal Efficiency Rate (%) - *Core Indicator***
2. **Public Parking Space (Ratio) - *Core Indicator***
3. **Footpaths Constructed (%) - *Basic Indicator***
4. **Aesthetic Coverage of Road Infrastructure (%) - *Basic Indicator***
5. **Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation (Yes/No) - *Basic Indicator***

Outcome Indicators

1. **User Cost on Vehicle Maintenance (Rs. per km/annum) - *Core Indicator & King Indicator***
2. **Budget Spending on Road Maintenance (Rs. Per Km.) - *Core Indicator & King Indicator***
3. **Travel Time Change (Minutes) - *Basic Indicator***
4. **International Standards in Road Transportation– speed, accident rate, O & M (scale 1-5)
- *Basic Indicator***

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Preparing roads of International standards with improved riding quality, using appropriate design standards and modern technology.	(i) Constructing cement concrete roads.	478.42
	(ii) Construction of new high quality asphalt roads, repairs of existing roads as per the report of the Standing Technical Advisory Committee.	} 342.29
	(iii) Widening and improvement of various roads.	
	(iv) Widening of roads in the City by adding setback lands.	
	(v) Raising and lowering of Chambers/manholes on the different roads for smooth riding quality.	1.00
➤ Construction of new footpaths for the convenience of pedestrian traffic.	(i) Construction/reconstruction and improvement of footpaths in Greater Mumbai.	10.00
	(ii) Repairs to sea walls in Brihanmumbai.	15.00
➤ Improving the aesthetic appeal of roads.	(i) Beautification and landscaping of major roads and traffic islands in the city and the suburbs.	0.27
	(ii) Development of Heritage Walk in Heritage precincts with distinct signage, footpaths, street furniture, street light.	0.10

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Upgradation of traffic system and development of traffic islands.	(i) Providing and maintaining traffic signals at various junctions, providing road dividers to avoid traffic jam.	} 0.37
	(ii) Maintaining street lighting system and providing direction boards.	
	(iii) Providing street furniture.	0.15
	(iv) Construction of bridges and subways for crossing the road as well as repairs and improvements.	202.31
	(v) Works related to Area Traffic Control etc. under M.U.T.P.	20.00
	(vi) Setting up of Variable Messaging System.	0.10
	(vii) Construction and beautification of new traffic islands / central median including landscaping.	1.40

4. Expected Results :

- 120 km of Asphalt roads, based on improved design, will last longer and there will be substantial saving in the expenditure on road maintenance in future.
- 30 km of longer lasting cement concrete roads, mostly in water logging prone areas would be constructed.
- Creation, construction and improvement of footpaths would considerably improve pedestrian traffic.
- Due to Construction of new Bridges and F.O.B.s, there will be reduction in the number of accidents and less obstruction for vehicle drivers.
- Control and streamlining of traffic will be facilitated by road dividers, direction / signage boards.
- Control and streamlining of traffic will be facilitated by using modern traffic signal systems like Variable Messaging System (V.M.S.), Area Traffic Control (A.T.C.) etc.
- Heritage walk will create greater awareness about Heritage Buildings and more and more tourists will be attracted towards Heritage Buildings and Heritage precincts.

5. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	
	1) Asphalt Roads	363.45
	2) Footpaths	10.00
	3) Cement Concrete Roads	478.42
	4) Traffic Operation	28.77
	5) Bridges	202.31
	6) Others	2.66
	Total (a)	1085.61
b)	Revenue Budget Estimates	
	1) Roads and Traffic Operation	573.27
	2) Bridges	8.44
	Total (b)	581.71
	Total Budget provision proposed (a+b)	1667.32

Water Supply

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

One of the main functions of the MCGM as per Section 61(b) of the MMC Act 1888 is to construct, operate and maintain the entire water supply system to provide pure and clean water to the citizens in Mumbai. The Water Supply Project department is responsible for augmenting the water supply to Mumbai for meeting its rising demand. Accordingly, the Water Supply Project Department has completed the III-A Mumbai Water Supply Project and the Middle Vaitarna Water Supply Project is undertaken taking into consideration the recommendations of the Committee set up by the State Govt. under the Chairmanship of Dr. M.A. Chitale. The Hydraulic Engineer's Department, on the other hand, is responsible for operation, maintenance and management of the entire water supply system, including fixing and recovery of user charges.

2. The key target outputs in the Hydraulic Engineering and Water Supply Sector are an *extensive and expanding network of energy-efficient water processing and delivery system* including continuing upgrading of the existing network. The key target outcomes are *adequate, contamination-free water to all citizens of Mumbai, without discrimination of location and type of settlements to result in final outcomes of healthy living and zero water-borne diseases scenario*. Another outcome is full billing of service provision and recovery of all dues for provision of this service. In this perspective, the focus of outcome-oriented activities is on the following thrust area :

Thrust Areas

- Augmentation of Water Sources.
- Expansion and strengthening of Water Delivery System.
- Reducing non-revenue water.
- Effective demand management measures.
- Improving quality of water by minimizing contamination.
- Efficient use of energy with a view to reducing operating costs and responding to the threat of global warming.
- Improving the infrastructure and ambience at various water supply installations.
- Rain Water Harvesting
- Save water campaign.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Treatment & Pumping Capacity of Water (mld) - *Core Indicator*
2. Access to Safe Municipal Water (%) - *Core Indicator*
3. Water Meters (%) - *Core Indicator*
4. Water Contamination Rate (%) - *Core Indicator*
5. Operation Cost to Revenue (ratio & %) - *King Indicator*
6. Recovery Performance –Demand to Recovery (Ratio) - *Core Indicator and King Indicator*
7. R&R Old Pipelines (%) - *Basic Indicator*
8. Electro Chlorination (%) – *Basic Indicator*
9. Recovery Performance –Arrears to Demand (%) – *Basic Indicator*
10. Establishment of Operational Outcome Monitoring and Evaluation System (Yes/No) – *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Water Leakage (%) - *Core Indicator*
2. Frequency of Reduced Pressure, from committed (% or scale 1-5) - *Core Indicator*
3. Zero Incidence and Death from Water-borne Diseases (Number) - *King Indicator*
4. Disruption in Supply Hours (hrs/day) – *Basic Indicator*
5. Near Zero NRW (Non-Revenue Water) (Yes/No) – *Basic Indicator*
6. International Standards in Water Delivery –100% coverage, high lpcd, 100% meters, zero NRW, zero % leakage, zero level water contamination. (scale 1-5) – *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year

(Rs.in crores)				
Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11	
➤ Augmentation of Water Sources	<u>MUMBAI-III Water Supply Project</u>	W.S.P.		
	(i) Construction of 455 MLD capacity Water Treatment Plant at Panjrapur is completed and water supply of 355 mld is commenced.		3.00	
	(ii) P/L 3000 mm.dia. (6km.) M.S.W.M. from Mulund-Goregaon Link Road Eastern Express Highway Junction to Tagore Nagar, Vikhroli (E) Phase-I. Work is in progress and 3.80 km. pipeline is laid down so far.		35.00	
	(iii) P/L 3000 mm. dia. water main between Tagore Nagar, Vikhroli (E) and Amar Mahal - Phase-II (7.6 km). Work is in progress and 5.87 km of pipeline has been laid down so far.		6.00	
	(iv) Civil, mechanical & electrical works for providing Chlorination Plant at Panjrapur.		4.25	
	Under the Mumbai-IV Middle Vaitarna Water Supply Project as approved under the JNNURM by the Central Government, the following works are undertaken in hand			
	<u>Mumbai-IV Middle Vaitarna Water Supply Project</u>	W.S.P.		
	(i) Construction of Middle Vaitarna Dam.		230.00	
	(ii) Construction of approach roads at Dam site & bridges (through Public Works Department).		3.15	
	(iii) Construction of Administrative offices, colonies & other allied infrastructure works at Dam site.		0.50	
	(iv) Payment to the Forest Department.		0.50	
	(v) Rehabilitation of Project Affected Persons.		6.90	

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
	(vi) Consultancy charges to the Central Design Organisation (CDO) Nashik, a division under Irrigation Deptt. Govt. of Maharashtra for preparation of the design for the dam, the cost estimates, the draft tenders and for carrying out the related detail engineering studies for these works.		1.50
	(vii) Conveyance System for Middle Vaitarna Project - Providing & laying 3000 mm dia. M.S. water mains having length of 36.5 km. including cement mortar lining from inside & allied works. This work is in progress.		80.00
	(viii) Construction of Intake Tower at Modak Sagar and Shaft at Bell-Nalla and construction of Underground Tunnel in between is in progress.		60.00
	(ix) The work of construction of 900 MLD Water Treatment Plant with Chlorine Contact Tank at Bhandup is in progress.		120.00
	(x) The work of construction of 900 MLD Pumping Station, including Rising Main at Bhandup is in progress.		22.00
	(xi) The construction of Master Balancing Storage Reservoir at Bhandup is under progress.		22.00
	(xii) Providing telecommunication works & electric supply to Middle Vaitarna Project from MSED Co.		3.00

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
	<u>Tunnels</u>	W.S.P.	
	(i) The work of construction of Underground Tunnel from Malabar Hill Reservoir to Cross Maidan (costing Rs.156.68 crores) is in progress.		60.00
	(ii) The work of construction of Underground Tunnel from Ruparel College to Maroshi (costing Rs.415.10 crores) is in progress.		160.00
	(iii) The work of construction of Underground Tunnel from Veravali to Yari Road (costing Rs.187.14 crores) is in progress.		55.00
	(iv) For the work of construction of Underground Tunnel from Gundavali to Bhandup Complex (Costing Rs.2887.26 crores) is proposed to be undertaken.		105.00
	(v) The two tunnels at Powai to Veravali and Powai to Ghatkopar are proposed to be constructed as the existing Tansa Mains burst frequently due to ageing and posed maintenance problems due to development works by MMRDA along and over these lines. M/s TCE have been appointed as consultants.		35.00
➤ Expansion and strengthening of Water Delivery System	<u>Extension of Distribution Network</u> During the year 2009-10, the water mains of length of 16 km. in the city, 30 km. in the Western Suburbs and 49 km. in the Eastern Suburbs, thus total 95 kms. length of water mains were laid down. It is proposed to lay water mains of 72 km. in the City, 30 km. in the Western Suburbs and 47 km. in the Eastern Suburbs, thus total 149 km.	H.E.	130.00
	<u>Reconstruction of Reservoir</u>	W.S.P.	
	The NOC from Ministry of Environment & Forest is received for the work of reconstruction of Worli Hill Reservoir. A provision for Consultancy services and construction of Reservoir.		5.00
	It is proposed to construct the third Reservoir, in addition to existing two Reservoirs, at Malad Hill.		7.00
	The work of demolishing the Bhandup Hill Reservoir and to reconstruct the same is in progress. The estimated cost is Rs.24.97 crore and is expected to be completed in 18 months.		18.00

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
	<u>Rehabilitation of old water mains</u>	W.S.P.	
	The work of replacement of 1800 mm. dia. Tansa (East & West) water mains by 2750 mm. dia. mild steel water mains from Tansa to Tarali is proposed to be undertaken (estimated cost Rs.1431.88 crore).		380.00
	<u>Replacement & Rehabilitation of old pipelines</u> The H.E.'s Department has taken up an ambitious programme in hand for providing pure water to citizens of Mumbai by preventing contamination which involves replacement of small dia. Water Mains along with rehabilitation of some water mains including the Trunk Mains. Similarly, the work of replacement of some of the Sluice Valves is also proposed. This programme is being implemented in two phases.	H.E.	107.62
	(i) Replacement of old pipelines		
	a) In the year 2008-09, water mains of 35 kms. were replaced.		
	b) In the year 2009-10, the water mains of 64 kms. were replaced.		
	c) During 2010-11, it is expected to be replaced 44 kms. of water mains.		
	(ii) Rehabilitation of old pipelines		
	a) In the year 2008-09, water mains of the length of 96 kms. were rehabilitated.		
	b) In the year 2009-10, the water mains of the length of 28 kms. were rehabilitated.		
c) During 2010-11, it is proposed to be rehabilitated the water mains of 33 kms.			

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
<p>➤ Reducing non-revenue water</p>	<p>A multi-pronged programme is taken up under the banner of Sujal Mumbai Abhiyan, which aims at reducing the non-revenue water through a comprehensive Water Distribution Improvement Project [WDIP], to be implemented over 5 years under expert guidance, culminating in 24 x 7 water supply.</p> <p>Under this programme, Ward Committee-wise 16 contractors have been appointed under Phase-I & II to reduce the leakages primarily in the tertiary network and to reduce the non-revenue water. These contractors will carry out the work of reducing the leakages, primarily in tertiary network.</p>	<p>H.E.</p>	<p>132.21</p>
<p>➤ Effective Demand Management Measures</p>	<p><u>Universal Meters & Flow Metering</u></p> <p>MCGM has implemented Telescopic Rate Structure for the authorised building from 01.03.2008 for domestic consumers in order to regulate per capita consumption and to promote reasonable use of water. The responsibility of installing the water meters on all connections including operating, maintaining and reading is entrusted to the reputed firms. This project is proposed to be executed in two phases. In Phase-I, about 6000 water meters of various dia. are installed in City, Western Suburbs and Eastern Suburbs as a Pilot Project and the performance of each firm is reviewed. As per the recommendation of the Technical Expert Committee, Phase-II has been undertaken. Similarly, it is also proposed to install a flow meters on a trunk mains in wards where water is supplied directly through trunk mains.</p>	<p>H.E.</p>	<p>430.00</p>

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
➤ Rain Water Harvesting	<p>Per capita requirement of water supply is about 150 litres per day out of which the requirement of treated water is only 40 litres per day, rest of the water is used for flushing, gardening, car washing, etc. It is obviously not desirable to use the water which is filtered at International Standards for gardening, car washing, etc. If other water resources are used for these purposes, filtered water can be conserved to a greater extent. MCGM, therefore, has implemented new guidelines prescribing that new buildings having plot area of more than 1000 sq.mtr. will have to implement Rain Water Harvesting for using it for other than drinking purpose. MCGM has also decided to implement the project of Rain Water Harvesting on priority basis for which implementation at properties owned by MCGM is in progress.</p>	H.E.	66.00
➤ Strengthening of Leak Detection Section	<p>It is proposed to undertake a mass scale programme of detection of leakage and arrest the same to save the water on the backdrop of increasing gap between demand and supply of water, inequitable distribution and delay in availability of new water supply source. The said programme is proposed to be implemented in two phases. In Phase-I, immediate measures to be taken for effective utilization of the available staff and machinery and under Phase-II, to plan for strengthening the leak detection section during next three years, with help of modern technology.</p> <p>Under Phase-I, the leak detection programme in N, S & T wards is undertaken. It is proposed to undertake a pilot project in P, R & D wards to well plan the Phase-II by applying modern technology by inviting Expression of Interest from institutes in this field and it is proposed to carry out the works by inviting Technical & Financial tenders by applying modern technology.</p>	H.E.	10.50

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
➤ Cleanliness of existing Wells and providing Tube Wells	It is proposed to clean the existing Public & Private Wells in entire Mumbai and providing the new Tube Wells for making the available water other than drinking purposes.	H.E.	72.00
➤ Security Measures	Considering the terrorist attack on Mumbai in November 2008, it become necessary to step up the security of the Municipal water supply installations. It is, therefore, proposed to install Remote CCTV Cameras at strategic locations at Bhandup Complex, Pise-Panjrapur Complex, Municipal Dams and along water Trunk Mains.	H.E.	15.00
➤ Implementation of Micro-tunneling Technology	While executing the work of laying of water mains, difficulties arises at the time of taking open trenches due to existing various utilities and the increasing population on the footpaths. Some times busy roads, junctions and railway track crossings also impeded the work. To overcome these difficulties, H.E. department has now proposed to adopt the technique of micro-tunneling.	H.E.	29.00
➤ Efficient use of energy with a view to reducing operating costs and responding to the threat of global warming	<u>Energy Audit</u>	H.E.	
	(i) The Energy Audit of water supply installations has been taken up with a view to reducing the electrical consumption and thereby the operational costs. The interim report of the Energy Audit Consultants has been received and implementation of recommendations of Auditor is in progress		3.00
	<u>Hydro Electricity Generation</u>	W.S.P.	1.75
	The detailed engineering and supervision for generation of hydro electricity from Middle Vaitarna Dam Project is envisaged. Accordingly, the consultants have been appointed and their work is in progress.		

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
➤ Improving the infrastructure and ambience at various water supply installations	(i) Improving access to Pise-Complex through concretisation of road from Pise to Panjrapur is in progress.	W.S.P.	0.20
	(ii) Improving the premises of Pise Pumping Station & Panjrapur Treatment Plant, built under Mumbai-IIIA Water Supply Project by beautification/landscaping.	W.S.P.	1.00
➤ Contributing to enhancement of the aesthetic appeal of Mumbai	(i) The work of first phase of creation of Theme-based John Baptista Garden at Bhandarwada Hill Reservoir under the guidance of a panel of eminent consultants is completed and the work of second phase is proposed.	H.E.	0.50
	(ii) The landscaping, beautification at Vehar Lake is completed.		0.50
	<u>Beautification of Powai Lake front</u>	H.E.	
	The 90% work of the beautification of Powai Lake, which involves construction of a promenade between the lake boundary and Adi Shankaracharya Marg along with decorative street furniture and musical fountains is completed and remaining work will be completed shortly.		3.00
➤ Purchase of Water Tankers for Supply of Water in Emergency	For supply of water to the citizens in emergency and as there is no access to big tankers in small lanes, it is proposed to purchase 8 mini tankers and it is also proposed to replace the old vehicles.	Transport	2.90

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11

(Rs.in crores)

Department	Capital Budget	Revenue Budget	Total Budget
A) Water Operation	1280.10	1027.83	2307.93
B) Water Supply Project	1441.38	20.40	1461.78
Total - Budget provision proposed (A + B)	2721.48	1048.23	3769.71

SEWAGE DISPOSAL

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targeted Key Outcomes

Under section 61 (a) of the MMC Act 1888, the MCGM is entrusted with the work of construction, operation & maintenance of a vast sewerage network comprising 49 pumping stations, 7 Waste Water Treatment Facilities and 1400 Km. of sewer lines. The responsibilities pertaining to sewage disposal are discharged by the following Departments :

- (i) Sewage Operation Department
- (ii) Sewage Project Department
- (iii) The Mumbai Sewage Disposal Project

While the Sewage Operation Department operates, maintains and manages the entire sewage disposal infrastructure, the Sewerage Project Department is responsible for laying new sewer lines and upsizing/replacement of the ageing sewers.

2. The key target outputs are an expanded energy-efficient sewerage network, including new sewer lines as well as continuing upgrading, rehabilitation and replacement of old sewer lines and pumping stations and productive use of wastes as a resource for beautification of the city. The key target outcomes are clean and hygienic city environment, finally resulting in reduced levels of pollution and healthy life style. In this perspective, the focus of outcome-oriented activities is on the following thrust areas :

Thrust Areas

- Expansion of sewerage network.
- Rehabilitation and replacement of old sewer lines and pumping stations.
- Upgradation of sewage pumping stations for qualitative and quantitative improvements.
- Efficient use of energy with a view to reducing operating costs and responding to the threat of global warming.
- Improving the infrastructure and ambience at various sewage installations.
- Construction/repair and rehabilitation of public toilets and sanitary system in slum settlements.
- Contributing to enhancement of the aesthetic appeal of Mumbai.
- Recycling and reuse of waste water.
- Welfare measures for the staff involved in sewage operations.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Breakdown in Service (No/week) - *Core Indicator*
2. Response Time to Complaints (hours/days) - *Core Indicator*
3. City Area Sq Km Covered (%) - *Basic Indicator*
4. Sewerage Treatment (%) - *Basic Indicator*
5. O & M Rate of Sewer Lines (Rs/km) - *Basic Indicator*
6. Establishment of Operational Outcome Monitoring and Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Waste-related Ailments (Yes/No) - *Core Indicator & King Indicator*
2. Overflow of Sewerage (Yes/No) - *Basic Indicator*
3. Open Defecation (Yes/No) - *Basic Indicator*
4. Open Urination (Yes/No) - *Basic Indicator*
5. Operational Cost (Rs. per 10,000 tonnes) - *Basic Indicator*
6. Hygienic Environment (Scale 1-5) - *Basic Indicator*
7. International Standards in Sewage Disposal---
100 % coverage, pollution- free, congenial living & work environment (scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in ensuing year

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
➤ Expansion of sewerage network	Under the Component-I of the MSDP (Stage-II, Priority Works), approved under the JNNURM by the Central Government, the following works are taken up :	S.P.	
	(i) The work of laying sewer lines of 5.95 K.M. by Trenchless Technology at 29 locations under MSDP Stage-II is in progress. Out of that the sewer lines of 1.395 kms. are laid down uptill now.		16.00
	(ii) The work of laying and upsizing sewer lines at 38 locations in Eastern and Western suburbs by Pipe Bursting method under MSDP Stage-II. Out of that the sewer lines of 2.657 kms. have been laid down uptill now and the tenders are re-invited to carry out the said work by conventional method.		16.00
	(iii) Under MSDP Stage-II, the works of laying of sewer lines by trenchless technology at various locations in Eastern Suburbs and Western Suburb are taken in hand.		50.00
	(iv) The work of laying & upsizing of sewer lines at about 17 kms. by Pipe Bursting method in Mumbai.		6.00
	<u>Consultancy Services for M.S.D.P. Stage-II Works</u>	M.S.D.P.	
	Consultancy services under M.S.D.P. Stage-II		65.00
	Implementation of works recommended by M.S.D.P. (Stage-II) Consultants.		30.00

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
➤ Rehabilitation and Replacement of old sewer lines and pumping stations	<u>Replacement and Rehabilitation of sewer lines</u>	S.O.	
	(i) Rehabilitation of 5.8 km. of sewer line by using trenchless technology is completed in Phase II and the work of rehabilitation of 6.33 kms. of sewer lines by using pipe bursting method and the work of rehabilitation of sewer lines of 8 kms. by using trenchless technology is in progress.		
	(ii) Rehabilitation of man-entry sewer line by using trenchless technology.		25.00
	(iii) Rehabilitation of non man-entry sewer line by using trenchless technology.		14.00
	(iv) Condition Assessment of 175 kms. of old sewer lines in ward A to E (i.e. Zone-I) by C.C.T.V.		6.00
	(v) Condition assessment of 200 kms. old sewer lines in the wards F& G wards under Zone-II by C.C.T.V.		6.00
➤ Upgradation of sewage pumping stations for qualitative and quantitative improvements	<u>Mechanical & Electrical Works at Sewage Pumping Stations</u>	Dy Ch.E (M&E)S.P.	
	(i) Out of 5 works of providing trash racks before admitting sewage, in the deep collector tunnel, leading to Bandra IPS & New Ghatkopar Ppg. Station Under M.S.D.P. (Stage-II), 4 works are completed and the work at Ghatkopar is in progress.		0.51
	(ii) The work of re-invitation of tenders for electrical & mechanical works at Globe Mill Passage is in progress.		0.45

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
<p>➤ Efficient use of energy with a view to reducing operating costs and responding to the threat of global warming</p>	<p><u>Energy Audit</u></p>	<p>S.O.</p>	
	<p>(i) The Energy Audit of water supply pumping stations and sewage disposal installations has been taken up with a view to reducing the electrical consumption and thereby the operational costs. The Report of the Energy Audit Consultants has been received and according to their recommendations, the work is in progress.</p>		<p>0.49</p>
	<p>(ii) The installation of Lightening System based on Solar Energy is proposed at Sant Gadge Maharaj Chowk Sewage Pumping Station.</p>		<p>0.20</p>
<p>➤ Construction/repair and rehabilitation of public toilets and sanitary system in slum settlements</p>	<p><u>Slum Sanitation Programme</u></p>	<p>M.S.D.P.</p>	
	<p>The objective of Slum Sanitation Programme-II is to make available 35,000 additional toilets in the slums upto 2011. Out of this, the tenders for construction of 235 toilet blocks (4700 toilet seats) have been invited and the work orders for construction of toilet blocks at 183 locations have been issued. Out of these, the work at 95 locations are in progress. The work at 57 locations (1118 toilet seats) have been completed and works are expected to be started at 31 locations.</p>		<p>20.00</p>
	<p><u>Retrofitting of Existing Slum Toilets</u></p>	<p>M.S.D.P.</p>	
<p>Toilet blocks constructed by MHADA, MCGM and other agencies are not in good condition because of lack of proper maintenance and are lying unused. It is, therefore, proposed to take them over, carry out the work of retrofitting/revival of such existing toilet blocks and to hand over the same to the local Community Based Organisations [CBOs] for day to day operation and maintenance, by inviting Expression of Interest.</p>		<p>5.00</p>	

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Department	Provision 2010-11
➤ Contributing to enhancement of the aesthetic appeal of Mumbai	(i) The work of landscaping, beautification and development of Gardens at Dadar Pumping Station is in progress.	S.O.	19.00
	(ii) To set up an Art & Craft Centre at the LGP to showcase art & culture of Maharashtra.	S.O.	10.00
➤ Welfare measures for the staff involved in sewage operations	While cleaning the sewage network, the employees are exposed to hazardous conditions. It is, therefore, proposed to establish a Welfare Fund for granting financial assistance to the family of any employee who unfortunately dies while in service.	S.O.	0.50

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11

(Rs.in crores)

Department	Capital Budget	Revenue Budget	Total Budget
A) Sewerage Operation	181.95	483.99	665.94
B) Sewerage Project	206.83	18.38	225.21
C) Mumbai Sewage Disposal Project	252.47	11.53	264.00
Total - Budget provision proposed (A + B)	641.25	513.90	1155.15

Health and Medical Services

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per section 61(g) and (gg) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, taking measures to prevent and check spread of dangerous diseases, establishing as well as maintaining public hospitals, dispensaries and maternity homes and carrying out other measures necessary for maintenance of public health are obligatory duties of the M.C.G.M. The Corporation is determined to provide high quality medical and public health services to the citizens through its 3 major hospitals, 5 specialized hospitals, 16 peripheral hospitals, 26 maternity homes, 162 dispensaries and 168 health posts.

2. The targetted key outcomes for the Health and Medical services are as follows –

- (a) Health for all, through efficient primary, secondary and tertiary health care infrastructure and services, providing preventive, promotive and curative health care to all the citizens across Mumbai; and*
- (b) Efficient medical education system to augment the pool of trained doctors.*

The focus in this sector is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Expanding the effective, preventive and promotive health care services to the citizens through Primary Health Posts.
- Preventing infectious diseases and taking containment measures for controlling epidemics.
- Eradication of Polio and other diseases like Malaria, T.B., Leprosy etc. under National Health Programmes.
- Implementation of PCPNDT Act and Janani Suraksha Yojna Goal Project for pregnant women.
- Implementation of National Urban Health Mission Programme of Govt. of India through Govt. of Maharashtra.
- Establishment of 'District Integrated Health & Family Welfare Society' under the Chairmanship of Hon'ble Mayor of Mumbai.
- Providing medical services of high standards through its major hospitals, peripheral hospitals and specialized hospitals.
- Upgradation of Medical Institutions run by the Corporation.
- Commissioning the operation of 'Mother & Child Hospital' at Magathane, Borivali (E) as a pilot project.
- Sterilization and vaccination of stray dogs with the help of NGOs.
- Outsourcing of Life Guard Services at five important beaches.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Disease Incidence Rate During Outbreak (per 10,000 population) - *Core Indicator*
2. Regularity in Disease Protection Measures (No/annum) – *Core Indicator and King Indicator*
3. Medical Infrastructure Availability:(hospital beds, doctors, nurses, para-medical staff, diagnostic pathological lab facilities/per 1000 population & %) - *Core Indicator and King Indicator*
4. Patient Waiting Time (minutes/hours) - *Core Indicator*
5. City Area Fogged (%) – *Basic Indicator*
6. City Areas Protected with Rodent Traps (%) – *Basic Indicator*
7. Death Rate by Major Disease (%) – *Basic Indicator*
8. Doctors/Paramedical Staff Absenteeism Rate (%) – *Basic Indicator*
9. Establishment of operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) – *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Recovery Rate (%) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Improved Life Span (%) - *King Indicator*
3. International Standards in Service Provision (scale 1-5) – *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Controlling and preventing Epidemics and other infectious diseases	(i) Purchase of insecticides and equipments for vector control.	} 102.82
	(ii) Implementing fogging programme effectively to reduce mosquitoes.	
	(iii) Purchase of medicines and instruments for prevention, treatment and control of infectious diseases.	
➤ Strengthening of Municipal Health Care Infrastructure (a) <u>Primary Health Care.</u>	(i) Repairs/addition/alteration to the existing Health Posts, construction of new Health Posts and purchase of furniture, instruments etc. under I.P.P.-V in Brihanmumbai Mahanagarpalika.	0.50
	(ii) Upgradation of Public Health institutions, dispensaries and construction of Regional Health Center.	4.00
	(iii) Improving gates, compound walls, internal roads and pavements, street light poles, internal and external painting and providing / fixing signage at various dispensaries, health posts and municipal maternity homes.	0.10
	(iv) Furniture, instruments / equipments for upgradation of medical institutions under Public Health Department.	0.50

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
(b) <u>Secondary Health Care.</u>	(i) Construction of “Arogya Bhavan” in the premises of Kasturba Hospital.	1.49
	(ii) Upgradation of Maternity Homes	5.00
	(iii) Upgradation of Peripheral Hospitals - Facelift of OPDs of important Peripheral Hospitals viz. Rajawadi Hospital, Bhabha Hospital (Bandra), V.N. Desai Hospital (Santacruz).	0.29
	- Redevelopment of Centenary Hospital, Kandivali	10.00
	- Redevelopment of Bhagawati Hospital Complex	5.00
	- Reconstruction of R.N. Cooper Hospital	50.00
	- Furniture & Fixture & Equipments for TRAUMA ward at Bhabha Hospital Kurla, V.N. Desai Hospital, Santacruz and Centenary Hospital Govandi.	3.00
	- Furniture & Fixture & Equipments for ICU at K.M.J. Phule Hospital, Vikroli.	1.00
	(iv) Development of Ajgaonkar Plot to construct 266 bedded TRAUMA Hospital at Jogeshwari (East).	40.00
	(v) Upgradation of Specialized Hospitals	1.00
	- Comprehensive repairs / Restoration of E.N.T. Hospital (Heritage Building)	1.08
	- Major Repairs / Upgradation of G.T.B. Hospitals	1.08
	- Major repairs / Upgradation of Acworth Leprosy Hospital	0.50
	- Costruction of Auditorium (Lecture Hall) in Kasturba Hospital and improvement of Kasturba Hospital Campus	1.00
- Establishment of ICU and Burn ward at Kasturba Hospital	3.50	

		(Rs.in crores)
Thrust Areas	Activities	Provisions
(c) Tertiary Health Care –	K.E.M. Hospital	
	- Comprehensive repairs/restoration of K.E.M Hospital main building (Heritage Building)	40.00
	- Purchase of Plant & Machinery	25.00
	- Purchase of C.T. Scan machine	5.00
	L.T.M.G. Hospital	
	- Work of giving face-lift to OPD of LTMG Hospital	0.20
	- Commissioning of new OPD and MOT and mortuary building	2.00
	- Purchase of the M.R.I. machine (Balance amount of Rs.17 crores)	3.00
	- Provision for equipments for SICU and TRAUMA Care	0.40
	- Purchase of C.T. Scan machine	5.00
	- ICCU bed side multi para monitor in central monitoring system	1.00
	- Purchase of Plant & Machinery	10.00
	B.Y.L. Nair Hospital	
	- Work of giving face-lift to the OPD of B.Y.L. Nair Hospital building	15.00
	- Purchase of Plant & Machinery	9.00
	- H.D.R. Treatment Planning System	2.50
	- Purchase of C.T. Scan machine	5.00
- Purchase of Digital Radiography equipment	2.50	
- Improving gates, compound walls, internal roads and pavements, street light poles, internal and external painting and providing / fixing signage at Nair Hospital.	0.50	
- Repairs and renovation of Bhajekar Hospital	0.10	

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Implementation of National Health Programmes.	(i) Pulse Polio Immunization Programme.	12.45
	(ii) National Anti Malaria Programme.	} 36.37
	(iii) Family Welfare Programme.	
	(iv) Revised National Tuberculosis Control Programme.	
	(v) National Vector borne Disease Control Programme.	
	(vi) Blindness Control Programme.	
	(vii) Animal Birth Control Programme (Dog Control through N.G.O.).	
	(viii) P.N.D.T. Programme	
	(ix) Census Programme 2011	2.55
➤ Development and upgradation of cemeteries.	(i) Development and improvement of cemeteries	8.77
	(ii) Improving gates, compound walls, internal roads and pavements, street light poles, internal and external painting and providing/fixing signage at various Municipal cemeteries.	1.00
➤ Expansion and upgradation of Municipal Medical Teaching Institutions.	(i) Construction of new buildings for students' hostels, Cardiac-and-Neuro-Science Centre and other activities in G.S. Medical College.	10.00
	(ii) Comprehensive repairs / Restoration of the G.S. Medical College building (Heritage Building)	10.00
	(iii) Proposed extension to Nair Hospital Dental College	0.50
	(iv) Purchase of Dental Chair for Nair Hospital Dental College	1.75
	(v) Upgradation of Oral Pathology Lab., Seminar Hall, Library, 3 Lecture Halls at Nair Hospital Dental College	1.50

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Social Welfare Measures.	(i) Providing artificial limbs to physically handicapped women and children below 14 years	1.25
	(ii) Providing artificial limbs to physically handicapped backward class persons.	3.00
	(iii) Mother and Child Health Care at Magathane, Borivali as Pilot Project.	3.00
➤ Monitoring & Evaluation Cell	- Training expenses for the staff. - Data generation.	1.00

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a) Capital Budget Estimates	419.94
b) Revenue Budget Estimates	1471.45
Total Budget provision proposed (a+b)	1891.39

Education

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per section 61 (q) of Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, Primary education is an obligatory duty of the Corporation. This responsibility is discharged by the Education Department of Brihanmumbai Mahanagarpalika, which has been constantly trying to improve the standard of education in municipal schools and to enhance the level of infrastructural facilities to ensure educational progress of school children and to ultimately reduce the drop-out rate of students as well as improve enrollment of new students in the municipal schools. The Primary Education is based on the text books, course curriculum, programme, schedule and guide lines, prescribed and approved by the State Government.

2. The targetted key outcome in education sector is universal primary education through an efficient municipal education system. The focus in this sector is on the following thrust areas :

Thrust Areas

- Improvement in the standard/quality of education in municipal schools to improve competitive levels of the students.
- Welfare measures for the municipal students.
- Strengthening and upgradation of school buildings, housekeeping, safety, security & maintenance infrastructure.
- Supporting private institutions in the field of primary education so as to ensure universalization of primary education.
- Strengthening the adoption of Modern Teaching Aides and Equipments.
- DDP to improve access to health and other facilities.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Enrolment Rate (%) - *Core Indicator*
2. Students Sex Ratio (ratio) - *Core Indicator and King Indicator*
3. Attendance Rate (%) - *Core Indicator*
4. Teacher Student Ratio (ratio) - *Core Indicator and King Indicator*
5. Teachers' Absenteeism Rate (%) - *Core Indicator*
6. Computer and Modern Teaching Aids (Per unit /Number of students) - *Core Indicator*
7. Frequency of Curriculum Revision (%) - *Basic Indicator*
8. Teachers Training (%) - *Basic Indicator*
9. Floor Area Per Student, Class Density (sq ft) - *Basic Indicator*
10. Space and Facilities for Extra-Curricular Activities (%) - *Basic Indicator*
11. Welfare Measures Access (Rs/student) - *Basic Indicator*
12. Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Pass Out Rate (%) - *Core Indicator and King Indicator*
2. High Marks Achievers (90% +) Per 1000 Students in Board Examinations (No per 1000) - *King Indicator*
3. Awards at National, State, City for Students and Teachers (%) - *King Indicator*
4. Drop Out Rate (%) - *Basic Indicator*
5. Transition Rate to Higher Education (%) - *Basic Indicator*
6. Gainfully Employed or Continuing Education After 4 Years of Pass Out (%) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provision
<p>➤ Improvement in the standard/ quality of education in municipal Schools</p>	<p>The following activities & programmes are proposed to be undertaken in order to improve the standard of education in municipal schools.</p> <p>(i) To open 24 of the proposed 84 Mumbai Public Schools for imparting primary education in English medium, 60 schools are already opened.</p> <p>(ii) Strengthening of comprehensive housekeeping and security services in Municipal Schools.</p> <p>(iii) Strengthening of facilities as Computer Laboratory, Language Labs, sports, health etc. in municipal schools.</p> <p>(iv) Organization of Balkotsav, Rallies, Camps, Exhibitions, Competitions, Educatioal Tours, Sport Events.</p> <p>(v) Training to Municipal School Teachers.</p> <p>(vi) Organization of Parents-Teachers' Association meetings.</p> <p>(vii) To secure I.S.O. certification for municipal schools.</p> <p>(viii) Three Junior Science Colleges for municipal students in jointly participation with IITians, PACE and Yukti Academy</p> <p>(ix) To open a Child Right Cell in municipal schools.</p>	<p>56.55</p>

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provision
➤ Welfare measures for the municipal students.	<ul style="list-style-type: none">(i) To provide free uniform, text books, note books, school bag, water bag, tiffin box, shoes and socks, etc. to all the students in the municipal schools.(ii) To provide flavoured milk to all the students of Std. Ist to Xth in all the municipal schools(iii) School feeding programme / Rashtriya Madhyan Bhojan Karyakram(iv) School Health Programme involving regular health checkups for school children and special provision for major illness of students.(v) Physical education, sports facilities for school children.(vi) Incentive to girl students attending municipal primary schools.(vii) Scholarship to Backward Class students passing S.S.C. Exam for further education.(viii) Scholarship to Backward Class students passing H.S.C. Exam for professional and technical courses.(ix) To provide bus fare for students staying far away from school.	180.17

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provision
➤ Strengthening & upgradation of school infrastructure.	<p>In accordance with the recommendations of 'Dhanuka Committee', constituted as per the orders of Hon'ble High Court Mumbai, the following works are proposed to be undertaken during the financial year 2010-11 to upgrade the school infrastructure in Mumbai.</p> <p>(i) Construction of new school buildings / Cyclone Shelter.</p> <p>(ii) Construction of additional class rooms, repairs / re-construction of school buildings, including mechanical and electrical works, construction of compound walls, repairs of sanitary blocks, etc.</p> <p>(iii) To install inverters in eastern suburban municipal schools due to irregular electric supply.</p> <p>(iv) Creation of Computer Lab and Psycho Laboratory in Teacher's Junior Colleges.</p> <p>(v) Repair works of Municipal School Buildings in City, W.S. & E.S. through Zonal Contractor.</p>	169.01
➤ Supporting private institutions in the field of primary education so as to ensure universalization of primary education.	<ul style="list-style-type: none"> • Grants-in-aid (including pension) to Private Primary Aided Schools by the Corporation. • Grants-in-aid to 504 Balwadis by the Corporation. • Grants to Mumbai Marathi Granth Sangrahalaya & Asiatic Library. 	169.07 2.00 0.10
➤ Monitoring & Evaluation Cell	<ul style="list-style-type: none"> - Training Expenses for the staff. - Data generation. 	1.00

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

A) Capital Budget Estimates	169.21
B) Revenue Budget Estimates	1622.79
Total - Budget Provision proposed (A + B)	1792.00

Solid Waste Management and Transport Services

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per section 61(c) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, it is an obligatory duty of the Corporation to clean, remove and dispose of refuse in Mumbai. This responsibility is discharged by the Solid Waste Management Department of the Corporation. With a view to achieving the ultimate objective of transforming Mumbai into a World Class City, it is imperative to raise the level of cleanliness in the city to international standards.

2.: The targetted key outcome for this sector is *world class standards of city cleanliness through scientific management of solid wastes and use of wastes as a resource*. The focus in this sector is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Segregation of wastes at household level, extension of door to door wastes collection.
- Bringing unserviced areas under coverage.
- Improving efficiency in cleaning and sweeping processes.
- Litter free city through installation of litter bins and creation of public awareness.
- Improvement in vehicle fleet and more efficient transportation of garbage in covered vehicles.
- Scientific disposal of garbage at dumping sites.
- Installation of Bio-Gas plants and systems of wastes conversion into vermiculture manure.
- Creation of public conveniences.
- Welfare measures for sanitation staff.

**Performance
Indicators**

Output Indicators

1. Segregated Solid Waste - *Core Indicator*
2. Solid Waste Recycled (%) - *Core Indicator and King Indicator*
3. Solid Waste Collection Area (%) - *Basic Indicator*
4. Solid Waste Collection / Solid Waste Transportation Ratio (ratio) - *Basic Indicator*
5. Mechanical Handling of Solid Waste (%) - *Basic Indicator*
6. Establishment of operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Self-Financing of Solid Waste Management Operations (%) - *King Indicator*
2. Visible Solid Waste (Yes/No) - *Core Indicator and King Indicator*
3. Enhanced Level of Cleanliness (scale 1-5) - *Basic Indicator*
4. Stray Animals on Road (Yes/No) - *Basic Indicator*
5. International Standards in Service Provision (scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Segregation of waste at household level and extension of door to door waste collection.	(i) The present house to house collection is proposed to be increased from the existing 45% to at least 90%.	} 203.16
	(ii) Comprehensive zonal transportation contract for garbage collection and transportation, and Area-based contracts in H/East, K/East and K/West wards.	
	(iii) Gross implementation of scheme of segregation of dry and wet waste.	
➤ Bringing unserviced areas under coverage.	Making 'Dattak Vasti Yojana' applicable to all slums.	61.04
➤ Improving efficiency in cleaning and sweeping processes.	(i) Implementation of "Clean Area Scheme".	25.00
	(ii) Cleansing of major roads through mechanical sweeping machines	5.04
	(iii) Mechanised Beach cleaning.	6.56
➤ Litter free city through installation of litter bins and creation of public awareness.	(i) To install litter bins and refuse bins.	1.03
	(ii) To implement the provisions of Greater Mumbai Cleanliness and Sanitation Bye-Laws-2006 through a novel scheme of engaging the services of private agencies on revenue sharing basis.	
	(iii) Setting up Solid Waste Complaint Redressal System which will be operational for 24 hours in all Wards .	

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Improvement in vehicle fleet and more efficient transportation of garbage in covered vehicles.	(i) Transportation of garbage in closed vehicles i.e. heavy compactors and mini compactors and small vehicles.	} 10.05
	(ii) Purchase of necessary Closed Compactors, Stationary Compactors.	
	(iii) Replacing outdated garbage vehicles including compactors.	
	(iv) Replacing old vehicles and purchasing new vehicles of Transport department .	} 8.42
	(v) Supervision/control over refuse vehicles through G.P.S.	
➤ Scientific disposal of garbage at dumping sites.	(i) Construction and development of infrastructure at the existing and new dumping grounds and landfill sites for scientific land filling including processing (recycling of waste and allied works) as well as closure activity.	202.45
	(ii) Construction and development of new Refuse Transfer Stations.	9.00
➤ Installation of Bio-Gas plants and systems of waste conversion into vermiculture manure.	(i) Recycling of dry waste. (ii) Conversion of wet waste into vermiculture manure. (iii) Implementation of Bio-gas Project	
➤ Creation of public conveniences.	Construction of toilets along the Eastern and the Western Express Highways and in 227 municipal electoral wards.	16.00
➤ Welfare Measures for sanitation staff.	Welfare scheme for S.W.M. labour staff.	3.00
➤ Monitoring & Evaluation Cell	- Training expenses for the staff. - Data generation.	1.00

Expected Results :

- At least 70% coverage of house to house collection scheme.
- 100% slum population will be brought under the umbrella of “Dattak Vasti Yojana”.
- Transportation of refuse in closed containers will avoid foul smell.
- Elimination of refuse bins and the objective of “Community Spot Free Mumbai” in “non slum” areas will be achieved.
- Effective supervision on collection can be exercised due to implementation of G.P.S. on refuse vehicles.
- Capacity and life of the dumping grounds will be increased due to segregation of waste into wet and dry garbage.
- Environmental degradation will be arrested following scientific development and management of dumping grounds.
- Mumbai city will be cleaner and more attractive due to well managed refuse collection and transportation.
- Clean roads and its surrounding area will create disease free and hygienic atmosphere for the citizens of Mumbai.
- Cleanliness & Sanitation Byelaws, 2006 will be implemented universally in the whole of Mumbai by engaging services of ‘Clean-up marshals’.

5. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs.in crores)

a) Capital Budget Estimates	
1) SWM Department	309.02
2) Transport Department	12.94
Total (a)	321.96
b) Revenue Budget Estimates	
1) SWM Department	1248.76
2) Transport Department	276.84
Total (b)	1525.60
Total Budget Provision proposed (a+b)	1847.56

Gardens and City Beautification

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per Section 63(d) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, laying out or maintenance of public parks, gardens or recreation grounds is one of the discretionary functions of the Municipal Corporation. As Mumbai advances towards acquiring an international status, it is all the more necessary to enhance its aesthetic appeal. Accordingly, the Corporation needs to undertake a number of works that not only add beauty to the city –scape but also attract tourists from far and near.

The Municipal Corporation of Greater Mumbai has taken up a project of modernization of Veermata Jijabai Bhosale Udyan – Zoo at Byculla so as to make it as one of the leading zoos at the International level.

A new Master Plan has been got prepared from a Thailand based agency namely M/s. HKs Designer and Consultant International Co. Ltd. Thailand who is associated with the Portico Group,U.S.A.

This plan was sent to the Central Zoo Authority, New Delhi for their approval. The said authority has given their approval with certain conditions. So as to comply with the conditions of CZA, required changes / alterations are being made in the said plan. Thereafter, a report will be sent to the office of the Central Zoo Authority.

2. The targetted key output in this area is *a beautiful city scape and improved availability of green / open spaces to the citizens of Mumbai* and the key outcomes are lower levels of pollution and improved life span. The focus is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Expansion of green cover in Mumbai.
- Upgradation of playgrounds.
- Development of nursery using modern techniques.
- Development of children's parks with recreation facilities.
- Upgradation of existing gardens and development of aesthetically planned gardens and green spaces.
- Modernisation of City Zoo.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Green Area (sqm or %) - *Core Indicator*
2. New Green Areas (Sqm, %) - *Core Indicator*
3. Aesthetic Landscaping (% or scale 1-5) - *Basic Indicator*
4. Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Citizens Living Within 15/30 Minutes Travel Time to Garden/ Recreation Facility (%)
- *Core Indicator and King Indicator*
2. Healthy Citizens with Longer Life Span (scale 1-5) - *Basic Indicator*
3. Pollution / Air-related Diseases (Yes/No) - *Basic Indicator*
4. International Standard of Clean & Healthy Environment
wrt Green Area Per Capita, Air Quality, Aesthetic Appealing (Scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Expansion of green cover in Mumbai.	Conservation of the existing trees in the City and the Suburbs and plantation and maintenance of new trees.	64.70
➤ Upgradation of playgrounds.	Upgradation of playgrounds under the open space management scheme.	4.50
➤ Development of Nursery using modern techniques.	Development of Nursery, using modern techniques like green house, tissue culture lab and modern propagation system.	1.50
➤ Development of children's parks with recreation facilities.	Development of children's parks with modern equipments and recreation facilities.	3.00
➤ Upgradation of existing gardens and development of aesthetically planned gardens and green spaces.	(i) Development of theme gardens in the City and the Suburbs.	36.48
	(ii) Development of Botanical Garden.	0.01
	(iii) Development and beautification of Shivaji Park, Dadar.	4.00
	(iv) Upgradation of existing gardens.	6.50
	(v) Development of new gardens/R.Gs.	20.85
➤ Modernisation of City Zoo.	Modernisation of Veermata Jijabai Bhosale Zoo.	75.00

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs.in crores)

a)	Capital Budget Estimates	184.59
b)	Revenue Budget Estimates	78.15
c)	Tree Authority	66.60
	Total Budget provision proposed (a+b+c)	329.34

Municipal Markets

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per section 61 (h) of the Mumbai Municipal Corporation Act 1888, it is an obligatory duty of the Corporation to construct and maintain public markets and to regulate all other markets.

2. The targetted key output for this sector is *improved availability of well-planned public markets to the citizens for easy access to daily needs and conveniences* and the key outcomes are healthy lifestyle. The focus is on the following thrust areas : -

Thrust Areas

- Proper maintenance and repairs of the existing municipal markets.
- Redevelopment and modernization of the existing municipal markets, in line with private markets.
- Providing market facility to the citizens, to enable them to procure their daily requirements under one roof.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Average Distance to Municipal Market (kms) - *Core Indicator*
2. Population Using Local Municipal Market (%) - *Core Indicator*
3. Water Seepage/Leakage (Yes/No) - *Core Indicator and King Indicator*
4. Daily Household Needs Under One Roof (%) - *Basic Indicator*
5. Sanitation, Toilets, Drinking Water Facilities Operational (% & Scale 1-5) - *Basic Indicator*
6. Economic Rehabilitation of Project-Affected People (PAP) in Mumbai (%) - *Basic Indicator*
7. Heritage Market Perseveration (%) - *Basic Indicator*
8. Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Reduction in Cost of Basic Household Needs (%) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Reduction in Shopping Time (%) - *Basic Indicator*
3. Access to Higher Quality Products (Yes/No) - *Basic Indicator*
4. Food-related Diseases Decline (% or Yes/No) - *Basic Indicator*
5. International Level Market Facilities and Environment -- 100 % stock of basic requirements, assured quality, competitive prices, clean environment, easy flow of shoppers, no over crowding, proven security, fire safety standards, working toilets, drinking water, lighting, air control, zero level obnoxious smells, children area (scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Proper maintenance and repairs of the municipal markets.	(i) Conservation of M.J. Phule Market.	5.00
	(ii) Special repairs to Municipal Market Buildings.	} 84.10
➤ Redevelopment and modernisation of the municipal markets.	Redevelopment of municipal markets as per the approved guidelines.	
➤ Providing market facility to the citizens, to enable them to procure their daily requirements under one roof.	Construction of 'Palika Bazar' at various locations.	0.50

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	90.22
b)	Revenue Budget Estimates	52.58
	Total Budget provision proposed (a + b)	142.80

Deonar Abattoir

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per Section 61(h) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, construction and maintenance of slaughter house and regulation of all slaughter houses is an obligatory duty of the Corporation. Pursuant to these provisions, the Corporation has been running a major abattoir at Deonar.

2. The targetted key output for Deonar Abattoir is *a well-planned, state-of-the-art animal slaughter and processing system that conforms to international standards of hygiene and efficiency*. The key outcome is improved quality of life and decline in animal food related diseases. The focus in this sector is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Regulation of slaughtering.
- Provision of a state-of-the-art facility for hygienic transportation and slaughter of animals.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Slaughter Time (animals/per hour) - *Core Indicator*
2. Mechanization of Slaughter (%) - *Core Indicator*
3. Water for Cleaning Before and After Slaughter – Regular Supply, Speed of Animal Waste Collection and Disposal, No Discharge of Used Water, Treatment of Generated Wastes etc.
(% or Scale 1-5) - *Core Indicator and King Indicator*
4. Total Animals Slaughtered in City (No & %) - *Basic Indicator*
5. Waiting Time Between Arrival and Slaughter (hours) - *Basic Indicator*
6. Holding Capacity-Space, Fodder, Water (%) - *Basic Indicator*
7. Medical Check Up Time (Minutes/animal) - *Basic Indicator*
8. Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Animal Food-based Diseases/Poisoning Reduction (%) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Clean Environment Within and Around Abattoir (Scale 1-5) - *Basic Indicator*
3. In-house Animal Food Processing (Yes/No) - *Basic Indicator*
4. Self-Financing of Operations (%) - *Basic Indicator*
5. International Level Facilities - Humane Slaughter System, Minimum Waiting & Slaughter Time, Zero Obnoxious Smell, Proper Sanitation and Toilet Facilities (Scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Provision of a state-of-the-art facility for hygienic transportation and slaughter of animals.	(i) Modernisation of Deonar Abattoir and the slaughtering unit.	10.00
	(ii) Purchase of Plant & Machinery for Deonar Abattoir.	0.05

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs.inCrores)

a)	Capital Budget Estimates	10.05
b)	Revenue Budget Estimates	28.43
	Total Budget Provision proposed (a + b)	38.48

Mumbai Fire Brigade

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

As per the Section 61(k) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888, Mumbai Fire Brigade is discharging an obligatory duty of the Corporation regarding protecting the life and property of the citizens of Mumbai.

Of late, Mumbai City and the Suburbs have witnessed an increase in the construction of high-rise buildings, shopping malls, multiplexes etc. where possibility of fire and other allied dangers has put immense load on the logistical requirements of the Fire Brigade Department. Similarly if a disastrous situation arises in monsoon, the Fire Brigade must have equipments such as water rescue boats, jet skis and other rescue devices for overcoming it. Modernisation as well as development of Fire Brigade is, therefore, the need of the hour.

2. The targetted key outcome for Mumbai Fire Brigade is, therefore, *quick and effective response to the fire and allied dangers and disasters, with a view to minimizing damage to life and property.* In this connection, the following thrust areas have been identified :-

Thrust Areas

- Strengthening of Fire Brigade by purchasing modern Fire Fighting vehicles and equipments and replacing outdated machinery in future in a phased manner.
- Reducing response time through establishment of Regional Command Centers and commissioning of new fire stations.
- Increasing the efficiency and efficacy of the search and rescue operations of Mumbai Fire Brigade.
- Establishing better co-ordination between Mumbai Fire Brigade and Disaster Management Centre and the Central Control Room and taking concerted action in case of any disaster.

**Performance
Indicators**

Output Indicators

1. Response Time (Minutes/Hours) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Access to Very Tall Buildings Coverage (%) - *Core Indicator*
3. Vehicle Per 50,000 population, Ward-Wise - *Basic Indicator*
4. Trained Personnel (%) - *Basic Indicator*
5. Loss/Damage Per Incident (Rs) - *Basic Indicator*
6. Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Average Time to Control Fires (Minutes) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Loss From Fire/Other Hazards (% change) - *Basic Indicator*
3. Citizens Rating Performance (scale 1-5) - *Basic Indicator*
4. International Standards in Response Time & Loss, Functional Equipments, Trained Personnel, Access to Adequate Water (Scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in Crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Strengthening of Fire Brigade.	(i) Purchase of Rescue Vans	6.00
	(ii) Replacement of Snorkel.	7.50
	(iii) Purchase of Arial Ladder Platform	5.00
	(iv) Purchase of Fire Fighting and Rescue Vehicles.	7.30
	(v) Purchase of simulators for training purpose	} 37.59
	a) Vertical Rescue Simulators	
	b) Entrapment Simulators	
	c) B.A. Gallery with hot fire facility	
	(vi) Purchase of vehicles	
(vii) Purchase of new Plant & Machinery for replacing old Plant & Machinery		
➤ Reducing the response time.	- Construction of 6 Regional Command Centres.	29.80
	- Demolition of Marol Fire Station and Construction of Command Centre at Marol Fire Station.	10.00
➤ Increasing efficiency and efficacy of search and rescue operations.	(i) Purchase of fire fighting and Rescue equipments.	} 13.39
	(ii) Establishing two Search and Rescue Teams.	
	(iii) Purchase of rescue equipments to overcome flood-like situations.	
	(iv) Purchase of Crane	6.90
	(v) Purchase of Turn Table Ladder	6.00
	(vi) Wireless Centralised Monitoring System for Control Room and Fire Stations	10.00

4. Expected Results :

- More effective services will be provided to the citizens of Mumbai due to strengthening of Fire Brigade Services.
- More effective rescue services will be available to the citizens, in disastrous situations in future, due to availability of proper rescue equipments.
- Response time required for reaching any accident spot will be improved and brought down from 15 minutes to 8-10 minutes, following full commissioning of 7 new fire stations and 6 Regional Command Centres.

5. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs.in crores)

a)	Capital Budget Estimates	154.75
b)	Revenue Budget Estimates	140.78
	Total Budget Provision proposed (a + b)	295.53

Disaster Management and Central Control Room

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

Sections 63(k) and 64(2A) of the Mumbai Municipal Corporation Act, 1888 clearly indicate that the Municipal Corporation of Greater Mumbai is also equally responsible to handle the natural as well as man-made disasters taking place in Mumbai Municipal jurisdiction. MCGM should make all the necessary arrangements to increase the level of safety of the citizens by raising the level of awareness amongst them and take necessary precautions to minimize the loss to the lives and properties.

During various natural as well as man-made disasters, to reduce the impact on lives and properties, it is necessary to respond the emergency quickly and effectively which is the key outcome theme in the field of Disaster Management. For this purpose MCGM has established a fully equipped emergency operation centre and Central Control Room. Therefore, following fields are most emphasized.

2. The targetted key outcome in the area of disaster management is *quick and effective response to various natural and man-made disasters, with a view to minimizing damage to life and property.* Towards this, the M.C.G.M. has set up a full-fledged Disaster Management Centre and a Central Control Room and identified the following thrust areas :-

Thrust Areas

- To provide early warning system to all concerned in case of disasters.
- To co-ordinate with all the concerned agencies in order to provide quick and effective response to any disaster – natural or man made – so as to minimize damage to life and property.
- To control and monitor rescue/relief operations.
- To develop state of the Art and full proof communication system.
- To assess the seismic risk of Mumbai city by taking up Microzonation of Mumbai city.

Performance Indicators

Output Indicators

1. **Warning System Coverage (%) - *Core Indicator***
2. **Warning Signal Efficiency (Time & Scale 1-5) - *Core Indicator and King Indicator***
3. **Control Room Extension To All Wards & Hospitals 24/7 (%) - *Core Indicator***
4. **Trained Personnel (%) - *Basic Indicator***
5. **Citizens Training (Scale 1-5) - *Basic Indicator***
6. **Information, Education and Communication (IEC) Operations (Scale 1-5) - *Basic Indicator***
7. **Establishment Of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator***

Outcome Indicators

1. **Response Time To Warning (Minutes) - *Core Indicator and King Indicator***
2. **International Standards In Response Time & Loss, Functional Equipments, Trained Personnel, Access To Adequate Water (Scale 1-5) - *Basic Indicator***

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
<ul style="list-style-type: none"> ➤ To develop a state-of-the-art and fullproof communication system. ➤ To provide early warning to all the concerned in case of any natural disaster, wherever feasible. 	<p>Installation of a robust and reliable communication system involving</p> <ul style="list-style-type: none"> (i) A state-of-the-art and fullproof communication system for Mumbai city. (ii) Video Conferencing Facility. (iii) Installation of additional thirty weather stations. 	<p style="text-align: right;">} 3.00</p>
<ul style="list-style-type: none"> ➤ To co-ordinate with all the concerned agencies in order to provide quick and effective response to any disaster – natural or man made – so as to minimize damage to life and property. ➤ To control and monitor rescue/relief operations. 	<ul style="list-style-type: none"> (i) Provision to establish scaled down versions of fully equipped Emergency Operation Centre (H.O.) at various wards. (ii) Installation of high end cameras at various locations and flooding spots along with purchase of Emergency Response vehicle. (iii) Purchase of life saving pontoons (iv) Construction of 4 Cyclone shelters along with municipal schools 	<p style="text-align: right;">} 17.81</p>

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ To build capacity of the administrative machinery involved in disaster mitigation and management.	(i) Development of Emergency Operation Centre at Kalpataru Complex, Parel. (ii) Purchase of bus for site visit of trainees	1.15
➤ To assess the seismic risk of Mumbai city by taking up Microzonation of Mumbai city.	Study for earthquake vulnerability	4.30
	(i) Seismic Microzonation of Gr. Mumbai (ii) Provision for Earthquake, Simulation and Tsunami prototype models	

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in Crores)

a) Capital Budget Estimates	27.02
b) Revenue Budget Estimates	15.52
Total Budget provision proposed (a+b)	42.54

Information Technology & e-governance

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

The Information Technology Cell in the M.C.G.M. is primarily responsible for promoting the use of computers in the Corporation and implementing e-governance solutions. In order to make the Municipal Administration speedy, transparent and public-oriented, it is essential to use Information Technology in day-to-days administration. With this end in view, the M.C.G.M has embarked on an ambitious computerization initiative for bringing in smart governance in municipal functioning.

2. The targetted key outcome in this sector is, therefore, a *transparent, efficient and accountable system of local governance with enhanced responsiveness and accessibility* and the focus is on following thrust areas :-

Thrust Areas

- Better services to the citizens through upgradation of the existing Citizen Facilitation Centers and launching of Citizens' Portal.
- Development/implementation of software solutions for computerization of all the core activities of various municipal departments.
- Establishing a robust wide area network, linking all municipal offices/establishments.
- Monitoring of key performance indicators and evaluation of major programmes through a real time MIS, driven by a comprehensive I.T. backbone.

**Performance
Indicators**

Output Indicators

1. **Computer Proficient Staff (%) - *Core Indicator and King Indicator***
2. **Access to Computers (per 100 staff) - *Core Indicator***
3. **Fully Functional Computers (%) - *Basic Indicator***
4. **Updating Anti-Virus Software (Days) - *Basic Indicator***
5. **Training of Personnel (%) - *Basic Indicator***
6. **Establishment of Operational Outcome Monitoring and Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator***

Outcome Indicators

1. **Response Time To Electronic Complaints (Days) - *Core Indicator and King Indicator***
2. **Information Transfer Time (Days/Weeks) - *Basic Indicator***
3. **Access To Internet (% of Staff) - *Basic Indicator***
4. **Approval Time for Permissions (days/weeks) - *Basic Indicator***

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. In Crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
<p>➤ Development/ implementation of software solutions for computerization of all the core activities of various municipal departments.</p>	<p>(i) Implementing E.R.P. solution for computerization of Municipal departments in the following Areas -</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Finance and Accounts, (b) Materials Management, (c) Human Resources, (d) Project Systems, (e) Fleet and workshops management, (f) Citizens' Portal and Ward Management 	<p>43.03</p>
	<p>(ii) Implementation and maintenance of Biometric Access Control System</p>	
	<p>(iii) Exercising better control and supervision over the vehicles carrying refuse, garbage etc. by implementing G.P.S. based Vehicles Tracking System.</p>	
	<p>(iv) Implementation of Geographical Information System</p>	
	<p>(v) Enhancement of revenue systems viz. P.Tax, AQUA, BOSS</p>	
	<p>(vi) Telco Grid Hora CRM Solution Set.</p>	

(Rs. In Crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Establishing a robust wide area network, linking all municipal offices/establishments.	(i) Providing infrastructure facilities like Civil works, Electrical works, Furniture, Air Conditioning facility for the Information Technology Cell and housing of the Engineering Deptt. and Data Centre in Worli Store Building.	8.00
	(ii) Housing of all the Engineering Departments and Data Centre in the Worli Stores Building.	29.01
	(iii) Connecting all Municipal Ward Offices to the Central Office through Computer Network.	

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	101.59
b)	Revenue Budget Estimates	79.23
	Total Budget provision proposed (a+b)	180.82

Improvement Schemes

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

Improvement Schemes involve maintenance of properties taken over by the Municipal Corporation from the erstwhile Bombay Improvement Trust in the year 1933 and maintenance of other acquired properties. This scheme is implemented through the Estate Department of the Corporation.

2. The targetted key outcome of the Improvement Schemes is *proper maintenance and planned redevelopment of the properties taken over/acquired by the M.C.G.M.* The focus in this sector is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Redevelopment of Municipal and other acquired properties.
- Repairs and maintenance of B.I.T. Chawls, S.P.Sheds and municipal tenements.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Tenanted Properties (%) - *Core Indicator*
2. Vacant Properties (%) - *King Indicator*
3. Leasehold Properties (%) - *Core Indicator*
4. Redeveloped Properties (%) - *Basic Indicator*
5. Property Development Cost (Rs sqm) - *Basic Indicator*
6. Occupancy Rate of Transit Camps (persons per unit/night) (%) - *Basic Indicator*
7. Establishment of operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Collapse of Old Buildings Reduced (%) - *Core Indicator*
2. Transparency of Property Asset Management (Yes/No) - *Core Indicator and King Indicator*
3. International Standards of Property Asset Management (scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
<p>➤ Redevelopment of Municipal and other acquired Properties.</p>	<p>(i) Construction and Reconstruction of various staff quarters</p>	<p>2.57</p>
	<p>(ii) Construction and Reconstruction of properties such as B.I.T. chawls, acquired properties, staff quarters etc. under budget 'B'.</p>	<p>25.53</p>
<p>➤ Repairs and maintenance of B.I.T. Chawls, S.P.Sheds and municipal tenements</p>	<p>(i) Special repairs and redevelopment of B.I.T. chawls, S.P. Sheds, acquired properties and municipal tenements.</p>	<p>17.11</p>
	<p>(ii) Extensive repairs to the housing stock for the poorer classes which is in dilapidated condition, including repairs to chawls, S. P. Sheds, replacement of water pumps, rewiring works etc.</p>	

4. Expected Results :

- Redevelopment of dilapidated municipal properties, using the provisions contained in Regulations No33(7), 33(8), 33(9) of the DCR would not only provide better accommodation to the poorer sections of society but also give a big number of PAP tenements to the Corporation which in turn would help the administration expedite a number of projects including Road widening projects.
- Securing of dangerous municipal buildings.

5. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	69.98
b)	Revenue Budget Estimates	183.20
	Total Budget provision proposed (a+b)	253.18

Slum Improvement

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

Slum Improvement Schemes consist of a host of measures for improving civic amenities in the notified slums on the Municipal/ Government / Private Lands.

2. The Targetted Key Outcome for the Slum Improvement Schemes is *healthy living environment and improved level of civic amenities for the urban poor*. The focus in this sector is on the following thrust area :-

Thrust Areas

- Improvement in the basic civic amenities in the notified slums.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Regular Supply of Potable Water (litres per-capita daily) - *Core Indicator and King Indicator*
2. Segregation of Solid Wastes (%) - *Core Indicator*
3. Functional Water Meters (%) - *Basic Indicator*
4. Establishment of Operational Outcome Monitoring and Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Clean Slum Environment (scale 1-5) - *Core Indicator*
2. Full Cost Recovery of Water (%) - *Core Indicator and King Indicator*
3. Open Defecation (yes/no) - *Basic Indicator*
4. Open Urination (yes/no) - *Basic Indicator*
5. International Standards in Slum Environment—potable water lpcd, no open defecation, overflow, drains & seepage, regular garbage collection, 24/7 electricity & water, open areas, zero crime rate (scale 1-5) - *Basic Indicator*

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Improvement in the basic civic amenities in the notified slums.	(i) Miscellaneous works such as concrete passages, Roads, Drainage, Lighting, sanitary conveniences including washing places and water supply arrangements at various slums including major repairs to W.C. Blocks.	106.41
	(ii) Repairs and desilting of septic tanks of A. P. blocks/ P.S.C. blocks and allied works in various slum colonies.	22.75

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	24.88
b)	Revenue Budget Estimates	149.80
	Total Budget provision proposed (a+b)	174.68

Assessment & Collection

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

Property tax and Octroi are the main sources of income of the Municipal Corporation of Greater Mumbai. Collection of property tax on the properties situated in Mumbai as well as collection of octroi on the goods received in Mumbai is done by the Assessment and Collection Department. While every effort needs to be made to enhance the revenues from these sources, the imperatives of transparency and convenience to the public can never be overlooked.

2. So, the targetted key outcome in this sector is *a rational and transparent process of assessment and collection of municipal taxes that has buoyancy, encourages tax compliance and discourages evasion*. The focus, therefore, is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Encouraging the tax payers to pay their taxes regularly and on time.
- Facilitating early resolution of disputes in order to expedite realization of disputed amounts.
- Upgradation of facilities at Octroi Check Nakas in order to promote both administrative efficiency and convenience of the citizens.
- Making the process of assessment and collection rational and transparent.

**Performance
Indicators**

Output Indicators

1. **Prospective Tax Payers (%) - *Core Indicator***
2. **Computerization Rate (%) - *Core Indicator***
3. **Revenue Increase (%) - *Core Indicator***
4. **Dispute Resolution Time (days/months) – *Basic Indicator***
5. **Establishment Of Operational Outcome Monitoring and Evaluation System (Yes/No) – *Basic Indicator***

Outcome Indicators

1. **Revenue To Collection Cost (Ratio) - *Core Indicator and King Indicator***
2. **Revenue Collection To Revenue Assessment (Ratio) – *Basic Indicator***
3. **International Standards In Assessment And Collection Coverage Of Population,
Compliance Rate, Dispute Resolution Time, Revenue To Cost Ratio,
Annual Growth Rate Of Revenue, Efficiency In Public Expenditure (Scale 1-5) – *Basic Indicator***

3. To achieve the above, following are proposed to be undertaken in the ensuing year –

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Encouraging the tax payers to pay their taxes regularly and on time.	(i) Tax Payers' Welfare Scheme for the owners/legal occupants of all the assessed properties.	10.00
	(ii) "Early Bird" Incentive Scheme	2.00
➤ Facilitating early resolution of disputes in order to expedite realization of disputed amounts.	(i) To facilitate early extra judicial settlement of disputed cases of Property Tax Assessment through Settlement Advisory Board.	1.00
	(ii) Setting up of Additional Small Causes Courts in the Eastern / Western Suburbs to facilitate early hearing and disposal of appeals related with property taxes.	1.50
➤ Upgradation of facilities at Octroi Check Nakas in order to promote both administrative efficiency and convenience of the citizens.	(i) Upgradation/ modernization of Octroi Check Nakas through well designed layouts, Videography of incoming vehicles and installation of modern equipments like scanners, "in-motion" weigh bridges etc., in order to reduce transaction time and minimize chances of evasion.	160.00
	(ii) Construction of entrance gate at Mumbai Panvel Highway near Mankhurd Octroi Check Naka	0.90
	(iii) Construction of entrance gate at Western Express Highway near Dahisar Octroi Check Naka	3.00
	(iv) Water Supply to Octroi and Export office near Mankhurd-Panvel Express Highway Octroi Check Naka	3.00
	(v) Concretization of the outer open space at Mulund-Airoli Link Road Octroi Check Naka	1.00

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Making the process of assessment and collection rational and transparent.	(i) G.I.S. Survey of properties and property mapping.	15.00
	(ii) Providing infrastructure for computerization of Assessment & Collection department including sitting arrangement as per cubical system	3.50
	(iii) Creation of Centralised Record Room for Assessment & Collection department at Kandivali for 'Property Tax Bhavan'	3.23

4. Expected Results :

- The incentive given to the Tax Payers for regular and prompt tax payment and similarly the setting up of Additional Small Causes Courts in the Eastern / Western Suburbs for expeditious hearing and disposal of appeals will result into reduction in property tax arrears and increase in tax Revenue.
- Growth in octroi revenue due to increase in administrative efficiency and reduced chances of evasion.
- Reduction in time for remittance of octroi at Octroi Check Nakas.

5. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	176.31
b)	Revenue Budget Estimates	424.62
	Total Budget provision proposed (a+b)	600.93

Implementation of Development Plan

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

For development of Mumbai, various plots are earmarked / reserved in the Development Plan for various purposes such as construction/ widening of roads, gardens, markets, open air theatres etc. The Development Plan Department of the Corporation handles the work of acquisition of the reserved plots for various public purposes and thereby tries to achieve the goals of the Development Plan.

2. The targetted key outcome in this sector is *planned development of Mumbai as per the sanctioned Development Plan for the city and the focus is on the following thrust areas :-*

Thrust Areas

- Acquisition of reserved plots in Mumbai for various public purposes as per the developmental priorities.
- Promotion of good building practices.
- Increasing speed and transparency in the overall working of the Development Plan Department.
- Ensuing adherence to the Development Control Regulations and all other relevant statutory provisions.

Performance Indicators

Output Indicators

1. **Regulatory Compliance Rate (%) - Core Indicator**
2. **Reserved Plot Acquisition Cost to Price (ratio) - Core Indicator**
3. **Reserved Plot Acquisition Rate (%) - Basic Indicator**
4. **Establishment of Operational Outcome Monitoring & Evaluation System (Yes/No) - Basic Indicator**

Outcome Indicators

1. **Development Plan Implementation Cost (Rs per sqm) - Core Indicator**
2. **International Standards In Regulatory Compliance Rate (scale 1-5) - Basic Indicator**

3. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs.in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Acquisition of reserved plots in Mumbai for various public purposes as per the developmental priorities.	(i) Acquisition of land for removing bottlenecks on roads.	} 220.71
	(ii) Acquisition of plots for playgrounds, gardens, open air theatre etc.	
	(iii) Acquisition of plots for construction of Municipal Markets.	
	(iv) Acquisition of plots for Schools and Hospitals.	
➤ Promotion of good building practices.	(i) Implementation of Eco-housing programme.	0.35
	(ii) Refund of part of Property Tax under Eco-Housing Programme	5.00
	(iii) Refund of part of development charges under Eco-Housing Programme	0.10
➤ Increasing speed and transparency in the overall working of the Development Plan Department.	(i) Digitization of records of Building Proposal Permissions and Development Plan	7.00
	(ii) Auto Scrutiny of Building Proposals through implementation of Auto DCR and BPAMS software.	2.26
	(iii) Revision of Development Plan	10.00

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a)	Capital Budget Estimates	233.54
b)	Revenue Budget Estimates	34.86
	Total Budget provision proposed (a + b)	268.40

Security Services

Highlights of the Proposed Budgetary Provisions and Targetted Key Outcomes

The Municipal Corporation of Greater Mumbai has its own Security Department that provides security to various important municipal installations and offices.

2. Foolproof safety as well as security of the Municipal properties such as Buildings, Offices, Hospitals, Gardens, Lakes, Dams etc is the targetted key outcome for the Municipal Security Services. Accordingly, the focus in this sector is on the following thrust areas :-

Thrust Areas

- Enhancing safety and security of Municipal Properties
- Capacity building for the Security staff.

Performance Indicators

Output Indicators

1. Security Provision Assets (C.C.T.V,DVR, Surveillance Equipments) Fully Operational (%)
- *Core Indicator*
2. Trained Personnel (%) - *Basic Indicator*
3. Crime Detection Rate (%) - *Basic Indicator*
4. Establishment Of Operational Outcome Monitoring and Evaluation System (Yes/No) - *Basic Indicator*

Outcome Indicators

1. Crime Rate Reduction (%) - *Core Indicator and King Indicator*
2. International Standards In Security Services
In Terms of Crime Detection Rate, Conviction Rate, Safety Environment (Scale 1-5) - *Basic Indicator*

2. To address the aforesaid thrust areas, the following activities are proposed to be undertaken in the ensuing year :-

(Rs. in crores)

Thrust Areas	Activities	Provisions
➤ Enhancing safety and security of Municipal Properties.	(i) Installation of C.C.T.V./D.V.R. System in important municipal offices and Hospitals for improved Surveillance.	0.50
	(ii) Installation of Door Frame Metal Detector machines at Head Office, ward offices etc.	0.06
	(iii) Installation of Casual Visitor Passes System	0.96
	(iv) Installation of Wireless System	0.58
	(v) Purchase of Hand Metal Detectors	0.05
	(vi) Providing Effective Security System at Municipal Head Office, Ward Offices and Peripheral Hospitals.	7.00
➤ Capacity building for the Security staff.	(i) Construction of Firing Range Centre at Bhandup Complex Training Centre for upgradation of firing skills.	0.25
	(ii) Purchase of shooter training system for firing practice	0.10
	(iii) Purchase of modern band instruments for the Band Unit	0.10

4. Proposed provisions for expenditure in the Budget Estimates 2010-11 :

(Rs. in crores)

a) Capital Budget Estimates	10.66
b) Revenue Budget Estimates	124.48
Total Budget provision proposed (a+b)	135.14

अर्थसंकल्पीय अंदाजांची सांख्यिकी माहिती

**STATISTICAL INFORMATION REGARDING
BUDGETARY ESTIMATES**

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI

CONSOLIDATED BUDGET SUMMARY FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 2011

बृहन्मुंबई महानगरपालिका

सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा एकत्रित अर्थसंकल्पीय घोषवारा

(Rs. in thousands / रुपये हजारत)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund	Revenue Income / महसुली उत्पन्न				Revenue Expenditure / महसुली खर्च				Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		निधी
		Actuals	Budget	Revised	Budget	Actual	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		प्रत्यक्ष	Estimates	Estimates	Estimates	प्रत्यक्ष	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		आकडे	अर्थसंकल्पीय	सुधारित	अर्थसंकल्पीय	आकडे	अर्थसंकल्पीय	सुधारित	अर्थसंकल्पीय	सुधारित	अर्थसंकल्पीय	सुधारित	अर्थसंकल्पीय	
★	अंदाज	अंदाज	अंदाज	★	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज			
2008-09	2009-10	2009-10	2010-11	2008-09	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11			
10	Main Budget (Budget A)													मुख्य अर्थसंकल्प (अर्थसंकल्प अ)
11	General (Part 1)	74351688	78680093	83114706	92064285	64179707	67562241	82936943	78611971	38826783	46026307	35999455	41815789	सर्वसाधारण (भाग - एक)
12	Health (Part 2)	929411	1172341	1080118	1266501	7416880	12284778	10443499	14714532	3038541	4199372	आरोग्य (भाग - दोन)
	Total	75281099	79852434	84194824	93330786	71596587	79847019	93380442	93326503	38826783	46026307	39037996	46015161	एकूण
20	Improvement Schemes, Slum Clearance & Slum Improvement (Budget B)													सुधार योजना, गलिच्छ वस्ती निर्मूलन आणि गलिच्छ वस्ती सुधारणा (अर्थसंकल्प ब)
21	Improvement Schemes	853742	1565422	1316391	1831995	853742	1565422	1316391	1831995	1132354	825542	855756	699820	सुधार योजना
22	Slum Clearance	18094	64616	47966	46588	18094	64616	47966	46588	गलिच्छ वस्ती निर्मूलन
23	Slum Improvement	1606276	1762076	2687091	1497970	1606276	1762076	2687091	1497970	1337670	242300	1331100	248825	गलिच्छ वस्ती सुधारणा
	Total	2478112	3392114	4051448	3376553	2478112	3392114	4051448	3376553	2470024	1067842	2186856	948645	एकूण
30	Education Budget (Budget E)	8838838	14311426	12401168	16227881	8838838	14311426	12401168	16227881	996640	1689100	998338	1692134	शिक्षण अर्थसंकल्प (अर्थसंकल्प ई)
40	Water Supply & Sewerage (Budget G)	26042500	26803363	27034589	28986089	26042500	26803363	27034589	28986089	27208946	33725990	27199645	33715233	पाणी पुरवठा आणि मलनिःसारण (अर्थसंकल्प ग)
50	Tree Authority	234892	239946	230134	210779	151181	562341	576332	646959	47500	19000	वृक्ष प्राधिकरण
60	Provident Fund	29380	60053	260053	585570	29380	60053	260053	585570	भविष्य निर्वाह निधी
70	Pension Fund	9825786	15174614	14103845	20334496	9825786	15174614	14103845	20334496	निवृत्ती वेतन निधी
	Grand Total	122730607	139833950	142276061	163052154	118962384	140150930	151807877	163484051	69502393	82509239	69470335	82390173	एकूण

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासाठी.

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
OVERALL CONSOLIDATED BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 2011

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-२०११ या वित्तीय वर्षाचा एकदरीत एकत्रित अर्थसंकल्प
(Rs. in thousands / रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज		
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
0000000000	General Administration	14937160	14353108	20605843	32972677	31255457	43403618					सामान्य प्रशासन
0010000000	Municipal Body							महापालिका निकाय
0010100000	General Body/ Corporation	...			60339	60339	70554			850	850	सर्वसाधारण निकाय / महानगरपालिका
0010200000	Standing Committee	...			12907	12897	18722			300	300	स्थायी समिती
0010300000	Improvement Committee	...			7540	7540	9338			300	300	सुधार समिती
0010400000	Education Committee	...			3731	2598	5767			400	650	शिक्षण समिती
0010500000	Works Committee	...			8132	8132	9421			425	400	स्थापत्य समिती
0010600000	Special Committee	...			11701	11701	15061			625	625	विशेष समिती
0010700000	Ward Committee	...			42682	42682	69848			2080	2080	प्रभाग समिती
0010800000	Mayor	...			17008	17008	18236			500	500	महापौर
0010900000	Secretariat	236	627	591	27800	27798	64148			1500	500	चिटणीस
0011000000	Tree Authority	...			2329	2329	2581					वृक्ष प्राधिकरण
0020000000	Administration	223671	191438	248445					प्रशासन
0020100000	Municipal Commissioner	2	2	2	321101	269979	374480			4105110	3111121	महानगरपालिका आयुक्त
0020200000	Labour	...	40000	10000	77106	25142	101802			17	13	श्रमिक
0020300000	Personnel	5	14	14	82197	69328	123596					कर्मचारीवृंद
0020400000	Public Relations	625	635	635	160832	136832	139706					जनसंपर्क
00204010000	Publication of BMM Patrika	72	72	72	975					बृहन्मुंबई महानगरपालिका पत्रिका प्रकाशन
0020500000	Security	7782	6783	9888	1360902	1161015	1716588			84750	110511	सुरक्षा
0020600000	Grievance/ Complaints Redressal	...			10729	10729	20086					तक्रार निवारण
0020700000	Civic Training and Research	16211	8933	3357	33028	33028	36681			20100	6000	नागरी प्रशिक्षण आणि संशोधन

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00208000000	Departmental Enquiries	78	80	80	39705	39157	53772			195	175	खात्यांतर्गत चौकशी
00209000000	Protocol	...			17605	14605	19284					राजशिष्टाचार
00210000000	Vigilance	...			33308	33000	30181					दक्षता
00211000000	Legal	40177	43434	37592	160304	160304	241884			310	860	विधी
00212000000	Information & Technology	38254	104065	66906	627729	559729	792295			1719665	1015902	माहिती आणि तंत्रज्ञान
00213000000	Disaster Management	64154	15434	19062	101638	87638	155162			295200	270200	आपत्कालीन व्यवस्थापन
00214000000	Upkeep & Maintenance of Municipal Offices	...			331042	297725	381562			46	...	महापालिका कार्यालयांची निगा आणि परिरक्षण
00300000000	Finance, Accounts, Audit							वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
00301000000	Finance, Treasury & Accounts	25160333	25851398	31135984	29064437	50263075	31625385	68323739	81653597	4810	7360	वित्त, कोषागार आणि लेखा
00302000000	Statutory Audit	614	491	696	294114	332813	441764			1050	1050	वैधानिक लेखा परीक्षा
00303000000	Audit of BEST	50000	50000	50000	27617	27617	51820			120	120	मुं.वि.पु आणि प लेखा परीक्षा
00400000000	Election	15732	12846	10496	191	...				25	...	निवडणूक
00401000000	Preparation of Election Rolls	...			4814	4814	4947			438000	307800	मतदार याद्या तयार करणे
00402000000	Holding Elections	...			32270	25270	19263					निवडणुका घेणे
00500000000	Record Room							अभिलेख कक्ष
00600000000	Estate			1132354	825542			मालमत्ता
00601000000	Industrial Estates	...			3633	3633	3790					औद्योगिक वसाहती
00602000000	Dhobighat	3050	3050	3100	36883	36883	17671			...	5010	धोबीघाट
00603000000	Estate and Land Management	...			213044	143096	176659					मालमत्ता आणि भुमी व्यवस्थापन

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00700000000	Stores & Purchase							भांडार आणि खरेदी
00701000000	Central Stores	7272	7470	7970	44787	44776	54469			2000	15500	मध्यवर्ती भांडार
00800000000	Workshop							कार्यशाळा
00801000000	Mechanical and Electrical Services	61586	13828	17402	603189	453424	635895			15160	35555	यांत्रिकी आणि विद्युत सेवा
00801020000	Municipal Workshop									10	5010	म.न.पा. कार्यशाळा
00801020100	Mechanical Maintenance	1544	1659	1839	...							यांत्रिकी परिरक्षण
00801020200	Electrical Maintenance	376	426	426	...							विद्युत परिरक्षण
00801020300	Refrigeration Maintenance	300	440	440	...							प्रशितन परिरक्षण
00801020301	Office & Supervisory Section	50	50	50	...							कार्यालय आणि पर्यवेक्षी उपविभाग
00801020000	Municipal Workshop											म.न.पा. कार्यशाळा
00801030000	Municipal Foundry	22	22	22	...					20	1480	महापालिका ओतशाळा
00801040000	Municipal Power Laundry		70	70						2371	20210	महापालिका विद्युत धुलाई केंद्र
00802000000	Mechanical Transport	12718	13032	17634	2403317	2061919	2768387			157808	131900	यांत्रिकी परिवहन
00803000000	Asphalt Plant	...			128274	84274	112422			42000	26600	धुमजतू संयंत्र
00804000000	Material Testing Laboratory	...			10781	9781	1761					साहित्यसामग्री चाचणी प्रयोगशाळा
00805000000	Printing Press	10642	12618	10964	328805	287805	394279			120000	41000	मुद्रणालय
00806000000	Concrete Testing Laboratory							कॉंक्रीट चाचणी प्रयोगशाळा
00900000000	Census	...			2500	2500	25498					जनगणना
10000000000	Planning & Regulations	...			41204	26204						नियोजन व विनियमन
11100000000	City & Town Planning	206517	192232	443388	51196	51192	33039					शहर आणि नगर रचना
11101000000	Central Office	15947	12322	22071	699254	330530	273981			...	300	मध्यवर्ती कार्यालय
11102000000	Architectural Services	...			67597	57515	31630			500002	...	वास्तुशास्त्रविषयक सेवा
11103000000	Land Acquisition and Management	46688	94227	95513	196165	183679	302734				1467002	भूमी संपादन आणि व्यवस्थापन
11104000000	Supervision of derequisitioned buildings	...			4567	4567	38121					अधिगृहत्सोर्जन केलेल्या इमारतीचे पर्यवेक्षण
11105000000	Industrial Estates	...			823	823	940					ओद्योगिक वसाहती
11106000000	Development Planning	9250000	12127283	12780000	1513090	1965278	2186617			630818	2287486	विकास नियोजन
11107000000	Town Planning Schemes	...			1050	1050	1050			850	850	नगर रचना योजना
11108000000	Implementation of Town Planning Schemes	...			9816	9809	10680					नगर रचना योजनेचे कार्यान्वयन

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
11109000000	Works Branch	...			11071	11071	7361					कार्यशाखा
11110000000	Housing Branch	...			27362	23258	77175					गृहनिर्माण शाखा
11111000000	Conservation & Beautification of Public Places					31000	314505	सार्वजनिक ठिकाणांचे संवर्धन व सौंदर्यीकरण
11200000000	Building Regulation	...			226305	118849	294600					इमारत विनियमन
11201000000	Inspection & Supervision of Private Buildings	...			100018	100000	100000			10050	10000	खाजगी इमारतींची तपासणी आणि पर्यवेक्षण
11202000000	Inspection & Supervision of factories, workshops & Work Places							कारखाने, कार्यशाळा आणि कामाची ठिकाणे यांची तपासणी आणि पर्यवेक्षण
11203000000	Works related to Municipal Properties					587239	1072161	महापालिका मालमत्तांशी संबंधित कामे
11300000000	Economic Planning	...			13468	10694	14267					आर्थिक नियोजन
11400000000	Encroachment Removal							अतिक्रमण निर्मूलन
11401000000	Removal of Encroachment & Unauthorised Structures	5947	9947	9947	92933	82913	184750					अतिक्रमण आणि अनधिकृत बांधकामे काढून टाकणे
11402000000	Removal of Encroachment on Public Streets	...			175792	171769	226905					सार्वजनिक रस्त्यांवरील अतिक्रमण काढून टाकणे
11500000000	Trade License/ Regulation					250	1300	व्यवसाय अनुज्ञापन/विनियमन
11501000000	Trade Licensing	1000060	850045	1000113	123692	123179	180985					व्यवसाय अनुज्ञापन
11502000000	Administration of Shops and Establishment Act	175905	176476	201916	85894	85826	132366					दुकाने आणि तत्सम संस्था अधिनियमाचे प्रशासन
11503000000	Licensing for Private Markets							खाजगी बाजारांसाठी अनुज्ञापन
20000000000	Public Works							सार्वजनिक कामे
22100000000	Roads and Pavement	2138830	3062938	2805785	827722	827703	528261			10338908	8565216	रस्ते आणि पदपथ
22101000000	General	...			339421	243633	343717					सर्वसाधारण
22102000000	Road Planning & Design	...			129	129	25					रस्ते नियोजन व संकल्पचित्रे
22103000000	Road Maintenance	...			1901624	1481587	2662756			...	3500	रस्ते परिरक्षण

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
22200000000	Bridges and Fly overs	158823	74020	141400	5887	5887	5890			805867	1944044	पूल आणि उड्डाणपूल
22201000000	Bridge Planning & Design	...			31043	21043	38515					पूल नियोजन आणि संकल्पचित्रे
22202000000	Bridge Maintenance	...			10000	4407	40000					पूल परिरक्षण
22300000000	Subways and Causeways					33050	79074	भुयारी मार्ग आणि कॉजवे
22400000000	Street Lighting	...			1446725	1427725	1832751			17000	15510	रस्त्यावरील प्रकाश व्यवस्था
22500000000	Strom Water Drains	1063406	729859	799847	2480973	2264935	2689551			10688194	10598160	पर्जन्य जलवाहिन्या
22600000000	Traffic Signals/ Operations	118111	125363	125393	...					447579	287650	वाहतूक सिग्नल्स/प्रचालन
22601000000	Traffic Planning				580	574	640					वाहतूक नियोजन
22602000000	Traffic Operation	...			178666	124661	239911					वाहतूक प्रचालन
22603000000	Ferry service at Manori, Marve and Gorai	...			16711	5000	10000					मनोरी, मार्वे आणि गोराई येथील तरबोट सेवा
22604000000	Pay and Park Scheme	...			505	505	505					सशुल्क वाहनतळ योजना
30000000000	Health	...			341269	283569	250501					आरोग्य
33100000000	Public Health	1	1	1	...							सार्वजनिक आरोग्य
33101000000	General Superintendence	170520	155828	235915	388289	286523	449654					सर्वसाधारण अधीक्षण
33102000000	Life Guard Services				26738	17738	24088					जीवरक्षक सेवा
33103000000	Out Reach Services	69500	70012	80020	88266	65228	125761					रुग्णद्वार सेवा
33105000000	Greater Mumbai Leprosy Control Scheme	...			2520	2520	2165					बृहन्मुंबई कुष्ठरोग नियंत्रण योजना

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates	Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates	Revised Estimates	Budget Estimates	Revised Estimates		
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज		
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
3320000000	Epidemic/ Prevention Control							साथरोग/प्रतिबंधक कक्ष
3320100000	Epidemics	...			192372	161642	190307					साथरोग
3320200000	Vector & Pest Control	34365	38954	44652	694255	559948	739648					रोगवाहक आणि किटक नियंत्रण
3320300000	Rodent Control	...			85651	64493	98256					मूषक नियंत्रण
3320400000	Malaria Eradication Programme	...			116626	87797	176655					हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम
3320500000	Rabies Control	1121	1179	1501	80374	66370	146706					रेबीज नियंत्रण
3330000000	Family Planning	52929	52963	64890	85141	64569	112066					कुटुंब नियोजन
3340000000	Primary Health Care					251512	344018	प्राथमिक आरोग्य दक्षता
3340100000	Maternity Homes, Children Welfare Services, etc.	27349	5756	7624	1140455	879825	1144767			25	...	प्रसुती गृहे आणि बालकल्याण सेवा इ.
3340104000	Indian Population Project V	400	404	404	...							भारतीय लोकसंख्या प्रकल्प पाच
3340105000	Immunization Programme & Multipurpose Worker Scheme	133818	133818	124536	...							रोग प्रतिबंधक आणि बहुउद्देशीय कामगार योजना
3340200000	Dispensaries	32993			335574	267551	506843					दवाखाने
3340300000	Mother & Child Health Care	...			10427	10427	71818			10000	30000	माता आणि बाल संगोपन
3340201010	Allopathic	...	16133	20116	...							विषमचिकित्सा
3340201020	Ayurvedic/ Unani	221	155	175	...							आयुर्वेदिक / युनानी
3340202000	Municipal Clinic for Sexually Transmitted Diseases	60	85	120	...							लैंगिक संबंधातून उदभवणाऱ्या रोगांसाठी महानगरपालिका चिकित्सालय
3340203000	Drug De-Addiction Centre	40	71	89	...							अंमली पदार्थ व्यसन प्रतिबंधक केंद्र
3350000000	Hospital Services	18272	21882	41653	...							रुग्णालय सेवा
3350100000	Main Hospitals	288623	257571	279538	4042233	3358053	4749263			1421948	1550277	मुख्य रुग्णालये
3350200000	Peripheral Hospitals	108004	80094	95215	2895587	2750510	3611670			776417	1412894	उपनगरीय रुग्णालये
3350201000	Infectious Diseases Hospitals and Tuberculosis Hospital and Clinics	14775	11431	11000						595	800	संसर्गजन्य रोगांची रुग्णालये आणि क्षयरोग रुग्णालये आणि चिकित्सालये
3350203000	Speciality Hospital	5288	5250	6391	96294	95249	114075			126870	155155	महानगरपालिका विशेषता रुग्णालय
3360000000	Burial and Cremations	1853	1637	1436	...					127844	324627	प्रेत दफन आणि प्रेत दहन
3360100000	Cemeteries	...			272406	213998	246472					स्मशाने
3360200000	Electric Crematorium	...			68641	57091	73424					विद्युत दहनभूमी

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
33700000000	Vital Statistics	...	25110	28550	...							महत्वाची आकडेवारी
33800000000	Prevention of Food Adulteration							अन्नभेसळीला प्रतिबंध
33801000000	Laboratory	35075	35140	40160	19206	17206	19309					प्रयोगशाळा
40000000000	Sanitation and Solid Waste Management							स्वच्छता आणि घनकचरा व्यवस्थापन
44100000000	Solid Waste Management	1274103	1176425	1353854	38851	38851	23675			1444433	3094730	घनकचरा व्यवस्थापन
44101000000	Superintendence & Inspection	...			1838987	1657582	1892051					अधीक्षण आणि तपासणी
44102000000	Conservancy Services	...			6873200	6089065	8401410					साफसफाई सेवा
44103000000	Maintenance of Dumping Ground & Refuse Transport Station	...			501100	453100	1077675					भरावभूमी आणि कचरा स्थानांतरण केंद्राचे परिरक्षण
44104000000	Collection, Transportation & Disposal of Bio-Medical Waste	...			35000	15000	35000					जीववैद्यकीय कचरा गोळा करणे, वाहून नेणे आणि विल्हेवाट लावणे
44105000000	Projects Division - Infrastructure Services, etc.	...			1200	1200	11200					प्रकल्प विभाग - पायाभूत सेवा इ.
44300000000	Veterinary Services	...			1289	1289	1240			...	260	पशूवैद्यकीय सेवा
44400000000	Cattle Pounding	2500	1610	2016	12457	11457	14298			...	3000	गुरांसाठी कोंडवाडा
44500000000	Slaughter Houses	232955	176905	277869	350612	326142	284319			15390	100500	कत्तल खाने

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
50000000000	Civic Amenities											नागरी सुखसोई
55100000000	Water Supply							पाणी पुरवठा
55101000000	Administration	...			2214093	1962958	2244505			48250	33755	प्रशासन
55102000000	Distribution	...			1554757	1185241	1325310			वितरण
55103000000	Construction	...			414189	438582	541483			19250323	19708481	बांधकाम
55104000000	Meter Workshop	...			23615	21524	26066			मीटर कार्यशाळा
55105000000	Maintenance	...			6151040	7024073	6189665			4179331	6881060	परिरक्षण
55106000000	Planning & Designing	...			15398	59214	70659			51631	523450	नियोजन आणि संकल्पचित्रे
55107000000	Revenue Collection	11853693	11868202	12340902	77335	83691	84679			महसूल संकलन
55200000000	Sewerage							मलनिःसारण
55201000000	Administration	...			2047066	2087589	2110871			9385	...	प्रशासन
55205000000	Maintenance	...			1612508	1672919	1623676			978104	565340	परिरक्षण
55206000000	Purification and Revenue	...			489045	378186	416278			123291	52478	शुद्धीकरण आणि महसूल
55207000000	Drainage Workshop	...			350604	390205	704605			65930	346146	मलनिःसारण कार्यशाळा
55208000000	Construction	...			166943	164059	242612			2173011	5029931	बांधकाम
55209000000	Planning and Design	...			32106	35286	40965			नियोजन आणि संकल्पचित्रे
55210000000	Revenue Collection	7277270	7351887	7633887								महसूल संकलन
55300000000	Fire Services	276231	318578	560585	1081954	905729	1407842			1093571	1559151	अग्निशमन सेवा
55400000000	Arts and Culture	26426	27214	32694	35137	35137	40729			57183	115033	कला आणि संस्कृती
55600000000	Amusement					2000	13000	करमणूक
55601000000	Swimming Pools	34397	17095	37985	44001	44001	52303			77880	314260	तरण तलाव

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
55700000000	Museums	...			8778	6268	1772			50500	100000	संग्रहालये
55800000000	Municipal Markets	170367	523265	639086	48957	48955	5843			94395	908879	महानगरपालिका बाजार
55801000000	Central Supervision & Administration	...			86860	81850	105072					मध्यवर्ती पर्यवेक्षण आणि व्यवस्थापन
55802000000	Municipal Markets - Maintenance & Administration	...			451960	415436	413664					महानगरपालिका बाजार - परिरक्षण आणि व्यवस्थापन
60000000000	Urban Forestry							नागरी वनसंवर्धन
66100000000	Parks, Gardens	5411	11648	11724	732853	557779	742165			1225983	1013419	मैदाने, उद्याने
66200000000	Play Grounds					218866	83951	खेळांची उद्याने
66400000000	Urban Forestry	109946	100134	69079	31349	40839	42381			47500	19000	नागरी वनसंवर्धन
66401000000	Regulation of felling trees	...			24843	24843	31934					वृक्षांचे पतनापासून विनियमन
66402000000	Maintenance of existing trees	...			425926	425926	352722					विद्यमान वृक्षांचे परिरक्षण
66403000000	Plantation of new trees	...			11459	11459	130745					नवीन वृक्षांची लागवड
66404000000	Development of Nurseries	...			42605	42605	68968					रोपवाटीकांचा विकास
66405000000	Publicity and horticultural show	...			29500	29500	30850					प्रसिध्दी व उद्यान विद्याविषयक प्रदर्शन
66406000000	Census of existing trees	...			12500	12500	100					विद्यमान वृक्षांची गणना
66407000000	Plantation of trees at various dumping grounds	...			5870	5870	5659					विविध भरावभूमीवर वृक्षांची लागवड
66500000000	Environment Conservation	...			161	161	58			1000	1000	पर्यावरण संरक्षण
66501000000	Measures to Control Environmental Air Pollution in Mumbai				60426	57026	90914			661	66250	मुंबईतील वायु प्रदूषण नियंत्रणासाठी उपाययोजना
66501010000	General Supervision	29365	28343	43529	...					25	...	सर्वसाधारण पर्यवेक्षण
66501030000	Health Survey Unit	...			5016	5016	5848			3100	5200	आरोग्य पाहणी पथक
66600000000	Zoos	151495	130072	314492	24267	24267	39290			180150	750150	प्राणीसंग्रहालये

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
		...	1150	2000	102380	101180	123884			400	...	
7710000000	Welfare of Women	...	1150	2000	102380	101180	123884			400	...	महिला कल्याण
7760000000	Slum Improvements	182572	205229	139765	...						4000	गलिच्छ वस्ती सुधारणा
7760100000	Conservancy Services in Municipal & Government Slums	...			896441	896435	1046565					महानगरपालिका आणि शासनाच्या जमिनी वरील गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
7760200000	Conservancy Services in Declared Private Slums	...			6764	6764	20					घोषित खाजगी गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
7760300000	Maintenance of Properties & Streets				739981	582852	836234					मालमत्ता आणि रस्त्यांचे परिरक्षण
77603010000	Maintenance of Properties	168976	168725	163648						449406	449570	मालमत्तांचे परिरक्षण
77603010205	Community/Social Welfare Centres & Nursery Schools		100	100						110200	134300	कम्युनिटी/समाज कल्याण केंद्रे आणि बालवाड्या
7760400000	Maintenance of Slums	...			1412200	1368215	1455235			1331100	244825	गलिच्छ वस्त्यांचे परिरक्षण
7780000000	Urban Poverty Alleviation	...			20298	20298	12873			740704	811157	शहरी दारिद्र्य निर्मूलन
8820000000	Education	1167922	967739	1366781	320467	246474	377435			80995	870	शिक्षण
8820100000	Remedial Measures for Qualitative Improvements							गुणवत्तेमध्ये सुधारणा करण्याकरीता केलेल्या उपाययोजना
8820200000	Municipal Primary Schools	...			8454896	6948219	8673103			916658	1687589	महानगरपालिका प्राथमिक शाळा
88202010000	Supervision of Schools	...			194692	127596	197148					शाळांचे पर्यवेक्षण
88202060000	Libraries	...			11350	6715	12513			200	125	ग्रंथालये
8820300000	Private Primary Schools	...			1187919	1187919	1690700	46300	30100			खाजगी प्राथमिक शाळा
8820400000	Medical Inspection of School Children	...			94770	66114	85966					शालेय विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी
8820500000	Educational Activities	...										शैक्षणिक उपक्रम
88205010000	Teacher's College	...			16799	9344	40682			210	1475	शिक्षक महाविद्यालय
8820700000	Extra Curricular Activities							अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त उपक्रम
8820900000	Secondary Education	2192881	1320466	2471559	1435107	1193754	1586029			19100	37000	माध्यमिक शिक्षण
8821000000	Medical Education	142219	133641	133870	1185011	1020149	1706797			319544	302141	वैद्यकीय शिक्षण
8821100000	Operating Mumbai Public Schools	...			67910	22313	63566					मुंबई पब्लिक शाळांचे प्रचालन
8830000000	Transportation	...			463129	510506	508680			14020	81460	परिवहन
9000000000	Revenues							महसूल
9910000000	Property Taxes	15516689	15206119	16945114	3145346	2611160	3521779			75283	73307	मालमत्ता कर

(Rs. in thousands / रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
99200000000	Octroi/ Entry Cess	43000000	43250845	46502145	1041075	802573	1054814			198857	1689819	जकात/प्रवेश उपकर
99600000000	Tax on Vehicles	585	585	585	...							वाहनांवरील कर
99900000000	Other Taxes							इतर कर
99901000000	Theatre Tax	3840	3873	3946	2243	2243	6398					रंगभूमी कर
99902000000	Entertainment Tax	100000	100000	100000	...							करमणूक कर
99903000000	Non-Agri Asmt Tax & Land R	86000	86000	136000	...							कृषीतर कर आणि भुमी महसुलाचा हिस्सा
	Charge to Construction											बांधकाम आकार
	TOTAL	139833950	142276061	163052154	140150930	151807877	163484051	69502393	82509239	69470335	82390173	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 11

बृह-मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts		Capital Expenditure		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	भांडवली प्राप्ती		भांडवली खर्च		
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Revised	Budget	Revised	Budget	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
							2009-10	2010-11	2009-10	2010-11		
0000000000	General Administration	62144	308861	135381	14011882	13501027	17612685			सामान्य प्रशासन
0010000000	Municipal Body											महापालिका निकाय
0010100000	General Body/ Corporation				60339	60339	70554			850	850	महानगरपालिका
0010200000	Standing Committee				12907	12897	18722			300	300	स्थायी समिती
0010300000	Improvement Committee									300	300	सुधार समिती
0010400000	Education Committee									350	300	शिक्षण समिती
0010500000	Works Committee				8132	8132	9421			425	400	स्थापत्य समिती
0010600000	Special Committee				11701	11701	15061			625	625	विशेष समिती
0010700000	Ward Committee				42682	42682	69848			2080	2080	प्रभाग समिती
0010800000	Mayor				17008	17008	18236			500	500	महापौर
0010900000	Secretariat	236	627	591	27800	27798	64148			1500	500	चिटणीस
0020000000	Administration	223671	191438	248445								प्रशासन
0020100000	Municipal Commissioner	2	2	2	290282	235552	332822			4104190	3110401	महानगरपालिका आयुक्त
0020200000	Labour		40000	10000	77106	25142	101802			17	13	श्रमिक
0020300000	Personnel	5	14	14	82197	69328	123596					कर्मचारीवृंद
0020400000	Public Relations	697	707	707	160832	136832	140681					जनसंपर्क
0020500000	Security	7782	6783	9888	1011673	730794	1244761			84740	106641	सुरक्षा
0020600000	Grievance/ Complaints Redressal				10729	10729	20086					तक्रार निवारण
0020700000	Civic Training and Research	16211	8933	3357	33028	33028	36681			20100	6000	नागरी प्रशिक्षण आणि संशोधन
0020800000	Departmental Enquiries	78	80	80	39705	39157	53772			195	175	खात्यांतर्गत चौकशी

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00209000000	Protocol				17605	14605	19284					राजशिष्टाचार
00210000000	Vigilance				33308	33000	30181					दक्षता
00211000000	Legal	40177	43434	37592	157746	157746	238316			310	860	विधी
00212000000	Information & Technology	38254	104065	66906	627729	559729	792295			1719665	1015902	माहिती आणि तंत्रज्ञान
00213000000	Disaster Management	64154	15434	19062	101638	87638	155162			295200	270200	आपत्कालीन व्यवस्थापन
00214000000	Upkeep & Maintenance of Municipal Offices				331042	297725	381562			46	...	महापालिका कार्यालयांची निगा आणि परिरक्षण
00300000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
00301000000	Finance, Treasury & Accounts	4292244	5914456	7432237	17862174	38197340	19215065	38826783	46026307	3300	3500	वित्त, कोषागार आणि लेखा
00302000000	Statutory Audit	614	491	696	230452	230452	317746			1050	1050	वैधानिक लेखा परीक्षा
00303000000	Audit of BEST	50000	50000	50000	27617	27617	51820			120	120	मुं.वि.पु आणि प लेखा परीक्षा
00400000000	Election	15732	12846	10496	191	...				25	...	निवडणूक
00401000000	Preparation of Election Rolls				4814	4814	4947					मतदार याद्या तयार करणे
00402000000	Holding Elections				32270	25270	19263					निवडणुका घेणे
00600000000	Estate									32000	57800	मालमत्ता
00601000000	Industrial Estates				3633	3633	3790					औद्योगिक वसाहती
00700000000	Stores & Purchase											भांडार आणि खरेदी
00701000000	Central Stores	7272	7470	7970	44440	44440	54018			2000	15500	मध्यवर्ती भांडार

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
0080000000	Workshop											कार्यशाळा
0080100000	Mechanical and Electrical Services	63878	16403	20157	603189	453424	635895			15160	35555	यांत्रिकी आणि विद्युत सेवा
00801020000	Municipal Workshop									10	5010	म.न.पा. कार्यशाळा
00801030000	Municipal Foundry		22	22	...					20	1480	महापालिका ओतशाळा
00801040000	Municipal Power Laundry		70	70						2371	20210	महापालिका विद्युत धुलाई केंद्र
00802000000	Mechanical Transport	12718	13032	17634	2403317	2061919	2768387			157808	131900	यांत्रिकी परिवहन
00803000000	Asphalt Plant				128274	84274	112422			42000	26600	धुमजतू संयंत्र
00804000000	Material Testing Laboratory				10781	9781	1761					साहित्यसामग्री चाचणी प्रयोगशाळा
00805000000	Printing Press	10642	12618	10964	328805	287805	394279			120000	41000	मुद्रणालय
10000000000	Planning & Regulations				41204	26204						नियोजन व विनियमन
11100000000	City & Town Planning	222464	192232	443388	51196	51192	33039					शहर आणि नगर रचना
11101000000	Central Office		12322	22071	699254	330530	273981			...	300	मध्यवर्ती कार्यालय
11102000000	Architectural Services											वास्तुशास्त्रविषयक सेवा
11103000000	Land Acquisition and Management	46688	94227	95513	196165	183679	302734			500002	1467002	भूमी संपादन आणि व्यवस्थापन
11104000000	Supervision of derequisitioned buildings				4567	4567	38121					अधिगृहत्सोर्जन केलेल्या इमारतीचे पर्यवेक्षण
11105000000	Industrial Estates				823	823	940					औद्योगिक वसाहती
11106000000	Development Planning	9250000	12127283	12780000	1513090	1965278	2186617			630818	2287486	विकास नियोजन
11107000000	Town Planning Schemes				1050	1050	1050			850	850	नगर रचना योजना
11108000000	Implementation of Town Planning Schemes				9816	9809	10680					नगर रचना योजनेचे कार्यान्वयन
11111000000	Conservation & Beautification of Public Places									31000	314505	सार्वजनिक ठिकाणांचे संवर्धन व सौंदर्यीकरण

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
11200000000	Building Regulation				226305	118849	294600					इमारत विनियमन
11201000000	Inspection & Supervision of Private Buildings				100018	100000	100000			10050	10000	खाजगी इमारतींची तपासणी आणि पर्यवेक्षण
11202000000	Inspection & Supervision of factories, workshops & Work Places											कारखाने, कार्यशाळा आणि कामाची ठिकाणे यांची तपासणी आणि पर्यवेक्षण
11203000000	Works related to Municipal Properties									587239	1072161	महापालिका मालमत्तांशी संबंधित कामे
11300000000	Economic Planning				13468	10694	14267					आर्थिक नियोजन
11400000000	Encroachment Removal											अतिक्रमण निर्मूलन
11401000000	Removal of Encroachment & Unauthorised Structures	5947	9947	9947	92933	82913	184750					अतिक्रमण आणि अनधिकृत बांधकामे काढून टाकणे
11402000000	Removal of Encroachment on Public Streets				175792	171769	226905					सार्वजनिक रस्त्यांवरील अतिक्रमण काढून टाकणे
11500000000	Trade License/ Regulation	...								250	1300	व्यवसाय अनुज्ञापन/विनियमन
11501000000	Trade Licensing	1000060	850045	1000113	123692	123179	180985					व्यवसाय अनुज्ञापन
11502000000	Administration of Shops and Establishment Act	175905	176476	201916	85894	85826	132366					दुकाने आणि तत्सम संस्था अधिनियमाचे प्रशासन
20000000000	Public Works											सार्वजनिक कामे
22100000000	Roads and Pavement	2138830	3062938	2805785	827722	827703	528261			10338908	8565216	रस्ते आणि पदपथ
22101000000	General				339421	243633	343717					सर्वसाधारण
22102000000	Road Planning & Design				129	129	25					रस्ते नियोजन व संकल्पचित्रे
22103000000	Road Maintenance				1901624	1481587	2662756				3500	रस्ते परिरक्षण

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts		Capital Expenditure		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	भांडवली प्राप्ती		भांडवली खर्च		
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Revised	Budget	Revised	Budget	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
							2009-10	2010-11	2009-10	2010-11		
22200000000	Bridges and Fly overs	158823	74020	141400	5887	5887	5890			805867	1944044	पूल आणि उड्डाणपूल
22201000000	Bridge Planning & Design				31043	21043	38515					पूल नियोजन आणि संकल्पचित्रे
22202000000	Bridge Maintenance				10000	4407	40000					पूल परिरक्षण
22300000000	Subways and Causeways									33050	79074	भुयारी मार्ग आणि कॉजवे
22400000000	Street Lighting				1446725	1427725	1832751			17000	15510	रस्त्यावरील प्रकाश व्यवस्था
22500000000	Strom Water Drains	1063406	729859	799847	2480973	2264935	2689551			10688194	10598160	पर्जन्य जलवाहिन्या
22600000000	Traffic Signals/ Operations	118111	125363	125393						447579	287650	वाहतूक सिग्नल्स/प्रचालन
22601000000	Traffic Planning				580	574	640					वाहतूक नियोजन
22602000000	Traffic Operation				178666	124661	239911					वाहतूक प्रचालन
22603000000	Ferry service at Manori, Marve and Gorai				16711	5000	10000					मनोरी, मार्वे आणि गोरई येथील तरबोट सेवा
22604000000	Pay and Park Scheme				505	505	505					सशुल्क वाहनतळ योजना
40000000000	Sanitation and Solid Waste Management											स्वच्छता आणि घनकचरा व्यवस्थापन
44100000000	Solid Waste Management	1274103	1176425	1353854	38851	38851	23675			1444433	3094730	घनकचरा व्यवस्थापन
44101000000	Superintendence & Inspection				1838987	1657582	1892051					अधीक्षण आणि तपासणी
44102000000	Conservancy Services				6873200	6089065	8401410					साफसफाई सेवा

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
44103000000	Maintenance of Dumping Ground & Refuse Transport Station				501100	453100	1077675					भरावभूमी आणि कचरा स्थानांतरण केंद्राचे परिरक्षण
44104000000	Collection, Transportation & Disposal of Bio-Medical Waste				35000	15000	35000					जीववैद्यकीय कचरा गोळा करणे, वाहून नेणे आणि विल्हेवाट लावणे
44105000000	Projects Division - Infrastructure Services, etc.				1200	1200	11200					प्रकल्प विभाग - पायाभूत सेवा इ.
44300000000	Veterinary Services				1289	1289	1240			...	260	पशुवैद्यकीय सेवा
44500000000	Slaughter Houses	232955	176905	277869	350612	326142	284319			15390	100500	कत्तल खाने
55300000000	Fire Services	276231	318578	560585	1081954	905729	1407842			1093571	1559151	अग्निशमन सेवा
55400000000	Arts and Culture	26426	27214	32694	35137	35137	40729			57183	115033	कला आणि संस्कृती
55600000000	Amusement									2000	13000	करमणूक
55601000000	Swimming Pools	34397	17095	37985	44001	44001	52303			77880	314260	तरण तलाव
55700000000	Museums				8778	6268	1772			50500	100000	संग्रहालये
55800000000	Municipal Markets	170367	523265	639086	48957	48955	5843			94395	908879	महानगरपालिका बाजार
55801000000	Central Supervision & Administration				86860	81850	105072					मध्यवर्ती पर्यवेक्षण आणि व्यवस्थापन
55802000000	Municipal Markets - Maintenance & Administration				451960	415436	413664					महानगरपालिका बाजार - परिरक्षण आणि व्यवस्थापन

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts		Capital Expenditure		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	भांडवली प्राप्ती		भांडवली खर्च		
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Revised	Budget	Revised	Budget	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
60000000000	Urban Forestry											नागरी वनसंवर्धन
66100000000	Parks, Gardens	5411	11648	11724	732853	557779	742165			1225983	1013419	मैदाने, उद्याने
66200000000	Play Grounds									218866	83951	खेळांची मैदाने
66400000000	Urban Forestry				31349	30839	32381					नागरी वनसंवर्धन
66500000000	Environment Conservation	...								1000	1000	पर्यावरण संरक्षण
66600000000	Zoos	151495	130072	314492	24267	24267	39290			180150	750150	प्राणीसंग्रहालये
77100000000	Welfare of Women		1150	2000	100880	100880	123884			400	...	महिला कल्याण
77600000000	Slum Improvements											गलिच्छ वस्ती सुधारणा
77601000000	Conservancy Services in Municipal & Government Slums				896441	896435	1046565					महानगरपालिका आणि शासनाच्या जमिनी वरील गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
77602000000	Conservancy Services in Declared Private Slums				6764	6764	20					घोषित खाजगी गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
77603000000	Maintenance of Properties & Streets											मालमत्ता आणि रस्त्यांचे परिरक्षण
77603010205	Community/Social Welfare Centres & Nursery Schools									110200	134300	कम्युनिटी/समाज कल्याण केंद्रे आणि बालवाड्या
77800000000	Urban Poverty Alleviation	...			20298	20298	12873			436200	324500	शहरी दारिद्र्य निर्मूलन
88200000000	Education											शिक्षण
88209000000	Secondary Education	1832881	1000466	2021559	1075107	873754	1136029			19100	37000	माध्यमिक शिक्षण
90000000000	Revenues											महसूल
99100000000	Property Taxes	12398657	12088087	13562117	2810797	2283997	3161131			75283	73307	मालमत्ता कर

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
99200000000	Octroi/ Entry Cess	43000000	43250845	46502145	1041075	802573	1054814			198857	1689819	जकात/प्रवेश उपकर
99600000000	Tax on Vehicles	585	585	585								वाहनांवरील कर
99900000000	Other Taxes											इतर कर
99901000000	Theatre Tax	3840	3873	3946	2243	2243	6398					रंगभूमी कर
99902000000	Entertainment Tax	100000	100000	100000								करमणूक कर
99903000000	N.A.Assesment Tax	86000	86000	136000								बिगरशेती निर्धारण कर
	TOTAL	78680093	83114706	92064285	67562241	82936943	78611971	38826783	46026307	35999455	41815789	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 12

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : १२

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00600000000	Estate											मालमत्ता
00602000000	Dhobighat	3050	3050	3100	36883	36883	17671			...	5010	धोबी घाट
00900000000	Census				2500	2500	25498					जनगणना
30000000000	Health				351451	283569	250501					आरोग्य
33100000000	Public Health	1	1	1								सार्वजनिक आरोग्य
33101000000	General Superintendence	170520	155828	235915	378107	286523	449654					सर्वसाधारण अधीक्षण
33102000000	Life Guard Services				26738	17738	24088					जीवरक्षक सेवा
33103000000	Out Reach Services	69500	70012	80020	88266	65228	125761					रुग्णद्वार सेवा
33104000000	Aids Control Programme											एड्सनियंत्रण कार्यक्रम
33105000000	Greater Mumbai Leprosy Control Scheme				2520	2520	2165					बृहन्मुंबई कुष्ठरोग नियंत्रण योजना
33200000000	Epidemic/ Prevention Control											साथरोग/प्रतिबंधक कक्ष
33201000000	Epidemics				192372	161642	190307					साथरोग
33202000000	Vector & Pest Control	34365	38954	44652	694255	559948	739648					रोगवाहक आणि किटक नियंत्रण
33203000000	Rodent Control				85651	64493	98256					मूषक नियंत्रण
33204000000	Malaria Eradication Programme				116626	87797	176655					हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम
33205000000	Rabies Control	1121	1179	1501	80374	66370	146706					रेबीज नियंत्रण
33300000000	Family Planning	52929	52963	64890	85141	64569	112066					कुटुंब नियोजन

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts		Capital Expenditure		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	भांडवली प्राप्ती		भांडवली खर्च		
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Revised	Budget	Revised	Budget	
		अर्थसंकल्पीय	सुधारित	अर्थसंकल्पीय	अर्थसंकल्पीय	सुधारित	अर्थसंकल्पीय	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अंदाज	अर्थसंकल्पीय	अर्थसंकल्पीय	अंदाज	अंदाज
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
3340000000	Primary Health Care									251512	344018	प्राथमिक आरोग्य दक्षता
3340100000	Maternity Homes, Children Welfare Services, etc.	161567	139978	132564	1140455	879825	1144767					प्रसूती गृहे आणि बालकल्याण सेवा इ.
33401040000	Indian Population Project V	25	...	भारतीय लोकसंख्या प्रकल्प पाच
33402000000	Dispensaries	33314	16444	20500	335574	267551	506843					दवाखाने
33403000000	Mother & Child Health Care				10427	10427	71818			10000	30000	माता आणि बाल संगोपन
33500000000	Hospital Services	18272	21882	41653								रुग्णालय सेवा
33501000000	Main Hospitals	288623	257571	279538	4042233	3358053	4749263			1421948	1550277	मुख्य रुग्णालये
33502000000	Peripheral Hospitals	122779	80094	95215	2895587	2750510	2853145			776417	1412894	उपनगरीय रुग्णालये
33502010000	Infectious Diseases Hospitals and Tuberculosis Hospital and Clinics		11431	11000			758525			595	800	संसर्गजन्य रोगांची रुग्णालये आणि क्षयरोग रुग्णालये आणि चिकित्सालये
33502030000	Speciality Hospital	5288	5250	6391	96294	95249	114075			126870	155155	महानगरपालिका विशेषता रुग्णालय
33600000000	Burial and Cremations	1853	1637	1436			100			127844	324627	प्रेत दफन आणि प्रेत दहन
33601000000	Cemeteries				272406	213998	246472					स्मशाने
33602000000	Electric Crematorium				68641	57091	73324					विद्युत दहनभूमी
33700000000	Vital Statistics	...	25110	28550								जीवन विषयक आकडेवारी
33800000000	Prevention of Food Adulteration											अन्नभेसळीला प्रतिबंध
33801000000	Laboratory	35075	35140	40160	19206	17206	19309					प्रयोगशाळा
44400000000	Cattle Pounding	2500	1610	2016	12457	11457	14298			...	3000	गुरांसाठी कोंडवाडा
66500000000	Environment Conservation				161	161	58					पर्यावरण संरक्षण
66501000000	Measures to Control Environmental Air Pollution in Mumbai	29365	28343	43529	60426	57026	90914			686	66250	मुंबईतील वायु प्रदूषण नियंत्रणासाठी उपाययोजना
66501030000	Health Survey Unit				5016	5016	5848			3100	5200	आरोग्य पाहणी पथक
88200000000	Education											शिक्षण
88210000000	Medical Education	142219	133641	133870	1185011	1020149	1706797			319544	302141	वैद्यकीय शिक्षण
	TOTAL	1172341	1080118	1266501	12284778	10443499	14714532	3038541	4199372	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 21

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : २१

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts		Capital Expenditure		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	भांडवली प्राप्ती		भांडवली खर्च		
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Revised	Budget	Revised	Budget	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
							2009-10	2010-11	2009-10	2010-11		
0000000000	General Administration				537148	513202	708007					सामान्य प्रशासन
0010000000	Municipal Body											महापालिका निकाय
0010300000	Improvement Committee				7540	7540	9338					सुधार समिती
0020000000	Administration											प्रशासन
0020100000	Municipal Commissioner				6111	5650	7139			350	250	महानगरपालिका आयुक्त
0021100000	Legal				2324	2324	3301					विधी
0030000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
0030100000	Finance, Treasury & Accounts	1406400	1157689	1678370	11513	11513	15288					वित्त, कोषागार आणि लेखा
0060000000	Estate				213044	143096	176659	1132354	825542	406000	250000	मालमत्ता
0070000000	Stores & Purchase											भांडार आणि खरेदी
0070100000	Central Stores				347	336	451					मध्यवर्ती भांडार
0080000000	Workshop											कार्यशाळा
0080100000	Mechanical and Electrical Services											यांत्रिकी आणि विद्युत सेवा
1000000000	Planning & Regulations											नियोजन व विनियमन
1110000000	City & Town Planning											शहर आणि नगर रचना
1110200000	Architectural Services				67597	57515	31630					वास्तुशास्त्रविषयक सेवा
1110900000	Works Branch				11071	11071	7361					कार्यशाखा
1111000000	Housing Branch				27362	23258	77175					गृहनिर्माण शाखा
1120000000	Building Regulation											इमारत विनियमन
1120300000	Works related to Municipal Properties											महापालिका मालमत्तांशी संबंधित कामे
7760000000	Slum Improvements											गलिच्छ वस्ती सुधारणा
7760300000	Maintenance of Properties & Streets				681365	540886	795646			449406	449570	मालमत्ता आणि रस्त्यांचे परिरक्षण
77603010000	Maintenance of Properties	159022	158702	153625								मालमत्तांचे परिरक्षण
	TOTAL	1565422	1316391	1831995	1565422	1316391	1831995	1132354	825542	855756	699820	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
 FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
 Fund Code : 22

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
 सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
 निधी संकेतांक : २२

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00000000000					6000	6000	6000					
00300000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
00301000000	Finance, Treasury & Accounts	54662	37843	36465	...							वित्त, कोषागार आणि लेखा
00600000000	Estate											मालमत्ता
77600000000	Slum Improvements											गलिच्छ वस्ती सुधारणा
77603000000	Maintenance of Properties & Streets	9954	10123	10123	58616	41966	40588					मालमत्ता आणि रस्त्यांचे परिरक्षण
	TOTAL	64616	47966	46588	64616	47966	46588	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 23

बृहसुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : २३

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00000000000					30000	30000	30000					वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
00300000000	Finance, Accounts, Audit											
00301000000	Finance, Treasury & Accounts	1579504	2481862	1358205	319876	1288876	12735	1337670	242300			वित्त, कोषागार आणि लेखा
77600000000	Slum Improvements	182572	205229	139765							4000	गलिच्छ वस्ती सुधारणा
77604000000	Maintenance of Slums				1412200	1368215	1455235			1331100	244825	गलिच्छ वस्त्यांचे परिरक्षण
	TOTAL	1762076	2687091	1497970	1762076	2687091	1497970	1337670	242300	1331100	248825	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND - WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 30

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : ३०

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्त		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
0000000000	General Administration	349	349	396	3573357	3421697	4653295					सामान्य प्रशासन
0010000000	Municipal Body											महापालिका निकाय
0010400000	Education Committee	...			3731	2598	5767			50	350	शिक्षण समिती
0020000000	Administration											प्रशासन
0020100000	Municipal Commissioner	...			5056	3499	6251			225	225	महानगरपालिका आयुक्त
0030000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
0030100000	Finance, Treasury & Accounts	10155123	8445048	11619407	47030	38817	68641	950340	1659000	...	1500	वित्त, कोषागार आणि लेखा
7710000000	Welfare of Women	...			1500	300	...					महिला कल्याण
8820000000	Education	1167922	967739	1366781	320467	246474	377435			80995	870	शिक्षण
8820100000	Remedial Measures for Qualitative Improvements											गुणवत्तेमध्ये सुधारणा करण्याकरीता केलेल्या उपाययोजना
8820200000	Municipal Primary Schools	...			8454896	6948219	8673103	46300	30100	916658	1687589	महानगरपालिका प्राथमिक शाळा
8820201000	Supervision of Schools	...			194692	127596	197148					शाळांचे पर्यवेक्षण
8820206000	Libraries	...			11350	6715	12513			200	125	ग्रंथालये
8820300000	Private Primary Schools	...			1187919	1187919	1690700					खाजगी प्राथमिक शाळा
8820400000	Medical Inspection of School Children	...			94770	66114	85966					शालेय विद्यार्थ्यांची वैद्यकीय तपासणी
8820500000	Educational Activities											शैक्षणिक उपक्रम
8820501000	Teacher's College	...			16799	9344	40682			210	1475	शिक्षक महाविद्यालय
8820700000	Extra Curricular Activities											अभ्यासक्रमाव्यतिरिक्त उपक्रम
8821000000	Medical Education											वैद्यकीय शिक्षण
8821100000	Operating Mumbai Public Schools	...			67910	22313	63566					मुंबई पब्लिक शाळांचे प्रचालन
9000000000	Revenues											महसूल
9910000000	Property Taxes	2988032	2988032	3241297	331949	319563	352814					मालमत्ता कर
9990000000	Other Taxes				...							इतर कर
9990100000	Theatre Tax				...							रंगभूमी कर
	TOTAL	14311426	12401168	16227881	14311426	12401168	16227881	996640	1689100	998338	1692134	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 40

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : ४०

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
0000000000	General Administration											सामान्य प्रशासन
0020000000	Administration											प्रशासन
0020100000	Municipal Commissioner				18851	24583	27315			345	245	महानगरपालिका आयुक्त
0020500000	Security				347151	428662	469346			10	3870	सुरक्षा
0030000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परिक्षण
0030100000	Finance, Treasury & Accounts	7672400	7814500	9011300	10722425	10465381	12235992	27208946	33725990	1510	2360	वित्त, कोषागार आणि लेखा
0030200000	Statutory Audit				63108	101930	123382					वैधानिक लेखा परीक्षा
5000000000	Civic Amenities											नागरी सुखसोई
5510000000	Water Supply											पाणी पुरवठा
5510100000	Administration				2214093	1962958	2244505			48250	33755	प्रशासन
5510200000	Distribution				1554757	1185241	1325310					वितरण
5510300000	Construction				414189	438582	541483			19250323	19708481	बांधकाम
5510400000	Meter Workshop				23615	21524	26066					मीटर कार्यशाळा
5510500000	Maintenance				6151040	7024073	6189665			4179331	6881060	परिरक्षण
5510600000	Planning & Designing				55398	59214	70659			51631	523450	नियोजन आणि संकल्पांचे
5510700000	Revenue Collection	11853693	11868202	12340902	77335	83691	84679					महसूल संकलन
5520000000	Sewerage											मलनिःसारण
5520100000	Administration				2047066	2087589	2110871			9385	...	प्रशासन
5520500000	Maintenance				1612508	1672919	1623676			978104	565340	परिरक्षण
5520600000	Purification & Revenue				489045	378186	416278			123291	52478	शुध्दीकरण आणि महसूल
5520700000	Drainage & Workshop				350604	390205	704605			65930	346146	मलनिःसारण कार्यशाळा
5520800000	Construction				166943	164059	242612			2173011	5029931	बांधकाम
5520900000	Planning and Design				32106	35286	40965					नियोजन आणि संकल्पांचे
5521000000	Revenue Collection	7277270	7351887	7633887								महसूल संकलन
7780000000	Urban Poverty Alleviation									304504	486657	शहरी दारिद्र्य निर्मूलन
8830000000	Transport				463129	510506	508680			14020	81460	परिवहन
	Charge to Construction											बांधकाम आकार
	TOTAL	26803363	27034589	28986089	26803363	27034589	28986089	27208946	33725990	27199645	33715233	

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND - WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 50

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : ५०

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
0000000000	General Administration											सामान्य प्रशासन
0010000000	Municipal Body											महापालिका निकाय
0011000000	Tree Authority				2329	2329	2581					वृक्ष प्राधिकरण
0020000000	Administration											प्रशासन
0020100000	Municipal Commissioner				801	695	953					महानगरपालिका आयुक्त
0020500000	Security				2078	1559	2481					सुरक्षा
0021100000	Legal				234	234	267					विधी
0030000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
0030100000	Finance, Treasury & Accounts				1042	781	1229					वित्त, कोषागार आणि लेखा
0030200000	Statutory Audit				554	431	636					वैधानिक लेखा परीक्षा
6640000000	Urban Forestry	109946	100134	69079	...	10000	10000			47500	19000	नागरी वनसंवर्धन
6640100000	Regulation of felling trees				24843	24843	31934					वृक्षांचे पतनापासून विनियमन
6640200000	Maintenance of existing trees				425926	425926	352722					विद्यमान वृक्षांचे परिरक्षण
6640300000	Plantation of new trees				11459	11459	130745					नवीन वृक्षांची लागवड
6640400000	Development of Nurseries				42605	42605	68968					रोपवाटीकांचा विकास
6640500000	Publicity and horticultural show				29500	29500	30850					प्रसिध्दी व उद्यान विद्याविषयक प्रदर्शन
6640600000	Census of existing trees				12500	12500	100					विद्यमान वृक्षांची गणना
6640700000	Plantation of trees at various dumping grounds				5870	5870	5659					विविध भरावभूमीवर वृक्षांची लागवड
9000000000	Revenues											महसूल
9910000000	Property Taxes	130000	130000	141700	2600	7600	7834					मालमत्ता कर
	TOTAL	239946	230134	210779	562341	576332	646959	47500	19000	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
 FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
 Fund Code : 60

बृह-मुंबई महानगरपालिका
 सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
 निधी संकेतांक : ६०

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget	Revised	Budget	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	Revised	Budget	
		Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	Estimates	
		अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	सुधारित अंदाज	अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
00000000000	General Administration	60053	260053	585570	34840	34840	551840	सामान्य प्रशासन
00300000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
00301000000	Finance, Treasury & Accounts				25213	225213	33730	वित्त, कोषागार आणि लेखा
	TOTAL	60053	260053	585570	60053	260053	585570	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
FUND -WISE FUNCTION-WISE BUDGET FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11
Fund Code : 70

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा निधीनिहाय - कार्यनिहाय अर्थसंकल्प
निधी संकेतांक : ७०

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Function Code कार्य संकेतांक	Function / Services	Revenue Income / महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure / महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		कार्य/ सेवा
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
0000000000	General Administration	14814614	13783845	19884496	14779450	13748691	19841791					सामान्य प्रशासन
0030000000	Finance, Accounts, Audit											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
0030100000	Finance, Treasury & Accounts				35164	35154	42705					वित्त, कोषागार आणि लेखा
8820000000	Education											शिक्षण
8820900000	Secondary Education	360000	320000	450000	360000	320000	450000					माध्यमिक शिक्षण
	TOTAL	15174614	14103845	20334496	15174614	14103845	20334496	एकूण

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
DEPARTMENT-WISE BUDGET SUMMARY FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षाचा खातेनिहाय अर्थसंकल्पीय गोषवारा

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Dept. Code खाते संकेतांक	Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		खाते
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
10	Municipal Secretary Department	585	976	987	191840	190695	281095			6980	6205	महानगरपालिका चिटणीस खाते
11	Municipal Chief Auditor's Department	50614	50491	50696	321177	359999	492948			1170	1170	महानगरपालिका मुख्य लेखा परीक्षक खाते
12	Municipal Commissioner's Office	128921	364283	218023	6096814	6015935	6289050			4655358	3850078	महानगरपालिका आयुक्तांचे कार्यालय
13	Chief Accountant's Department (Finance/ Treasury/ WSSD)	40221378	40081618	51792365	58089655	78114019	71691199	67488739	80235597	4810	7360	प्रमुख लेखापालांचे खाते (वित्त/ कोषागार/ पा.पु.म.नि.)
14	Labour Department	...	40000	10000	77595	25631	102796			17	13	कामगार खाते
15	Public Relations Department	697	707	707	160832	136832	140681			जन संपर्क खाते
16	Mumbai Municipal Security Force Department	7782	6783	9888	1358824	1159456	1714107			76561	110511	मुंबई महानगरपालिका सुरक्षा दल खाते
17	Civic Training Institute and Research Centre	16211	8933	3357	33028	33028	36681			20100	6000	नागरी प्रशिक्षण आणि सशोधन केंद्र
18	Information Technology Department	38254	104065	66906	627729	559729	792295			1719665	1015902	माहिती तंत्रज्ञान कक्ष
19	Enquiry Department	78	80	80	39705	39157	53772			195	175	चौकशी खाते
21	Disaster Management Cell	64154	15434	19062	101638	87638	155162			295200	270200	आपत्कालीन व्यवस्थापन कक्ष
24	Assessor and Collector Department	58744785	58652860	63750235	4215501	3445105	4606799			274084	1763116	कर निर्धारक व संकलक खाते
25	Central Procurement Authority	7272	7470	7970	44787	44776	54469			2000	15500	मध्यवर्ती खरेदी प्राधिकरण
27	Legal Department	40177	43434	37592	160070	160070	241617			310	860	विधी खाते
28	Election Department	15732	12846	10496	37275	30084	24210			25	...	निवडणूक खाते
29	Museums Department	8778	6268	1772			50500	100000	संग्रहालय खाते
30	Education Department	3360803	2288205	3838340	11783910	9808448	12727142	881300	1448100	1004629	1595370	शिक्षण खाते
31	Solid Waste Management Department	1274103	1176425	1353854	10191543	9157997	12487596			1441803	3090200	घन कचरा व्यवस्थापन खाते
32	Transport Department	12718	13032	17634	2866446	2572425	3277067			171680	210860	परिवहन खाते
33	Storm Water Drains Department	1063406	729859	799847	2480973	2264935	2689551			10688194	10598160	पर्जन्य जलवाहिन्या खाते
34	Mechanical & Electrical Department	63741	16359	20113	603189	453424	635895			438359	844288	यांत्रिकी आणि विद्युत खाते
35	City Engineer's Department	472443	466109	678909	3431699	2673920	3307684			2926534	3681221	नगर अभियंता खाते

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Dept. Code खाते संकेतांक	Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		खाते
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
36	Estate Department	176872	235069	229105	648861	580987	690355	1132354	825542	438000	307800	मालमत्ता खाते
37	Development Plan Department	9250000	12127283	12780000	208956	157942	348552			632117	2445644	विकास नियोजन खाते
38	Fire Brigade Department	276981	318578	560585	1081954	905729	1407842			1090901	1547517	अग्निशमन दल खाते
39	License Department	1000060	850045	1000113	303355	298819	414263			250	1300	अनुज्ञापन खाते
40	Shops & Establishment Department	175905	176476	201916	85894	85826	132366			दुकाने आणि आस्थापना खाते
41	Garden Department	266852	241854	395295	1319461	1150778	1420580			1672288	1864859	उद्यान खाते
42	Markets Department	170367	523265	639086	589066	547530	525819			89860	902174	बाजार खाते
43	Deonair Abattoir Department	232955	176905	277869	350612	326142	284319			15100	100500	देवनार पशुवधगृह खाते
44	Roads & Traffic Department	2256934	3188294	2931171	4851138	4205572	5732749			10828369	8832969	रस्ते आणि वाहतूक खाते
45	Bridges Department	158823	74020	141400	46930	31337	84405			838917	2023118	पूल खाते
46	Printing Press Department	10642	12618	10964	328805	287805	394279			120000	41000	महानगरपालिका मुद्रणालय
47	Health Department	566105	542216	655615	4008481	3165766	4447492			378427	797793	आरोग्य खाते
49	Water Operation Department	11853693	11868202	12340902	10327520	10603959	10278348			11168138	12804965	जल प्रचालन खाते
50	Water Supply Project Department				162907	171324	204019			12366397	14413781	पाणी पुरवठा प्रकल्प खाते
51	Sewerage Operation Department	7277270	7351887	7633887	4484988	4504519	4839913			1866250	1819530	मलनिःसारण प्रचालन खाते
52	Sewerage Project Department				160409	164076	183808			1236813	2068343	मलनिःसारण प्रकल्प खाते
53	Mumbai Sewerage Disposal Project				52875	59649	115286			546162	2524679	मुंबई मलनिःसारण प्रकल्प
61	King Edward Memorial Hospital	147024	149210	177562	1686975	1459774	2023727			499364	719940	राजे एडवर्ड स्मारक रुग्णालय
62	Lokmanya Tilak Municipal General Hospital	70475	59683	54485	1312597	1051035	1527188			492045	244098	लोकमान्य टिळक म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय
63	Bai Yamunabai L. Nair Charitable Hospital	71124	48678	47491	1047477	852060	1203996			271485	414300	बा.य.ल.नायर धर्मादाय रुग्णालय
64	Mumbai Municipal Corporation - Dr. Bhajekar Hospital	...			200	200	200			100	1000	मुंबई म.न.पा.डॉ. भाजेकर रुग्णालय
65	Seth AJB Municipal Ear, Nose & Throat Hospital	3406	3277	3313	52860	51815	60590			7200	20000	सेठ ए.जे.बी. महानगरपालिका कान, नाक आणि घसा रुग्णालय

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Dept. Code खाते संकेतांक	Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		खाते
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
66	Municipal Eye Hospital	1571	1942	2729	25088	25088	30158			7687	24450	महानगरपालिका नेत्र रुग्णालय
67	K.B. Bhabha Hospital, Kurla	5355	5021	5183	147281	147281	201059			22708	19311	के.बी.भाभा रुग्णालय, कुर्ला
68	K.B. Bhabha Hospital, Bandra	11877	11994	11850	270204	247229	310595			24300	31717	के.बी.भाभा रुग्णालय, वांद्रे
69	Seth V.C.Gandhi & M.A. Vora Mun. Gen. Hospital, Rajawadi, Ghatkopar	19965	14321	16872	325451	325451	410529			80716	28000	सेठ व्ही.सी.गांधी अणि एम.ए.वोरा म.न.पा. सर्वसाधारण रुग्णालय, राजावाडी, घाटकोपर
70	Shri Harilal Bhagwati Municipal General Hospital, Borivali	13249	10495	15785	276735	262735	367331			59324	75750	श्री. हरिलाल भगवती म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, बोरीवली
71	Smt. M. T. Agarwal Municipal General Hospital - Mulund West	7262	6815	5896	147859	137859	176638			25067	4142	श्रीमती.एम.टी.अगरवाल.म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, मुलुंड (पश्चिम)
72	Dr. R.N. Cooper Municipal General Hospital, Juhu, Vile Parle (W)	14903	21631	41404	341671	275071	372957			255400	522284	डॉ. आर.एन.कूपर म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, जुहू - विलेपार्ले (पश्चिम)
73	Smt. Diwalibai Mohanlal Mehta Municipal Gen. Hospital, Chembur	1262	1504	1713	50298	50266	75255			2550	500	श्रीमती. दिवालीबाई मोहनलाल मेहता म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, चेंबूर
74	V.N. Desai Municipal General Hospital, Santacruz	9125	5533	7708	171448	152174	193944			21000	16500	व्ही.एन.देसाई म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, सांतानुक्रुझ
75	M.W.Desai Municipal General Hospital, Malad East	2419	1497	1510	77426	76576	91813			9900	5607	म.वा.देसाई म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, मालाड (पूर्व)
76	Swatantryaveer VD Savarkar Municipal General Hospital - Mulund (E)	1507	1462	1755	78748	68748	94975			9500	7400	स्वातंत्रवीर वि.दा.सावरकर म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, मुलुंड (पूर्व)
77	Sant Muktabai Mun. General Hospital, Barve Nagar, Ghatkopar (West)	2411	2409	2675	65874	65874	68629			15600	14000	संत मुक्ताबाई म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, बर्वे नगर, घाटकोपर (पश्चिम)
78	S K Patil Municipal General Hospital - Malad (E)	887	880	813	26754	26754	36257			9500	1737	स.का.पाटील म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, मालाड (पूर्व)
79	Centenary Municipal General Hospital, Kandivali	22776	6191	9037	69511	69511	115166			110000	119000	म.न.पा. शताब्दी सर्वसाधारण रुग्णालय,कांदिवली
80	Centenary Municipal General Hospital, Govandi	7169	6521	6405	108081	107735	135731			26500	16576	म.न.पा. शताब्दी सर्वसाधारण रुग्णालय,गोवंडी

(Rs. in thousands रुपये हजारत)

Dept. Code खाते संकेतांक	Department	Revenue Income महसुली उत्पन्न			Revenue Expenditure महसुली खर्च			Capital Receipts भांडवली प्राप्ती		Capital Expenditure भांडवली खर्च		खाते
		Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	
		2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	2009-10	2010-11	
81	Krantiveer Mahatma Jyotiba Phule Mun. Gen. Hospital, Kannamwar Nagar, Vikhroli (E)	3121	2113	3139	64301	64301	82274			12600	27795	क्रांतीवीर महात्मा ज्योतिबा फुले म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, कन्नमवार नगर, विक्रोळी (पूर्व)
82	Municipal General Hospital, New Siddhartha Nagar, Goregaon (W)	2444	3100	4641	58416	58416	106224			14900	27962	म.न.पा.सर्वसाधारण रुग्णालय, न्यु सिध्दार्थ नगर, गोरेगाव (पश्चिम)
83	Kasturba Hospital	8933	5574	9168	252969	252969	316105			19305	63286	कस्तुरबा रुग्णालय
84	GTB Hospital	5842	5857	1832	351609	350609	442438			88527	27126	क्षयरोग रुग्णालय समूह
85	Acworth Leprosy Hospital	311	31	349	20866	20866	25492			150	5000	अँक्वर्थ कुष्ठरोग रुग्णालय
86	Gordhandas Sundardas Medical College	63253	62369	60753	375981	368281	617836			265109	203500	गोर्धनदास सुंदरदास वैद्यकीय महाविद्यालय
87	Topiwalla National Medical College	28479	31916	31935	288315	268315	474707			7136	2500	टोपीवाला राष्ट्रीय वैद्यकीय महाविद्यालय
88	Nair Hospital Dental College	20569	14781	16037	118487	118487	160668			36399	70031	नायर रुग्णालय दंत महाविद्यालय
89	Lokmanya Tilak Medical College	29918	24575	25145	402228	265066	453586			10100	13500	लोकमान्य टिळक वैद्यकीय महाविद्यालय
	Charge to Construction (Budget G)					बांधकाम आकार
	Total :	139833950	142276061	163052154	140150930	151807877	163484051	69502393	82509239	69470335	82390173	एकूण

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					<u>महसुली उत्पन्न</u>
110000000	Tax Revenue	68448242	67260545	67511621	72733087	करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation	16533	233562	234359	231500	ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	417138	510242	493279	547545	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	22389353	22971140	24414550	25971455	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	63392	56798	65387	72417	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	1131737	3641537	2818514	4134859	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments	2458280	4215621	5904147	7359828	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned	4566628	4861812	5165991	5686395	अर्जित व्याज
180000000	Other Income	23239304	36082693	35668213	46315068	इतर उत्पन्न
	Total Revenue Income (A)	122730607	139833950	142276061	163052154	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					<u>महसुली खर्च</u>
210000000	Establishment Expenses	35336148	59548792	52198945	74764437	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	7580323	5077072	4888223	5763281	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	14820290	23077080	22340431	23789972	प्रचालन आणि परिरक्षण

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	2447655	2156248	2135142	1636700	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses	661288	1074058	961821	1251583	कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	29108383	35606323	44133484	42729072	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसंहय्य
270000000	Provisions and Write-off	3100000	2785300	2756100	2809415	तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses	संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation	घसारा
280000000	Prior Period Expenses	1477307	2476820	1731478	1924567	पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund	23700937	7614036	19927052	8065024	राखीव निधीकडे स्थानांतरण
290000105	Repayment of Loan	730053	735201	735201	750000	कर्जाची परतफेड
	Charged to Construction		बांधकामाप्रती आकार
	Total Revenue Expenditure (B)	118962384	140150930	151807877	163484051	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	3768223	-316980	-9531816	-431897	महसुली वर्ताळा/ (तूट) (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	33853891	91756070	69502393	82509239	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	38129298	89859705	69470335	82390173	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	-4275407	1896365	32058	119066	भांडवली वर्ताळा/ (तूट)

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue	54847857	53963025	54213903	58415382	करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation	1727	221087	224807	219025	ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	177385	297399	272901	326102	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	12103100	13301972	14931017	16160628	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	57861	46831	51010	57037	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	120520	2011514	1379238	2199701	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments	2369724	4134687	5832810	7319403	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned	107465	143778	68817	68928	अर्जित व्याज
180000000	Other Income	4566049	4559800	6140203	7298079	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	74351688	78680093	83114706	92064285	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	11655541	22441106	18885296	26544359	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	631171	2291232	2014837	2561183	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	7443302	10316427	9341502	11935501	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 11

निधी संकेतांक : ११

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	1245583	922138	900732	540224	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses	529437	844322	802322	1080547	कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	23979186	27753281	36490461	32960674	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसंहय्य
270000000	Provisions and Write-off		980605	980605	975049	तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses	1183098	1832746	1620804	1818804	पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund	17512389	180384	11900384	195630	राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	64179707	67562241	82936943	78611971	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	10171981	11117852	177763	13452314	महसुली वर्ताळा/ (तूट) (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	19095356	54145751	38826783	46026307	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	24016221	49682294	35999455	41815789	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	-4920865	4463457	2827328	4210518	भांडवली वर्ताळा/ (तूट)

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue	1694	1000	1178	1500	करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation					ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	6057	8520	9034	9361	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	612914	695927	651877	731139	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	5287	6096	12203	12616	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	163198	256247	256747	269388	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments	2	...	5	5	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned	10	234	174	167	अर्जित व्याज
180000000	Other Income	140249	204317	148900	242325	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	929411	1172341	1080118	1266501	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	5529675	8873545	7270966	11398801	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	253376	471872	442011	536316	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	1053055	2445531	2319974	2393320	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 12

निधी संकेतांक : १२

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	179304	116844	116844	60850	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses	75622	152400	126818	135536	कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	322151	220612	162912	185405	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...			तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund	3697	3974	3974	4304	राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	7416880	12284778	10443499	14714532	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	-6487469	-11112437	-9363381	-13448031	महसुली वर्ताळा/ (तूट) (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	1449697	4466350	3038541	4199372	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	-1449697	-4466350	-3038541	-4199372	भांडवली वर्ताळा/ (तूट)

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue	10	8	8	8	करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation					ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	92481	66823	69352	69352	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	13982	16699	26912	26912	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	8	4	4	4	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसंहय्य
170000000	Income From Investments		...			गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned	34	...			अर्जित व्याज
180000000	Other Income	747227	1481888	1220115	1735719	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	853742	1565422	1316391	1831995	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	454297	804069	656631	985442	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	44831	181840	160364	148832	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	32901	98728	42557	46077	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 21

निधी संकेतांक : २१

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	22802	22810	22810	22810	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses					कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	298911	457975	434029	628834	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...			तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund		...			राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	853742	1565422	1316391	1831995	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	महसुली वर्ताळा/ (तूट) (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	622710	4016541	1132354	825542	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	758488	2077538	855756	699820	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	-135778	1939003	276598	125722	भांडवली वर्ताळा/ (तूट)

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue		...			करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation		...			ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	1666	9412	9512	9512	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	432	43	62	62	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges		4	4	4	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments		...			गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned		...			अर्जित व्याज
180000000	Other Income	15996	55157	38388	37010	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	18094	64616	47966	46588	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	13139	50333	33683	31826	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	2267	11003	11003	11207	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	2688	3280	3280	3555	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 22

निधी संकेतांक : २२

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges		...			व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses		...			कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...			तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund		...			राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	18094	64616	47966	46588	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)		महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates				...	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates				...	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue			करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation	14806	12475	9552	12475	ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	112355	102280	106342	107720	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	9114	1519	8296	8321	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges		...			विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments		...			गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned		...			अर्जित व्याज
180000000	Other Income	1470001	1645802	2562901	1369454	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	1606276	1762076	2687091	1497970	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	116244	233104	193120	290733	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	17380	48191	48190	45305	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	1105042	1044510	1039510	1044510	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 23

निधी संकेतांक : २३

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	91460	85470	85470	79470	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses					कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	43650	40801	40801	37952	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...			तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund	232500	310000	1280000	...	राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	1606276	1762076	2687091	1497970	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	290267	1320900	1337670	242300	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	291000	1326100	1331100	248825	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	-733	-5200	6570	-6525	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासाठी.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue	2845745	2988032	2988032	3241297	करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation		...			ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	23884	23308	23638	22998	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	12545	2377	2177	2420	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	34	3013	1013	1518	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	848019	1013776	862529	1215770	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments	10894	6710	6710	8834	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned	19				अर्जित व्याज
180000000	Other Income	5097698	10274210	8517069	11735044	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	8838838	14311426	12401168	16227881	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	4005148	6362391	5176712	7684843	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	130487	952085	735012	677713	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	1400517	2487473	2186001	1818761	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 30

निधी संकेतांक : ३०

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	65808	62715	62715	54752	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses	56229	77336	25181	35500	कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	2893029	4068931	3915052	5649046	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		261495	261495	262266	तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses	287620	39000	39000	45000	पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund		...			राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	8838838	14311426	12401168	16227881	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	635534	2203300	996640	1689100	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	635377	2199494	998338	1692134	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	157	3806	-1698	-3034	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue	10631900	10178480	10178500	10933200	करांपासून महसूल
130000000	Rental Income from Municipal Properties	3300	2500	2500	2500	महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	9636500	8949983	8791589	9039089	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	0	0	0	0	विक्री आणि भाडे आकार
170000000	Income From Investments	0	0	0	0	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned	4459100	4717800	5097000	5617300	अर्जित व्याज
180000000	Other Income	1311700	2954600	2965000	3394000	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	26042500	26803363	27034589	28986089	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	3682620	5467448	5536500	6807498	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	6494723	1102795	1459771	1758804	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	3663596	6218973	6945449	6043079	प्रचालन आणि परिरक्षण
240000000	Interest and Finance Charges	841090	946271	946571	876594	व्याज आणि वित्त आकार

Fund Code : 40

निधी संकेतांक : ४०

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
250000000	Programme Expenses	7500	...	कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	1571478	3064723	3080229	3257161	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off	3100000	1543200	1509000	1567100	तरतुदी व निर्लेखन
272000000	Depreciation	0	घसारा
280000000	Prior Period Expenses	6589	605074	71674	60763	पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund	5952351	7119678	6742694	7865090	राखीव निधीकडे स्थानांतरण
290000105	Repayment of Loan	730053	735201	735201	750000	कर्जाची परतफेड
	Charged to Construction		बांधकामाप्रती आकार
	Total Revenue Expenditure (B)	26042500	26803363	27034589	28986089	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	13210024	30069578	27208946	33725990	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	10973487	30060429	27199645	33715233	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	2236537	9149	9301	10757	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue	121036	130000	130000	141700	करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation		...			ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties		...			महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges	766	2620	2620	2884	शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges	202	853	1153	1238	विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments	77660	74224	64622	31586	गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned		...			अर्जित व्याज
180000000	Other Income	35228	32249	31739	33371	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	234892	239946	230134	210779	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	26295	82804	82804	103729	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	5697	17379	16370	23061	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance	119189	462158	462158	505169	प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 50

निधी संकेतांक : ५०

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges		...			व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses		...			कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies		...	10000	10000	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...	5000	5000	तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund		...			राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	151181	562341	576332	646959	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	83711	-322395	-346198	-436180	महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates		...			भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	5028	47500	47500	19000	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	-5028	-47500	-47500	-19000	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue		...			करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation		...			ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	1	...			महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges		...			शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges		...			विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments		...			गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned		...			अर्जित व्याज
180000000	Other Income	29379	60053	260053	585570	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	29380	60053	260053	585570	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	29277	59848	259848	585285	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	103	205	205	285	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance		...			प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 60

निधी संकेतांक : ६०

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges		...			व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses		...			कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies		...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...			तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund		...			राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	29380	60053	260053	585570	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates		भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates		भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
	<u>Revenue Income</u>					महसुली उत्पन्न
110000000	Tax Revenue		...			करांपासून महसूल
120000000	Assign Revenues & Compensation		...			ठरवून दिलेला महसूल आणि नुकसान भरपाई
130000000	Rental Income from Municipal Properties	9	...			महानगरपालिका मालमत्तांचे भाड्यापासूनचे उत्पन्न
140000000	Fees and User Charges		...			शुल्के आणि उपयोगकर्ता आकार
150000000	Sale & Hire Charges		...			विक्री आणि भाडे आकार
160000000	Revenue Grants, Contributions & Subsidies		360000	320000	450000	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
170000000	Income From Investments		...			गुंतवणुकीपासून उत्पन्न
171000000	Interest Earned		...			अर्जित व्याज
180000000	Other Income	9825777	14814614	13783845	19884496	इतर उत्पन्न
	<u>Total Revenue Income (A)</u>	9825786	15174614	14103845	20334496	एकूण महसुली उत्पन्न (अ)
	<u>Revenue Expenditure</u>					महसुली खर्च
210000000	Establishment Expenses	9823912	15174144	14103385	20331921	आस्थापना खर्च
220000000	Administrative Expenses	288	470	460	575	प्रशासकीय खर्च
230000000	Operations & Maintenance		...			प्रचालन आणि परिरक्षण

Fund Code : 70

निधी संकेतांक : ७०

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Account Code लेखा संकेतांक	Description	Actuals प्रत्यक्ष आकडे ★	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	Revised Estimates सुधारित अंदाज	Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	तपशील
		2008-09	2009-10		2010-11	
240000000	Interest and Finance Charges	1608	...		2000	व्याज आणि वित्त आकार
250000000	Programme Expenses		...			कार्यक्रम खर्च
260000000	Revenue Grants, Contributions and Subsidies	-22	...			महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थसहाय्य
270000000	Provisions and Write-off		...			तरतुदी व निर्लेखन
271000000	Miscellaneous Expenses		...			संकीर्ण खर्च
272000000	Depreciation		...			घसारा
280000000	Prior Period Expenses		...			पूर्व कालावधीचा खर्च
290000000	Transfer to Reserve Fund		...			राखीव निधीकडे स्थानांतरण
	Total Revenue Expenditure (B)	9825786	15174614	14103845	20334496	एकूण महसुली खर्च (ब)
	Revenue Surplus/ (Deficit) (A-B)	महसुली वर्ताळा/ तूट (अ - ब)
	Capital Receipts Budget Estimates	भांडवली प्राप्ती अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Expenditure Budget Estimates	भांडवली खर्च अर्थसंकल्पीय अंदाज
	Capital Surplus/ (Deficit)	भांडवली वर्ताळा/ तूट

★ Subject to reconciliation / ताळमेळ घालण्यासापेक्ष.

Fund Code निधी संकेतांक	Function Code कार्य संकेतांक	Function Description	Establishment Expenses आस्थापना खर्च	Administrative Expenses प्रशासकीय खर्च	Operations & Maintenance प्रचालन आणि परिरक्षण	Programme Expenses कार्यक्रम खर्च	Other Expenses इतर खर्च	Total Expenses एकूण खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च Budget Estimates अर्थसंकल्पीय अंदाज	कार्याचा तपशील
11	70000000000	Urban Poverty Alleviation and Social Welfare								शहरी दारिद्र्य निर्मूलन आणि समाज कल्याण
	77800000000	Urban Poverty Alleviation	...	1628	278	...	10967	12873	324500	शहरी दारिद्र्यनिर्मूलन
11 & 70	88209000000	Secondary Education	1203426	23196	309794	49612	1	1586029	37000	माध्यमिक शिक्षण
11		Unforeseen Expenditure [80%]	649600	649600	...	अनपेक्षित कामांचा खर्च (८०%)
11	77601000000	Conservancy Services in Municipal & Government Slums	1043597	10	2958			1046565	...	महानगरपालिका आणि शासनाच्या जमिनी वरील गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
11	77602000000	Conservancy Services in Declared Private Slums	...		20			20	...	घोषित खाजगी गलिच्छ वस्त्यांमधील साफसफाई सेवा
11		Slum Adoption Programme				610359	...	610359	...	दत्तक वस्ती कार्यक्रम
11		Clean Dharavi and Healthy Dharavi Programme				5500	...	5500	...	स्वच्छ धारावी, निरोगी धारावी उपक्रम
12	30000000000	Health	9664269	495441	2307701	135536	250501	12853448	3817771	आरोग्य
21		Improvement of Chawls	985442	148832	46077	...	651644	1831995	699820	चाळींच्या सुधारणा
22		Slum Clearance	31826	11207	3555	46588	...	गलिच्छ वस्त्या हटविणे
23		Upgradation of Slum	290733	45305	1044510	...	117422	1497970	248825	गलिच्छ वस्त्यांची दर्जोन्नती
30		Primary Education	7684843	677713	1818761	35500	6011064	16227881	1692134	प्राथमिक शिक्षण
40	77800000000	Urban Poverty Alleviation						...	486657	शहरी दारिद्र्यनिर्मूलन
		Total :	20904136	1403332	6183254	836507	7041599	36368828	7306707	एकूण

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Division I विभाग १									Division II विभाग २									Division III विभाग ३						Total एकूण	कार्य	
		A ए	B बी	C सी	D डी	E ई	F (South) एफ (दक्षिण)	F (North) एफ (उत्तर)	G (South) जी (दक्षिण)	G (North) जी (उत्तर)	H (East) एच (पूर्व)	H (West) एच (पश्चिम)	K (East) के (पूर्व)	K (West) के (पश्चिम)	P (South) पी (दक्षिण)	P (North) पी (उत्तर)	R (South) आर (दक्षिण)	R (North) आर (उत्तर)	R (Central) आर (मध्य)	L एल	M (East) एम (पूर्व)	M (West) एम (पश्चिम)	N एन	S एस	T टी			
		4010	4020	4030	4040	4050	4060	4070	4080	4090	4100	4110	4120	4130	4140	4150	4160	4170	4180	4190	4200	4210	4220	4230	4240			
0020000000	Administration	9868	5065	12024	11748	6270	4796	4651	5322	5060	5013	4192	6968	5673	3630	3302	3412	3291	4103	3523	2849	3297	3215	3878	3301	124451	प्रशासन	
0020100000	Municipal Commissioner																									...	महानगरपालिका आयुक्त	
0020500000	Security	5	5	5	5	15	3	3	5	14	6	30	1	51	2	1	1	1	11	1	...	28	1	2	2	198	सुरक्षा	
0030000000	Finance, Accounts, Audit																											वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण
0030100000	Finance, Treasury & Accounts																									...	वित्त, कोषागार आणि लेखा	
1000000000	Planning & Regulations																									...	नियोजन व विनियमन	
1110000000	City & Town Planning	9061	1167	3962	8894	5822	4765	3090	8670	6492	3425	4817	12818	11061	16662	4576	8338	2481	4044	6074	3299	4647	5886	10425	3498	153974	शहर आणि नगर रचना	
1110300000	Land Acquisition and Management	135	1402	1730	3950	8140	4496	...	7090	2500	...	2200	100	500	450	100	815	33608	भूमी संपादन आणि व्यवस्थापन		
1110600000	Development Planning	48974	400000	36540	163886	1000	503	1000	1000	505	5000	5000	3200	3200	669808	विकास नियोजन		
1150000000	Trade License/ Regulation	व्यवसाय अनुज्ञापन/विनियमन
1150100000	Trade Licensing	63651	34495	59843	79212	18217	26865	41079	72158	70326	52749	62523	67200	99371	49746	22176	26783	15793	17900	30230	11037	17169	24894	20246	16298	999961	व्यवसाय अनुज्ञापन	
1150200000	Administration of Shops and Establishment Act	18572	5414	13902	11241	6029	4712	4952	7652	12906	5637	5328	22940	13358	7851	7780	5378	2846	4627	12076	3383	4711	5230	6047	4003	196575	दुकाने आणि तत्सम संस्था अधिनियमाचे प्रशासन	
2000000000	Public Works																									...	सार्वजनिक कामे	
2210000000	Roads and Pavement	30789	30703	28923	89057	28520	35718	33667	36095	42914	29311	25821	60436	64602	39868	55990	185818	117705	411356	144658	21678	29433	33949	31527	58247	1666785	रस्ते आणि पदपथ	
2260000000	Traffic Signals/ Operations	2511	...	297	4815	1	...	413	...	269	872	8282	3	20786	1385	578	3881	...	561	819	35	729	662	46899	वाहतूक सिग्नल्स/प्रचालन	
3000000000	Health																									...	आरोग्य	
3310000000	Public Health																									...	सार्वजनिक आरोग्य	
3310100000	General Superintendence	8174	4496	9035	7607	7908	4749	3734	4815	7201	4723	5840	12444	11156	6053	13842	5708	3334	3438	1660	2731	4679	5961	8800	5981	154069	सर्वसाधारण अधीक्षण	
3310300000	Out Reach Services	रुग्णद्वारा सेवा
3320000000	Epidemic/ Prevention Control																									...	साधारण/प्रतिबंधक कक्ष	
3320200000	Vector & Pest Control	903	802	856	1825	1530	3114	1501	2367	1222	1724	2102	2910	3605	1401	1330	1501	900	2550	2606	1052	1617	1601	3552	1510	44081	रोगवाहक आणि किटक नियंत्रण	
3320500000	Rabies Control	75	50	55	90	20	40	55	100	20	40	100	100	100	60	100	50	80	90	50	50	50	45	40	40	1500	रेबीज नियंत्रण	
3330000000	Family Planning	कुटुंब नियोजन
3340000000	Primary Health Care																									...	प्राथमिक आरोग्य दक्षता	
3340100000	Maternity Homes, Children Welfare Services, etc.	19	...	30	280	307	233	292	523	1869	174	411	192	...	975	143	691	536	262	522	165	7624	प्रसूती गृहे आणि बालकल्याण सेवा इ.	
3340104000	Indian Population Project - V	404	404	भारतीय लोकसंख्या प्रकल्प- ५

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Division I विभाग १										Division II विभाग २									Division III विभाग ३						Total एकूण	कार्य		
		A	B	C	D	E	F	F	G	G	H	H	K	K	P	P	R	R	R	L	M	M	N	S	T					
		४०१०	४०२०	४०३०	४०४०	४०५०	४०६०	४०७०	४०८०	४०९०	४१००	४११०	४१२०	४१३०	४१४०	४१५०	४१६०	४१७०	४१८०	४१९०	४२००	४२१०	४२२०	४२३०	४२४०					
0000000000	General Administration	14000	10500	14000	24500	28000	24500	35000	31500	38500	38500	21000	52500	45500	28000	56000	38500	24500	35000	52500	45500	28000	42000	45500	21000	794500	सामान्य प्रशासन			
0010000000	Municipal Body	पहापालिका निकाय		
0010700000	Ward Committee	4390	4385	4380	...	4345	4348	4385	...	4355	4355	4350	4350	4350	...	4385	4350	4385	...	4350	...	4385	69848	प्रभाग समिती			
0020000000	Administration	प्रशासन		
0020100000	Municipal Commissioner	2303	2302	2150	2346	2267	2303	2495	2228	2426	3649	2281	2671	2590	2217	3566	2535	2884	2933	2808	2940	2738	2857	2708	3041	63238	महानगरपालिका आयुक्त			
0020500000	Security	24253	15844	20758	35699	28588	27295	30658	34338	37473	18292	19737	18714	17090	19058	24828	17023	20312	24788	25670	...	41924	24271	31696	32050	590359	सुरक्षा			
0020600000	Grievance/ Complaints Redressal	427	592	455	480	218	603	556	658	579	425	618	363	599	417	957	618	618	603	465	490	467	621	597	551	12977	तक्रार निवारण			
0021100000	Legal	विधी		
0021200000	Information & Technology	3130	1985	1667	995	2189	2237	1491	2215	2671	2562	1486	1973	3424	3387	2189	1908	1997	2290	2355	2073	2630	2571	2537	1987	53949	माहिती आणि तंत्रज्ञान			
0021400000	Upkeep & Maintenance of Municipal Offices	19492	6750	10300	15450	10192	4216	5130	5610	24955	8780	6409	16250	11412	17828	6449	11195	9810	13135	9130	3724	9080	8778	21400	6770	262245	महापालिका कार्यालयांची निगा आणि परिरक्षण			
0030000000	Finance, Accounts, Audit	वित्त, लेखा आणि लेखा परीक्षण	
0030100000	Finance, Treasury & Accounts	4102	4369	4810	6833	12589	6756	5842	4986	6582	5048	4804	5894	5981	6468	5214	5395	4594	4284	5848	6622	4551	8379	6315	5539	141805	वित्त, कोषागार आणि लेखा			
0060000000	Estate	पालपत्ता	
0060100000	Industrial Estates	1028	794	1968	3790	औद्योगिक वसाहती		
0060300000	Estates and Land Management	1544	7411	1832	6574	10972	10171	9783	6176	6851	...	3246	5	3313	368	...	6	32	5173	3077	13050	89584	मालमत्ता आणि भूमी व्यवस्थापन			
1000000000	Planning & Regulations	नियोजन व विनियमन
1110000000	City & Town Planning	शहर आणि नगर रचना
1110100000	Central Office	275	245	519	314	649	...	552	652	358	1078	2821	9545	3632	4795	8999	15361	2921	9331	3508	1547	5185	11867	4169	7775	96098	मध्यवर्ती कार्यालय			
1110101000	Central Planning	मध्यवर्ती नियोजन
1110200000	Architectural Services	5475	2571	1197	2965	3025	2429	1748	5496	1792	26698	वास्तुशास्त्रविषयक सेवा	
1110300000	Land Acquisition and Management	32	1659	950	6525	505	410	2170	...	1414	42	1802	50	240	760	365	30	50	5	...	2	17011	भूमी संपादन आणि व्यवस्थापन			
1110400000	Supervision of derequisitioned buildings	1216	543	1706	5915	10309	5443	100	10763	676	36671	अधिगृहत्सोर्जन केलेल्या इमारतीचे पर्यवेक्षण	
1110500000	Industrial Estates	480	150	310	940	औद्योगिक वसाहती	
1110800000	Implementation of Town Planning Schemes	10680	10680	नगर रचना योजनेचे कार्यान्वयन	
1110900000	Works Branch	396	934	569	817	2716	कार्यशाखा	

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Division I विभाग १									Division II विभाग २									Division III विभाग ३						Total एकूण	कार्य	
		A ए	B बी	C सी	D डी	E ई	F (South) एफ (दक्षिण)	F (North) एफ (उत्तर)	G (South) जी (दक्षिण)	G (North) जी (उत्तर)	H (East) एच (पूर्व)	H (West) एच (पश्चिम)	K (East) के (पूर्व)	K (West) के (पश्चिम)	P (South) पी (दक्षिण)	P (North) पी (उत्तर)	R (South) आर (दक्षिण)	R (North) आर (उत्तर)	R (Central) आर (मध्य)	L एल	M (East) एम (पूर्व)	M (West) एम (पश्चिम)	N एन	S एस	T टी			
		4010	4020	4030	4040	4050	4060	4070	4080	4090	4100	4110	4120	4130	4140	4150	4160	4170	4180	4190	4200	4210	4220	4230	4240			
1120000000	Building Regulation	9487	9401	13624	17295	14563	13108	12541	15148	19923	9658	13377	13142	5514	1409	1115	...	8778	22376	6111	7983	9345	397	6305	2860	233460	इमारत विनियमन	
1120100000	Inspection & Supervision of Private Buildings	खाजगी इमारतीची तपासणी आणि पर्यवेक्षण
1120200000	Inspection & Supervision of factories, workshops & Work Places	कारखाने, कार्यशाळा आणि कामाची ठिकाणे यांची तपासणी
1140000000	Encroachment Removal	अतिक्रमण निर्मूलन
1140200000	Removal of Encroachment on Public Streets	14979	12008	15434	14342	11430	10745	12446	10143	10575	2496	7300	6416	8908	3608	6042	4573	5700	4729	3662	1845	4263	8215	7463	4332	191654	सार्वजनिक रस्त्यांवरील अतिक्रमण काढून टाकणे	
1150000000	Trade License/ Regulation	व्यवसाय अनुज्ञापन/विनियमन
1150100000	Trade Licensing	8454	8727	11844	8975	9880	5508	4624	6235	7715	3967	4042	8124	4225	4700	4236	2110	3141	3051	6267	4139	5384	4560	3746	4536	138190	व्यवसाय अनुज्ञापन	
1150200000	Administration of Shops and Establishment Act	6876	6417	10780	8586	5934	3436	3708	4658	4784	2935	3649	5442	4908	4798	4473	3363	2564	3403	5945	3615	2222	3418	4427	2929	113270	दुकाने आणि तत्सम संस्था अधिनियमाचे प्रशासन	
2000000000	Public Works	सार्वजनिक कामे
2210000000	Roads and Pavement	रस्ते आणि पदपथ
2210100000	General	127	416	114	364	819	61	90	87	251	217	299	265	455	251	147	168	291	165	101	72	84	683	485	341	6353	सर्वसाधारण	
2210101000	General Supervision	494	990	237	1362	4035	3443	1440	...	612	1600	2269	1063	7046	16575	714	293	301	...	716	1678	1249	1229	741	1628	49715	सर्वसाधारण पर्यवेक्षण	
2210102000	Construction	1409	1137	2793	937	1904	3563	2407	310	374	...	2777	450	666	18727	बांधकाम	
2210300000	Road Maintenance	80283	76159	64483	94044	79241	67201	86035	63024	63234	64729	113899	109925	101552	73743	88540	54254	43388	53328	88865	70742	99954	68353	75827	53828	1834631	रस्ते परिरक्षण	
2240000000	Street Lighting	50268	31472	25179	67559	40798	35004	56166	50036	60002	70402	80005	116363	172039	110536	60134	90670	102678	80661	73536	51430	75161	100894	120268	50340	1771601	रस्त्यावरील प्रकाश व्यवस्था	
2250000000	Strom Water Drains	38695	37791	39912	44215	40790	39757	38554	39087	39510	75896	44960	64143	60185	57796	73495	52781	59470	80999	90540	69482	70690	78647	78350	80781	1396526	पर्जन्य जलवाहिन्या	
2260000000	Traffic Signals/ Operations	वाहतूक सिग्नल्स/प्रचालन
2260200000	Traffic Operation	208	155	25	350	50	10	50	200	1048	वाहतूक प्रचालन
2260300000	Ferry service at Manori, Marve and Gorai	10000	10000	मनोरी, मार्वे आणि गोरई येथील तरबोट सेवा
2260400000	Pay and Park Scheme	500	500	सशुल्क वाहनतळ योजना
3000000000	Health	आरोग्य
3310000000	Public Health	सार्वजनिक आरोग्य
3310100000	General Superintendence	9630	9610	13974	15690	22862	10425	7682	10808	9477	6766	10089	7943	9074	5664	10830	5013	4916	5514	9106	4323	6285	8261	8540	5594	218076	सर्वसाधारण अधीक्षण	
3310200000	Life Guard Services	5445	...	1387	6832	जीवरक्षक सेवा
3310300000	Out Reach Services	124476	124476	रुग्णद्वार सेवा

Function Code कार्य संकेतांक	Function	Division I विभाग १									Division II विभाग २									Division III विभाग ३						Total एकूण	कार्य		
		A ए	B बी	C सी	D डी	E ई	F (South) एफ (दक्षिण)	F (North) एफ (उत्तर)	G (South) जी (दक्षिण)	G (North) जी (उत्तर)	H (East) एच (पूर्व)	H (West) एच (पश्चिम)	K (East) के (पूर्व)	K (West) के (पश्चिम)	P (South) पी (दक्षिण)	P (North) पी (उत्तर)	R (South) आर (दक्षिण)	R (North) आर (उत्तर)	R (Central) आर (मध्य)	L एल	M (East) एम (पूर्व)	M (West) एम (पश्चिम)	N एन	S एस	T टी				
		4010	4020	4030	4040	4050	4060	4070	4080	4090	4100	4110	4120	4130	4140	4150	4160	4170	4180	4190	4200	4210	4220	4230	4240				
88202020000	Operating Mun Pri School	89196	51153	29606	81612	330738	215056	498060	303951	463961	608004	182408	230762	647654	320449	630408	229026	184774	274691	616693	867095	277594	559632	467658	320925	8481106	महानगरपालिका प्राथमिक शाळांचे प्रचलन		
88202040000	Remedial Measures for fire Protection	महापालिका प्राथमिक शाळांमध्ये अग्निसुरक्षेसंबंधी उपाययोजना
88202060000	Libraries	2857	1308	177	926	813	772	...	1490	8343	ग्रंथालये		
88202070000	Supply of Midday Snacks	दुपारच्या अल्पोपहाराचा पुरवठा	
88203000000	Private Primary Schools	4170	38160	9730	41190	47540	76750	102340	14180	33290	41700	28980	99630	55880	43130	75320	70700	44220	71160	118150	44340	43090	60100	151650	41830	1357230	खाजगी प्राथमिक शाळा		
88205040000	Functions	समारंभ	
88205050000	Scouting	बालवीर विषयक	
88205050300	Camping Sites	शिविराची जागा	
88205070000	Physical Education	शारीरिक शिक्षण	
88205070102	Sports	खेळ	
88205070200	Excursion	सहली	
88209000000	Secondary Education	26586	27945	...	19507	39483	24549	40525	69957	34346	43295	10012	9493	26776	47862	56716	11320	...	16579	7857	152	213	59801	299	10489	583762	माध्यमिक शिक्षण		
88211000000	Operating Mumbai Public School	1195	2024	1237	1799	3833	3312	1838	4882	3183	2979	1397	2903	3374	2182	5085	2975	5131	1622	1747	4186	2583	4099	63566	मुंबई सार्वजनिक शाळेचे प्रचलन		
90000000000	Revenues	महसूल
99100000000	Property Taxes	28887	19497	24996	39119	28011	26096	24356	24856	30132	27489	35325	33275	32157	28903	32052	23677	18166	23814	21755	14416	19023	19782	20576	17710	614070	मालमत्ता कर		
	TOTAL	1170164	881991	1041375	1484648	1892075	2090377	1819329	1541436	2052015	1725154	1313541	1689830	2091917	1328970	2191013	1166045	816971	1278002	1993847	1948558	1256372	1775538	1765655	1178928	37493751	एकूण		

MUNICIPAL CORPORATION OF GREATER MUMBAI
GENDER BUDGETING FOR THE FINANCIAL YEAR 2010 - 11

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
सन २०१०-११ या वित्तीय वर्षा करिता जेंडर बजेटिंग
(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
				Schemes			योजना
11	1000125432	7710000000	260103500	Self Employment for deserving women	40000		पात्र महिलांसाठी स्वयंरोजगार
11	1000125432	7710000000	260103600	Training for self defence / skill upgradation	15000		स्वसंरक्षण / कौशल्य दर्जोन्नतीसाठी प्रशिक्षण
11	1000125432	7710000000	260103700	Workshop / Training for capacity building	5000		क्षमता वाढीसाठी कार्यशाळा / प्रशिक्षण
11	1000125432	7710000000	260103800	Assistance to handicapped for self-employed and medical aid	10000		अपंग व्यक्तींना स्वयंरोजगार आणि वैद्यकीय सहाय्याकरिता मदत
11	1000125432	7710000000	260103900	Various activities under Adhar Project	19500		आधार प्रकल्पांतर्गत विविध उपक्रम
11	1000125432	7710000000	260104000	Study tour for Political representative & officers of UPEC	5000		राजकीय प्रतिनिधी आणि युपीइसीचे अधिकारी यांच्यासाठी अभ्यासदौरा
11	1000125432	7710000000	260104100	Revolving fund for Self Help Group (SHG)	25000		स्वसहाय्य गटासाठी (एसएचजी) रिवॉलव्हिंग फंड
				Secondary Education			माध्यमिक शिक्षण
11		8820900000	230803013	Incentive to girl students attending Municipal schools	4697		महानगरपालिका शाळांमध्ये उपस्थित राहण्यासाठी विद्यार्थिनींना प्रोत्साहनपर रक्कम
11	1000300000	8820900000	250203040	Special Assistance to Girl students studying in Municipal Schools for Higher Education	10000		महानगरपालिका शाळांमध्ये शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थिनींना उच्च शिक्षणासाठी विशेष सहाय्य

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
				Primary Education			प्राथमिक शिक्षण
30			220809903	Child Right Cell	500		विद्यार्थी हक्क कक्ष
30			230303006	Slates	100		पाटया
30			230303008	Scout Uniform	10000		बालवीर गणवेश
30			230303018	Spectacles	200		चश्मे
30			230303020	Uniform	334954		गणवेश
30			230303022	Note Books	82116		वह्या
30			230303023	Education Kits	65079		शैक्षणिक साधने
30			230303024	School Bags	148045		शालेय दप्तरे
30			230303025	Study Material for pre-primary school	250		पूर्व-प्राथमिक शाळांकरिता अभ्यास-साहित्य
30			230303027	Shoes & Socks	102922		बुट आणि मोजे
30			230303040	Soap & Napkin for hand washing	1000		हात धुण्याकरिता साबण व हातरुमाल
30			230803011	Scholarship to students for primary education	500		विद्यार्थ्यांना प्राथमिक शिक्षणासाठी शिष्यवृत्ती

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
30			230803012	Supply of milk	1002812		दुधाचा पुरवठा
30			230803013	Incentive to girl students attending Municipal schools	40263		महानगरपालिका शाळांमध्ये उपस्थित राहण्यासाठी विद्यार्थिनींना प्रोत्साहनपर रक्कम
30			230803020	Provision for Expenses to be incurred for School Children Patients	1000		दाखल केलेल्या शालेय रुग्ण विद्यार्थ्यांच्या खर्चाकरिता ठोक तरतूद
30			250203014	Balkotsav	1000		बालकोत्सव
30			250203017	Scouting related Rallies & Functions	1500		बालवीर विषयक मेळावे आणि समारंभ
30			250203018	Sports Events	5000		क्रिडा कार्यक्रम
30			250203020	Road Safety Patrolling	1000		रस्ते सुरक्षा गस्त
30			250203021	Excursions	10000		सहली
30			250203031	Bus Fare to Students	1000		विद्यार्थ्यांना बस भाडे
30			260101400	Payment to Balwadis	20000		बालवाड्यांसाठी अधिदान
30				Others	48		इतर

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
				Health			आरोग्य
12		33401000000		Maternity Homes	401355		प्रसुती गृहे
12		33300000000		Family Welfare	112066		कुटुंब कल्याण योजना
12		33401040000		Indian Population Project -V	589895		भारतीय लोकसंख्या प्रकल्प पाच
12		33401050000		Immunization Programme & Multipurpose Worker Scheme	153517		रोग प्रतिबंधक आणि बहुउद्देशीय कामगार योजना
12			230804718	Artificial Limbs to Physically Handicapped Female & Children below the age of 14 Years	12500		शारिरीकदृष्ट्या अपंग स्त्रिया आणि १४ वर्षाखालील मुले यांना कृत्रिम अवयव पुरविणे
12	1000610000	33501000000	230804722	Provision for patients admitted at King George V Infirmary Hospital by K.E.M. Hospital	500		रा. ए. स्मा. रुग्णालयातून पाचवे जॉर्ज अपंगालय रुग्णालयात दाखल केलेल्या रुग्णांकरिता तरतूद
12	1000470000	30000000000	260100502	Grant-in-Aid to The Nawrosji Wadia Maternity Hospital	56000		नवरोसजी वाडीया प्रसुतीगृहाला अनुदान
12	1000470000	30000000000	260100503	Grant-in-Aid to The Bai Jerabai Wadia Maternity Hospital for Children	112000		बाई जेरबाई वाडीया प्रसुतीगृह, मुलांचे हॉस्पिटल
12	1000470000	30000000000	260100504	Grant-in-Aid to The Children Aid Society (Children's Home at chembur)	150		चिल्ड्रन एड सोसायटी

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
12		3340000000	503400192	Provision for replacement of lifts at various hospitals and maternity homes		60000	विविध रुग्णालये आणि प्रसुती गृहे येथील उदवाहने बदलण्यासाठी तरतूद.
12		3340000000	503400291	Replacement of old Packaged A.C. plants of Operation Theatre at Meenatai Thakre Maternity Home, Chunabhatti.		1450	मीनाताई ठाकरे महानगरपालिका प्रसूतिगृह, चुनाभट्टी येथील शस्त्रक्रियागारासाठीचे जूने पॅकेज्ड वातानुकूलन संयंत्र बदलणे.
12		3340000000	503400292	Replacement of old Packaged A.C. plants of Operation Theatre at Ramabai Ambedkar Maternity Home, Chembur.		1500	रमाबाई आंबेडकर महानगरपालिका प्रसूतिगृह, चेंबूर येथील शस्त्रक्रियागारासाठीचे जूने पॅकेज्ड वातानुकूलन संयंत्र बदलणे.
12		3340000000	503400293	Replacement of old Packaged A.C. plants of Operation Theatre at Marol Maternity Home.		1500	मरोळ महानगरपालिका प्रसूतिगृह येथील शस्त्रक्रियागारासाठीचे जूने पॅकेज्ड वातानुकूलन संयंत्र बदलणे.
12		3340000000	503400294	Replacement of old Packaged A.C. plants of Operation Theatre at Oshiwara Maternity Home, Jogeshwari (West).		1750	ओशिवरा महानगरपालिका प्रसूतिगृह, जोगेश्वरी (प.) येथील शस्त्रक्रियागारासाठीचे जूने पॅकेज्ड वातानुकूलन संयंत्र बदलणे.

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
12		3340000000	503400295	Replacement of old Packaged A.C. plants of Operation Theatre at Goregaon Maternity Home		1000	गोरेगाव महानगरपालिका प्रसूतिगृह, येथील शस्त्रक्रियागारासाठीचे जूने पॅकेज्ड वातानुकूलन संयंत्र बदलणे.
12		3340000000	504700017	Provision for repairs of existing Health Posts, construction/addition/ alteration of premises for new Healthposts and purchase of furniture,instruments etc.under IPP-V in Brihanmumbai		5000	बृहन्मुंबई मध्ये भा.लो.प्र.-पाच अंतर्गत अस्तित्वात असलेल्या आरोग्य केंद्रांच्या दुरुस्त्या, नवीन आरोग्य केंद्रांसाठी इमारतींमध्ये बांधकाम/अतिरिक्त फेरफार करणे तसेच उपस्कर,उपकरणे इत्यादींच्या खरेदीसाठी तरतूद
12		3340000000	504700023	Special repairs and Renovation of Oshiwara Maternity Home & Squatters colony Maternity Home in Western Suburbs		800	पश्चिम उपनगरातील ओशिवरा प्रसूतीगृह व स्कॉटर्स कॉलनी प्रसूतीगृह यांच्या दुरुस्त्या व नूतनीकरण

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
12		33400000000	504700024	Reconstruction of Kherwadi Maternity Home		2897	खेरवाडी प्रसूतीगृहाचे पुनर्बांधकाम करणे.
12		33400000000	504700025	Construction of additional floor for Maternity home on the dispensary at Bharat Nagar, H/E ward		600	एच/पूर्व विभाग, भारतनगर येथील म.न.पा. च्या दवाखान्यावर प्रसूतिगृहाकरिता अतिरिक्त मजला बांधणे
12		33400000000	504700027	Construction of Maternity Home at T.P.S. No.657, 16 th Road, Khar(W).		100	खार (प.), १६ वा रस्ता येथील टि.पी.एस. क्र.६५७ या भूखंडावर प्रसूतिगृहाचे बांधकाम करणे.
12		33400000000	504700029	Major repairs to Choksy Mat. Home & Staff quarters in P/N ward.		400	पी/उत्तर विभाग येथील चोक्सी प्रसूतिगृहाच्या आणि कर्मचारीवृंद निवासस्थानांच्या मुख्य दुरुस्त्या करणे.
12		33400000000	504700032	Major structural repairs at Chunabhatti Maternity Home		345	चूनाभट्टी प्रसूतीगृह येथे मोठ्या संरचनात्मक दुरुस्त्या
12		33400000000	504700042	Upgradation of Maternity Homes(Civil)		30000	प्रसूतीगृहाची दर्जोन्नती करणे (स्थापत्य)

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
12		33400000000	504700045	Major repairs to Bhardawadi Maternity Home Building & Staff quarters Building of Bhardawadi Maternity Home at Andheri (West) in K/West Ward.		7500	अंधेरी (प.), के/पश्चिम विभागातील भरडावाडी प्रसूतिगृह इमारत आणि भरडावाडी प्रसूतिगृह कर्मचारीवृंद वसाहत येथील मुख्य दुरुस्त्या करणे
12		33400000000	504700048	Special Repairs including Water Proofing Work at Charkop Municipal Maternity Home		2363	चारकोप प्रसूतिगृहाच्या जलभेदीकरणच्या कामासह विशेष दुरुस्त्या.
12		33400000000	504700049	Major repairs to Matoshri Ramabai Thackery Maternity Home		4839	मातोश्री रमाबाई ठाकरे प्रसूतिगृहाच्या मुख्य दुरुस्त्या
12		33400000000	504700061	Major Repairs to Abdul Kalam Maternity Home at Malwani, Malad		3304	मालाड, मालवणी येथील अब्दुल कलाम प्रसूतिगृहाची दुरुस्ती करणे.
12		33400000000	504700079	Upgradation of Maternity Homes(Equipments)		20000	प्रसूतिगृहाची दर्जोन्नती करणे(साधन सामग्री)

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
12		33400000000	504700085	Major Repairs works to Rawli Camp Maternity Home at Sion Koliwada		13000	सायन कोळीवाडा येथील रावळी प्रसूतिगृहाच्या महत्त्वाच्या दुरुस्त्यांची कामे
12		33400000000	504700087	Purchase of 1 Electric Generator for Marol Mat.Home		650	मरोळ प्रसूतिगृहासाठी एका इलेक्ट्रिक जनरेटरची खरेदी
12		33400000000	504700089	Special Repairs & Purchase of equipment for Oshiwara Mat. Home in K/W ward		15000	के/ पश्चिम विभागामधील ओशिवरा प्रसूतिगृहाच्या विशेष दुरुस्त्या आणि साधन सामग्रीची खरेदी करणे
12		33400000000	504700097	Major Repairs to Cheeta Camp Mat. Home		9217	चिंता कॅम्प प्रसूतिगृहाच्या महत्त्वाच्या दुरुस्त्या
12		33400000000	504700115	Purchase of one Ambulance for Mahim Maternity Home		800	माहिम प्रसूतिगृहासाठी एका रुग्णवाहिकेची खरेदी करणे
12		33400000000	504700116	Purchase of one Ambulance for Cheeta Camp Maternity Home		800	चिंता कॅम्प प्रसूतिगृहासाठी एका रुग्णवाहिकेची खरेदी करणे

(Rs. in thousands रुपये हजारात)

Fund Code निधी संकेतांक	Fund Centre निधी केंद्र	Function Code कार्य संकेतांक	Account Code लेखा संकेतांक	Name	Budget Estimate		शीर्ष
					अर्थसंकल्पीय अंदाज		
					Revenue Expenditure महसुली खर्च	Capital Expenditure भांडवली खर्च	
12		3340000000	504700143	Beautification of open space at Compund of Savitribai Phule Maternity Home at Bhandup in 'S' Ward		4000	एस विभागामधील भांडूप येथील सावित्रीबाई फुले म.न.पा.प्रसुतीगृहाच्या आवारातील मोकळ्या जागेचे सुशोभिकरण करणे.
12		33403000000	504700119	Purchase of furniture & fixture for Mother and Child Health Care at Magathane, Borivali as a Pilot Project		10000	बोरीवली, मागाठणे येथील पथदर्शी प्रकल्प असलेल्या माता आणि बाल आरोग्य केंद्रासाठी फर्निचर आणि फिक्चर्सची खरेदी करणे
12		33403000000	504700120	Purchase of equipment for Mother and Child Health Care at Magathane, Borivali as a Pilot Project		20000	बोरीवली, मागाठणे येथील पथदर्शी प्रकल्प असलेल्या माता आणि बाल आरोग्य केंद्रासाठी साधनसामग्रीची खरेदी करणे
12				Others		498	इतर
				Children Parks & Play apparatus			मुलांसाठी उद्याने आणि खेळाची साहित्ये
11		66100000000	504100022	Development of Children parks with modern Equipments & Recreacion facilities.		30000	आधुनिक साधनसामग्री आणि मनोरंजन विषयक सुविधांसह मुलांच्या उद्यानांचा विकास करणे.
11		66100000000	504100025	Providing new play apparatus		20000	खेळाचे नवीन साहित्य पुरविणे
					3401469	269313	
Total:-					3670782		एकूण

निधीच्या पुनर्वाटपाकरिता प्राधिकार

**AUTHORISATION FOR REALLOCATION OF
GRANT**

निधीच्या पुनर्वाटपाकरिता प्राधिकार

अनु.क्र.	बाबी	पुनर्वाटप करणारे सक्षम अधिकारी	अधिकार क्षेत्र			
१	कोणत्याही बाबतीत	खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	विविध फंड सेंटर्सच्या एकाच लेखा शीर्षात
२	आस्थापना खर्च	खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
३	प्रशासकीय खर्च	खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
४	प्रचालन आणि परिरक्षण खर्च	संबंधित अति. आयुक्तांच्या मंजूरीने खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
५	व्याज व वित्त आकार	खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
६	कार्यक्रम खर्च	संबंधित अति. आयुक्तांच्या मंजूरीने खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये
७	महसुली अनुदाने, अंशदाने आणि अर्थ सहाय्य	संबंधित अति. आयुक्तांच्या मंजूरीने खाते प्रमुख	एकाच निधीमध्ये	एकाच कार्यात	त्याच खात्याच्या	एका लेखा शीर्षामधून दुस-या लेखा शीर्षामध्ये

व्याख्या :

निधी : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेने ज्यांच्याबाबतीत स्वतंत्र लेखे परिरक्षित करणे आवश्यक आहे अशा सेवा/विशिष्ट उपक्रमांना 'निधी' म्हणतात.

कार्य : बृहन्मुंबई महानगरपालिका पुरवित असलेल्या विविध सेवा किंवा पार पाडीत असलेली विशिष्ट कर्तव्ये यांना 'कार्य' म्हणतात.

खाते : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेची विविध कार्ये/उपक्रम जे पार पाडतात त्यांना 'खाते' म्हणतात.

कॉस्ट सेंटर : बृहन्मुंबई महानगरपालिकेला उत्पन्न मिळवून देणाऱ्या आणि खर्च करणाऱ्या खात्याच्या भौगोलिक क्षेत्राला 'कार्यक्षेत्र' म्हणतात. मुख्य कार्यालय (Head Office),

विभाग कार्यालये - एक, दोन आणि तीन (Div.- I, II and III), परिमंडळ एक ते सहा (Zone – I to VI), विभाग (Wards) आणि स्थानिय घटक / शाखा (Location Unit)

यांचा अंतर्भाव कार्यक्षेत्रात असून त्यांना 'कॉस्ट सेंटर' म्हणतात.

लेखा शीर्ष : व्यवहारातील देवाण-घेवाणीची नोंद ठेवण्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या लेखा शीर्षाला 'जी.एल. कोड' म्हणतात.

(G.L. Code)

Authorisation for Reallocation of Grant

Sr.No.	Items	Authority Compentent to reallocate	Limits of Power			
1	Any Items	Head Of the Deptt.	Same Fund	Same Function	Same Functionary	Same <u>G.L.Code</u> within various <u>Fund Centre</u>
2	Establishment Expenditure	Head Of the Deptt.	Same Fund	Same Function	Same Functionary	from <u>One G.L.Code</u> to another <u>G.L.Code</u>
3	Administrative Expenditure	Head Of the Deptt.	Same Fund	Same Function	Same Functionary	from <u>One G.L.Code</u> to another <u>G.L.Code</u>
4	Operation & Maintenance Expenditure	Head Of the Deptt.with the sanction of A.M.C. incharge of the department	Same Fund	Same Function	Same Functionary	from <u>One G.L.Code</u> to another <u>G.L.Code</u>
5	Interest & Finance Charges	<u>Head Of the Deptt.</u>	Same Fund	Same Function	Same Functionary	from <u>One G.L.Code</u> to another <u>G.L.Code</u>
6	Programme Expenditure	<u>Head Of the Deptt.with the sanction of A.M.C. incharge of the department</u>	Same Fund	Same Function	Same Functionary	from <u>One G.L.Code</u> to another <u>G.L.Code</u>
7	Revenue Grants, Contributions & Subsidies	<u>Head Of the Deptt.with the sanction of A.M.C. incharge of the department</u>	<u>Same Fund</u>	<u>Same Function</u>	<u>Same Functionary</u>	from <u>One G.L.Code</u> to <u>another G.L.Code</u>

Definitions:-

Fund : Funds described as services / specific activities for which separate books of accounts are required to be maintained by M.C.G.M.

Function : Functions represents various services offered or specific functions performed by M.C.G.M.

Functionaries : Functionaries represents departments which carries out the various functions / activities of the M.C.G.M.

Cost Centre : Geographical area and location unit to be appropriately linked with functionaries to provide consolidated details for higher level of geographic area.

Account Head (G.L.Code) : Represent the actual heads useds to record the transactions.